

ARSL5 APP90

1919 ಮತ್ತು 1920ನೇ

ಸಂಕ್ರಮಣ ಬರಹ ದುಸ್ಥಿತಿ

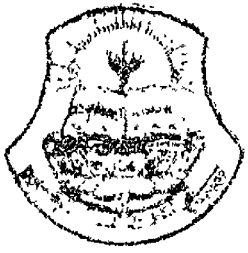
ಯ ಲಿಪಿ ಕಾರಣ ಸ್ಥಳೀಯ

ಕೆಲಸಗಳು ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ

ಸ್ಥಾಪನೆ : ೧೯೨೧

1921

ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು (56)

ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪತ್ರಿಕೆಯು
ತತಮಾನೋತ್ತರ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಬ್ಬದ
ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರದರ್ಶನ ೧೯೨೧

ತತಮಾನೋತ್ತರ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಬ್ಬ
(ಎಸ್.ಬಿ. ರಾಜ್ ಮಠ)

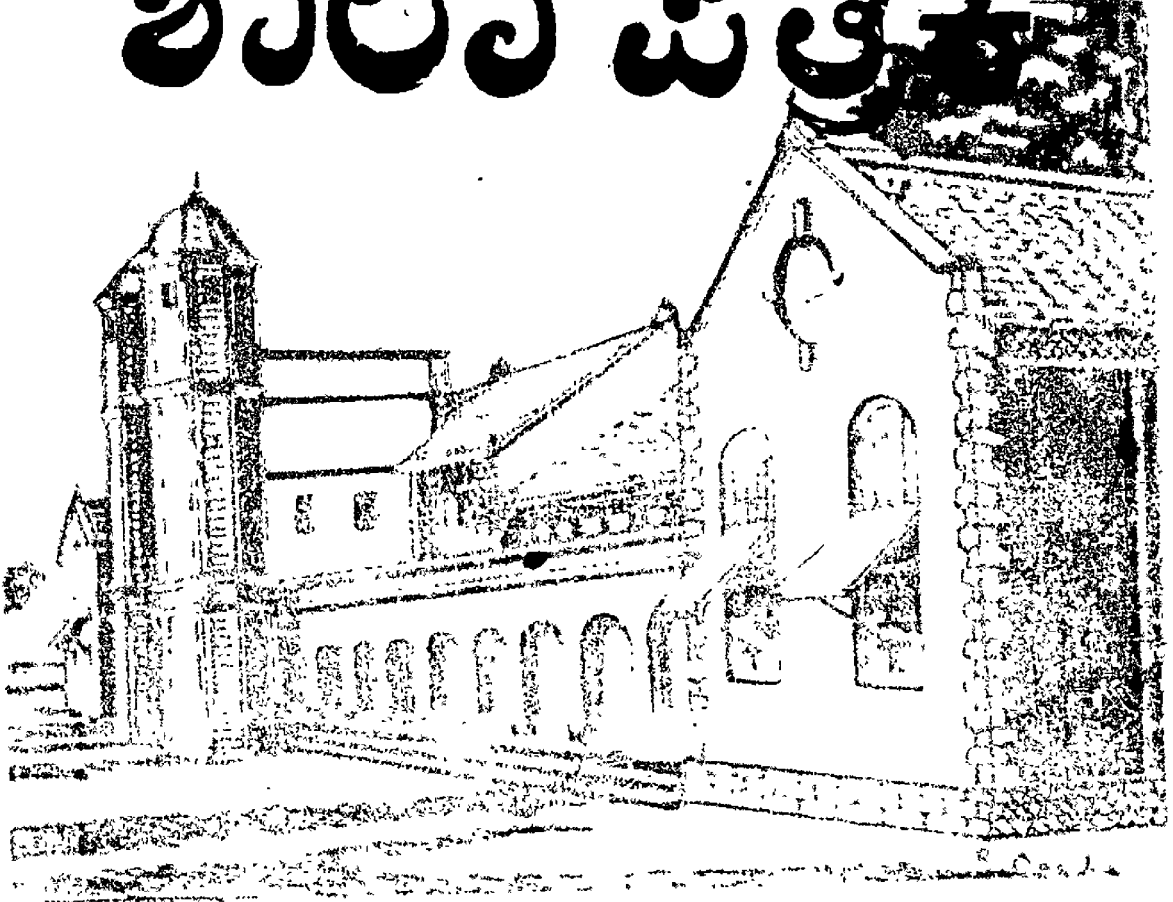
ಡಾ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ ನವರ.

(೧೯೨೩-೧೯೨೪)

ನೇಮಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ

ವರ್ಷ 1921

ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆ

ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂತನ

ಸರಕಾರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ತರಬೇತಿ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ
ಹೆಚ್ಚು ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ ಪ್ರತಿ. ರೊದ್ದುರಸ್ತಿ, ಧಾರವಾಡ -

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾಪತ್ರಕ

ಸಂಪುಟ ೫೭

ಜನವರಿ ೧೯೨೧.

ಸಂಚಿಕೆ ೧೦

ಸಂಪಾದಕರ ಸ್ವಟಲೇಖಗಳು.

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಭದೋಚ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರೀನಿಂಗಸ್ಕೂಲನ್ನು ಒಳ ಕೊಂಡು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨೧ ಪ್ರೀನಿಂಗಸ್ಕೂಲುಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರೀನಿಂಗಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ೫೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಂತೆ ೨೧ ಪ್ರೀನಿಂಗಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೫೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದಂತಾಯಿತು. ಐದು ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸುಮಾರು ೧೦೦೦ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸರ್ವೀಸಿಗಾಗಿಟ್ಟನ್ನು ಪಡೆದು ಶಾಲಾಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಿರುವರು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸುಮಾರು ೨೦೦೦ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಾಲೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾಗುವದೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗತಿಯು ಕುಂಠಿತವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೀಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರು ದೊರಕದಿರುವದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವು. ಆ ತರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರೀನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಸಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಮಾಜೀ ಗವರ್ನರರಾದ ಲಾರ್ಡ್ ವಿಲಿಂಗಡನರ ಆಳಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಮತ್ತು ಆ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವ ಸುಮಾರು ೧೨೦೦ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೧೫೦೦ ಹೊಸ ಸಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವು ಅಂದರೆ ಹೊಸ ಪ್ರೀನಿಂಗಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಪ್ರೀನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರ ಕಡೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟದರಿಂದ ಅವರು ಬಹು ಶ್ರಮಬಟ್ಟು ಕಳೆದ ೨ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೨೧ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಉಳಿದ ೬ ಸಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ

ಕೆಲಸವಾದರೂ ಬಹು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಜರಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರೀಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದಾಗ ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೧೫೦೦ ಹೊಸ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ನೈವಸೈಯನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತಂದದ್ದಾದರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಯಂತ್ರವು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬಾರದೆ ಹಾಗೇ ಉಳಿದು ಹೋಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಕಾರವಾರದಂಥ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪ್ರೀಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ದೊರಕದೆ ಅವರು ಎರಡನೆಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸಮಾಧಾನಕರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯು ಹಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಪಂಬಳದ ಮಾಸ್ತರರನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯು ನೀರಸವಾದ ತೆಗೆದ ಮೀಸದಂತೆ ಆಗುವದು. ಇಂಥ ಪಂಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೀಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ನೋಡಲು ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವಂತೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹಾಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಾಲೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡುವ ವರೆಗೆ ಅನ್‌ಪ್ರೀಂಡ ಶಿಕ್ಷಕ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವವರನ್ನೇ ಆರಿಸಿ ಪ್ರೀಸಿಂಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರೀಸಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

×

×

×

×

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಸಾರವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋದಂತೆ, ದೇಶದ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸುವದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುವದು. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಂಕಿಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದು.

ದೇಶದ ಹೆಸರು,

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್

ರೂ. ೩೬೦

ಫ್ರಾನ್ಸ್

" ೩೧೦

ಜರ್ಮನಿ

" ೨೫೦

ಸ್ವೀಡನ್

" ೧೬೦

ಗ್ರೀಸ್

" ೧೩೦

ರಶಿಯಾ

" ೧೦೦

ಹಿಂದುಸ್ತಾನ

" ೨೫

ಹಿಂದೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ತೀರಾ ದಷ್ಟು ವಿಪುಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬುದ್ಧಿಯೂ ತೀರೆಯ ಮಹತ್ವವೂ ತಿಳಿದವ ಅಭಾವದ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಾರದಿರುವದೂ ನೀವಕಾರಕವಾದ ಸಂಗತಿಯು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಇಲ್ಲವೆ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರೀತಿಯಿಂದ ಒಕ್ಕಲತನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಜನರು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೭೦ ರಂತೆ ದೊರಕುವರು. ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ೨೦ ಕೋಟಿ ಜನರು ಒಕ್ಕಲತನದ ಹೋರೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವದು. ಇಷ್ಟು ಜನರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೨ ತಿಂಗಳ ದುಡಿದು ೭ ತಿಂಗಳ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಸೋಮಾರಿತನದಿಂದ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವರು. ಇವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೊರೆತು ೨೦ ಕೋಟಿ ಜನರು ೭ ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಜಾಣತನದಿಂದ ದುಡಿದು ಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಸ್ಥಾನದ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಎಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಬಹುದೆಂಬದನ್ನು ಊಹಿಸಬಹುದು.

ಹೊಸಪದ ತಿಯ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣಖಾತೆಯ ಸಾರೋದ್ಧಾರ ಅಧಿಕಾರವು ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಧಾನರ ಕಡೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಇಲಾಖೆಗಳ ಹೆಸರು.

ಪ್ರಧಾನರ ಹೆಸರು.

ಮುಂಬೈ

ರಾ. ಆರ್. ಪಿ. ಪರಾಂಜಪೆ

ಮದ್ರಾಸು

,, ಎ. ಸುಬ್ಬರಾಯಲು ರಡಿ

ಬಂಗಾಲ

,, ಪಿ. ಸಿ. ಮಿತ್ತರ

ಸಂಯುಕ್ತಪ್ರಾಂತ

ಸಿ. ನಾಯ್. ಚಿಂತಾಮಣಿ

ಬಹಾರ ಮತ್ತು ಒಡಿಸಾ

,, ಪಂಡಿತ ಜಗತ್ ನಾರಾಯಣ

,, ಪಾನಬಹಾದ್ದೂರ ಸಯ್ಯದ

ಫಕ್ರುದ್ದೀನ್

ಇವರಲ್ಲಿ ರಾ. ಪರಾಂಜಪೆಯವರು ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಂತವರೂ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನುರಿತವರೂ ಇರುವರು. ಉಳಿದ ಪ್ರಧಾನರಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ತೊಡಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ದೇಶದ ಹಿತದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಿರುವರು. ಇಂಥವರ ನೇತೃತ್ವದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದೆಂದು ಆಶಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವದು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಅವರು ಒಳ್ಳೆ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನರು ಕೊಟ್ಟವೊದಲು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ತೀರ ಕಡಿನೆಯ ಸಂಬಳವು ೨೩ ರು. ೨೫ ರು. ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಅದು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದು. ಅದರಿ ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಟ್ರೇಂಡ್ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಹ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯಂತೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನರು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಹಾಗೂ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳ

ತಿದ್ದಿ ಬಿಳಿಸಿದ ಅಭ್ಯಾಸವು

(ಕಳೆದಿ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದೆಸಾಗಿದ್ದು.)

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ವಿಷಯದ ಹೆಚ್ಚು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ವ್ಯವಹಾರದ ಪಾಠಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಸೂಚನೆ— ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಇರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಧೋರಣವು ವಿಷಯಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಕಲಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಇರಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಡೀವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

೯- ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು.

ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷ:— ಲೋಡು, ಓಡೋಣ, ಜಿಗಿಯೋಣ, ಸಾಧಾರಣತರದ ದೇಶಿ ಆಟಗಳೂ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳೂ, ಡ್ರಿಲ್ಲು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳ ಸಮಾನೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. (೧) ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡುವುದು, (೨) ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯ ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿಗಳಿಗೆ, ಡ್ರಿಲ್ಲು ಕಲಿಸುವುದು, (೩) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಡ್ರಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ದೇಶಿ ಆಟಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು.

ಎರಡನೇ ವರ್ಷ:— ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾನವಾಗುವಂತೆ ಕಲಿಯುವುದು.

ಸೂಚನೆ:— ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾಲೀಮನ್ನು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕುಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಲಕಂಬಗಳ ಆಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

೧೦- ಕೈಕೆಲಸ. (ಐಚ್ಛಿಕ)

ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷ:— (ಅ) ಔಪಪತ್ತಿಕ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೆಲಸದ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಅದರ ಉದ್ದೇಶ, ಕಾಗದದ ಕೆಲಸದಂತೆ ಅದರ ಪದ್ಧತಿ, ಈ ಕೆಲಸಗಳ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಉಳಿದ ವಿಷಯಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಸಂಬಂಧ.

(ಬ) ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ— ಅನ್ವೇಷಣೆ “ಪೇಪರ್ ಸ್ಲಾಯಿಡ್ ಫಾರ್ ಪ್ರಾಯಮರಿ ಗ್ರೇಡ್ಸ್” ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಕ್ರಮದಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವುದು.

ಟೀಪು:— ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಡೀ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೮೦—೮೦ ಮಿನಿಟುಗಳು ೨೨ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ೪೦—೪೦ ಮಿನಿಟುಗಳ ಇಲ್ಲವೆ ೪೫—೪೫ ಮಿನಿಟುಗಳು ೬೪ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ೬೦ ಮಿನಿಟಿನ ಒಂದು ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬಹಳವಾದರೆ ೪೦—೪೫ ಮಿನಿಟುಗಳ ೨ ಪಾಠಗಳು ಒಂದಾದರೂ ಹಗುರ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ವಸ್ತುವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಇಲ್ಲ.

ಎರಡನೇ ವರ್ಷ— (ಅ) ಔಪಪತ್ತಿಕ—

ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಾನುಗಳು, ಆಯುಧಗಳು, ಬೇರೆ ಸಾತ್ಯಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳು; ಮತ್ತು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳೊಳಗೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವು.

(ಅ) ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ— ಗಸ್ಪಾಫ್‌ಲಾರ್ಸನ್‌ನ “ಸ್ಲಾಯಿಡ ಫಾರ್ ದಿ ಥ್ರೀಅಪ್ಪರ ಪ್ರಾಯ್‌ಮರಿ ಗ್ರೇಡ್ಸ್” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಸಾಮಾನ್ಯಧೋರಣದಿಂದ ಮುಂಹೇಳಿದ ವಸ್ತುಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(೧) ಪೆನ್ಸಿಲವನ್ನು ತಿಕ್ಕುವಪದಾರ್ಥ (೨) ರುಮಾಲಗಳನ್ನಿಡುವ ಸಾಲುಗೂ (೩) ಕೀಲಿಕೈಗಳನ್ನಿಡುವ ಗೂಟ (೪) ಕಲಮದಾನ (೫) ಆಯುಧಗಳನ್ನಿಡುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ (೬) ಮಣೆಗಳು (೭) ಹೆಸರು ಹಾಕುವ ಹಲಗೆಗಳು (೮) ಮನೆ ಮನೆಗಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ

ಮೂರನೇ ವರ್ಷ:— (ಅ) ಔಪಪತ್ತಿಕ— ಎರಡನೇ ವರ್ಷದಂತೆ (ಅ) ಗಸ್ಪಾಫ್‌ಲಾರ್ಸನ್‌ನ “ಸ್ಲಾಯಿಡ ಫಾರ್ ದಿ ಥ್ರೀಅಪ್ಪರ ಪ್ರಾಯ್‌ಮರಿ ಗ್ರೇಡ್ಸ್” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಗಳಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(೧) ಹೋಳಿಗೆ ಲಟ್ಟಿಸುವ ಮಣೆ (೨) ಅಂಗಿಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಡೊಂಕ ಗೂ (೩) ಸಂದುಗಳ ಕಲಮದಾನ (೪) ಲಿಕ್ಕಿತ ಹೆಚ್ಚು ಮನೆಗಳುಳ್ಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ (೫) ದೂರಗಳನ್ನು ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ಕಲಮದಾನ (೬) ತಸಬೀರುಗಳ ಚೌಕಟ್ಟು (೭) ಕಾಗ ಕೊಯ್ಯುವ ಚಾಕು. (೮) ಪತ್ರಗಳನ್ನಿಡುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ (೯) ರೂಲಕಟ್ಟಿಗೆ (೧೦) ಲೆಕ್ಕ ಕೆಯ ಹಿಡಿಕೆ (೧೧) ಸ್ಕೂಲಮಳೆಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವ ಆಯುಧದ ಹಿಡಿಕೆ. (೧೨) ಸುತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಡಿಕೆ (೧೩) ದೊಡ್ಡ ಸುತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಡಿಕೆ. (೧೪) ಲೋಡು.

ಸೂಚನೆ:— ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಕಾಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಿಷಯಕ್ಕಿಂತ ಅಭ್ಯಾಸನ ಪದ್ಧತಿ

ಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಇವಲ್ಲದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಾದಿಗಳನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡಿಸಿ
ಕೊಡಲಾಗುವದು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಇಡೀ ವರ್ಷ ಮಾಡಿದ ಕೆಲ
ದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಲಾಗುವದು.

(೧೧) ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಲಸ (ಐಚ್ಛಿಕ)

ಮೊದಲನೇ, ಎರಡನೇ, ಮೂರನೇ ವರ್ಷಗಳು

ಗೋಲ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ವಸ್ತುಪಾಠ, ಸೃಷ್ಟಿವಿರೀಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ
ದಾರ್ಥಗಳ ಮಣ್ಣಿನ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವದು.

ದ್ವಿಕರ್ಮಕ ಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗ.

(ಸಪ್ಟಂಬರ್ ೧೯೧೯ ನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ್ದು.)

ರಾಮನು ಆಕಳಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಎಂಬಲ್ಲಿ ಆಕಳಿಂದ ಎಂಬದು ಅಪಾ
ದಾನಕಾರಕವು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕರೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಆಕಳನ್ನು ಅಗಲಿ ಬರು
ದು. ಭೀಮನು ಹುಡುಗನಿಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಹುಡುಗನಿಂದ ಎಂ
ಬದು ಅಪಾದಾನಕಾರಕವು. ಯಾಕೆಂದರೆ ದಾರಿಯ ಜ್ಞಾನವು ಹುಡುಗನಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿ
ರಬೇಕೆಂದು ಭೀಮನು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಉದಟ್ಟನಲ್ಲಿ ವಿನಯವನ್ನು ಕೋರುತ್ತಾನೆ.
ಲ್ಲಿ ಉದ್ಧಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಎಂಬದು ಅಧಿಕರಣಕಾರವು. ಈ ತರದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾದಾ
ನ ಅಧಿಕರಣ ಈ ಕಾರಕಗಳ ವಿವಕ್ಷೆಯು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ, ಅಂದರೆ ಪ್ರಯೋ

ಸುವವನಿಗೆ ಆಕಳು ಎಂಬುದು ಅಪಾದಾನವೆಂಬುವದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದಿರುವದಿಲ್ಲ;
ದ್ಧಟ್ಟ ಎಂಬುದು ಅಧಿಕರಣವೆಂಬುವದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಪ್ರಯೋ
ಸುವವನು ರಾಮನು ಆಕಳನ್ನು ಹಾಲನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ; ಉದಟ್ಟನನ್ನು ವಿನಯ
ನ್ನು ಕೋರುತ್ತಾನೆ. ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಕಳನ್ನು, ಉದ್ಧಟ್ಟನನ್ನು ಎಂಬ ದ್ವಿತೀಯಾಂತ ಪದಗ
ನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕರಿ (ದೋಹನ.) ಕೇಳು (ಯಾಚನ), ಅಡು ಮೊದ
ದ ಅರ್ಥದ ಹನ್ನೆರಡು ಧಾತುಗಳೂ, ಒಯ್ಯು ಮೊದಲಾದ ಅರ್ಥದ ನಾಲ್ಕು ಧಾತು
ಗಳೂ ಈ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳುವ ಬೇರೆ ಧಾತುಗಳೂ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದಾಗ
ವುಗಳ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅವಾದಾನಾದಿ ಕಾರಕಗಳನ್ನು ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ
ಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವದುಂಟು ಆಗ ಅವಾದಾನಾದಿ ಕಾರಕಗಳನ್ನು ಅವಾದಾನಾ
ಗಳಾಗಿ ತೋರುವಂತೆ ಪಂಚಮ್ಯಾದಿ ವಿಭಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯು ಮೂತಾ
ವವನಿಗೆ ಇರುವದಿ - ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕರ್ಮಸಂಜ್ಞೆಯು ಬಂದು ದ್ವಿತೀ
ಯಾವಿಭಕ್ತಿಯು ಬರುವದೆಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣಕಾರರು ಹೇಳಿರುವರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ
ಯೂ ಈ ಧಾತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಅವಾದಾನಾದಿ ಕಾರಕಗಳ ವಿವಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದಿ
ರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ದ್ವಿತೀಯಾಂತವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವದುಂಟು. ಇಂಥ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರ

ಉ ಕರ್ಮಗಳಾಗುವವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರ್ಮವು ಕ್ರಿಯಾಫಲಾಶ್ರಯವಾಗಿ ನಿಜವಾದ ಕರ್ಮವಾಗಿರುವದು. ಎರಡನೆಯದು ಅಪಾದಾನಾದಿ ಕಾರಕಗಳ ವಿವಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕರ್ಮಸಂಜ್ಞೆ ಬಂದು ಕರ್ಮವೆನಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು. ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಕ್ರಿಯಾಫಲಾ ಕರ್ಮವಾದದ್ದು. (ಹಾಲನ್ನು ಎಂಬುದು) ಪ್ರಧಾನಕರ್ಮವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಇನ್ನೊಂದು ಕರ್ಮವು(ಅಕಳನ್ನು ಎಂಬುದು) ಅಪ್ರಧಾನ ಇಲ್ಲವೆ ಗೌರವಕರ್ಮವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಎರಡು ಕರ್ಮಗಳುಳ್ಳ ಕರ್ತರಿಪ್ರಯೋಗದ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ದ್ವಿಕರ್ಮಕರ್ತರಿಪ್ರಯೋಗದ ವಾಕ್ಯವೆನ್ನುವರು. ಅಕಳನ್ನು ಹಾಲನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ ಮೊದಲಾದ ವಾಕ್ಯಗಳು ದ್ವಿಕರ್ಮಕರ್ತರಿಪ್ರಯೋಗದವು.

ಪ್ರಯೋಜಕಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗ.

ಗಮನಾರ್ಥಕ ಇಲ್ಲವೆ ಹೊಂದು ಎಂಬ ಅರ್ಥದ ಧಾತುಗಳು, ತಿಳಿ ಮೊದಲಾದ ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಕ ಧಾತುಗಳು, ತಿನ್ನು ಮೊದಲಾದ ಆಕನಾರ್ಥಕ ಧಾತುಗಳು, ಶಬ್ದವು ಕವನವಾಗಿರುವ ಧಾತುಗಳು (ಕೇಳು, ಹಾಡು ಮೊದಲಾದವು ಇವುಗಳ ಕರ್ಮಗಳು ಶರೂಪದಲ್ಲಿರುವವು.) ಮತ್ತು ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳು ಇವು ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥದಲ್ಲಿಲ್ಲದಾದರೂ ಈ ಧಾತುಗಳ ಕರ್ತೃಗಳಾಗಿರುವವೋ ಅವುಗಳೇ ಈ ಧಾತುಗಳು ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಕರ್ಮಗಳಾಗುವವು. ಉದಾಹರಣೆ—ಶತ್ರುಗಳು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಐದಿದ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಐದು ಧಾತುವು ಈಗ ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಶತ್ರುಗಳು ಎಂಬುವ ಕರ್ತೃವಾಗಿದೆ. ಈ ಧಾತುವನ್ನೇ ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದಾಗ—ರಾಮ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಐದಿಸಿದನು. ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎಂಬುವ ಕರ್ಮವಾಗಿರುವದು. ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಕರ್ಮವಾದ ಶತ್ರುಗಳು ಎಂದಾದರೂ ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರ್ತೃವಾಗಿರುವದು.

ಶಿಷ್ಯನು ವೇದವನ್ನು ಕಲಿತನು; ಗುರುವು ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ವೇದವನ್ನು ಕಲಿಸಿದನು ಕೂಸು ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದಿತು. ತಾಯಿ ಕೂಸನ್ನು ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಿದಳು ಹುಡುಗ ಹಾಡನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಹಾಡನ್ನು ಹೇಳಿಸಿದಳು. ಮೇರೆಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅರ್ಥಗಳ ಧಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವನ್ನು ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಎರಡೆರಡು ಕರ್ಮಗಳಿರುವವು. ೬

दृष्ट्याच पचदण्डं रुधु प्रच्छ चि बू शाम जि मथ

मुष् (कर्मयुक्तस्यादकथितं) नी ह कृष् वह .

ಇವು ಕೆ (೬) ಮೊದಲಾದ ಅರ್ಥದ ೧೨ ಧಾತುಗಳೂ ಒಯ್ಯು (ನೀ) ಮೊದಲಾದ ಅರ್ಥದ ೧೨ ಧಾತುಗಳೂ ಇರುವವು.

ಕಿರುವ ಒಬ್ಬನೂ ದ್ವಿಕರ್ಮಕರ್ತೃಪ್ರಯೋಗವಾಗುವದು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜಕಕರ್ತೃಪ್ರಯೋಗಗಳೆಂದೂ ಅನ್ನಬಹುದು.

ಕರ್ಮಕರ್ತೃ ಪ್ರಯೋಗ.

ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರಣ, ಅಧಿಕರಣ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಕಗಳನ್ನು ಕರ್ತೃಕಾರಕಗಳೆಂತೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಕರಣ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಕಗಳನ್ನು ಕರ್ತೃತ್ವವಿವಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪ್ರಥಮೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಉದಾ:— ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಅಟ್ಟುವು. ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿದವು.) ತಪ್ಪೇಲಿಯು ಅಟ್ಟಿತು. (ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿತು.) ಇನ್ನು ರಾಮನು ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ತಪ್ಪೇಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟನು. ಎಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದಾಗ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಸಾಧನವಾಗಿರುವವು; ತಪ್ಪೇಲಿಯು ಅಧಿಕರಣವಾಗಿರುವದು. ಆದದರಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ತೃತೀಯಾವಿಭಕ್ತಿಯೂ, ತಪ್ಪೇಲಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಪ್ತಮಾವಿಭಕ್ತಿಯೂ ಬಂದಿರುವದು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವವನಿಗೆ ಈ ಕರಣ, ಅಧಿಕರಣ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವದಿದ್ದರೆ, ಅಂದರೆ ಈ ಕರಣ ಅಧಿಕರಣ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದಲೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆಯುಂಟಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವದಿದ್ದರೆ ಇವುಗಳನ್ನೇ ಕರ್ತೃಗಳನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವನು. 'ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಅಟ್ಟುವು' ಎಂದು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಅಡುಪಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಾಧನಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವ ವಿವಕ್ಷೆಯಿದ್ದದರಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಅಟ್ಟುವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಬಹಳ ಚನ್ನಾಗಿದ್ದದರಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳೇ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿದವೆಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ತಪ್ಪೇಲಿಯು ಅಟ್ಟಿತು ಎನ್ನುವಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪೇಲಿಯು ಉತ್ತಮವಾದದ್ದಿದ್ದದರಿಂದ ಅದೇ ಅಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಗುವದು. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಕರಣಾದಿ ಕಾರಕಗಳಿಗೆ ಕರ್ತೃತ್ವವಿವಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಕರ್ಮಕಾರಕವು ಕೂಡ ಕರ್ತೃವಾಗಬಹುದು. ಕಾರ್ಯ ಸೌಕರ್ಯದ್ಯೋತನಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಂದರೆ ಕಾರ್ಯವು ಸಹಜವಾಗಿ ಆಯಿತು, ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ತೋರಿಸುವದ್ದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಕಾರಕವನ್ನು ಕರ್ತೃಕಾರಕದಂತೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಹುದು ಕಿಡಕಿ ತೆರೆಯಿತು; ಗಣಿತವು ತಿಳಿಯಿತು; ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಡೆಯಿತು; ಚಿತ್ರಮಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿತು ಪರ್ಣಾಳಿ. ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಉದಾಹರಣಗಳಲ್ಲಿ— ಗಾಳಿಯು ಕಿಡಕಿಯನ್ನು ತೆರೆಯಿತು. ದಿರಬೇಕಷ್ಟೇ? ಕಿಡಕಿಯು ತೆರೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಮವಾಗಿರುವದು. ಆದರೆ ಕಿಡಕಿಯು ತೆರೆಯುವ ಸಹಜವಾಗಿ ಆಯಿತು. ಎಂದು ತೋರಿಸುವದಿದ್ದದರಿಂದ ಕರ್ತೃವನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿ ಕರ್ಮಕ್ಕೇ ಕರ್ತೃತ್ವವಿವಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆವು. ಆಗ ಗಾಳಿಯು ಎಂಬ ಕರ್ತೃವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಿಡಕಿಯು ತೆರೆಯಿತು ಎಂದು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

(ಸರ್ವೇ).

ಈಗ ಕಿಡಕಿಯು ಎಂಬುದು ಕರ್ತೃವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಗಣಿತವು ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನನ್ನಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಗಣಿತವು ತಿಳಿಯಿತು. ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಒಡೆಯಿತು ಎಂದು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಹೀಗೆ ಕರ್ಮವನ್ನು ಕರ್ತೃವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಮ ಕರ್ತರಿಪ್ರಯೋಗದವಾಕ್ಯವೆನ್ನುವರು. ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಅಟ್ಟುವು. ತಪ್ಪೇಲಿಯು ಅಟ್ಟಿತು; ಈ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ತಪ್ಪೇಲಿ ಇವುಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ಆ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃಗಳಾಗಿಯೇ ಇರುವವು; ಆದುದರಿಂದ ಆ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಕರಣಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗದವಾಕ್ಯ, ಅಧಿಕರಣಕರ್ತರಿಪ್ರಯೋಗದ ವಾಕ್ಯ, ಎಂದು ಹೇಳುವ ರೂಢಿ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ಮವು ಕರ್ತೃವಾಗಿದ್ದಾಗ ಕ್ರಿಯಾ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೊರಿಸುವದಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃಕ್ರಿಯೆಯೆಂದು ಆರೋಪವು ಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗ.

ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಕರ್ಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಆ ವಾಕ್ಯವು ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗದ ವಾಕ್ಯವಾಗುವದು. ರಾಮನಿಂದ ಪುಸ್ತಕವು ಓದಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅದೆ ಎಂಬ ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಕರ್ಮವನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಇದು ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಯಿತು. (ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗದ ವಿವರಣೆಯು ಹಿಂದಿನ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.)

ದ್ವಿಕರ್ಮಕ ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗ.

ದ್ವಿಕರ್ಮಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ದ್ವಿಕರ್ಮಕ ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗವೂ ಆಗುವದು. ಕರೆ (ಕೃಷ್ಣ) ಮೊದಲಾದ ಅರ್ಥದ ಧಾತುಗಳಿಂದಾದ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳಿರುವಾಗ ಅಪ್ರಧಾನಕರ್ಮವು ಅಖ್ಯೇಯವಾಗುವದು; ಅಂದರೆ ಅಪ್ರಧಾನಕರ್ಮದ ಪುರುಷಲಿಂಗವಚನಗಳು ಆಖ್ಯಾತಕ್ಕೆ ಬರುವವು. ಗೋವಳಿತಿ ತುರುವನ್ನು ಹಾಲನ್ನು ಕರಿದಳು ಎಂಬ ದ್ವಿಕರ್ಮಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ತುರುವನ್ನು ಹಾಲನ್ನು ಎಂಬ ಎರಡು ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತುರುವನ್ನು ಎಂಬುದು ಅಪ್ರಧಾನ ಕರ್ಮವು, ಹಾಲನ್ನು ಎಂಬುದು ಪ್ರಧಾನ ಕರ್ಮವು ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಗೋವಳಿತಿಯಿಂದ ತುರುವು ಹಾಲನ್ನು ಕರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಎಂಬದಾಗಿ ಅಪ್ರಧಾನ ಕರ್ಮವಾದ ತುರು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿಯು ಬರುವುದು. ಪ್ರಧಾನ ಕರ್ಮವು ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವದು. ಒಯ್ಯು ಮೊದಲಾದ ಧಾತುಗಳಿಂದಂಟಾದ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳುಳ್ಳ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಧಾನ ಕರ್ಮವು ಪ್ರಥಮೆಯಲ್ಲಿರುವದು. ಅಪ್ರಧಾನ ಕರ್ಮವು ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವದು. ಉದಾ:-ಗೋವಳನು ತುರುಗಳನ್ನು ಊರನ್ನು ಕೂರಿತು ಒಯ್ದನು ಎಂಬದಲ್ಲಿ ತುರುಗಳನ್ನು ಎಂಬುದು ಪ್ರಧಾನ

ಕರ್ಮವು, ಊರನ್ನು ಎಂಬುದು ಅಪ್ರಧಾನಕರ್ಮವು. ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ--
ಗೋಪಣಿಂವ ತುರುಗಳು ಊರನ್ನು ಕುರಿತು ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವು ಎಂದಾಗುವದು. ಈ
ಪ್ರಧಾನ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮೆಯೂ ಅಪ್ರಧಾನಕರ್ಮಕ್ಕೆ ದ್ವಿತೀಯೆಯೂ ಬಂದಿವೆ.

ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರ-
ಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಯೋಜ್ಯ ಕರ್ತೃವು ಪ್ರಥಮಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವದು. ಕರ್ಮವು ದ್ವಿತೀಯ
ವಿಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವದು. ಉದಾ:-ಗುರುಗಳು ಅರಸನನ್ನು (ಕುರಿತು) ಧರ್ಮ-
ವನ್ನು ತಿಳಿಸಿವರು. ಪ್ರಯೋಜಕ ಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗ. ಇಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಎಂಬುವದ
ಪ್ರಯೋಜಕ ಕರ್ತೃವು, ಅರಸನನ್ನು ಎಂಬುವದು ಪ್ರಯೋಜ್ಯ ಕರ್ತೃವು, ಕರ್ಮಣಿ
ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದಾಗ-ಗುರುಗಳಿಂದ ಅರಸನು ಧರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ನು ಎಂದಾಗುವದು. ಈಗ ಪ್ರಯೋಜ್ಯ ಕರ್ತೃವಾದ ಅರಸನು ಎಂಬುವದು ಪ್ರಥಮಿ
ಇರುವದು, ಧರ್ಮವನ್ನು ಎಂಬ ಮೊದಲಿನ ಕರ್ಮವು ದ್ವಿತೀಯೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವದು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೊಸ ಹಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಅರಂಭಕಾಲದಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ
ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಿರುವದು. ಮೊದಲಿನ ಕಾಲದ
ಗೌರವೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳುಂಟಾಗಿ
ಅಂದರೆ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲು ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲ್ಪಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ
ಅದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಜರುಗಿ-ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತ
ದೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಲಾನುರೋಧದಿಂದಲೂ, ಬೇರೆ ಹಲವು ಆಗಂ-
ತುಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ಅದರಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳು ಕಾಣ ಬರಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಹಳೆಯ
ದೆಂದು ಹಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 'ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂ-
ದು ಪದ್ಧತಿಯು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರಲಿತ್ತುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯು
ಎಷ್ಟರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬಹುದೆಂಬದನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಇಲ್ಲ
ದಿವ್ಯರೂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅದರ ಆರಂಭದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಅದು ಪೂರ್ಣಫಲದಾ-
ಯಿರುವಾಗುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳೇನೂ ಕಾಣಲೊಲ್ಲವು. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವ ದುಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮ
ಗಳನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯು ಅವತರಿಸಿರುವದೋ, ಅಂತ
ಹವೇ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಕೆಲವಂಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಈಗಲೇ ಇದ-
ರಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತಲಿರುವದಾಗಿ ಕಂಡು ಬರಹತ್ತಿದೆ. " ಹುಡುಗರು ಗಿಳಿಯೋದ್ದು ಒಂದು
ನರು; ಅದರಿಂದ ಅವರ ವೇಳೆಗೂ ತಮವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ, ಅವರ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ

ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದಲು ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲದಂತಾಗುವದು; ಮತ್ತು ಅವರು ಕೇವಲ ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳಂತೆ ಪರಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ, ಸದ್ಯ: ಕಾಲೀನ ಜೀವನಾರ್ಥಕಲಹದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವಾಗುವದು" ಇತ್ಯಾದಿಯಾದ ದೋಷಗಳು ಹಳೇ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿಸಲ್ಪಡುವವೋ ಅವೇ ದೋಷಗಳು ಈ ನೂತನವೆಂದೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿರುವವು. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಈ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಶ್ರಮ, ವೇಳೆ, ವೆಚ್ಚಗಳೆಲ್ಲ ನಿರರ್ಥಕವಾಗುವವೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಭೀತಿಯುಂಟಾಗದೆ ಇರದು.

ಹೀಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಏಕೆಂದರೆ ಸದ್ಯ: ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಕಲಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಬಾಹ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೊರತು, ನಿಜವಾಗಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದು ಬಹುಶ: ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯು ಹಾಗೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ತರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇಟ್ಟಿರುವರು; ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ಅಂಕೆ ಮೊಗ್ಗಿಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ವಿಧ ವಿಧದ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಯೂ ವಸ್ತು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ವಿಧ ವಿಧದ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಯೂ, ವಸ್ತು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿವಿಧ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹ ಚಿತ್ರ ಸಮುದಾಯಗಳೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೃಗ್ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿರುವವು. ಆದರೇನು? ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡ ಹೋದರೆ ಅದು ಬಹುಶ: ಶೂನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮೀಪ ಸಿದ್ಧಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದು, ಮನಸ್ಸು ಉದ್ವಿಗ್ನವಾಗುವದು. ವಸ್ತುಪಾಠಗಳು ಕೇವಲ ಘರ್ಷಣೆ ಗಳಾಗಿರುವವು. ಉಪಲ್ಬ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ತರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅವುಗಳ ಯೋಗದಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೂ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಗೂ ಚಾಲನೆ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸವು ನಡೆಯುವದು ಕ್ಷುಚಿತ್ತಾಗಿಯೇ ಕಂಡು ಬರುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಆಪವಾದಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ನಿಜವಾದ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಕಂಡರೆ ಕಾಣಬಹುದು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವದೆಂದರೆ, ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹಳೇ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿರುವದು.

ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇ ಆಗಲಿ, ನಿರ್ದಾಸ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಓದು, ಬರಹ, ಗಣಿತ ಈ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳಾದರೂ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಸದ್ಯ: ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೊದಲಿನವೆರಡರಲ್ಲಿ, ಅತ್ಯಂತ ತಿಥಿಲತೆಯು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವದು. ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಿರೀಕ್ಷಣ ಶಕ್ತಿ ಬುದ್ಧಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಬೆಳೆದು ಅವರು ಒಳ್ಳೇ ಶೋಧಕರೂ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳೂ ಆಗುವದೂ ಭಾವಿಸಿ ಕಾಲದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ, ಏನಾಗುವದೋ ಜೀವನದ ಬಲ್ಲನು. ಬಾಲ

ಕರಿಗೆ ಮೊದಲಿಗೆ ' ಅ ಆ ' ಗಳನ್ನು ಗೀರಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವದು ದೂಷ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಈಗ ' ರ ತ ಈ ' ಗಳನ್ನು ಗೀರಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿರುವರು. ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ್ಗೆ ಮೊದಲಿಗೆ ' ರ ತ ಈ ' ಗಳಿಂದಲೇ ಏಕೆ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು, ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಲಿಸಬೇಕು, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮನೋರಂಜನವನ್ನೂ, ಸೌಖ್ಯಭವನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಗತಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕೃತಿಯು ಯಥಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ನಡೆದಿರುವದು. ಅಂಕೆ ಮಗ್ಗಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಸತಕ್ಕ ಉಪಕರಣಗಳು ಧೂಲಿಯಿಂದ ಮಲಿನವಾಗಿಯೂ ಹುಳಗೆಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವವು. ಹುಡುಗರು ವ್ಯಾಕರಣ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುವರು. ಹೊರತು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಧಾರಣೆಯೇನೂ ಕಂಡು ಬರಲೊಲ್ಲದು, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಪ್ರಗತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಮಂದವಾಗಿರುವದು.

ಹೀಗಾಗಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾವವೆಂಬದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸ ಹೋದರೆ, ಈ ದೋಷವನ್ನು ಸರ್ವಾಂಶದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗದ ಮೇಲೆಯೇ ಹೊರಿಸುವದು ಸರಿಯೋರು ವದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸದ್ಯ: ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯವು ಅವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಿರುವದು. ಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಶಿಕ್ಷಕನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಇಲ್ಲವೆ ಐದು ಇಯತ್ತೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸ ಬೇಕಾಗುವದು; ಹೀಗಾಗಿ ವೇಳಾಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ರುವಗಳಷ್ಟು ಅಂತರ ಉಳಿಯುವದು. ಮೇಲಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರ ಅಜ್ಞಾನ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ, ಅವರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭಿರುಚಿಯು ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇವೆಲ್ಲ ತೊಂದರೆಗಳಿದ್ದರೂ ಶಿಕ್ಷಕನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಾಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದಾದ ಉತ್ಸಾಹ ಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. "ಸರ್ವಾರಂಭಾಸ್ತಂಜುಲಾಃ ಪ್ರಸ ಮೂಲಾಃ" ಎಂಬಂತೆ ಅವನೇ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿರಬೇಕು; ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೂ ಇರಬೇಕು. ಸದ್ಯ:ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳವು, ಅವರ ಮತ್ತೂ ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಲುವದೇ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ನಯಾಳು ಸರಕಾರದವರು ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಜನರ ವೇತನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕೆಲವಂಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿರುತ್ತಾರಷ್ಟೇ; ಆದರೆ ಈಗಿನ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಗಡಲೇ ಹೊಸದೊಂದು ತುಟ್ಟೆಯ ಮನ್ವಂತರವು ಉದಯವಾಗಿದೆ. ಬೆಳೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೇತನಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೂ ಈಗಿನ ಮಹರ್ಘಾತೆಗೂ ಮಹದಂತರ ಉಳಿದದೆ; ಅದರಿಂದ ಬಹು ಶಿಕ್ಷಕನನ್ನು

ಅನನ ಉಪಜೀವನ ಚಿಂತೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಟಿಯುತಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಚಿಂತೆ ಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಹುರುಪು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು? ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊಸ ಸುಧಾರಿಸಿದ-ಪದ್ಧತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಆಗಬೇಕಾಗಿ ಬಯಸಿದ ಸುಪರಿಣಾಮಗಳು ಕೇವಲ . ಕಲ್ಪನಾ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವವಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣುವದೂ ಅಸಂಭಾವ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿಹುದು. “ತುಪ್ಪವೂ ಹೋಯಿತು, ಎಣ್ಣೆಯೂ ಹೋಯಿತು, ಧೂಪಾರತಿ ಮಾಡಿ ಕೈಯಲ್ಲೂಯಿತು” ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯು ಎಲ್ಲಿ ಒದಗುವದೋ ಎಂಬದಾಗಿ ಭೀತಿಯ ಟಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು, ಈ ಹೊಸ-ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನ ಕುರಿತು ತುಸು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾ; ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು 7 ಯಂತೆ ಪಾಠ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಅವರ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ ನಿರೀಕ್ಷಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವದಿಲ್ಲ, ಇತ್ಯಾದಿ ದೋಷಗಳ ತೋರಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಆದರೆ ಇವು ಮೂಲತಃ ಪದ್ಧತಿಯೊಳಗಿನ ದೋಷಗಳೋಲ್ಲವೆ, ಕಾಲವೂನೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಆ ರಲ್ಲಿ ಆಗಂತುಕವಾಗಿ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡ ದೋಷಗಳೋ ಎಂಬದು ವಿಚಾರಾರ್ಹವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ, ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾಸ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಬಾರದೆಂಬದಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತೋ ಹೇಗೆ? ಆ ರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳ ಅಭಾವವಿತ್ತೋ ಹೇಗೆ? ಹೀಗೆಂದಿಗೂ ಆಗದು. ಆ ಬಳಿಕ ಪದ್ಧತಿಗೆ ದೋಷವನ್ನು ಕೊಡುವದರ ಮರ್ಯಾದೆ? ಮತ್ತು ಈ ಹೊಸದೊನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಈಗಲೇ ಅಂತಹ ದೋಷಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ಗತಿಯೇನು? ಸಾರಾಂಶ, ತಕ್ಷಣ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು, ಕಲಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲತಃ ಇಂಥ ಅನಿಷ್ಟ ದೋಷಗಳ ಎಂದೂ ಇರಲಾರವೆಂದು ನಿದಾನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಬಹಳಾದರೆ ಕಾಲಮದ ಸುಧಾರಣೆಗನುಸರಿಸಿ, ಹೊಸದೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೂ, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವು ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕ್ರಮವೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಒಳ್ಳೇದು? ಅನುಕೂಲತೆಗಳಾದವು, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಯಿತು, ಆ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಕಲಿಯುವ ಶಿಕ್ಷಕವರ್ಗದ ಮುಂದೆ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಠ ಶೋಷವೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಫಲವೇನು? ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಅನುಕೂಲ ಸ್ಥಿತಿ ಮೂಲತಃ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗದಿದ್ದರೆ ಮಾಡುವದೇನು? ಮೊದಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕರಿಲ್ಲರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೇವಲ ಪಾಠಕ್ರಮವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದರೇ

ಯುವರು ಅಸಮಂಜಸವು. ಯೋಗ್ಯರಾದ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ
 ಲಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದ ವರ್ಗದಿಂದ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಜ್ಞಾನ
 ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ
 ಮನೇ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವದು; ಅಂಥಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರ
 ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಸೃಷ್ಟಿ ನಿರೀಕ್ಷಣದಿಂದ ಈಗತಕ್ಕ ಸುಪರಿಣಾಮಗಳಾ
 ವಂತೆ ಪ್ರಸಂಗಾನುರೂಪ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಈಗ ಮಾತ್ರ
 ಸಕ್ಕೆ ನಿಪರೀತನಾಗಿ ಈ ಹೊಸದೆಂದೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಕೃತ್ರಿಮವೇಷಧಾರಿ
 ತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿರುವದು, ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗ
 ಗುವದು ಅಸಂಭವ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಲಿಹುದು. ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತಿಷ್ಟಲ್ಲಿ
 ಾಡ ಪಾಠ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೀರ ವರ್ಜಿಸುವದೂ, ಬಾಲಕರ ಅಪರಿಪಕ್ವ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿ
 ಳ್ಲಿ ಅವರ ಮಿಮಳೆಗೆ ಅಕಹ್ಯವಾಗುವಂಥ ಮಾನಸಿಕ ಶ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಹೆಚ್ಚು
 ಾಡಿ ಎಂದಿಗೂ ಇಷ್ಟವಾಗದು. ಮಾನಸ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ
 ಳುವದು; ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಆ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಪ್ರಾವೀ
 ತೆ ಹೊಂದಿ ಅದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥ
 ಗಿರುವರು? ಬಂಡವಲಿಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದಂತೆ ಅವರ ಅವಸ್ಥೆ
 ಾಗಿರುವದು. ಹುಡುಗರ ವಯಸ್ಸು, ಅವರ ಗೃಹಸ್ಥಿತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ
 ಾರಿತ ಗೃಹಶಿಕ್ಷಣ, ಅನುವಂಶಿಕ ಸಂಸಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೇನೂ ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಎಲ್ಲ
 ಾಡಿ ಏಕ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ 'ಬಾಲೋದ್ಯಾನ, ವಸ್ತುಪಾಠ' ಮುಂತಾದವುಗಳ ಯೋಗ
 ಾದ ಅವರ ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾಸ, ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು
 ಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗದೆ ಇರದು; ಮತ್ತು ಈ ಅವಸ್ಥೆಯು ಈಗ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ
 ಾತೊಡಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಬಾಲಕರ ಮನ: ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದಂಥ ಸಂಗತಿಗಳನು
 ಾರ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಿ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ,
 ತೊಮ್ಮೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಸ
 ಾಾಗಿ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುವದು. ಯೋಗ್ಯನಾದ ಶಿಕ್ಷಕನು ತನ್ನ
 ಾರ್ಯದ ಮೂಲ ಭೂತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜಾಣತನ ಅನು
 ಾ ಇವುಗಳ ಬಲದಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಹಾದಿಯನ್ನು ತಾನೇ ಕಂಡುಕೊಂಡು
 ಾನು ಹಿಡಿದ ಕಾರ್ಯವು ಸಫಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ
 ಕ್ಕು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆದವರ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಮೊದಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗ
 ಿ ಅನೇಕವಾಗಿ ದೊರೆಯುವವು. ಸಾರಾಂಶವೇನೆಂದರೆ ಪದ್ಧತಿಯು ಹಳೆಯದಾಗಲ,
 ಾಸದಾಗಲಿ "ಯೋಜಕಸ್ತತ್ರ ದುರ್ಲಭ: ಎಂಬಂತೆ ಆದರೆ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ
 ತುರನಾದ ಶಿಲ್ಪಿಗನು ಒಂದು ಹಳೆಯದಾದ ಅಯುಧವನ್ನೇ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದ
 ಾದಲೇ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಉಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವನು; ಆದರೆ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೊಸ ಹಲೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು.

ಅದೇ ಅಡನಾಡಿಯಾದ ತಿಲ್ಪಿಗನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಹೊಸ ಆಯುಧವೇ ಇರಲಿ, ಅದರಿ-
 ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗದೆ, ತಿರುಗಿ ಆ ಆಯುಧವೇ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಸಂಭವವಿ-
 ವದು ಆದ್ದರಿಂದ ಯೋಜಕನಲ್ಲಿ ಚಾತುರ್ಯ, ಅನುಭವ, ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ-
 ಸ್ಥಿತಿ ಜ್ಞಾನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ಇದ್ದ ಹೊರತು ಯಾವದೇ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬ-
 ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕಾಣುವದು ದುಸ್ತರವು.

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿವೇಚನೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ದೂಷಿಸುವದೂ, ಕ-
 ಯದನ್ನು ಮಂಡಿಸುವದೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖಕನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲವೆಂಬದು ಸುಜ್ಞವಾಚಿ-
 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಾರದೆ ಇರದು. ಅವನ ಮುಖ್ಯ ಕಟಾಕ್ಷವು, ಆಯಾ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಯೋಜ-
 ಕ್ರಮದ ಮೇಲೆಯೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ಅ-
 ನುಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಇರುವದು. ಮೂಲತಃ ನೋಡಲು ಯಾವದೇ ಪದ್ಧ-
 ತಿಯು ಕೇವಲ ದೋಷಾಪ್ತವಾಗಲಾರದು; ಮತ್ತು ಅದರಂತೆಯೇ ಕೇವಲ ನಿರ್ದೋಷ-
 ವಾದ ಸಂಗತಿಯು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ದೊರೆಯುವದು ಅಶಕ್ಯವು. ಕಾಲಮಾನಕ್ಕು-
 ಸರಿಸಿ ಅನುಕೂಲತೆ ಪ್ರತಿಕೂಲತೆ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ ಯಾವದು-
 ದು ಸಂಗತಿಯು ದೋಷಾದೋಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಪಾತ್ರವಾ-
 ಬಕುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳ ಈ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಮೂ-
 ಗ್ರ ಯೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಯುಂಟಾಗಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಅನುಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ-
 ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವಂತೆ ಯತ್ನಿಸುವದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರಸಾರಣೇಚ್ಛುವಿನ ಕ-
 ವ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಸುಧಾರಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತಲಾಗಿ ಆಗಿರುವಂತೆ ಜುಲುವಿನ-
 ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾಯಿದೆಯಾದರಂತೂ ಬಹಳೇ-ಉತ್ತಮವು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಸುದಿವಸ-
 ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವವರೆಗೆ ಉಳಿದ ಶಕ್ಯವಿದ್ದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಾದರೂ ಒದಗುವಂತೆ ಪ್ರ-
 ಷ್ಠೆಗಳಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಸಾರಾಂಶವೇನೆಂದರೆ—ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗದ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು
 ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಒಡವೆ ದೊರೆಯುವದೆಂಬ ನ್ಯಾಯವನು
 ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಯಾವದೊಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕೇವ-
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರಬಾರದು; ಆದರೆ ಆ ಶಾ-
 ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಇಯತ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇವೆರಡನು.
 ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಆ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕು. ಸ-
 ಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಸಯದ ಪಾಠಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇ-
 ಗುವ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಬಹಳೇ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಥವಾ ಏನೂ ಇರುವದ-
 ಇಲ್ಲವೆಂದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪೂರೈಕೆಯು ಶಕ್ಯಪ್ರಮಾ-
 ದಿಂದ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಶಾಲಾಪತ್ರಕ.

ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ಸ್ ಅಥವಾ ಪರಿಕ್ಷೆಯು ಯೋಗ್ಯವೂ ಮಾರ್ಗಿಕವೂ ಆದ ಸದ್ಗತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವಂತೆ ಎಚ್ಚರಪಡುವುದು ಅವಶ್ಯವದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಶಾಲೆಗಳ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ಸ್‌ವೆಂದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಪಾಲಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ತರುಣರೂ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳೂ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಆದ ಪದವೀಧರರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಶಾಲೆಗಳ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ಸ್‌ರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಅನುವಿಕರೂ ಜಾಣರೂ ಆದಂಥ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗದೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಜನರೂ ಈ ಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅನುಭವದ ಅಭಾವಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಕೆಲಸವು ಸಾಕಾರವಾಗುವ ಸಂಭವವು ಬಹಳೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ನಾನು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ— ರೋಗದ ಯೋಗ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ರೋಗದ ಮೂಲ ಬೀಜವು ಅಳಿದುಹೋಗುವಂತೆ ಉಪಾಯವು ಬೋಜಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಹೀಗಾಗದೆ ಬರೇ ಬಾಹ್ಯೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದರೂ ಮತ್ತೆ ರೋಗದ ನಿದಾನವನ್ನೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ, ಅದರಿಂದ ಇಷ್ಟವರಿಣಾಮವೆಂದಿಗೂ ಆಗದು. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಸುಧಾರಣಾಚಕ್ರಗಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯವು ಹತ್ತಿತೆಂದು ಆಶಿಸುವ.

ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ

B. G. Ankalgı

Retired Asstt. Dy. Inspector.

Dharwar.

ರಾಜಸಾಹೇಬ ಗುರುವರ್ಯ ಎಡಿಟರ್

ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕ ಇವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ—

ವಿಟ್ಟಲ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪ್ರಭು ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ ಕುಂಭಾರವಾಡಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಈತನ ಕಡೆಯಿಂದ ತಿ ಸಾ ನಾ ಗಳು

ವಿ.ವಿ ನನಗೆ ಈ ಸುಪ್ರಾ ಪೇಲೆಯ ಮುಲೇರಿಯಾ ತಂವು ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂದುಮುಕ್ಕಾಲು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಹೊನ್ನೆಹುಳಗಳೂ, ಕೋಳಿನೋಣಗಳೂ, ಗಿಡಗಳ ಬೀಜಗಳಿವಲೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸುಳ್ಳು ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕೆಂದು ಈ ವರ್ಷ ಕೋಳಿ ನೋಣಗಳು ಹುಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ಆಕಾರ ಅಪಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೂ

ಅವಲೋಕಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಲಗತವಿಟ್ಟು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಆದರೆ ಇದು ತಮಗೆ ಖರೀದಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನೂಸು ಸತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸುವದೇ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದಾನು ವೇಳೆ ನನ್ನ ಸಮಾಜಾತಿ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಡ ತಿಷ್ಠನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇಟ್ಟು ಅವು ಹ್ಯಾಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆಂಬುದು ತಿಳಿಸುವರೆ ಕರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಲ್ಲ. ಇಂತಿ ಶಿ. ಸಾ. ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯ ತಿಷ್ಠ

ವಿ. ರಾ. ಪ್ರಭು.

ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುವದಲ್ಲದೆ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಬಹುದೋ?

ದೇವರು ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಖನಿಜಕೋಟಿ, ಉದ್ಭಿಜ್ಜ ಕೋಟಿ, ಪ್ರಾಣಿಕೋಟಿಗಳೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

ಈ ಮೂರು ಕೋಟಿಗಳೊಳಗಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಬುದಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ತರಗತಿಯವನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. “आत्ममरणं” ಎಂಬ ನೇದೋಕ್ತದಂತೆ ಈ ಮೂರು ಕೋಟಿಗಳ ಪೈಕಿ ಉದ್ಭಿಜ್ಜ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಕೋಟಿಗಳೊಳಗಿನ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಹೋಲುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಉದಾ:-ಮಗುವು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ತಾಯಿಯು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕುಬೇಕಾದಾಗ ಹಾಲನುಣಿಸಿ ಅದರ ಉತ್ಕರ್ಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವಂತೆ ಸಸ್ಯವಾದ ರೂ ತನ್ನ ಮಗುವಿನ ಉತ್ಕರ್ಷೆಯನ್ನೇ ಚಿಂತಿಸುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಉದಾ:- ಒಂದು ಹುಣಿಸೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ನೆಟ್ಟು ನೋಡುವಾ, ಇದು ಮೊದಲು ಮೊಳೆತು ನೆಲದೊಳಗೆ ಒಂದು ಬೇರೂ, ಮೇಲ್ಬದಿಗೆ ತುದಿಯೂ ಬಂದು ತಿರುವು ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಹಾಲನ್ನೊಂದು ತೃಪ್ತಿಪಡುವಂತೆ ಇದಾದರೂ ಇದರ ತಾಯಿಯು ಪಕ್ಕಗಳ ಎರಡೂ ಎಲೆಗಳೊಳಗೆ ಇದ್ದ ಸಾರವೆಂಬ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದು ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತದೆ ತಿರುವು ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ತಾರುಣ್ಯಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಂಥ ಈ ಹುಣಿಸೆಯ ಗಿಡವು ಸಹ ತನ್ನ ಉದರ

ನಿರ್ವಾಹವನ್ನು ತಾನೇ ಸಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಮುಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಸಹ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಹೋಲುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದರೂ, ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುವದು ಅಶಕ್ಯವದೆ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಜನರು ಸಸ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ:—ವ್ರಾಯಕ: ಯಾವತ್ತೂ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದೈಗೋಚರವಾಗುವ ಖದ್ಯೋತ (ಹೊನ್ನೆಹುಳ) ಗಳೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಸುಪ್ಪಾ ಪೇಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಜಿಸುವ ಕೊಳೆ ಎಂಬ ಜಾತಿಯ ನೋಣಗಳೂ ಮರಗಳಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಖದ್ಯೋತಗಳು ಬುರಲಗಿಡದ ಬೀಜಗಳಿಂದಲೂ, ಕೊಳೆ ನೋಣಗಳು ಜಂಜಿಮರದ ಬೀಜಗಳಿಂದಲೂ ಜನಿಸುತ್ತವೆಂದು ಅನ್ನುವರು. ಆದರೆ ಇದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಖರೆ ಇರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ನೋಡುವಾ

ಒಂದು ಕೊಳೆ ನೋಣವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅದರ ಅವಯವಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗೋಲಾಕಾರವಾದ ತಲೆಯೂ, ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳೂ, ಎರಡು ಪಕ್ಕಗಳೂ, ಆರು ಕಾಲುಗಳೂ, ಸಣ್ಣರಡು ವಿೂಶೆಗಳೂ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಬಾಯಿಯೂ ಇದ್ದದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದು. ಈ ನೋಣಗಳು ವೈಶಾಖಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಪ್ರವೇಶವಾಗಲು ಕಾಣಹತ್ತುವವು.

ಈ ನೋಣಗಳು ದನಗಳಿಗೂ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಕಡಿದು ತ್ರಾಸ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಜೇಷ್ಠಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮೃಗದಮಳೆಯು ಜೋರಿನಿಂದ ಸುರಿಯುತ್ತಲು ಈ ನೋಣಗಳು ಕಾಣುವದು ಅಪರೂಪ.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೊಳೆ ನೋಣಗಳು ಅದೃಶ್ಯವಾಗಹತ್ತಿ ಒಂದೆರಡು ವಾರ ಹೋಗಲು ಒಂದು ಜಾತಿಯ ದೊಡ್ಡ ನೋಣಗಳು ಆಯಾಮರದ ಮೇಲೆ ಇಂಪಾಗಿಯೂ ದೂರಧ್ವನಿಯಾಗಿಯೂ, ಇರುವ ಸ್ವರದಿಂದ ಒದರುವದು ಎತ್ತನೋಡಿದತ್ತ ಕಂಡುಬರುವದು.

ಪ್ರಷ್ಠಲ ತನ್ನ ಮಧುರವಾಗಿಯೂ, ಮನೋಹರವಾಗಿಯೂ, ಉತ್ತಮವಾದ ವಾಸನೆಯುಕ್ತ ನಗುಮೋರೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಗುಣಗಳಿಂದ ಭೃಮರಗಳನ್ನು ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸುವಂತೆ ಈ ಕೊಳೆ ನೋಣವು ತನ್ನ ಮಧುರವಾದ ವಾಣಿಯಿಂದ “ ರೆಂ, ರೆಂ, ರೆಂ, ಎಂದೊದರಲು ” ಚುಂ, ಚುಂ, ಚುಂ, ಎಂದೊದರುತ್ತ ಬೇರೊಂದು ಮರದ ಮೇಲಿಂದ ಹಾರಿಬರುವ ಅದೇ ಜಾತಿಯ ನೋಣವು ಕಂಡುಬರುವದು.

ಇವೆರಡೂ ನೋಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವು ಇದ್ದು ಈ ನೋಣಗಳಿಗೂ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕೊಳೆನೋಣಕ್ಕೂ ಏನೂ ಅಭ್ಯಂತರವು ಕಾಣದೇ ಆಕಾರಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆದದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದು ಅದ್ದರಿಂದ ಕೊಳೆನೋಣಗಳೇ ಬೆಳೆದು ಈ ನೋಣಗಳಾದವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎರಡನೇ ಮರದ ಮೇಲಿಂದ ಹಾರಿಬಂದಂಥ ನೋಣವೂ ಮೊದಲಿನ ನೋಣವೂ ಕೆಲಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿ ದಾಂಪತ್ಯ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತ ಇದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶದಿಂದ ಒಂದನ್ನೊಂದು ತೊಲಗಿ ತಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವವು. ಈ ನೋಣಗಳಿಗೆ ಜಂಬೆಯಮರದ ತೊಗಟೆಯ ಮೇಲಿನ ಅಂಟೂ ತರಗಿಲೆಗಳೇ ಮುಖ್ಯಾಹಾರವು. ಇದರಂತೆ ಖದ್ಯೋತಗಳಿಗೂ ಬುರಲಅಂಟು ಎಲೆಗಳೇ ಮುಖ್ಯಾಹಾರವು.

ರೇಶಿಮೆಯ ಹುಳವು ತನ್ನ ಕೀಟಕಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಾತರಗಿತ್ತಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಲು ಅದು ಕೆಲವೇಳೆ ದಾಂಪತ್ಯಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ತನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿಯೂ, ಎಳೆ ಕೀಟಕಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಯೂ, ಇರುವ ಔಡಲ ಎಲೆ ನೋಡಿ ತಾನು ತತ್ತಿ ಇಕ್ಕುವಂತೆ ಈ ನೋಣವಾದರೂ ತನ್ನ ಮುಖ್ಯಾಹಾರಕ್ಕೆ ಆಧಾರಭೂತವಾದ ಜಂಬೆಯ ಮರದ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ತತ್ತಿ ಇಕ್ಕುವದು.

ಪಕ್ಷಿಗಳು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ತತ್ತಿ ಇಕ್ಕುವದಿಲ್ಲ. ಉದಾ:-ಸಾವು ಬಂದು ಪಾರಿಪಾಳದ ಜೋಡಿಯನ್ನು ಸಾಕಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ತತ್ತಿಗಳನ್ನಿಕ್ಕಿದರೂ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ತತ್ತಿ ಇಕ್ಕುವದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಆ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಮಳೆ ಛಂಡಿಯಿಂದ ತ್ರಾಸವಾಗಬಾರದ್ದಾಗಿ ದೇವರ ಸಂಕೇತವಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರಂತೆಯೇ ಈ ಕೋಳಿನೋಣದ ತತ್ತಿಗಳು ಕೆಲವು ದಿವಸ ಸುಸ್ತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಬಿಸಿಲುಗಾಲವು ಹೋಗಿ ಮಳೆಗಾಲವು ಸವಿಸಾಪ ಬಂದು ಕೃತ್ತಿಕಾರೋ ಹಿಣಿ ಮೊದಲಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಬೀಳಲು ಈ ತತ್ತಿಗಳು ಒಡೆದು ನೋಣಗಳು ಹೊರಬರುವವು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾಯಶಃ ಈ ನೋಣಗಳು ಜಂಬೆಯಮರವಿದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಜಾತ್ರೆ ಕೂಡಲು ಜಂಬೆಯಮರದ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಈ ನೋಣಗಳಾಗುತ್ತವೆಂದು ಸರಿ ಸಾಕವಾಗಿದೆ.

ಇದರಂತೆ ಖದ್ಯೋತಗಳು ಸಹ ಬುರಲಮರದೆಡೆಗೇ ಹುಟ್ಟುವ ಕಾರಣ ಆ ಮರದ ಬೀಜಗಳಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸುಳ್ಳು.

ಕಾರಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುವದಲ್ಲದೆ ಸಸ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಎ ಹುಟ್ಟಲಾರವು.

ಕುಂಭಾರವಾಡಾ

}

ವಿ. ರಾ. ಪ್ರಭು ಹಳಗೆ.

ಸಣ್ಣ ಮಾ ಕುಂಭಾರವಾಡಾ.

ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯೂ.

ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ “ ದೇವೀ ನೀನು ಮೂರ್ಖರ ಹತ್ತರ ಯಾಕೆ ವಾಸಿಸುವಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಲು, ಆಕೆ-“ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ಬದುಕುವರು. ಆದರೆ ನಾನು ಮೂಢರ ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವರು ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮೂಢರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದಳಂತೆ. ಇದಕ್ಕನುಸರಿಸಿಯೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ವಶಿಷ್ಠ ವಾಮನೇವಾದಿ ವಿದ್ಯಾಗುರುಗಳು ಅಕಿಂಚನರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಪೋ-ವಿದ್ಯಾ-ವೈಭವದ ವರ್ಚಸ್ಸಿನಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತರಾದ ರಾಜಾಧಿರಾಜರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಪೊಡಮಡುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಭಾರತಕಾಲದ ದ್ರೋಣ-ಧೌಮ್ಯರು ಸಹ ದರಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುದಿನ ಇದ್ದರು. ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯಾದಾನಕ್ಕೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷ ಸಾಹಚರ್ಯವಿರುವಂತೆ ತೋರುವದ .

ಇದರಿಂದ ನೋಡಲು ವಿದ್ಯಾದಾನದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಂಥವರು ತಕ್ಕವರೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನವು ಮುಂದೆ ಬರುವದು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೇನೆಂದರೆ [ಅಕಿಂಚನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ] ಸಮಾಧಾನದಿಂದಿರುತ್ತ ವಿಶೇಷ ವೈಭವದ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕದೆ ಶಿಕ್ಷಣಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟಿ ಯತ್ನಿಸುವವರಿಗೆ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ತನ್ನಂತೆ ಇಲ್ಲವೆ (ಶಿಷ್ಯಾದಿಚ್ಛೇತ್ ಪರಾಜಯಮ್) ತನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವರನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಣ್ಣನಾದ ಕುಲಕರ್ಣಿಯು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ತಮ್ಮನಾದ ೨೦ ರೂ. ಸಂಬಳದ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಎಂಬ ಶಿಕ್ಷಕನು ತನ್ನ ಕೆಲಸದಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಅಣ್ಣನಂತೆ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸುವವನು ಶಿಕ್ಷಕನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಯೋಗ್ಯನು. ಫೌಜದಾರನ ತಮ್ಮನಾದ ಮಾಸ್ತರನು ತನ್ನ ಅಣ್ಣನಂತೆ ತನ್ನ ಧನಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಲೆಣಿಸುವವನು ಶಿಕ್ಷಕನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಯೋಗ್ಯನು ಇದೇ ಮಾತು ಒಕ್ಕಲತನ ಮುಂತಾದ ಕಸಬುಗಳು, ವಕೀಲಿ ಸಾವಕಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡವರಿಗೂ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕನ ಕೆಲಸವು ಅಕಿಂಚನತ್ವದಿಂದ ದೇಶಹಿತ ಮಾಡುವದಿರುವದರಿಂದ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಐಹಿಕ-ಪ್ರಾಸಂಜಿಕ-ಧೈಯಗಳಿಂದ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತರ ವ್ಯವಸಾಯದವರ ಧೈಯಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಧೈಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವದರಲ್ಲಿಯೇ ತಪ್ಪಾಗಿ, ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ವ್ಯಾಮೋಹ ಹುಟ್ಟಿ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಅಸಂತೋಷವು ನೆಲೆಗೊಂಡು ವಿದ್ಯಾದಾನದ ಪವಿತ್ರಕಾರ್ಯವು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಗದೆ, ದೇಶಸುಧಾರಣೆಯು ಮುಂದರಿಯದೆ, ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲುವದು

ಈ ಮಾತಿಗೆ ದ್ರೋಣನ ದೃಷ್ಟಾಂತವು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹೊಂದುವದು. ದ್ರೋಣನು ಅಕಿಂಚನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಹುಕಾಲ ಶಾಂತವೃತ್ತಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಾಹಮಾಡಿಕೊಂಡ

ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದನು. ಆತನ ಮಗನಾದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಆಕಳಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡಿದನು. ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಆಕಳಹಾಲಿಗೆ ಗತಿಯಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ತಾಯಿಯು ಅರಳಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೀರುಕೂಡಿಸಿ, ಅದನ್ನೇ ಹಾಲೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಗನಿಗೆ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಆ ಬಾಲಕನು ಅದನ್ನು ಕುಡಿದು “ಹಾಲು ಕುಡಿದೆನೆಂದು” ಅನಂದದಿಂದ ಕುಣಿದಾಡಹತ್ತಿದ್ದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಆತನ ತಾಯಿಯು ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ನೀರು ಬಂದವು ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಶಾಂತಮೂರ್ತಿಯಾದ ದ್ರೋಣನು ತಳಮುಗೊಂಡನು. ಆ ತಳಮಳವೇ ಅವನ ಸತ್ವಚ್ಯುತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಒಂದು ಆಕಳನ್ನಾದರೂ ದೊರಕಿಸದಿರುವ ತನ್ನ ಬಳಿ ಈ ಹಾಳೆಂದು ತೋರಿದ ವ್ಯಾವೋಹವೇ ಮುಂದಿನ ಸರ್ವಾನರ್ಥಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಮಾಲಕಿಯು ಒಂದು ಅಕಳವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಹೋಗಲು ದ್ರೋಣ-ದ್ರುಪದರೊಳಗೆ ಬದ್ಧ ದ್ವೇಷವುಂಟಾಯಿತು. ಆ ದ್ವೇಷವೇ ದ್ರುಪದ ಪುತ್ರನಾದ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ದ್ರೋಣನ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿಸಿತು. ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಕಿಂಚನತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಪ್ರಹತೆ ಕೂಡಿದರೆ, ಯಶಸ್ಸೂ, ಐಶ್ವರ್ಯವೂ ಭಿಕ್ಷೆಯೂ ಬೆರೆತರೆ ತೇಜೋಹಾನಿಯೂ, ಆಗುವದು.

ಇನ್ನು ಸನ್ಮಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸುವ:- ರಾಜನು ತನ್ನ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲೆ ವಾತ್ಸ ಪೂಜ್ಯನಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ವಿದ್ವಾಂಸನು ಸರ್ವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಬುವದು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದ ಮಾತಾಗಿರುವದು. ಧನ-ಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದು ಹೆಚ್ಚಿದು ವಿಚಾರಿಸಲು ಉತ್ತಮರು ಮಾನವೇ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಕಿಂಚನಾದರೂ ಅವರು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ತಿಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಮಾನಕೊಡುವರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರನು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯವನೇ ಇರಲಿ, ಅವನಿಗೆ ಎಂಥ ದೊಡ್ಡ ಯೋಗ್ಯತೆಯವರಾದರೂ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡುವರು.

(೪) ಈ ಮೇಲಿನ ವಿವರಣೆಯಿಂದ, ಕೂಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಮಾಧಾನದಿಂದಲೇ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಲಾಗದು. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಚಿಂತೆ ಹತ್ತಿದರೆ ಮನಸ್ಸು ವಿಭ್ರಮಿಸುವದು. ಮನಸಿನ ವಿಭ್ರಮಣದಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಗ್ರತೆಯುಂಟಾಗುವದು. ಅದರಿಂದ ದೈನ್ಯ-ಅವಮಾನಗಳುಂಟಾಗುವವು. ಈ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ಪೂರಾ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಉಪಜೀವನ ಸಾಗವಷ್ಟು ವೇತನದಲ್ಲಿ ಅಸಂತುಷ್ಟತೆಯು ಕೆಲಸದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ಈಗಿನ ಜೀವನಾರ್ಥಕಲಹದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಂತೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಆಳಾಗಿದ್ದವನು ನಾಳೆ ಅರಸಾಗುವನು. ಅರಸನು ಆಳಾಗುವನು. ಇವೆಲ್ಲ ವಿರಳತಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವು. ಇಂದು ತ್ರೀಮಂತನ ನವನು ತನಗಿಂತ ತ್ರೀಮಂತನನ್ನು ನೋಡಿ ತಾನು ಬಡವನೆಂದು ಭಾವಿಸುವನು. ಏಕೆ

ಖಸಾಧನಗಳು ವಿಫಲವಾಗಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಶ್ರೀಮಂತನಿಗೂ ತನ್ನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಪೂರ್ಣತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅನುಕೂಲವಿದ್ದವರ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಹೀಗೆ ರಲು, ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ತಿಲಪ್ರಾಯವಾದರೂ ಸಾಧನವಿಲ್ಲದ ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗದವರು ಗಲಾರದ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಬಿದ್ದು ಅಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯ-ವಿನ್ನುಖರಾಗುವದ ತಲೂ ಉದರನಿರ್ವಾಹವು ಸಾಗುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವ ಅನುಕೂಲತೆಯಿಂದ ತುಷ್ಟರಾಗಿ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯಜಾಗರೂಕರೂ, ಅದರಿಂದಲೇ ಯಶಸ್ವಿಗಳೂ, ದೇಶೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಸನ್ಮಾನ್ಯರಾಗುವದು ಯುಕ್ತವು.

ವ. ಮ. ತಟ್ಟಿ.

ನೋಟೀಸು.

ಮೆ|| ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಸಾ. ಬ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರಿಂದ ಳಗೆ ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿವೆ.

ನುಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ.	ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹೆಸರು	ಮಂಜೂರಿಯ ಸಂಖ್ಯೆ.	ದೊರೆಯುವ ಪತ್ರಿ.	ಯಾತರ ಸಲುವಾಗಿ ಮಂಜೂರಾಗಿವೆ.
೧	ಮಹಾಯುದ್ಧ ವಿಜಯ	P-10786 7-1-21	V. P. ಹೆಗಡೆ ಅಂಕೋಲಾ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಳಲ್ಲಿ ಇನಾಮಿಗಾಗಿ
೨	ಜೋರಗೃಹತಂತ್ರ	P-10788 7-1-12	S R. ದೇಶ ವಾಂಡೆ ಗಿಬ್ಬ ಟೌನ ಧಾರ ವಾಡ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾ ಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಲ್ಲಿ ಇನಾಮಿಗಾಗಿ
೩	ಪಾರ್ವತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಪಂಚಧರ್ಮ ೨ನೇಭಾಗ.	P-1083 7-1-21	N. V. ಕುರ ಡಿ ಅ. ಮಾ. ಟ್ರೀ. ಸ್ಕೂಲ ವಿಜಾಪುರ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾ ಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಲ್ಲಿ ಇನಾಮಿಗಾಗಿ ಯೂ ಲಾಯುಬ್ಬರಿ ಗಾಗಿಯೂ
೪	ಕರ್ನಾಟಕಕವಿತಾ ಕುಸುಮ ಮಂಜರಿ	"	"	"

ಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇ. ರವರ ಆಫೀಸು.
ಧಾರವಾಡ
೭-೧-೨೧

sd/. H. K. Gokhal
for Educational Inspector
S. D.

ನೋಟೀಸು.

ವೈನರ್ವೈಕೃಲರ ಫಾಯನಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯು.

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

೧೯೨೧.

ಈ ನೋಟೀಸಿನಿಂದ ತಿಳಿಸುವದೇನೆಂದರೆ: — ಸನ್ ೧೯೧೫ನೇ ಇಸವಿಯ ಜೂಲೈನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ಮುಂಬೈ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಗ್ಯಾರ್ಯೂಟಿನ ೧ನೆಯ ಭಾಗದ ೧೬೨ ರಿಂದ ೧೬೨೪ನೇ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದ ವಿದ್ಯಾಪಾತೆಯ ಚಾಪೀರಾತು ನಂ. ೩೪೩೪. ೨೧ನೇ ದಿನಬದ ೧೯೧೪ನೇ ಇಸವಿಯ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ವೈನರ್ವೈಕೃಲರ ಫಾಯನಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಸೋಮವಾರ ತಾರೀಖು ೪ನೇ ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೯೨೧ನೇ ಇಸವಿ ದಿನದ ಹಾಗೂ ತದುತ್ತರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದು.

(೧) ಧಾರವಾಡ.

(೨) ವಿಜಾಪುರ.

(೩) ಬೆಳಗಾವಿ.

(೪) ಕಾರವಾರ.

(೫) ಕೊಲ್ಹಾಪುರ.

(೧) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೆಂಟರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಒಂದು ಕಮೀಟಿಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುವದು. ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ವಿಜಾಪುರ, ಕಾರವಾರ ಹಾಗೂ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರರೂ, ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರೂ ಆಯಾ ಕಮೀಟಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರು.

ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡುವ ಪರವಾನಗಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಉಮ್ಮೇದವಾರನ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವನೋ, ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಮೀಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಡೆ ೧೯೨೧ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ೧ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನದ ಅಥವಾ ಅವಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತಲೆದೂತೆ ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ತರುವಾಯ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಫಾರ್ಮ್‌ ನಮೂನೆಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಮಾಡಲಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ನಮೂನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಡೆಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿ ಸಿಗುವವು.

(೪) ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮಾನ್ಯವಾದ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಕನ್ನಡ ಇರುವದು. ಬೆಳಗಾವಿ, ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮಾನ್ಯವಾದ ದೇಶಭಾಷೆಗಳು.

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಇರುವವು. ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ದೇಶಭಾಷೆಯು ಮರಾಠಿ ಇರುವದು. ಧಾರವಾಡ, ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮರಾಠಿ ಉಮೇದವಾರರು ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಕಾರವಾರ ಈ ಮೂರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಸಿ. ಎ. ಇ. ಸಾ. ರವರು ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುವರು. ತಾರೀಖು ೮ನೆಯ ಜಾನೆರಿ ೧೯೧೪ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರಿ ಗ್ಯಾಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ೧ನೆಯ ಭಾಗದ ೩೧ನೆಯ ಫಲದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿದ್ಯಾಪಾತೆಯ ಸರಕಾರಿ ಜಾಹೀರಾತು ನಂ. ೩೮೩೪ ತಾರೀಖು ೨೩ನೆಯ ಡಿಸೆಂಬರ ೧೯೧೩ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡಲಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಉಮೇದವಾರರಿ ಗೋಸ್ವರ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನಕಾಗದಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು.

(೫) ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಲ್ಯಾಳ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಬನವಾಸಿಯ ಉಮೇದವಾರರು ಧಾರವಾಡ ಸೆಂಟರಿನಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೊಡಬಹುದು ಹಾಗೂ ಸಾಂಗಲಿ ಸಂಘದ ಕುಡೆಬೇ ತಾಲೂಕಿನ ಉಮೇದವಾರರು ಸಾತಾರಾ ಸೆಂಟರಿನಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ವಿಜಾಪುರ, ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾ. ರವರಿಂದಲೂ ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ಸಂಸ್ಥಾನದ ನಿವಾಣರಿಂದಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಡುವ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇ. ರವರ ಆಫೀಸು.
ಧಾರವಾಡ.

K. S. Hungund.
ಎ. ಇ. ದ. ಭಾಗ.

೨೯-೧೨-೧೯೨೦.

ನೋಟೀಸು.

ಡಾ. ಅ. ನಂ. $\frac{E. 14582}{11-12-1920}$ ನೇದರ ಪ್ರಕಾರಾ:--

1. E. ಕೋರೋತಿ ಇವರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಬೇಡಿದ್ದರಿಂದ A. M. ಕೋರೋತಿ ಈತನನ್ನು ಬಾಂಬೆ ಗೋವಾನ ಯೂನಿಯನ್ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸರಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾದ ಬೇರೆ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾಗಲಿ, ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

2. ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ೨೭ನೇ ಸಪಟೆಂಬರ E-1087 ನೇ ಹುಕೂಂ ದರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ರದ್ದಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

Poona

}

sd. J. G. Covernton
D. P. I.

ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ:—ಉದಾ. ೦.೬೪ ಮತ್ತು ೦.೦೦೬೪ ಇವುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸರಿಹಚ್ಚಿ ನೋಡುವಾ.

$$\begin{aligned} ೦.೬೪ &= \frac{೬}{೧೦} + \frac{೪}{೧೦೦} \quad (\text{ಕೆ. F ವ್ಯಾ. ೧, ಟಿಪ್ಪಣಿ}) \\ &= \frac{೬೪}{೧೦೦} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ಮತ್ತು } ೦.೦೦೬೪ &= \frac{೦}{೧೦} + \frac{೦}{೧೦೦} + \frac{೬}{೧೦೦೦} + \frac{೪}{೧೦೦೦೦} \\ &= \frac{೬೪}{೧೦೦೦೦} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ಆದರೆ } \frac{೬೪}{೧೦೦೦೦} &= \frac{೬೪}{೧೦೦} \times \frac{೧}{೧೦೦} \\ &= \frac{೬೪}{೧೦೦} \times \frac{೧}{೧೦} \end{aligned}$$

$$\therefore ೦.೦೦೬೪ = ೦.೬೪ \text{ ದ } \frac{೧}{೧೦}$$

ಇವರಂತೆ ೦.೦೦೦೬೪ = ೦.೬೪ ದ $\frac{೧}{೧೦}$ ಎಂಬುದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಬಹುದು.

೧೫. ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಸರಿಸುವುದರಿಂದ ದಶಾಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮವು.

(ಅ) * ನೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ:—ಒಂದು ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕದ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೆಲವು ಸ್ಥಾನಗಳ ಮುಂದೆ ಸರಿಸಿದರೆ, ಎಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳ ಮುಂದೆ ಸರಿಸಿರುವದೋ ಹತ್ತರ ಅಷ್ಟನೆಯ ಘಾತದಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ದಶಾಂಶಕ್ಕೆ ಗುಣಿಸಿದಂತಾಗುವದು.

ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ:— ಕೊಟ್ಟ ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕದಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿದರೆ ಅದರ ಬೆಲೆಯು ಮೂಲ ದಶಾಂಶದ ಹತ್ತು (೧೦) ಪಟ್ಟು, ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳ ಮುಂದೆ ಸರಿಸಿದರೆ ನೂರು (೧೦೦) ಪಟ್ಟು, ಮೂರು ಸ್ಥಾನ

೪. $\cdot ೬೭೫, \cdot ೯೭೩೬೫ \dots\dots\dots, \cdot ೩೪೫೭೪೫೭ \dots\dots\dots, \dots\dots$

$೩೭೩೭೩೭\dots\dots\dots$, ಇವು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ದಶಾಂಶಗಳು? ಯಾಕೆ?

೫. “ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕದ ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶೂನ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆ ದರೂ ಅದರ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ.” ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿರಿ.

೬. ಕೆಳಗೆ ಬರೆದವುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿರಿ:—

(ಅ) $\cdot ೩೦೭ = \cdot ೩೦೭೦೦$, (ಬಿ) $೫೯೮ \cdot ೦೦೦ = ೫೯೮$,

(ಕ) $೦೦೦ \cdot ೫೭೩ = \cdot ೫೭೩$,

ಮತ್ತು (ಡ) $\cdot ೦೦೪೫೬ = \cdot ೪೫೬ \div ೧೦೦$

೭. $೬೪೫ \cdot ೭೩$ ಇದು $\cdot ೬೪೫೭೩ \times ೧೦೦೦$ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿರುತ್ತದಂತೆ, ಯಾಕೆ?

೮. “ಒಂದು ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕದ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೆಲವು ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರಿಸಿಟ್ಟರೆ, ಎಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಸಿದೆಯೋ ಹತ್ತರ ಅಷ್ಟನೆಯ ಘಾತದಿಂದ ಆ ದಶಾಂಶಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.” ಇದನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಿ.

೯. ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಿಗೆ ಸಮಚ್ಛೇದ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಸೋಪಪತ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿರಿ.

೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ದಶಾಂಶಗಳ ಮೂಲಕೃತಿಗಳು.

೧೭. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮುಖ್ಯ ಧರ್ಮವು. ಇದಕ್ಕೆ ನುಸರಿಸಿ, ಅಂಕಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೇರೀಜು, ಎಜಾಬಾಕಿಗಳೆಂಬ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವೇ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಅಂಕಗಣಿತದ ಮೂಲ ಕೃತಿಗಳೆನ್ನುವ ರೂಢಿಯುಂಟು. ಇನ್ನು ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ, ಅಪೂರ್ಣನೆಂಬ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿರುವವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆ (ಪೂರ್ಣಾಂಕ) ಗಳ ಮೂಲ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಇನ್ನು ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ (ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ) ಗಳ ಮೂಲ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿನೇಚಿಸುವೆವು.

ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಂತೆ ದಶಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವದರಿಂದ, ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಮೂಲಕೃತಿಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳ ದಶಾಂಶಗಳ ಮೂಲಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದದರಿಂದ ಆ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡುವದು ಅವಶ್ಯವು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸುವ ಮೊದಲು, ವಿಷಯವು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಆ ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹೇಳುವೆವು. ಆಮೇಲೆ ಅದರ ರೀತಿಯನ್ನೂ, ಆ ರೀತಿಯ ಉಪಪತ್ತಿಯನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ, ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುವೆವು. ತರುವಾಯ ವ್ಯವಹಾರೀ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ, ಆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವು ಸರಿಯಾದದ್ದೆಂದು ತೋರಿಸುವೆವು. ಬೇರೀಜು ವಜಾಬಾಕಿಗಳೆಂಬ ಎರಡೂ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವೇಚಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕ್ರಮವು ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಬೇರೀಜು (ಸಂಕಲನ)

೧೮. ಈ ಕೃತಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

(೧) ಕೂಡಿಸತಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಂಥ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ, ಆ ಭಾಗಗಳ ಬೇರೀಜುಗಳ ಒಟ್ಟು ಆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬೇರೀಜಿಗೆ ಸರಿ ಇರುತ್ತದೆ.

(೨) ಸಂಕಲನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕೂಡಿಸಬಹುದು.

ಈ ಎರಡು ನಿಯಮಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಬೇರೀಜಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಮಾಡಿ ನೋಡತಕ್ಕದ್ದು.

೧೯ ಬೇರೀಜಿನ ರೀತಿಯು:—

(೧) ಕೂಡಿಸತಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ (ಸಂಕಲನೀಯ) ಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟಷ್ಟೇ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳು ಇರುವವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾಗೆ ಇರದಿದ್ದರೆ, ಅನಶ್ಯವಿದ್ದ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೊನೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಬೇಕು.

(೨) ಬಳಿಕ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಒಂದರ ಕೆಳಗೊಂದು ಬರುವಂತೆ ಆ ಎಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ಅವುಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೆರೆಯನ್ನು ಎಳೆಯಬೇಕು.

(೩) ತರುವಾಯ ಆ ಎಲ್ಲ ದಶಾಂಶಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಂತೆ ಕೂಡಿಸಿ, ಬರುವ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬೇರೀಜು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳಷ್ಟು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಎಡಗಡೆಗೆ ಎಣಿಸಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

೨೦ ಬೇರೀಜಿನ ರೀತಿಯ ಉಪಪತ್ತಿಯು:—

(೧) ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳೆಂದರೆ ಹತ್ತಾಗಲಿ, ಹತ್ತರ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಘಾತವಾಗಲಿ ಛೇದವಾಗಿಯುಳ್ಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರದ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳೆಂದು ಹಿಂದೆ ೧೨ ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಯಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಿಗೂ, ವ್ಯವಹಾರೀ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಿಗೂ ಅವೇ ನಿಯಮಗಳು ಹತ್ತುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಹಾರೀ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಬೇರೀಜು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯ ವಿದ್ದರೆ ಸಮಚ್ಛೇದ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವುಂಟು. ಆದಕಾರಣ ಬೇರೀಜು ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಿಗೂ ಸಮಚ್ಛೇದ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. (೧೬ನೆಯ ಕ. ನೋಡು).

(೨) ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಂತೆ ದಶಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವದರಿಂದ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಸಂಕಲನ ಮಾಡುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಬೇಕಾದಂತೆ ದಶಾಂಶಗಳ ಬೇರೀಜು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಇವುಗಳನ್ನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವು. ಅಂದರೆ ದಶಾಂಶಗಳು ದಶಾಂಶಗಳ ಕೆಳಗೆ, ಶತಾಂಶಗಳು ಶತಾಂಶಗಳ ಕೆಳಗೆ, ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಾನಗಳು ಆಯಾ ಸ್ಥಾನಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬರುವಂತೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೊಳಗಿನ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಒಂದರ ಕೆಳಗೊಂದು ಬರುವಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಮಾತು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ.

(೩) ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಂತೆ ದಶಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಕಾರಣ ಇವುಗಳ ಬೇರೀಜನ್ನಾದರೂ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಬೇರೀಜಿನಂತೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುವ ಮಾತು ಸ್ಪಷ್ಟವದೆ. ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಡಮೆಯ ಬೆಲೆಯ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಆರಂಭ ಮಾಡಿ, ಎಡಗಡೆಗೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲ ಅಂಕಗಳ ಬೇರೀಜನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ದಶಾಂಶಗಳ ಬೇರೀಜು ದಶಾಂಶಗಳೂ, ಶತಾಂಶಗಳ ಬೇರೀಜು ಶತಾಂಶಗಳೂ, ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಾನಗಳ ಬೇರೀಜು ಅದೇ ಸ್ಥಾನದ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಆಗುವದರಿಂದ, ಬೇರೀಜು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವಷ್ಟೇ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳು ಬೇರೀಜಿನ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬರುವವು. ಆದುದರಿಂದ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ, ಬೇರೀಜು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಸ್ಥಾನ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟು ಬರೆದ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯೊಳಗಿನ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಳಗಳಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಎಡಗಡೆಗೆ ಎಣಿಸಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು.

೨೧. ಈ ಬೇರೀಜಿನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಪರಿಸೋಣ.

ಉದಾ (೧):— ೨, ೦೬ ಮತ್ತು ೦೦೭ ಇವುಗಳ ಬೇರೀಜು ಎಷ್ಟು?

ಇವುಗಳೊಳಗಿನ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಲಾಗಿ ಇವು ೨೦೦, ೦೬೦, ೦೦೭ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಬಳಿಕ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಒಂದರ ಕೆಳಗೊಂದು ಬರುವಂತೆ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆದರೆ,

೨ ೦ ೦

೦ ೬ ೦

ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

೦ ೦ ೭

೨ ೬ ೭

ಇವುಗಳ ಬೇರೀಜಿನಲ್ಲಿ ೨ ದಶಾಂಶ, ೬ ಶತಾಂಶ, ೭ ಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳು ಬರುವ ದರಿಂದ ಆ ಬೇರೀಜನ್ನು ೨೬೭ ಹೀಗೆ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದು ಸಹಜವದೆ.

ಉದಾ-೨ :— ೩೦೦೭, ೧೨೧೩, ೪೨೬, ೨೯೭೬ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ.

ಈ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಲಾಗಿ,

೩ ೦ ೦ ೭ ೦

೧೨ ೧೩ ೦ ೦

ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

೪೨ ೬ ೦ ೦ ೦

೨೯ ೭ ೬ ೬

೩೮ ೧೩ ೪ ೬

ದಶಸಹಸ್ರಾಂಶ ಸ್ಥಾನದ ಅಂಕಗಳ ಬೇರೀಜು ೬ ದಶಸಹಸ್ರಾಂಶ ಆಗುವದೆಂದ, ೬ ನ್ನು ದಶಸಹಸ್ರಾಂಶ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಸಹಸ್ರಾಂಶ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಅಂಕಗಳ ಬೇರೀಜು ೧೪ ಆಗುವದರಿಂದ, ೪ನ್ನು ಸಹಸ್ರಾಂಶ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆದು

ಕೈಲೆ ಬರುವ ಒಂದನ್ನು ಶತಾಂಶ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಬಿ. ಶತಾಂಶಗಳ ಬೇರೀಜು ೧೩ ಆಗುವದರಿಂದ, ೩ನ್ನು ಶತಾಂಶ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕೈಲೆ ಬರುವ ಒಂದನ್ನು ದಶಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ೧೧ ದಶಾಂಶಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ೧೧ ದಶಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ೧ ದಶಾಂಶವೂ, ೧ ಎಕ್ಕಮವೂ ಆಗುವದರಿಂದ, ೧ನ್ನು ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕೈಲೆ ಬರುವ ೧ ಎಕ್ಕಮವನ್ನು ಎಕ್ಕಮುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿದೆ. ಮತ್ತು ಎಕ್ಕಮುಗಳ ಬೇರೀಜು ೮, ದಹಮುಗಳ ಬೇರೀಜು ೫ ಆಗಿರುವದರಿಂದ, ೮ನ್ನು ಎಕ್ಕಂ ಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಿಯೂ, ೫ ನ್ನು ದಹಂ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದಿದೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ— ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆದ ಶೂನ್ಯಗಳಿಂದ ಆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬೇರೀ ಜಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗದೆ ಇರುವದರಿಂದ, ಆ ಶೂನ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಂದರ ಕೆಳಗೊಂದು ಬರೆದು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಮೇಲಿನಷ್ಟೇ ಬೇರೀಜು ಬರುತ್ತದೆಂದು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡದೆ ಆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ.

(೧) . ೫

. ೦ ೬

. ೦ ೦ ೭

. . ೫ ೬ ೭

(೨) ೩ . ೦ ೦ ೭

೧೨ . ೧ ೩

೪೨ . ೬

. ೩ ೯ ೭ ೫

೫೮ . ೧ ೩ ೪ ೫

ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಬೇರೀಜಿನಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುವ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಬರುತ್ತದೆ, ಬಿಟ್ಟರೂ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಿಡುವದರಿಂದ ಬೇರೀಜನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ದೋಷಗಳು ಆಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಆದದರಿಂದ ಮೊದಲು ಮೊದಲು ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಯೇ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ರೂಢಿಯಾದ ಮೇಲೆ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಒಂದರ ಕೆಳಗೊಂದು ಬರುವಂತೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಬರೆದು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕ.

ಸಂಪುಟ ೫೭

ಫೆಬ್ರವರಿ-ಮಾರ್ಚ್, ೧೯೨೧.

ಸಂಚಿಕೆ ೧೧, ೧೨

ಸಂಪಾದಕ ಸ್ಪುಟಲೇಖಗಳು.

ಕಳೆದ ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಮಾರ್ಶಲ್ ಹಿಜ್ ರಾಯಲ್ ಹಾಯ್ ನೆಸ್ ಡ್ಯೂಕ ಆಫ್ ಕನಾಟರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ, ಮದ್ರಾಸು, ಕಲಕತ್ತಾ ಮುಂಬೈ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ ಸಿಲಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸಿದರು. ತಾರೀಖು ೯ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೨೧ ಇಸವಿಯ ದಿವಸ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ದಿಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕೌನ್ ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಹಾಗೂ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಎಂಬೆರಡು ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಸಭಾಸದರಿಗೆ ಬಾದಶಹರು ತಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಕಳುಹಿದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ಆ ಸಂದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಾದಶಹ ರಾದ ಪಂಚಮಜಾರ್ಜರು ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಾಗೂ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡುವ ಕೌನ್ಸಿಲಗಳ ಸಭಾಸದರ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಂತರ್ಗತ ವಸಾಹತುಗಳ ಪ್ರಜರಂತೆ ತಮಗೂ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ದೊರಕಬೇಕೆಂಬ ಸದಿಚ್ಛೆಯನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೇ ದೇಶಭಕ್ತರೂ ರಾಜನಿಷ್ಠರೂ ಆದ ಪ್ರಜರು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ ಬಾದಶಹರು ಅವರ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಮಾನಕೊಟ್ಟು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲನೇ ಕಂತು ಎಂದು ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಆ ಸಂದೇಶದ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವರೆಂದೂ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಸಭಾಸದರು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತರಗತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಕೊಡುವೆವೆಂದೂ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಶ್ವಾಸನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಧೀನರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದೆಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಗೆ

ಯ ಮಹತ್ವವುಂಟಾಗಿ ವಸಾಹತುಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವುಳ್ಳ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಕೆಲವಂಶದಿಂದ ಬಂದಂತಾಯಿತು.

×

×

×

×

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳ ಅಂದಾಜಪತ್ರಿಕೆ (ಬಜೆಟ್) ಯ ಬಾಬುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆಯಾ ಕೌನ್ಸಿಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾದ ಭಾಷಣಗಳಾದವು. ಎಲ್ಲ ಸಭಾಸದರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳ ಮಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದೂ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಅನುಕೂಲಮತವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ವ್ಯಯವು ೧೮ ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. ಅದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ನಾ. ಪರಾಂಜಪೇಯವರಂಥ ಪ್ರಧಾನರ ವಶಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣಖಾತೆಯು ಒಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಹಣದ ಕೊರತೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ೧ ಕೋಟಿ ೬೯ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣಖಾತೆಯ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ನಿಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಈ ರಕಮಿನಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ೭೦ ಭಾಗವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ೧೫ ಭಾಗವು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ೬೫ ಭಾಗವು ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದು. ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ೧ ಕೋಟಿ ೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವವು. ಇಷ್ಟು ಹಣದಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಸ್ತಾರವೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಗುವಂತಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಕವಾದದ್ದೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದದ್ದೂ ಆಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯ ಶಿಕ್ಷಣಖಾತೆಯ ಪ್ರಧಾನರ ವಶಕ್ಕೆ ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ಸುಮಾರು ೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಹಣವನ್ನು ನಾ. ಪರಾಂಜಪೇಯವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆವೆಂದು ಆಡಿತೋರಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯು ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿರುವುದು ಶಿಕ್ಷಣವು ಫಲದ್ರೂಪವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮನಸ್ಸು ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದು ಅವರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಮೊನ್ನಿನ ಘನ ಘೋರವಾದ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಸಮತೋಲನವು ಹೊರಟು ಹೋಗಿ, ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಜೀವನ ಕಲಹದ ಮೂಲಕ ಸಂಘಗಳೇ ಆಗಹತ್ತಿರುವವು. ಮದ್ರಾಸ ಮೊಳಗಿನ ಒಬ್ಬ ಕ್ರಿಸ್ತಿಯನ್ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕನು ಕನಿಷ್ಠತರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಜೀವಿಸುವ ೧೦೮ ಹೆಂಡತಿ ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರಿರುವ ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ

ಕೂಟ್ಟಿಬಟ್ಟೆಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳು ೨೨ ರು. ೮ ಆಣೆ ಬೇಕಾಗುವವೆಂದು ಸರಾಸರಿ ಮಾನದಿಂದ ಗೊತ್ತುಹಚ್ಚಿದ್ದಾನೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೋರೆಯು ಮಿಗಲಾದ ಸನ್ಮಾನವು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಗಿರುವದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕನೂ ಅವನ ಕುಟುಂಬದವರೂ ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಅನ್ನ ವಸ್ತುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನಿಡಬೇಕಾಗುವದು. ಅದರಿಂದ ತೀರ ಸಣ್ಣ ಕುಟುಂಬವುಳ್ಳ ಶಿಕ್ಷಕನ ಸಂಬಳವು ೩೦ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಗಲಾರದು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳದ ಮಾನವು ೨೩ ರೂಪಾಯಿಯೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು ಸಮಾಧಾನಕರವೇ. ಆದರೆ ಬ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಗತಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟರಿಂದ ಇಂತಿಷ್ಟರವರೆಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೆಂಬದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣಖಾತೆಯ ಪ್ರಧಾನರು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತಂದದ್ದಾದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸುವದೆಂದು ಧಾವಿಸುತ್ತೇವೆ.

×

×

×

×

ಕಳೆದ ಅಕ್ಟೋಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳದ ಮಾನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯ ನಾಮದಾರ ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಮಿಟಿಯ ೭ ಜನ ಸಭಾಸದರಲ್ಲಿ ನಾ. ಪರಾಂಜಪೆ, ಹಾಗೂ ನಾ. ಸಾಲೆ ಇವರಿಬ್ಬರಿದ್ದರು. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೨೦೦೦೦ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿರುವದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ ಸಂಬಳವನ್ನು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಸಂಬಳದ ಬಾಬಿನ ಖರ್ಚು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೨೧ ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವದೆಂದು ಕಮಿಟಿಯ ಸಭಾಸದರಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದದರಿಂದಲೂ, ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆಯು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದದರಿಂದಲೂ ಅವರು ಹೊಸ ಸಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಇದ್ದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅನ್‌ಪಾಸ ಉಪಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ೨೦ ರೂಪಾಯಿ, ಮುಲ್ಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾದ ಉಪಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ೨೩ ರೂಪಾಯಿ, ಅನ್‌ಪಾಸ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ೨೩ ರೂಪಾಯಿ, ಮುಲ್ಕೀಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾದ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ೨೫ ರೂಪಾಯಿ, ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳವುಳ್ಳ ಗನೇವರ್ಷದ ಬ್ರೀನಿಂಗ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಳ್ಳ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ೨೫ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳವನ್ನು ಗನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ ೧೯೨೦ ಇಸವಿಯಿಂದ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲ ಹಣವು ತೀರಿಹೋದ ರಿಂದ ಉಳಿದ ಬ್ರೀಂಡರ ಸಂಬಳದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆಯಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಸುಧಾರಣೆಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನಾ. ಪರಾಂಜಪೆ ಹಾಗೂ ನಾ. ಸಾಲೆಯವರು ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಸಂಗಡ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಗತಿ	ಸಂಬಳದ ಮಾನ	ಸೆಲೆಕೆ ನ್ ಗ್ರೇಡ್ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೦ ರಂತೆ
ಅನ್‌ವಾಸ	೨೦	೦
ಅನ್‌ಟ್ರೀಂಡ ಉಪಶಿಕ್ಷಕರು	೨೫-೧-೨೦	೦
ಸದರ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕರು	೨೦-೧-೨೫	೦
೧ನೇ ವರ್ಷದ ಟ್ರೀಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರು	೨೦-೧-೨೦	೨೫
೨ನೇ ವರ್ಷದ ಶಿಕ್ಷಕರು	೨೫-೨-೨೫	೨೫
೩ನೇ ,, ,,	೪೦-೨-೪೦	೧೦೦

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾ. ಪರಾಂಜಪೇಯವರೇ ಶಿಕ್ಷಣಖಾತೆಯ ಪ್ರಧಾನರಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಅವರ ವಶಕ್ಕೆ ೧ ಕೋಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಣವು ಒಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಯೋಜನೆಯನ್ನಾದರೂ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಅಂದರೆ ೧ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೨೧ ಇಸವಿಯಿಂದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಬಹುದೆಂದು ಆಶಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳಿರುವವು.

×

×

×

×

ಸನ್ ೧೯೧೩ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮೆ|| ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಸಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಹುಡುಗರ ವ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ತಪಾಸಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬೇನೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ, ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ೪ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ೪ ಜನ ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ಮುಂಬೈ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ವತಂತ್ರ ಡಾಕ್ಟರನನ್ನು ನಿಯಮಿಸಬೇಕೆಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಮಂಜೂರಿ ದೊರೆಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ತರದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯುದ್ಧದ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಯಾದದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರದವರು ಕಳೆದ ಫೆಬ್ರುವಾರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು “ ಪ್ರೆಸ್‌ನೋಟ್‌”ನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಈಗ ಶಿಕ್ಷಣಖಾತೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೫ ಭಾಗಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರನಂತೆ ೫ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ೫ ಡಾಕ್ಟರರ ಹಾಗೂ ಮುಂಬೈ ಪಟ್ಟಣದ ಸಲುವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರನ ನೇಮಣೂಕು ಆಗತಕ್ಕದ್ದದೆ. ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸಂಬಳದ ಮಾನವು ೫೦೦-೫೦-೪೦೦ ಇರುವದು. ಈಗಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತೆ ಆಯಾ ಭಾಗದ ಡಾಕ್ಟರನು ಆಯಾ ಬಾಗದೊಳಗಡೆ ೧೦೦ ರಂತೆ ಸಾಲೆಗಳ ಹುಡು

ಗರನ್ನು ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜು, ಪ್ರೀನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸಿಂಗ ಸ್ಕೂಲಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತಪಾಸಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಆದರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅಂಥ ಯೋಜನೆಯು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಅನುಲಿಖಿಸಿ ತರುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

×

×

×

×

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರ್ಯಟನ,

ನಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕಲಿಸುವರು. ಅಭ್ಯಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ತೇರ್ಗಡೆ ಮಾಡಿಸುವರು ಅವರ ಕೊನೆಯ ಧೈಯವಾಗಿರುವದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರು ಹಗಲು ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಡುವದಲ್ಲದೆ, ಎಷ್ಟೋ ಶಿಕ್ಷಕರು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಹುಡುಗರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪರಮ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು.

ಬರಿಯ ಯಾಂತ್ರಿಕ-ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಬೌದ್ಧಿಕ-ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಮಾಧಾನಕರವೆನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಪರೀಕ್ಷಕರು ಬರಿಯ ವಿಷಯಜ್ಞಾನವೆಷ್ಟಾಗಿರುವದೆಂಬದನ್ನಷ್ಟೇ ನೋಡುವದಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ಸಹ, ಚಾಣಾಕ್ಷತನದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುವರು. ಅಂತಹ ಪರೀಕ್ಷಕರ ಒರೆಗೆ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಳಿಯುವದು ಜಡವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಷಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ವ್ಯವಹಾರ-ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸದಿದ್ದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಯುಂಟಾಗುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕುಶಲವರ ಉದಾಹರಣೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ವಾಲ್ಮೀಕಿಯು—“ ಕುದುರೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳಿರುವವು, ಒಂದು ಬಾಲವಿರುವದು, ಉದ್ದ ಕುತ್ತಿಗೆಯಿರುವದು. ಕುದುರೆಯು ಮಾವಿನ ಕಾಯಂತೆ ದುಂಡನ್ನು ಲದ್ದಿ ಹಾಕುವದು ” ಹೀಗೆ ಕುಶಲವರಿಗೆ ಕುದುರೆಯ ಎಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿದ್ದನು. ಆ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಕುಶಲವರು ಬಾಯಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾಸ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶ್ರೀರಾಮನ ಅಶ್ವಮೇಧಯಜ್ಞದ ಕುದುರೆಯು ನಿಜವಾಗಿ ಕುಶಲವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂತು. ಆಗ ಅವರು ಅದನ್ನು ಕುದುರೆಯೆಂದು ಗುರುತು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥರಾದರು. ಇದು ಯಾವ

ಪ್ರಾಣಿಯಿರುವುದೆಂದು ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರು! ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಯುವದೇನೆಂದರೆ :-ಬರಿಯ ವಿಷಯಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನವು ಕೂಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ, ಶಿಕ್ಷಣವು ಪೂರ್ಣವಾಗುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗುವದು.

ಮುಂಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜಾಣ ಶಿಕ್ಷಕರುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬದು ನಿಜವಿದ್ದರೂ, ಆಗ ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪಿಟ್ಟಿನೆನ್ನಗೊಡದೆ, ನಗಿಸದೆ, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೊಡದೆ, (ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮುಂತಾದ) ಶಾರೀರಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಸಹ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡದೆ, ಹುಡುಗರು ಅರಿವೆ-ಗಾಲು-ಅರಿವೆಗೈಗಳುಳ್ಳವರೂ ಸಪ್ಪನ್ನ ಮುಖಮುದ್ರೆಯವರೂ ಮನೋದೌರ್ಬಲ್ಯವುಳ್ಳವರೂ ಆಗುವಂತೆ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬ ಮಾತಾದರೂ ನಿಜವದೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈಗ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಭಾಷೆಯ ಉತ್ತರದಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತ, ನಡು ನಡುವೆ ಹಾಸ್ಯರಸ-ಯುಕ್ತ-ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಂದ ನಗಿಸುತ್ತ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಲಿಸುವ ಉದಾರ ಧೋರಣದ ಎಷ್ಟೋ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವರು. ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬಹುಶಃ ಫಲದಾಯಿಯಾಗುತ್ತಿರುವದು. ಆದರೆ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸುಖದಾಯಿ ಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿರುವದು.

ಅಂತಹ ಸಂಗತಿಯು, ಹುಡುಗರ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ತಟ್ಟನೆ ಹೊಳೆಯುವದು. ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಿನ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಗತಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಅಪರಿಚಿತವೂ ಅತವ ನೂತನವೂ ಆಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ. ಅವರು, ನಮಗೆ ಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಿತ-ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ, ಆತುರದಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅಸಂಗತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕನು ಸದಯ-ಹೃದಯನಿದ್ದರೆ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಹುಡುಗರ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯನ್ನು ಕೃಪಿಸಿಪಡಿಸುವನು. ಸಾಮಾನ್ಯನಿದ್ದರೆ “ನಿನಗೇನು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ? ಸುಮ್ಮನಿರು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹುಡುಗರ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂಡೆಗಲ್ಲು ಹೇರುವನು. ಆ ಶಿಕ್ಷಕನು ಉಗ್ರನಿದ್ದರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಳುವ ಹುಡುಗರ ಲವಲವಿಕೆಯನ್ನೇ ಚಿವುಟೆ ಚೆಲ್ಲಿ, ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಹೊಡತ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವನು. ಅವನು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದು ಬಹಳ ಘಾತುಕತನವು. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕನನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪೀಡಿಸಿದ ಮಾನದಿಂದ ಹುಡುಗರು ಹೆಚ್ಚು ಜಾಣರಾಗುವರು. ಅದು ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಾಗಿರುವದೆಂಬದು ನಿಜವು. ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಿಂದಲೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಚಂಚಲತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮನಸಿನ ಚಾಂಚಲ್ಯವಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಶಾರೀರಕ ಚಾಂಚಲ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ದೇಹಮಾನಕ್ಕೆಂತ ಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತೇ ಅವರು ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಒಂದು ಹೊಸ್ತಲದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ್ತಲದ ವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಟಣನೆ ಹಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡವರ ದೇಹಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಅವರು ಹುಡುಗರಂತೆ ತಮ್ಮ ಜಡ ದೇಹವನ್ನು ಹಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಜಿಗಿದರೆ ಕಡಕೊಂಗು ಬಿದ್ದು ತಲೆ ಒಡಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ! ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸ ಹತ್ತಿದರೆ, ಹಿತ್ತಲ ಲಿದ್ದ ಹುಡುಗರು ಜಿಜ್ಞಾಸೆತಾಳಿ, ಚಂಚಲರಾಗಿ ಓಡುತ್ತ ಹೊರಗೆ ಬರುವರು. ಕೌತುಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ, ಜಿಜ್ಞಾಸಾ ತೃಪ್ತರಾದ ಹಿರಿಯರು, ಕೂತಲ್ಲೇ ಕೂಡುವರು ! ಹುಡುಗ ತನಕ್ಕೂ ಹಿರಿಯತನಕ್ಕೂ ಇರುವ ಭೇದವು ಇದೇ.

ಮೇಲಿನ ವಿವರದಿಂದ, ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯೂ ಚಂಚಲತೆಯೂ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆಂದು, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದು. ಚಂಚಲತೆಗೆ “ ಧುಂದು ಹಾಕೋಣ ” ವೆಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ನಿನಾಮ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸುವದು, ನಿಸರ್ಗಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಿರುತ್ತದೆ. ಕೀಲು ಜಡಿದಂತೆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಧುಮ್ಮನೆ ಕೂಡಿಸುವ ಶಾಲೆಯಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಶಾಲೆಯು ಯಾವದೂ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಾಂಟೆಸೋರಿ ಎಂಬವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹುಡುಗರ ಚಾಂಚಲ್ಯಕ್ಕೆ ಮುನಿಸುಗೊಳ್ಳದೆ, ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ನರ್ತನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. ಅಂದರೆ, ಬಗೆಬಗೆಯ ಹಂಚಿಕೆಗಳಿಂದ ಚಾಂಚಲ್ಯದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಗಲಾಡಿ, ಹುಡುಗರನ್ನು ಉದ್ದೋಗಪ್ರಿಯರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಾಲಾಗೃಹವೊಂದೇ ಸಾಕಾಗದು. ಶಾಲೆಯೆಂದರೆ ಇಡಿ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ; ಜಗತ್ತಿನ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಭಾಗವೂ ಅಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶ್ರಮತಕ್ಕೊಂಡು ಮುಟ್ಟಿಸಿದರೂ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ-ಜಗತ್ತಿನ ಯಥಾರ್ಥವಾದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿಕೊಡುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಡಿ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರೇತ್ರಕ್ಕೆ ಶಾಲಾಗೃಹದ ಪ್ರೇತ್ರವು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವದೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದಾಗುವ ಜ್ಞಾನವು ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಋಷಿಶ್ರಮಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಜ್ಞಾನವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲತೆಯಿತ್ತು. ಅದು ಸಹ ಈಗಿನ ಶಾಲಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ಕವಿಗಳಾದ ಬಾಬೂ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರರವರು ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಶಾಂತಿನಿಕೇತನವೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಶಾಲಾಗೃಹವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸದೆ ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಗಿಡದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವರು. ಆದರೆ ಈಗ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಡುಗೂರಲ್ಲಿ ಶಾಲಾಗೃಹಗಳಾಗಿರುವವು. ಅದರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಜ್ಞಾನ-ದಾನದ ಕಾರ್ಯವು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಸಂಕುಚಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಗಿಡದೇರಿ, ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ಕಾಗು, ಗುಬ್ಬಿ ಮುಂತಾದ ಸುಲಭ-ವಸ್ತುಗಳು ಸಹ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭವಾಗುವವು. ಅದರ ಧಿಯೂ ೩ರೂ. ಗೆ ೨ ಮಣ ಬಂಗಾರವಾದರೆ ೧|| ತೊಲೆಗೇನು? ೧೫ರೂ. ಗೆ ೨ ಉತ್ತಮ,

ಗಳಾದರೆ ೧॥ ಉತ್ತತ್ತಿಗೇನು? ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾಗುತ್ತಿರುವಂಥ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ, ಹುಡುಗರ ಕೋಟಿ-ಕಲ್ಯಾಣವಾಯಿತೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು! ಅದು ಹೇಗೆ ಇರಲಿ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವದು ಅಶಕ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶ್ರಮದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಭಾಗವು. ವೈರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದ ಸೃಷ್ಟಿವಸ್ತುವಿನ ವಿಶಾಲವಾದ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ, ಬಾಲಕರಿಗೆ ಆಗುವ ನಿಜಜ್ಞಾನವೂ ಆನಂದವೂ ಉಲ್ಲಾಸವೂ ಶಾಲೆಯ ಕಠಿಣ ಹಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎಂದೂ ಆಗಲಾರವು. ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆಯೂ ಆಗದು.

ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಾಪ್ಪರನೊಬ್ಬನೇ ಗುರುವಲ್ಲ. ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಿನ ಅಸಂಖ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕೂಡ ಅವನ ಗುರುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಉಳಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಬೋಧನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವವನೇ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕನು. ಅದನ್ನಷ್ಟು ಅವನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಹುಡುಗರ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಭರತಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಬರಿಯ ಹುಡುಗರಿಗೇ ಏಕೆ? ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಸಹ ಸಾಯುವ ವರಿಗೆ ಕ್ಷಣಶಃ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಜ್ಞಾನವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಗವತದ ೧೧ ನೆಯ ಸ್ಕಂದದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ದತ್ತಾತ್ರೇಯಾ ವಧೂತರೇಂಬ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕೂಡ ಹಾವು, ಹಕ್ಕಿ, ಹೆಂಗಳೆ ಮುಂತಾದ ೨೪ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಬುದ್ಧಿಗಲಿತು, ಅವೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆಂಬ ವರ್ಣನೆಯ ಮರ್ಮವಾದರೂ ಇದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಲು, ಹುಡುಗರಿಗೆ ಶಾಲಾಗೃಹವಷ್ಟೇ ಜ್ಞಾನದಾನದ ಸ್ಥಳವಲ್ಲವೆಂತಲೂ, ನಿಜವಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಹು ವಿಶಾಲ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ, ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವದು ಕ್ರಮ ಪ್ರಾಪ್ತವೂ ಅವಶ್ಯವೂ ಇರುವದೆಂತಲೂ ಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಶಾಲಾಗೃಹದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವದೆಂದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಡನೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಮೀಪದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ, ಇಲ್ಲವೆ ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಬರೋಣವು. ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡದೆ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪೂರ್ಣವಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂತಲೂ ಅಂತೇ. ಯುರೋಪ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ದೂರ ದೂರದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಗಟ್ಟಿ ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡಿ ಬರುವರೆಂತಲೂ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವುಂಟು. ಈ ಮಾತು ನಿಜವಿರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸರು ಇಡಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ, ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಕಹಾಕಿ ನೋಡಿ, ಶಿವಾಜಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಗೆಂದುಂಟಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಸ್ಥಾಪಕರು ಇಡಿ ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿದರು. ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡದೆ ಮಹಾಕಾರ್ಯಗಳು ಜರುಗುವದಿಲ್ಲ. ॥ चरन् सधु विन्दति चरन् स्वात्सुखम् ॥ ಎಂದು ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯವುಂಟು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಡನೆ ಪರ್ಯಟನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡಿಯೇ ಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಟನದಿಂದ ಆರೋಗ್ಯವೂ ತದನುಷಂಗದಿಂದ ಉಲ್ಲಾಸವೂ ಮನಃಪ್ರಸನ್ನತೆಯೂ ಆಗುವದಂತೂ ಸ್ಪಷ್ಟವೇ ಆದೆ. ಇದರ ಹೊರತು ಮಾನಸಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯು ಸಹ ಆಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಉಗ್ರನಾಗಿ ತೋರಲಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗೆ ಅವನು, ಹುಡುಗರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಉಗ್ರನಾಗಿ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಪರ್ಯಟನದಲ್ಲಂತೂ ಅವನು ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯನಾದ ಸರಿಕನಂದೇ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರು, ಅವನ ಕೂಡ, ಹೆಚ್ಚು ಮನಸು ಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತಾಡುವರು. ಆದರೆ ಹಿರಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಶಿಕ್ಷಕನ ಕೂಡ, ಅವರು ಅತ್ತಿಲತೆಯ ಚಕಾರ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೂಡ ನುಡಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೇ ಗುಮ್ಮನಗುಸಕ ಸ್ವಭಾವದ ಶಿಕ್ಷಕನು ಕೂಡ, ಎಂಟೂ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವರಿದು ನೆರೆದಿರುವ ತರುಳರ ಕೂಡ, ಮನಸ್ಸಿನ ಕಗ್ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತಾಡಹತ್ತುವನು. ಹುಡುಗರ ಕೋಮಲ-ಪ್ರಪುಲ್ಲ-ಮುಖ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸಾನದಾಶ್ಚರ್ಯ ಭವಿತನಾಗುವನು. ಹುಡುಗರು ಪ್ರಾಂಜಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಗುತ್ತ ಕೇಳುವ ಮಾತುಗಳಿಗೆ, ಆನಂದದಿಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವನು. ಹೀಗೆ ಜನರ ಬಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಶಿಕ್ಷಕನು ಕೂಡ ಮೇಲಾದ ಮಾತುಗಾರನಾಗುವನು. ಜನರ ಬಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ಮಾಸ್ತರನಂತೂ ಜ್ಞಾನವುರ್ಣ-ವಾಣಿಯ ಅಮೃತ-ವರ್ಷಾವಹನ್ನೇ ಸುರಿ ಸುವನು.

ಹುಡುಗರು, ಶಿಕ್ಷಕನು ಸರ್ವಜ್ಞನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿ ದರೆ || ಶಾಸ್ತ್ರದೃಢಿ ಶ್ರಮಾಶಿತಂ ಪ್ರಾಪ್ತಮ್ || ಎಂಬಂತೆ ಹುಡುಗರಿಂದಲೇ ಶಿಕ್ಷಕನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಪರ್ಯಟನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ (ರೊಟ್ಟಿ ಬುತ್ತಿ ಅವಲಕ್ಕಿ ಮುಂತಾದ) ಪಾಥೇಯವನ್ನು ತಿಂದು, ತಿಳಿ ನೀರು ಕೂಡಿದು, ಆನಂದದಿಂದ ಹುಡುಗರೊಡನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಾಗ, ಬಡಗರ ಪ್ರೌಢ ಹುಡುಗನಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗುಣ ಸರ್ಮ, ಕುಂಬಾರನ ಬಾಲಕನಿಂದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸುವ ರೀತಿ, ಬಣ್ಣಗಾರನ ಹಸು ಕನಿಂದ ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವ ಬಗೆ, ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಹುಡುಗನಿಂದ ಭೂಗುಣ, ಬೆಳೆಯರೋಗ ಮುಂತಾದವುಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗನಿಂದ ಸೇರಿಗೆ ಮೂರು ಪಾವು ಮಾಡುವ ಹಂಚಿಕೆ, ಹೀಗೆ ಒಂದೇ? ಎರಡೇ? ಹಲವು ಹುಡುಗರಿಂದ ಹಲವು ಮಾತುಗಳು ಹೊರಬೀಳುವವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕನು ಗ್ರಹಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳಾದರೂ ಇರುವವು. ಆಗ ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. || ಶಿಷ್ಯಾಧಿಕೃತೇನ ಪರಾಜಯಮ್ || ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ, ಶಾಲಾ ಗೃಹದಲ್ಲಿ, ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೂ, ಅವನು ಪರ್ಯಟನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ದಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕನು, ಖುಷ್ತ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಭೂಮಿಯ ರಚನೆ, ವನ ಸ್ಪರ್ತಿಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಮಾತಾಡಿ, ಹುಡುಗರ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ತಲೆ ಒಡಕೊಂಡರೂ ತಿಳಿಯಬಂಧ ವಿಷಯಗಳು, ಪರ್ಯ

ನಳಾದರೆ ೧॥ ಉತ್ತತ್ತಿಗೆನು? ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾಗುತ್ತಿರುವಂಥ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ, ಹುಡುಗರ ಕೋಟಿ-ಕಲ್ಯಾಣವಾಯಿತೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು! ಅದು ಹೇಗೆ ಇರಲಿ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವದು ಅಶಕ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶ್ರಮದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಭಾಗವು. ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದ ಸೃಷ್ಟಿವಶತೆಯ ವಿಶಾಲವಾದ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ, ಬಾಲಕರಿಗೆ ಆಗುವ ನಿಜಜ್ಞಾನವೂ ಆನಂದವೂ ಉಲ್ಲಾಸವೂ ಶಾಲೆಯ ಕರೀ ಹಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎಂದೂ ಆಗಲಾರವು. ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆಯೂ ಆಗದು.

ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಾಸ್ತರನೊಬ್ಬನೇ ಗುರುವಲ್ಲ. ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಿನ ಅಸಂಖ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕೂಡ ಅವನ ಗುರುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಉಳಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಬೋಧನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವವನೇ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕನು. ಅದನ್ನಷ್ಟು ಅವನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಹುಡುಗರ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಭರತಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಬರಿಯ ಹುಡುಗರಿಗೇ ಏಕೆ? ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಸಹ ಸಾಯುವ ವರಿಗೆ ಕ್ಷಣಶಃ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಜ್ಞಾನವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಗವತದ ೧೧ ನೆಯ ಸ್ಕಂದದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ದತ್ತಾತ್ರೇಯಾ ವಧೂತರೆಂಬ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕೂಡ ಹಾವು, ಹಕ್ಕಿ, ಹೊಸು ಮುಂತಾದ ೨೪ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಬುದ್ಧಿಗಲಿತು, ಅವೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆಂಬ ವರ್ಣನೆಯ ಮುರ್ಮವಾದರೂ ಇದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವೀಚಾರಿಸಲು, ಹುಡುಗರಿಗೆ ಶಾಲಾಗೃಹವಷ್ಟೇ ಜ್ಞಾನದಾನದ ಸ್ಥಳವಲ್ಲವೆಂತಲೂ, ನಿಜವಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಹು ವಿಶಾಲ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ, ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವದು ಕ್ರಮ ಪ್ರಾಪ್ತವೂ ಅವಶ್ಯವು ಇರುವದೆಂತಲೂ ಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಶಾಲಾಗೃಹದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವದೆಂದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಡನೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಮೀಪದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ, ಇಲ್ಲವೆ ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಬರೋಣವು. ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡದೆ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರ್ಣವಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂತಲೂ ಅಂತೇ. ಯುರೋಪ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ದೂರ ದೂರದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಗಟ್ಟಿ ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡಿ ಬರುವರೆಂತಲೂ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವುಂಟು. ಈ ಮಾತು ನಿಜವಿರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸರು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ, ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೂಕಹಾಕಿ ನೋಡಿ, ಶಿವಾಜಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಸ್ಥಾಪಕರು ಇಡಿ ಹಿಂದೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿದರು. ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡದೆ ಮಹಾಕಾರ್ಯಗಳು ಜರುಗುವದಿಲ್ಲ ॥ चरन् मधु विन्दति चरन् स्वादुमुद्वारम् ॥ ಎಂದು ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯವುಂಟು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಡನೆ ಪರ್ಯಟನೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡಿಯೇ ಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಟನದಿಂದ ಆರೋಗ್ಯವೂ ತದನುಷಂಗದಿಂದ ಉಲ್ಲಾಸವೂ ಮನಃಪ್ರಸನ್ನತೆಯೂ ಆಗುವದಂತೂ ಸ್ಪಷ್ಟವೇ ಆದೆ. ಇದರ ಹೊರತು ಮಾನಸಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯು ಸಹ ಆಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಉಗ್ರನಾಗಿ ಹೋರಲೊಲ್ಲನೇಕೆ? ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗೆ ಅವನು, ಹುಡುಗರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಉಗ್ರನಾಗಿ ಹೋರುವದಿಲ್ಲ. ಪರ್ಯಟನದಲ್ಲಂತೂ ಅವನು ತನ್ನ ಹಿರಿಯನಾದ ಸರಿಕನೆಂದೇ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರು, ಅವನ ಕೂಡ, ಹೆಚ್ಚು ಮನಸ್ಸು ಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತಾಡುವರು. ಆದರೆ ಹಿರಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಶಿಕ್ಷಕನ ಕೂಡ, ಅವರು ಅತ್ತಿಲತೆಯ ಚಕಾರ ಬವನ್ನು ಕೂಡ ನುಡಿಯುವದಿಲ್ಲ ಒಳ್ಳೇ ಗುವ್ಯನಗುಸಕ ಸ್ವಭಾವದ ಶಿಕ್ಷಕನು ಕೂಡ, ಎಂಟೊ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವರಿದು ನೆರೆದಿರುವ ತರುಳರ ಕೂಡ, ಮನಸ್ಸಿನ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತಾಡುತ್ತವನು. ಹುಡುಗರ ಕೋಮಲ-ಪ್ರಪುಲ್ಲ-ಮುಖ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸಾನಾದಾಶ್ಚರ್ಯ ಭವಿತನಾಗುವನು. ಹುಡುಗರು ಪ್ರಾಂಜಲ ವಿನಯದಿಂದ ನಗುತ್ತ ಕೇಳುವ ಮಾತುಗಳಿಗೆ, ಆನಂದದಿಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವನು. ಹೀಗೆ ನರ ಬಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಶಿಕ್ಷಕನು ಕೂಡ ಮೇಲಾದ ಮಾತುಗಾರನಾಗುವನು. ಜನರ ಬಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ಮಾಸ್ತರನಂತೂ ಜ್ಞಾನಪೂರ್ಣ-ವಾಣಿಯ ಅಮೃತ-ವರ್ಷಾವಹನ್ನೇ ಸುರಿವನು.

ಹುಡುಗರು, ಶಿಕ್ಷಕನು ಸರ್ವಜ್ಞನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿ
ರೆ || ಶಾಲಾಧಿಪಿ ಶ್ರಮಾಶಿತಂ ಶಾಶ್ವತಮ್ || ಎಂಬಂತೆ ಹುಡುಗರಿಂದಲೇ ಶಿಕ್ಷಕನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ
ಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಪರ್ಯಟನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ (ರೊಟ್ಟಿ ಬುತ್ತಿ ಅವ
ಕ್ಕಿ ಮುಂತಾದ) ಪಾಠೇಯವನ್ನು ತಿಂದು, ತಿಳಿ ನೀರು ಕುಡಿದು, ಆನಂದದಿಂದ ಹುಡು
ಗೊಡನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಾಗ, ಬಡಗರ ವ್ರಾಢ ಹುಡುಗನಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗುಣ
ಮರ್ಮ, ಕುಂಬಾರನ ಬಾಲಕನಿಂದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸುವ ರೀತಿ, ಬಣ್ಣಗಾರನ ಹಸು
ನಿಂದ ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವ ಬಗೆ, ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಹುಡುಗನಿಂದ ಭೂಗುಣ, ಬೆಳೆಯರೋಗ
ಮುಂತಾದವುಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗನಿಂದ ಸೇರಿಗೆ ಮೊರು ಪಾವು ಮಾಡುವ ಹಂಚಿಕೆ,
ಗೇಗೆ ಒಂದೇ? ಎರಡೇ? ಹಲವು ಹುಡುಗರಿಂದ ಹಲವು ಮಾತುಗಳು ಹೊರಬೀಳುವವು.
ವುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕನು ಗ್ರಹಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳಾದರೂ ಇರುವವು. ಆಗ ಶಿಕ್ಷಕ
ಗೆ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. || ಶಿಷ್ಯಾಧಿಕಠೇಶ್ವರಾಶ್ರಯಮ್ || ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ, ಶಾಲಾ
ಯಲ್ಲಿ, ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬದಿದ್ದರೂ, ಅವನು ಪರ್ಯಟನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ
ದಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ಇದರಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕನು, ಖಸ್ತ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಭೂಮಿಯ ರಚನೆ, ವನ
ಶಿಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಮಾತಾಡಿ, ಹುಡುಗರ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧಿ ಮಾಡು
ತ್ತಾನೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ತಲೆ ಒಡಕೊಂಡರೂ ತಿಳಿಯದಂಥ ವಿಷಯಗಳು, ಪರ್ಯ

ಟನದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ತಟ್ಟನೆ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವಿರುವದರಿಂದ ಹುಡುಗರು, ಶಿಕ್ಷಕನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸಹಸಾ ಮರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪರ್ಯಟನದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ವಿನಿಮಯ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅರಿಯದ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಸಹ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಜ್ಞಾನದ ಕಣಗಳು ಹೊರಬೀಳುವದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಮಹಮ್ಮದ-ಪೈಗಂಬರರ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಒಂದು ದಂತಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಒಮ್ಮೆ ಪೈಗಂಬರರಿಗೆ ಒಬ್ಬನು “ನಾಯಿಗೆ ಹರಯವು ಬಂತೆಂದು ಯಾವಾಗ ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಕು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಪೈಗಂಬರರಿಗೆ ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಗೊಢವೆನಿಸಿತು. ಅವರು ಕೂಡಲೆ ಎದ್ದು ಬಂದು ಹಾದಿಯ ಹಿಡಿದು ಬಹಳದೂರ ಹೋದರು. ಕೊನೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಕುಗುಬನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವನು. ಅವನಿಗೆ ಅವರು ನಾಯಿಗೆ ಹರಯವು ಬಂತೆಂದು ಯಾವಾಗ ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವನಿಗೆ ಇವರು ಪೈಗಂಬರರೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸಲಿಗೆಯ ಧ್ವನಿಯಿಂದ, — ಅಯ್ಯಾ! ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಮಾತು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ನಾಯಿಯು ನಾಲೂ ಕಾಲನ್ನೂರಿ, ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವದನ್ನು ಎಂದು ಬಿಡುವದೋ, ಹಾಗೂ ಯಾವಾಗ ಮೂರೇ ಕಾಲನ್ನೂರಿ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವದೋ ಅವಾಗಳೇ ಅದಕ್ಕೆ ಹರಯವು ಬಂತೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು! ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಪೈಗಂಬರರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವರು ಅವನಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿ, ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಅವನ ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಿಸಿದರು. ಹಾಗೆ ತಮಗೆ ಕೇಳಿದವರ ಶಂಕೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಗೊಳಿಸಿದರು.

ಈ ಕಥೆಯು ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಮಹಾತ್ಮರು ಸಹ ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡಿ ದಡ್ಡರಿಂದ ಕೂಡ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸುವರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವದು. ಹೀಗಿರುವ ಹಲವು ಬಗೆಯ ವ್ಯವಸಾಯ-ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ಹುಡುಗರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದೋ?

ಒಬ್ಬ ಮಾಸ್ತರರು, ನೂರಾರು ಹುಡುಗರನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಊರಿಂದ ೨ ಮೈಲಿ ದೂರವಿರುವ ೧ ಗುಡಿಗೆ ಪರ್ಯಟನಕ್ಕೆ ಫಳಾರದೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಜಾಂಧರ್ಮದಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತು, ತಿನಸುಗಳ ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡುತ್ತ ತಿಂದು, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಸು, ಅನಂದದಿಂದ ಗಿಡಗಳ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಕೂತರು ಅಷ್ಟ ರಲ್ಲಿ ೪೦ | ೫೦ ಹುಡುಗರು ಹೊಂಡದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಡಲೆಯ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹಂಪಾಗಿದ್ದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಸುಮಾರು ೨ ಧಡೆಯಂತೆ ಕಿತ್ತಿದರು ಮಾಸ್ತರರು ಇದೊಂದು ಹೊಸ ಪೇಚು ಬಂತೆಂದು, ಎಲ್ಲ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಹೊಲವು ಒಬ್ಬ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗನದಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರು.

ದರೂ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಲೊಲ್ಲದು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಹುಡುಗನ ತಂದೆಯು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅವನು ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರನ್ನು ನೋಡಿ, ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು “ ಮಾಸ್ತರರೇ! ನೀವು ಮಕ್ಕಳ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಮಿತಿಮೀರಿ ಕಷ್ಟಪಡುವಿರಿ, ನನಗೆ ೨೦೦ ಕೂರಿಗೆ ಹೊಲವದೆ ! ನನ್ನ ಮಗನ ಗೆಳೆಯರು ತಂದರೆ ನನಗೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ! ನೀವು ಬಂದ ಸರತಿ ಗೊಮ್ಮೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ತನ್ನಿರಿ!” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಮಾಸ್ತರರು ಪರಮಾನಂದ ಭರಿತರಾದರು. ಹುಡುಗರು ಉತ್ಸಾಹಗೊಂಡರು. ಹೊಲದ ಹುಡುಗನ ಹಾಗೂ ಅವನ ತಂದೆಯ ಉದಾರ ಗುಣದ ಪರಿಚಯವಾದದ್ದೊಂದು ಸರಮು ಲಾಭ ವೆಂದು ಮಾಸ್ತರರು ಅರಿತರು. ಇದರಂತೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಜನರ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಪರ್ಯಟನದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಡನೆ ಪರ್ಯಟನವನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದನ್ನೂ ಅದರಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಇದೆಲ್ಲ ತಾತ್ಪ್ರಿಕವು, ವಿಜ್ಞಾ ಪುರವಾಯಿತು, ಬೋಳಗುಮುಟವಾಯಿತು. ಮುಂದೇನು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನವುಂಟಾಗು ತ್ತದೆ. ಅದರ ಉತ್ತರವನ್ನಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿ, ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಮುಗಿಸ ಲಾಗುವದು.

ಶಾಲಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮಳೆಗಾಲದ ಹೊರತು ಉಳಿದ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ, ಕನಿಷ್ಠ ೧೫ ದಿನ ಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಹುಡುಗರೊಡನೆ ಸವಿವಾಪದ ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡಬೇಕು. ವರ್ಷ ದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡುಸಾರಿಯಾದರೂ ದೂರದ ಪರ್ಯಟನಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವದನ್ನು ಮಾಡುವದಾದರೂ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಅವರಿಂದ ಬರಹ ಮೂಲ ಕವಾದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ವಿಶಾಲವಾದ ಶಾಲಾಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹಲಕೆಲವ ಂದಾದ ತಪ್ಪು ತಡೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವು, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇಡೀ ಖಾತೆಗೆ ಬಡಕೊಳ್ಳುವ ಂಭವ ನಿರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ತನದಿಂದ ಪರ್ಯಟನ ಕೂಡಿಸುವರೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಪರಿವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವದು ಇಡಿ ಖಾತೆಯ ಭೂಷಣವು. ಸವಿವಾಪದ ಪರ್ಯಟನಕ್ಕೆ ೧೫ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿವಸವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ, ಅಪ್ಪಣೆಯ ಫ್ಲ ಪಡಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಾರಂಭವು ಶ್ವೇತಮಕರವು, ಅದುದರಿಂದ ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಾಯ ಮಾಡದೆ, ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಸ್ವಲ್ಪೇ ಹುಡುಗರೊಂದಿಗೆ ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡ ಸೇಕು. ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನಿಡಬೇಕು.

ದೂರದ ಪರ್ಯಟನಕ್ಕೆ ವರಿವೃತ್ತ ಅಪ್ಪಣೆಯು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾದ ರೂ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅರಂಭಮಾಡುವದು ಯುಕ್ತವು. ಇಂತಹ ಪ್ರವಾಸಗಳಿಗೆ ಉಗಿಬಂಡಿಯವರು ಕಡಿಮೆ ಹಣ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು ವರು. ಅದರ ಲಾಭವನ್ನು ಅವಕ್ಕವಾಗಿಸಡೆಯು

ಬೇಕು. ಹಾಗೂ ತುದೆ ತಾಯಿಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ದೂರದ ಸ್ಥಳದ ಮುಲ್ಕಿ ಅಥವಾ ಶಾಲಾ ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ತಕ್ಕ ನೆರವನ್ನೂ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ಪಡೆಯದೆ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗವಾಗದಂತೆ, ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ, ದೂರದ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುವದು ಯೋಗ ವಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾ. ಸ್ಕೂಲ, ಟ್ರೇ. ಕಾ. ಫಾರ್ ಮೆನ್ } ವ ಮ. ತಟ್ಟೆ.
ಧಾರವಾಡ }
ತಾ. ೨೮-೨-೧೯೨೧ ಇಸ್ವಿ. } ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರ.

ನೋಟೀಸು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮುದ್ರಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮ್ಯಾಕ್‌ಮಿಲನ್ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಕರಾರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಆದರೆ ಆ ಕಂಪನಿಯವರು ಇತ್ತಲಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ದಿಲ್ಲೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿರುವರು. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬುಕ್ ಸೇಲರರೂ ಇತರರೂ ತಕರಾರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವದಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡೆ|| ಎ|| ಇ|| ರವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

Sd/ S. N. Ziman,
Deputy Secretary. to Government.

ನೋಟೀಸು.

ಸೀತಾರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತ ಮೈಸೂರ ಇವರಿಂದ ರಚಿತವಾದ “ ಇಂದ್ರ ಕೀಲ ವಿಜಯ ನಾಟಕ ” ವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪುಸ್ತಕವು ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಹಾಗೂ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಉಪಯೋಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಮೆ|| ಡಾ|| ಸಾ|| ಬಾ|| ರವರಿಂದ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ.

Poona }
31st January 1921 } B. N. Desai,
for Director public Instruction

ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರ

ವಿದ್ಯಾಖಾತೆ

ಸೆಕ್ರೆಟರೇಟ್ ಫೋರ್ಟ್ ಮುಂಬಯಿ

ತಾರೀಖು ೨೨-೨-೧೯೨೧

ಮೆಹರ್ಬಾನ ಡಾಯರೇಕ್ಟರರ ಪತ್ರದ ನಂಬರ Lib $\frac{15919}{4-1-21}$ " ಪುಸ್ತಕಗಳ

ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರು ಮಿತಿಮೀರಿ ಲಾಭ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾರುವದನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರರು ಹಲವು ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಇದರ ಪುರವಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ.

(೩) ಈಗಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವದಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಉಪಾಯಗಳು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮವೆಂದು ನನಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

(೧) ಯಾರಾದರೂ ಮಿತಿಮೀರಿ ಲಾಭ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವರೆಂದು ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಂಥವರ ಕೂಡ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಮಾರ್ಕೆಟನ್ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಸರಕಾರದವರು ವತ್ತಾಯ ಮಾಡುವದು.

(೨) ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವದು.

ಹುಕುಂ :—ಮೆಹರ್ಬಾನ ಡಾಯರೇಕ್ಟರರ ಸಾಹೇಬರವರು ತಮ್ಮ ಪತ್ರದ ಎರಡನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಮೆಹರ್ಬಾನ ಡಾಯರೇಕ್ಟರರ ಸಾಹೇಬರವರು ಹೇಳಿದ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ತಕ್ಕ ವಿದ್ಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು.

Sd/ S. N. Ziman,

Deputy Secretary to Government

ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ನಂಬರ 646
2-2-21 ದ ಪುರವಣಿ :—

ಮ್ಯಾಕ್ಮಿಲನ ಕಂಪನಿಯವರು ಮುದ್ರಿಸಿದ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಕಿಮ್ಮತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ತಕ್ಕೊಂಡು ಮಾರುವುದು ಮೆಹರ್ಬಾನ ಡಾಯರೇಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರಿಗೆ ಕಂಡುಬಂತು ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮೆಹರ್ಬಾನ ಉತ್ತರಭಾಗ-ಮಧ್ಯಭಾಗ, ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಗಳ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರಿಗೆ ಕೇಳಿದರು, ಅವಕ್ಕೆ ಅವರು ಸೂಚಿಸಿದ ಕೆಲವು ಉಪಾಯಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ :—

- (೧) ಸದರಿ ಕಂಪನಿಯವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದೊಂದು ಶಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ಅಥವಾ

ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾರಬೇಕೆಂದು ಕರಾರು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಯಜಂಟರನ್ನು ಆಯಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಬೇಕು.

- (೨) ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರತಿಗಳು ಸಿಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಪುಸ್ತಕ ಮಾರುವವರಿಂದಲೂ ಇತರ ಜನರಿಂದಲೂ ತಕರಾರು ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕಂಪನಿಯವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಡಬೇಕು.

- (೩) ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ಪುಸ್ತಕ ಮಾರುವವನು ಪುಸ್ತಕದ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾರುತ್ತಾನೆಂದು ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಮ್ಯಾಕ್ಮಿಲನ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅವರು ಸದರಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಮಾರುವದನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು

- (೪) ಪುಸ್ತಕ ಮಾರುವವರಿಗೆ ಕಂಪನಿಯವರು ನೂರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು.

- (೫) ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವುಗಳ ಘಂಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಂಪನಿಯವರಿಂದ ಪರಭಾರಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಪ್ರಕಟನೆ.

ಸನ್ ೧೯೨೦ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಸವಟಂಬರದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ೧ನೆಯ ವರ್ಷದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಧಾರವಾಡ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಹಾಗೂ ಕಾರವಾರ ವಿಜಾಪುರ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ೬೦ ಅಥವಾ ೬೦ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿದವರ ಹೆಸರುಗಳು.

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದ ಸ್ಥಳ.	ದೊರಕಿಸಿದ ಗುಣಗಳು.	ನೂರಕ್ಕೆ ಪ್ರ.ರಂತೆ.
೧	ಕೃ. ಕಾ. ಬಸಿರ ಹಳ್ಳಿ	ಧಾರವಾಡ	೯೬೫	೭೧.೫
೨	ವಿ. ಬಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	ವಿಜಾಪುರ	೯೪೯	೭೦.೩
೩	ಘಾ. ಮ. ಮಿಠಾಯಿಗಾರ	ಧಾರವಾಡ	೯೨೬	೬೮.೫
೪	ಮ. ದಾ. ಅಡೂರ	ಧಾರವಾಡ	೯೧೨	೬೭.೫
೫	ಸಿ. ಚ. ಹಿರೇಮಠ	ಧಾರವಾಡ	೮೯೨	೬೬.೦
೬	ಗ. ವೆ. ಶೆಟ್ಟಿ	ಕಾರವಾರ	೮೮೬	೬೫.೯
೭	ಮಾ. ತ್ರಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	ಧಾರವಾಡ	೮೮೩	೬೫.೪
೮	ಚ. ಅ. ಗೋಗೇರಿ	ಧಾರವಾಡ	೮೮೧	೬೫.೨
೯	ಕಡ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ	ಧಾರವಾಡ	೮೭೭	೬೪.೯
೧೦	ಪ. ಸು. ಚಿತ್ತರಗಿ	ಕಾರವಾರ	೮೭೪	೬೪.೭
೧೧	ಪ್ರೀ. ಸ. ಸಾತೇನ ಹಳ್ಳಿ	ಕಾರವಾರ	೮೭೪	೬೪.೭
೧೨	ಹ. ಗೋ. ಕಟ್ಟೆ	ಧಾರವಾಡ	೮೭೩	೬೪.೬
೧೩	ಮ. ಗು. ಪಾಟೀಲ	ಧಾರವಾಡ	೮೭೨	೬೪.೫
೧೪	ಭೀ. ರ. ವಡವಿ	ಧಾರವಾಡ	೮೭೧	೬೪.೫
೧೫	ನಿ. ಅ. ಬಾರಿಕರ	ಧಾರವಾಡ	೮೬೪	೬೪.೦
೧೬	ಪೀ. ಫ. ದೇಸಾಯಿ	ಕಾರವಾರ	೮೬೪	೬೪.೦
೧೭	ವೀ. ಸು. ಭಟ್ಟ	ಕಾರವಾರ	೮೫೯	೬೩.೬
೧೮	ಕ. ವಿ. ನಿರಾಣಿ	ಧಾರವಾಡ	೮೫೮	೬೩.೫
೧೯	ಸೀ. ನಾ. ಹಬು	ಕಾರವಾರ	೮೫೬	೬೩.೪
೨೦	ವೀ. ಕೆ. ರಾಯಚೂರ	ವಿಜಾಪುರ	೮೫೫	೬೩.೪
೨೧	ಅ. ಅ. ನಾಯಕ	ಧಾರವಾಡ	೮೫೨	೬೩.೦
೨೨	ಹ. ದೆ. ಸರ್ವಕರ	ಕಾರವಾರ	೮೪೯	೬೨.೮

೨೩	ರಾ. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡಭಟ್ಟರ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೨.೮
೨೪	ಹ. ಆ. ಕೊರವರ	ವಿಜಾಪುರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೨.೮
೨೫	ಪ್ರಾ. ರಾ. ಸಂಗಮ	ವಿಜಾಪುರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೨.೨
೨೬	ಬಾ. ರಾ. ಪಾಟೀಲ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೨.೬
೨೭	ನ. ಹ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೨.೬
೨೮	ಪ್ರಾ. ಗೋ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೨.೪
೨೯	ಆ. ಸು. ಭಟ್ಟ	ಕಾರವಾರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೨.೩
೩೦	ಮ. ಬಾ. ಪದಕಿ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೨.೩
೩೧	ಶಾ. ಗು. ಕುಲಕರ್ಣಿ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೨.೩
೩೨	ಮು. ಬ. ಕನಸೆಟ್ಟ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೨.೨
೩೩	ಸಾ. ಲ. ಧಾರವಾಡ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೨.೧
೩೪	ಬ. ನಿ. ದೇಸಾಯಿ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೧.೯
೩೫	ವೆ. ಪ. ಹೆಗಡೆ	ಕಾರವಾರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೧.೯
೩೬	ಸಿ. ಕೆ. ಗಡದವರ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೧.೯
೩೭	ಆ. ತು. ವೇಣಿಕಾರ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೧.೭
೩೮	ಚ. ಕ್ಷ. ಹಿರೇಮಠ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೧.೪
೩೯	ಸ. ಸ. ರಘಾಯಿ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೧.೪
೪೦	ಪು. ಪಾ. ನಾಯಕ	ಕಾರವಾರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೧.೪
೪೧	ವೆ. ಹ. ಜೋಸಿ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೧.೩
೪೨	ಸಾ. ಮ. ಚಳ್ಳಿಗ	ವಿಜಾಪುರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೧.೩
೪೩	ಆ. ಗು. ಪೋತದಾರ	ವಿಜಾಪುರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೧.೩
೪೪	ವಿ. ಮ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೦.೧
೪೫	ಹ. ಪ. ದಿಸರೆ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೦.೯
೪೬	ವಿ. ಮ. ಮಠ	ವಿಜಾಪುರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೦.೭
೪೭	ತು. ದ. ಬಾಡ	ಕಾರವಾರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೦.೭
೪೮	ವಿ. ಸ. ಕಾಳಗ	ವಿಜಾಪುರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೦.೫
೪೯	ಮ. ರು. ಹಿರೇಮಠ	ವಿಜಾಪುರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೦.೪
೫೦	ಆ. ದೋ. ಕುಂಬಾರ	ವಿಜಾಪುರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೦.೩
೫೧	ಜೋ. ಕೃ. ನಾಮಧಾರಿ	ಕಾರವಾರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೦.೩
೫೨	ಬ. ಕ. ಕರಡಿ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೦.೩
೫೩	ಎ. ರಾ. ಬಾರ್ಕೇರ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೦.೧
೫೪	ಬ. ಬ. ಧಾರವಾಡ	ಧಾರವಾಡ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೦.೧
೫೫	ಆ. ಶ್ರೀ. ಶಾನ್ಭಾಗ	ಕಾರವಾರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೦.
೫೬	ವೆ. ವಿ. ಜೋಸಿ	ವಿಜಾಪುರ	ಆರ್.ಆರ್.	೬೦.೦
೫೭	ಮ. ತು. ಶೆಟ್ಟಿ	ಧಾರವಾಡ	೭೦೫	೬೧.೩

ಪ್ರಕಾಶವೂ ಆರೋಗ್ಯವೂ.

—

ಜೀವ ವಸ್ತುವಿಗೂ (Protoplasmic matter) ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿರುವದೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಉದ್ಭಿಜ್ಜಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕಾಶದ ಪರಿಣಾಮವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಗೋಚರವಾಗುವುದು, ಹಸರು ಬಣ್ಣದ ಉದ್ಭಿಜ್ಜವು ಸೂರ್ಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಹಳ ದಿವಸ ಬದುಕಲಾರದು. ಪ್ರಾಣಿ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ರಕ್ತವಿರುವಂತೆ ಉದ್ಭಿಜ್ಜಗಳಲ್ಲಿ ಹಸರು ಬಣ್ಣದ ಕಣಗಳು ಇರುವವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ವರ್ಣಕಣಗಳಿಗೆ ಕ್ಲೋರೋಫಿಲ್ (Chlorophyll) ಎಂದೆನ್ನುವರು. ಉದ್ಭಿಜ್ಜವು ಇವು ಹಾಯ್ದಿಂದ ತನ್ನ ದೇಹದ ಪೋಷಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹವೆಯೊಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಲೋರೋಫಿಲುಗಳು ಹವೆಯೊಳಗಿಂದ ಅಂಗಾರಾಮ್ಲವಾಯು ಹೀರಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ವೃಥಕ್ಕರಿಸಿ ಅಂಗಾರ (Carbon) ವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ನವನ್ನು ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವವು. ಈ ತರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಪ್ರಕಾಶವಿರುವಾಗುವದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಹಸರು ಬಣ್ಣದ ಕಣಗಳೂ ಹುಟ್ಟುವ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಒಂದು ಗಿಡವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲದಲ್ಲ ಇಟ್ಟರೆ ಅದರ ಪು ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಗಿಡವು ಅರಿಸಿನ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಲಿ, ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಲಿ ಆಗುವದ ಅದು ಸೀರಾದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಗುವದು.

ಉದ್ಭಿಜ್ಜಗಳ ಶರೀರ ರಚನೆ, ಪೋಷಣೆ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಸೂರ್ಯ ಶಕ್ತಿಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿರುವದೆಂಬ ಮಾತು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿರುವದು. ಸೂರ್ಯ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ಉದ್ಭಿಜ್ಜಗಳು ಬೇರುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನೆಲದೊಳಗಿನ ಖನಿಜ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹವೆಯೊಳಗಿನ ಕಾರ್ಬಾನಿಕ್ ಆಸಿಡ್‌ಗ್ಯಾಸವನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕರಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗುವದು, ಪ್ರಕಾಶವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಡೆಯುವದು, ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಕಡಿಮೆ ನಡೆಯುವದು. ಪ್ರಕಾಶವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದ್ದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭಿಜ್ಜಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುವದು.

ಉದ್ಭಿಜ್ಜಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದ ಪರಿಣಾಮವು ಈ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾಣಿಸುವ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಕೆಲವು ಜೀವ ಜಂತು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಾಗಿಸುವವು. ಆದರೆ ಬಹಳ ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಕಾಶವು ಬೇಕಾದದ್ದೆಂಬುವದಕ್ಕೂ, ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ತಕ್ಕಿಹೀನ ನವೆಂಬುವದಕ್ಕೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ನೀರೊಳಗೂ ಪ್ರಕಾಶವು ಜೀಕಾಗುವದು. ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಉದ್ಭಿಜ್ಜಗಳೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ವಿಪುಲವಾಗಿರುವದಾದರೂ ನೆಲಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ನೀರಲ್ಲಿ ಅವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎನಿಸುವದು. ಸಮುದ್ರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕೆಳಗೆ ಹೋದಂತೆ ಪ್ರಾಣಿ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವದು. ಸಮುದ್ರದ ತೀರ ತಳದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಸಂಭವವೇ ಇಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ—ಕೃತ್ರಿಮ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಕೆಲಸವು ಸಾಗುವದು.

ಸಮುದ್ರವಾಸಿ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಕೃತ್ರಿಮ ಪ್ರಕಾಶವು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವದು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇವು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದವಾಗಲಿ, ಹೊಂಬಣ್ಣದವಾಗಲಿ ಇರುವವು. ಈ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಗಾಢಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಕಾಶವು ಪಸರಿಸುವದು. ಕೆಲವು ಸಮುದ್ರವಾಸಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಜೀಕಾದಾಗ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಹೊರಗೆಡುವುವ ಕಂದಿಲಿನಂಥ ಅವಯವವು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಆಳವಾದ ನೀರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಉದ್ಭಿಜ್ಜಗಳು ಕಾರ್ಬಾನಿಕ್ ಆಸಿಡ್‌ಗ್ಯಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪೃಥ ಕೃರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಗಿಸುವದಿಲ್ಲ. ನೆಲದ ಮೇಲಿರುವ ದಿವಾಚರ (ಹಗಲು ಸಂಚರಿಸುವ) ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿಯೊಡನೆಗೂವವು; ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕತ್ತಲೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆತನ ದೇಹದ ಭಾರವೂ ಶಕ್ತಿಯೂ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುವವು. ಅವನ ದೇಹದ ಕಾಂತಿಯು ಹೊರಟು ಹೋಗುವದು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾದ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರನ್ನೂ, ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶ ರಹಿತವಾದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾರಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಕಾಶವು ಅರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ವಾಗಿರುವದೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವದು. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೂ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳಿಗೂ ಅರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗೆ ಪ್ರಕಾಶದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯೊಂದೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಲಾರೆ ವಾದರೂ ಇದೊಂದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಿ ದಿರಲಾರೆವು.

ಮಾನವ ಶರೀರದಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಪರಿಣಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ಬದಲಾವಣೆಯು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನಮಗೆ ಕಂಡುಬರುವದು. ಅತಿಶಯವಾದ ಚಳಿಯಿಂದಲೂ ಶರೀರದ ಬಣ್ಣವು ಬದಲಿಗುವದಾದರೂ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯು ಅರೋಗ್ಯ ಸೂಚಕವಲ್ಲ; ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದಾದ ಬದಲಾವಣೆಯು ಅರೋಗ್ಯ ಸೂಚಕ ವಾಗಿರುವದು.

ನೀರೋಗಿಗಳೂ ಸುದೃಢರೂ ಆದವರ ಮೈಬಣ್ಣವು ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಅತಿ ಹಿಪ್ರವಾಗಿ ಬದಲಿಸುವದು, ರೋಗಿಗಳೂ ಮರ್ಬಲರೂ ಆದವರ ಮೈಬಣ್ಣವು

ಎದಲಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಯರೋಗಿಗಳು ಇಡಿದಿವನ ಉಚ್ಚಲ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಬರಿಮೈಯಿಂದ ಇದ್ದರೂ ಅವರ ಮೈಬಣ್ಣವು ಬದಲಾದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುವದಿಲ್ಲ; ಮೊದಲಿನ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣವೇ ಉಳಿಯುವದು. ಆನರ ಮೈಬಣ್ಣವು ಬದಲಿಸುವದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಬೇನೆಯು ಸರಿಯುತ್ತ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವು ನಮ್ಮ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ತಗಲುವದೆಂದೂ ಅದರೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ತಿಳಿಯಕೂಡದು. ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೈಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತಸಂಚಲನವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುವದು; ಆಕ್ಸಿಡೇಶನ್ ಕಾರ್ಯವು (Oxidation) ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆದು ಎಲ್ಲ ಅವಯವಗಳು ಪೋಷಿಸಲ್ಪಡುವವು. ನಾವು ಬರಿಯ ಮೈಯಿಂದ ಇಡಿದಿವನ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಲ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಮುಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಗಿಡಗಳ ಕ್ಷೋರೋಫಿಲುಗಳು ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಮೈಯೊಳಗಿನ ರಕ್ತಕಣಗಳು ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ತೇಜಸ್ಸನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಚರ್ಮದೊಳಗಿನ ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನು ಉದ್ದೀಪನ ಗೊಳಿಸಿ ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಕತ್ತಲೆಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ೨೪ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ೮ ತಾಸುಗಳನ್ನಂತೂ ಎಲ್ಲರೂ ರಾತ್ರಿಯ ಗಾಢಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವವು. ಉಳಿದ ೧೬ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಹಳ ವೇಳೆಯನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೇ ಕಳೆಯುವವು. ಇದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಮೈಮೇಲೂ ತಲೆಯಮೇಲೂ ಕೂದಲುಗಳು ಇರುವವು; ಮೈಯನ್ನು ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಅಚ್ಚಾದಿಸುವವು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವು ಸೇರುವದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲತೆ ಇರುವದೋ ?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವ ಮೊದಲು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ ತತ್ವವನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿರಿ. ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ ತತ್ವದ ನಿಯಮಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಪ್ರಾಣಿಯು ಮೇಲ್ಕರ ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೂಪ ರಸ ಗಂಧ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವದು; ತೀರ ಕೇಳಗಿನ ತರಗತಿಯು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಈ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇವು ಇಡಿ ಮೈಯಿಂದ ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವವು. ಚಳಿ, ಸೆಕೆ, ಕಾರಿಣ್ಯ ಮಾದಕನ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಮೇಂದ್ರಿಯದಿಂದಲೇ ಸಂಪಾದಿಸಿದರೂ ರೂಪ ರಸ ಗಂಧ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಕಣಿಗಿನ ಪ್ರಕಾಶ ಜ್ಞಾನವಾಗುವದು, ಕಿವಿಯಿಂದ ಧ್ವನಿಯು ಜ್ಞಾನವಾಗುವದು, ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ರಸವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವವು. ಮೂಗಿನಿಂದ ವಾಸನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವೆವು.

ಒಬ್ಬನು ನೂತನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಕಂಪನದ ಉಂಟಾಗುವ ಶರಂಗಗಳು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಮೈಗೆ ಬಡಿದರೂ ಅವುಗಳ ಜ್ಞಾನವು ನ ಚರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕರ್ಣೇಂದ್ರಿಯವು ನಮಗೆ ಇರುವದರಿಂದ ಧ್ವನಿಯ ಜ್ಞಾನವು ನಮಗೆ ಉಂಟಾಗುವದು. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ ಉದ್ದಿಷ್ಟಗಳೂ ಕೆಳಗಿನ ತರಗತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಅವುಗಳ ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶ ಆರಂಭಿಸಿ ನೈಯಿಂದ ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈಗ ನಮಗೆ ಬಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣೊಳಗಿನ ರೇಟಿನಾ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಜ್ಜಾಕಂಠಗಳು ಇವುಗಳ ನಾತ್ರ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವವು.

ಪ್ರಕಾಶ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯು ಚರ್ಮೇಂದ್ರಿಯದಿಂದ ನೇತ್ರೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನಾಂತರಾಗ ಹೋದಬಳಿಕ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಶರೀರದ ಬೇರೂರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯ ಅದರ ಸಂಗಡ ನೇತ್ರೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಚರ್ಮೇಂದ್ರಿಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಳಿಯಿತು. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವನಚರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವೆ ಹಾರ ಎಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಜನರ ಆಶೋಕ್ತಿಯು ಸಾಕಾರವಾಗಿ ಹೊಂದಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶ ಸಂಬಂಧವೂ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಆಶ್ರಯದೇಶದಲ್ಲಿ ವೈಲಾಡಿಸ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೋಡು ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ನೂತನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವದು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮೈಮೈಲಿನ ಒಟ್ಟುಗಳೂ ನೋಡಲು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರುವ ಕೆಲವು ತೋರುಗಳ ವರೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಇರುವವರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಶ್ರಯ ಕಾರಕವಾಗಿ ಅದರ ಫಲವು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಅಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾದನೆ, ಆಶೋಕ್ತಿಕರವಾದ ಆಹಾರ ಪೋಷಣವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಿರುವದರಿಂದ ಆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವು ಸ್ವಲ್ಪವು ರೋಗಿಗೂ (Anaemia) ನೋಡುವ ರೋಗಿಗಳ ನಿವಾರಣವಾಗಿರುವದೆಂದು ರೋಗಿಗೂ ನೈದ್ಯರೂ ಕೂಡಿಯೇ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ.

ಸೂರ್ಯಾಶ್ರಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮೊದಲು ಕೇಳಿ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿರುವುದು " ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶ ಪದ್ಧತಿಯು " ಎಂದು. ಬೇರೆ ಸೂರ್ಯ ಗುಣವಿರುವದರಿಂದ. ಅದೇ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲ ದಿವಸ ಇರುವರು. ಇದರ ಹೆಸರು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ರೋಗಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯ ಬಹಳ ತೀವ್ರ ಆಶೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಕೆಲವು ಕೆಲವು ರೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ (ಕ್ರೂರ ಮು.) ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬಿಸಿಲು ಕಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛೆಯು ಬಲವಾಗಿ ಉಂಟು ಅವರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಕೂಡುವರು. ಉಷ್ಣತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರು ಬಿಸಿಲ

ಕೂಡುವದಿಲ್ಲ. ಬೆಂಜನವೂ ಸಹಜವಾದ್ದೆ; ಯಾಕೆಂದರೆ ಉಷ್ಣತೆಯು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬೆಂಜನ ಸಿಗುವದರಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಾರಣವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವು ನಮ್ಮ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ತಗಲಿ ಒಳಸೇರಿ ಶರೀರ ಪೋಷಣೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದ ಒಳಸೇರಿ ಮಾಡುವ ಪೋಷಣೆ ಕಾರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುವದು. ಇವರು ಸೇತೈಂದ್ರಿಯವು ವರ್ತನಕಾರ್ಯವೊಂದನ್ನೇ ಮಾಡುವದು ತಿಳಿದಿರುವರು. ಆದರೆ ಆ ಕಾರ್ಯವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದಾದರೂ ಚಕ್ಷುರಿ ಯವು ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶರೀರ ಪೋಷಣೆಯೂ ಒಂದು ಮು ಕಾರ್ಯವೆ. ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವದಂತೆ ನಮಗೆ ಬಲವನ್ನುಂ ಮಾಡುವದು. ಶುಭದರು ಬಹುಕ: ರೋಗಿಗಳಾಗಿರುವದು. ಅವರ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾ ಜನರಿಗಿಂತ ರಕ್ತವು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುವದು. ಕುರುಡರು ತೀವ್ರ ರೋಗಗಳಿ ಆಶ್ರಯವಿಟ್ಟಿರುವದು. ಇಂತಿವನು ಅಷ್ಟು ಸಹಜವಾಗಿ ಆಶ್ರಯವಿಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಯರೋಗಿಗಳನ್ನು ಬಯಲು ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುವದುಂಟು. ರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣವಾದದ್ದು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಈ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮ ವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧ ಹವೆಯು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವೋ ಅ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವೂ ಕಾರಣವಾಗುವದು. ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳು ಕ್ಷಯ ರೋಗದ ಜಂತುಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ನಾಶಪಡಿಸುವವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವೆ ಯಾಕೆಂದರೆ, ಆ ಜಂತುಗಳಿರುವಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾರವು. ಆ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಕ್ಷಯರೋಗಿಗಳಿಗೆ ವಾಸಿಯಾಗುವದರ ಕಾರಣವೇನೆಂ ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳು ವ್ಲೇಗಸ್ (Vegus) ಸ್ನಾಯುವನ್ನು ಉತ್ತೇಜನ ಗೊಳಿಸುವ ಅದರಿಂದ ಪುಷ್ಟವದ ಪೋಷಣವು ಚನ್ನಾಗಿ ಆಗುವದು. ಇದರಿಂದ ಪುಷ್ಟವದ ಕ್ಷಯ ರೋಗ ಜಂತುಗಳೊಡನೆ ಮಾಡುವ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಜಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ

ಯಾವದೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ವ್ಲೇಗಸ್ ಸ್ನಾಯುವನ್ನು ಕೊಯ್ದುಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ಪ್ರಾಣಿ ಕೂಡಲೆ ನಿಮೋಸಿಯಾ ರೋಗವಾಗಿ ಸದರ ಪುಷ್ಟವದ ಕೊಳೆತು ಹೋಗುವದೊ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತೆ. ವ್ಲೇಗಸ್ ಸ್ನಾಯುವಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟ ಪೋಷಣೆ ಕಾರ್ಯವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪುಷ್ಟ ವನ್ನು ಪ್ರೋಸಿಸುವ ಕಾರ್ಯವು ನಿಂತು ಹೋಗುವದರಿಂದ ಓಗಾಗುವದು. ಸೂಂ ಕಿರಣಗಳು ಕಣ್ಣೊಳಗಿಂದ ಸೇರಿ, ವ್ಲೇಗಸ್ ಸ್ನಾಯುವನ್ನು ಉತ್ತೇಜನಗೊಳಿಸು ರಿಂದಲೇ ಕ್ಷಯರೋಗಿಯು ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶದ ವಿಪುಲತೆಯುಳ್ಳ ಒಯಲಲ್ಲಿ ತ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ಮೇಲಿನ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ, ಮತ್ತು ಜನತೆ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವಾಗಿರುವದೆಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಗುವ

ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವದೂ, ಅದನ್ನು ಕಾದುಕೊಳ್ಳುವದೂ ಈ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸಾಧನವಾಗಿರುವದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವು ಸಹಜವಾಗಿಯೂ, ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ದೊರೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಆರೋಗ್ಯಪಾತೆಯವರ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಜನರೂ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಓಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವು ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ಸೇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮ. ಪ್ರ. ಪೂಜಾರ.

ಸಾಮಾನ್ಯಿಕ ಭಂಡವಲಿನ ಕಂಪನಿಗಳು.

ಇತ್ತಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರದ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಕಂಪನಿಗಳು ಹೊರಡುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕಂಪನಿಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠರುಗಳನ್ನು ಜನರುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ಶ್ರೇಷ್ಠರುಗಳು ಬೇಗನೆ ಮಾರಾಟವಾಗಲೆಂದು ತರತರದ ಉಪಾಯಗಳು ಯೋಚಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವವು. “ಇದೇನು ಗೌಡಬಂಗಾಲವೋ ತಿಳಿಯದೆ” ಎಂದು ಕೆಲವರು ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುವರು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಾಮಾನ್ಯಿಕ ಭಂಡವಲಿನ ಒಂದು ಮುದ್ರಣಾಲಯವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ವಿಚಾರವು ವಿಚಾರಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದು ಬೇಗನೆ ಭಂಡವಲ ಕೊಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವದದೆ. ಕಾರಣ ಕಂಪನಿಗಳ ಸಂಬಂಧಿಂದ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕಂಪನಿಯೆಂದರೇನು?

ಯಾವದೊಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೆಲವು ಪಾಲಗಾರರು (ಶ್ರೇಷ್ಠರ ಹೋಲ್ಡರ್ರು) ಒಂದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಂಪನಿಯೆಂದೆನ್ನುವರು. ಇದರಲ್ಲಿಯ ಪಾಲಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೦೨೦ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಅದನ್ನು ರಜಿಷ್ಟ್ರರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಬಹಳಮಾಡಿ ಸಾಮಾನ್ಯಿಕ ಭಂಡವಲಿನಿಂದ ಹೊರಟ ಕಂಪನಿಗಳು ರಜಿಷ್ಟ್ರರವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಕಂಪನಿಗಳು ಹುಟ್ಟುವ ಕಾರಣವು.

ಮನುಷ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಇರುವಿಕೆಯು ವನಚರಗಳಂತಿತ್ತು. ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಇರಹತ್ತಿದರು. ಅಂದಿರಿಂದ ಅದಲು ಬದಲುತನದ (ವ್ಯಾಪಾರದ) ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಾಣ್ಯಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದವು. ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳಾಗಲು ಅದು ದಿನೇದಿನೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ, ನೊಡಲು ರೋಪದಿಗ

ಳಿಂದ ರೈತಾಪಡಿಗಳಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನಂತರ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಬಳಿಕ ದೇಶಗಿಂದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೀಗಾಗಿ ಇತ್ತಲಾಗಂತೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶದ ವ್ಯಾಪಾರವು ವಿಶ್ವದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆದಿರುವದು. ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಭಂಡವಲಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಉಂಟಾಯಿತು. ಯಾವನೊಬ್ಬನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಪರದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕೋಟ್ಯವಧಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿರುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಕೆಲವರು ಒಂದಾಗಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಪರಿಪಾಠವು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂತು ಹೀಗಾಗಿ ಕೋಟ್ಯವಧಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಭಂಡವಲಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕಂಪನಿಗಳೂ ಕಾರಖಾನೆಗಳೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದವು.

ಕಂಪನಿಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು.

ಖಾಸಗಿ (Private) ಕಂಪನಿಗಳೆಂತಲೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ (Public) ಕಂಪನಿಗಳೆಂತಲೂ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಭೇದಗಳಿರುವವು. ಕಂಪನಿಗಳ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ “ಪ್ರಾಯವ್ವೇಟಿ (ಖಾಸಗಿ) ಕಂಪನಿ” ಈ ಶಬ್ದದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯು ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿದಂತಿರುವದು.

೧. ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪಾಲು (Shares) ಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆ ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

೨. ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಪಾಲುದಾರರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶೇಅರಹೊಲ್ದರರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೫೦ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರಬಾರದು.

೩. ಶೇಅರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಹುಂಡಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಡಿನೆನ್‌ಚರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು () ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೂರು ನಿಯಮಗಳಂತೆ ನಡೆಯುವಂಥವು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳೆಂದೆನಿಸುತ್ತವೆ.

ಖಾಸಗಿ (ಪ್ರಾಯವ್ವೇಟಿ) ಕಂಪನಿಗಳಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಗಳು.

೧. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರೇ ಇಬ್ಬರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ.

೨. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಂಪನಿಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಥವಾ ವಾರ್ಷಿಕವನ್ನು (Annual summary) ಲಾಭ ಹಾನಿಗಳ ಹಾಗೂ ಸಾಲ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕಾಳಿಯನ್ನು (Profit and loss account and balance sheet) ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳ ತಪಶೀಲವನ್ನು (Statutory report) ಕಂಪನಿಗಳ ರಜಿಷ್ಟ್ರಾರರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ.

೩. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಲಿಕ್ಕಾದರೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪತ್ರಕದ (ಪ್ರಾಸ್ಟೆಕ್ಟರ್) ಮೇಲೆ ಸಹಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಂಪನಿಯ ಕೆಲವು ಶೇಅರುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ.

೪. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಪ್ರಾಸ್ಟೆಕ್ಟಸ್‌ದ ಐವಜ ಪತ್ರಕವನ್ನು (Suppl-
it lieu of prospectus) ರಚಿಸ್ತಾರರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಅವಶ್ಯ
ಯಿಲ್ಲ.

೫. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ವೊದಲು ಅದರ ಕೆಲವು
ಮಿತಿ ಭಾಗಗಳು (Minimum subscription) ಮಾರಾಟವಾಗಲೇ
ಬಿಡು ಸಿಯಮವಿಲ್ಲ.

ಇವೆಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗಾಗುವ ಲಾಭಗಳು.

೧. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯ ಪಾಲುದಾರರ ಮೇಲೆ ನಿಯಮಿತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿರು

೨. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಬಹಳ ಮರ್ಯಾದಿತ
ರುತ್ತವೆ. ಪಾಲುದಾರರಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ
ವಿಲ್ಲ.

೩. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಂಪನಿಗಳಂತೆ ಭಂಡವಲನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ
ಹಾಗೂ ಸಾಲತರುವ ಸವಲತು (ಅನುಕೂಲತೆ) ಇರುತ್ತದೆ.

೪. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ
ಸುವವು. ಕಾರಣ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಲೆಕ್ಕ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಿಬೇಕೆಂದಾ
ಗೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

೫. ಬೇಕಾದಾಗ ಅದರ ಚಾಲಕರು ಅದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಂಪನಿ ಮಾಡ
ಸು.

ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು
ಮಾಡುವ ರೀತಿಯು.

೧. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯ ಪಾಲುದಾರರ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ (General)
ting) " ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಂಪನಿಯ ರೂಪಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೆ " ಎ
ನ್ನು (Special resolution) ಪಾಸಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೨. ಅಲ್ಲಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಾಸ್ಟೆಕ್ಟಸ್ ಹಾಗೂ ಐವಜ ಪತ್ರಕ ಇವುಗಳ
ರಚಿಸ್ತಾರರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

೩. ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಟ್ಯಾಟ್ಯುಟರಿ ಡಿಕಲೇರೇಶನ್ (Statutory decla
on) ವನ್ನು ಹಾಗೂ ಮೇಲೆ ನಮೂದಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಠರಾವಿನ ನಕಲನ್ನು ರಚಿಸ್ತಾ
ರರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

ಈ ಮೂರು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಂಪನಿಯ ರೂಪವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು.

ಕಂಪನಿಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳು.

ಕಂಪನಿಯು ಹೊರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂರುಭೇದಗಳಿರುವವು. ಅವೆಂತೆನೆ.

೧. ಪಾಲುದಾರರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ (ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ) ಹಾಕಿದ ಪಾಲುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಕಂಪನಿ (Company limited by shares) ಅಂದರೆ ಪಾಲುಗಳಷ್ಟೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕಂಪನಿಯೆಂದೆನ್ನುವರು.

೨. ಕಂಪನಿಯ ಪಾಲುದಾರರು ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಮುರಿಯುವಾಗ “ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಪಾಲುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ವಹಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ” ಅಂಥ ಕಂಪನಿಗೆ “ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಬಾಯ ಗ್ಯಾರಂಟಿ (Company limited by Guarantee) ಅಂದರೆ ಪಾಲುಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕಂಪನಿಯೆಂದೆನ್ನುವರು.

೩. ಕಂಪನಿಯ ಪಾಲುದಾರರು ಹಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಕಂಪನಿ (Unlimited company) ಅಂದರೆ ಅನಿಯಮಿತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕಂಪನಿಯೆಂದೆನ್ನುವರು.

ಕಂಪನಿಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯು.

೧. ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಿಂದ (ರಾಯಲ್ ಚಾರ್ಟರ್) ಸ್ಥಾಪಿತವಾದಂಥವು.

೨. ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೌನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಪಾಸಾದಂಥವು.

೩. ಹಿಂದಿ ಕಂಪನಿಯ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ರಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಿದಂಥವು.

ಕಂಪನಿಗಳ ನೋಂದಣಿಯು (Registry) ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸ್ಟಾಕ್ ಕಂಪನಿಯ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂಬಯಿಯಂಥ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರರಿಗೆ ಅಧಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವದೊಂದು ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ನೋಂದಲು ಅದರ ಉತ್ಪಾದಕರು (ಸ್ಥಾಪಕರು) ಕೆಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ೫ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು, ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.

ಷ್ಠಾರರ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸುವರು. ಬಳಿಕ ರಜಿಷ್ಠಾರರ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವು (Certificate of incorporation) ಬರುವದು. ಕಂಪನಿಯ ಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಉತ್ಪಾದಕರು (sub-scribers) ಎಂದೆನ್ನುವರು. ರಜಿಷ್ಠಾರರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿದಂತಿರುವವು.

೧. ಕಂಪನಿಗೆ ದೊರಕಿದ ಸನದು. (ಮೆಮೋರೆನ್ಡಮ್ ಆಫ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್)

೨. ಕಂಪನಿಯ ನಿಯಮ ಪತ್ರಕವು. (ಆರ್ಟಿಕಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್)

೩. ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪತ್ರಕವು (ಪ್ರಾಪ್ರೈಟೈಸ್)

೪. ಡಾಯರೆಕ್ಟರರ ಸೂಚನೆಗಳು.

೫. ಡಾಯರೆಕ್ಟರರ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಪತ್ರಕವು.

ಕಂಪನಿಗೆ ದೊರಕಿದ ಸನದು.

ಕಂಪನಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ರಾಜರಿಂದ ದೊರಕಿದ ಪರವಾನಿಗೆಗೆ 'ಸನದು' ಎಂದೆನ್ನುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರ, ಅದರ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿವೇಚನವಿರುತ್ತದೆ. ಸನದಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ಕಂಪನಿಗೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಸನದು ತಯಾರಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಕ್ಯವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಚಾರಿಸುವದು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದದರಿಂದ, ಅನುಭವವುಳ್ಳ ವಕೀಲರ, ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರರ, ಸಿಟಿರರ ವಿಚಾರದಂತೆ ಸನದು ತಯಾರಿಸುವದು ವಿಹಿತವು. ಮುಂದೆ ಸನದಿನೊಳಗಾಯುವದೊಂದು ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲುವಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸವನ್ನು ವೆಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿಚಾರಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯ. ಅದುದರಿಂದ ಸನದು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಮಾಡಿದ ಖರ್ಚು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ತಿಳಿಯದಿರದು. ಸನದಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲ್ಪಡುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ.

೧. ಕಂಪನಿಯ ಹೆಸರು — ಈ ಕಾಲಮಿನಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ ಹೆಸರು ನಮೂದಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಕಂಪನಿಯು ನಿಯಮಿತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳದ್ದಿದ್ದರೆ ಕಂಪನಿಯ ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಎಂಬ ಉಪಪದವು ಜೋಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

೨ ಕಂಪನಿಯ ಅಧೀನ ಸ್ಥಳವು — ಈ ಕಾಲಮಿನಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿ ಅಧೀನ ಇಡತಕ್ಕ ಸ್ಥಳದ ವಿವರಣೆಯಿರಬೇಕು. ಪಟ್ಟಣದ ಹೆಸರು, ಅದರ ಭಾ

ರು (ಒಣ), ಮನೆಯ ನಂಬರು (ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನಂಬರುಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ)
ವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

೩. ಕಂಪನಿಯ ಉದ್ದೇಶವೂ ಕಾರ್ಯವೂ — ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ
ರೂಪೇತ್ರದ ವಿಷ್ಣುತ ವಿವೇಚನವಿರುತ್ತದೆ. ಕಂಪನಿಯು ಮಾಡಬಹುದಾಗ ಎಲ್ಲ
ರೂಗಳ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕು. ಕಂಪನಿಯು
ಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಧಿಗ್ಧ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬಾರದು. ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸಗ
ಹೇಳಿ, ಆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳು (To do all such
er things as are incidental or conducive to the
ainment of the above objects) ಎಂದು ಬರೆಯಬಾರದು. ಎಲ್ಲ
ರೂಗಳಿಗಿಂತ ಉದ್ದೇಶ ವಿವರಣವು ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರುವದು,

೪. ಪಾಲುದಾರರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು:—ಈ ಕಾಲಮಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರರ
ಬದಾರಿಯು ನಿಯಮಿತ ಇಲ್ಲವೆ ಅನಿಯಮಿತವೆಂದು ನಮೂದಿಸಬೇಕು. ಪಾಲ
ರರು ತಾವು ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಪಾಲುಗಳಷ್ಟೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿ
ರೆ, (The liability of the members is limited) ಎಂದು ನಮೂ
ಸಬೇಕು.

೫. ಭಂಡವಲವು:—ಈ ಕಾಲಮಿನಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ ಭಂಡವಲವೆಷ್ಟು? ಅದರ
ಯೆಂದು ಭಾಗದ ಬಿಲೆಯೆಷ್ಟು? ಎಂಬವುಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

೬. ಕಂಪನಿಯ ಸ್ಥಾಪಕರ ಹೆಸರು:— ಈ ಕಾಲಮಿನಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯನ್ನು
ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವವರ ಹೆಸರು ಉರು, ವಿಳಾಸ, ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು
ವ ಶೇಅರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಈ ಮೊದಲಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು. ಕಂಪ
ು ಸ್ಥಾಪಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದಷ್ಟು ಶೇಅರುಗಳನ್ನು
ಳ್ಳಬೇಕು.

ಅನಂತರ ವಕೀಲರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುವದು. ಅವರು “ಕಂಪನಿಯ ಸ್ಥಾಪಕರೆಲ್ಲರು
ಮಿ ಸಮಾಕ್ಮ ಕರಾರ ಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವರೆಂತಲೂ ಅವರ ಹೆಸರಿನ
ಂದೆ ನಮೂದಿಸಿದಷ್ಟು ಶೇಅರುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿರುವರೆಂತಲೂ, ಹೇಳಬೇಕು.

ಕಂಪನಿಯ ನಿಯಮ ಪತ್ರಕವು.

ಕಂಪನಿಯ ಅಂತಸ್ಥ ಕಾರಭಾರದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಪೋಟ ನಿಯಮಗಳ ವಿವರ
ಯು ಇದರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಸನದಿನಿಂದ ಕಂಪನಿಯ ಬಾಹ್ಯ ಕೆಲಸಗಳ ನಿಯಮನವಾ

ಗುವಂತೆ, ಕಂಪನಿಯ ನಿಯಮ ಪತ್ರಕದಿಂದ ಅಂತಸ್ಥಕಾರಭಾರದ ನಿಯಮನವಾಗುವ
ಇದರಲ್ಲಿ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಗಳ ವಿವರಣವಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ
ಪಾಲಾಗಾರ (Share holder) ಜನರಿಗೆ ಕಂಪನಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತಕೊಡುವ
ಅಧಿಕಾರಗಳ ವಿವರಣವಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಂಪನಿಗೆ ತನ್ನ ಅಂತಸ್ಥಕಾರಭಾರ
ನಿಯಮಗಳು ಬೇಕೇಬೇಕು. ಕಂಪನಿಯ ಕಾಯದೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ನಿಯಮ
ಗಳ ಒಂದು ಯಾದಿಯು ಜೋಡಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ
ಮಾಡಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು. ಈ ನಿಯಮಗಳ ಯಾದಿಯು ಟಿಬಲ್ ಎ, (Table A)
ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕಂಪನಿಯ ಕಾಯದೆಯ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸ್ಥಾಪನಾ
ತಮಾಗುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಂಪನಿಯು ತನ್ನ ಅನುಕುಲ್ಯದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ,
ಅದರದೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸನದಿನೊಂದಿಗೆ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರರ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪತ್ರಕ (ಪ್ರಾಸ್ಪೆಕ್ಟಸ) ನು.

ಕಂಪನಿ ಸ್ಥಾಪಕರ (ಉತ್ಪಾದಕರ) ಉದ್ದೇಶವು "ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ
ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗಬೇಕು. ಹತ್ತು ಜನರ ಹಲಕ
ಒಬ್ಬನ ತಲೆಹೊರೆ, ಎಂಬಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಭಂಡವಲು ಕೂಡಬೇಕೆಂದಿರುವದು. ಯಾ
ದೊಂದು ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಭಂಡವಲು ಹಾಕುವ ಮೊದಲು ಅದರ ಜನಕರಾರು? ಚಾಕರಾರು?
ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿರುವರು? ಈ ಮೊದಲಾದ
ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯು ಹುಟ್ಟುವದು. ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿ
ಪುಸ್ತಿಕರಣವುಳ್ಳ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪತ್ರಕ (Prospectus) ವೆಂದೆ
ವರು. ಕಂಪನಿಯ ಕಾಯದೆಯಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಇ
ಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

೧ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪತ್ರಕದ ಮೇಲೆ ತಾರೀಖು, ತಿಂಗಳು, ಇಸವಿಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು.

೨ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪತ್ರಕದ ಮೇಲೆ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಜನರ ಸಹಿಗಳಿರಬೇಕು.

೩ ಕಂಪನಿಗೆ ದೊರಕಿದ ಸನದಿನಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು.

೪ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರು ಕೊಳ್ಳಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಶೇಅಂಶಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು.

೫ ಕಂಪನಿಯ ಜನರು (ಉತ್ಪಾದಕರು) ಯಾರಯಾರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ಬ

ಸುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಿರುವರು. ಆಸಂಬಂಧದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕರಾರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು.

ಬೇಕು. ಯಂತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರೆ ಜೀನಸುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅನು
ಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು.

ರೋಮು ಇಲ್ಲವೆ ಉದ್ದರಿಯಿಂದ ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು
ಕಂಪನಿಯ ಜನಕರು (ಉತ್ಪಾದಕರು) ಬೇರೆಬೇರೆ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಕರಾರು
ಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಪನಿಯ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಡಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು.

೬ ಕಂಪನಿಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಜನರಿಗೆ ಮಾರಲಿಕ್ಕೆಂದು ತೆಗೆದ ಭಾಗಗಳನ್ನು
ಬೇರೆ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕವಿಶನದಿಂದ ಬೇರೆ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಮಾರು
ಅಭಿವಚನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಆ ಕಂಪನಿಗಳ ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ ಈ ಮೊದಲಾದ
ಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. ಈ ತರದ ಪ್ರವಸ್ಥೆಗೆ ಅಂಡರ ರಾಯಟಿಂಗ್ (Under
writing) ಎಂದೆನ್ನುವರು.

೭ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರಲ್ಲಿಯ ಯಾರೊಬ್ಬರ ಸಂಬಂಧವು ಕಂಪನಿಗಾಗಿ ಕೊಂ
ಜೀನಸುಗಳೊಂದಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಕರಾರುಗಳೊಂದಿಗೆ (Contract) ಇರುತ್ತಿದ್ದ
ಅದನ್ನಾದರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಕಂಪನಿಯ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಾರಂಭವು.

೧ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಭಾಗಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗದೆ (Miximum
subscription)-

೨ ಕಂಪನಿಯ ಉತ್ಪಾದಕರು (ಜನಕರು) ತಾವು ಕೊಂಡ ಶೇಅರುಗಳ ಜೆ
ಯನ್ನು ತುಂಬದೆ.

೩ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರು ಇಲ್ಲವೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಕರಾರುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವೆ
ಎಂಬ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರರಿಗೆ ಕೊಡದೆ,

೪ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ರಕವನ್ನು (ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ರಕವನ್ನು ಹೊರಡದಿದ್ದ ಪಕ್ಷ
ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಐವಜ ಪತ್ರಕವನ್ನು) (Statement in lieu of pro
spectus) ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲ ಮಾಡದೆ, ಯಾವದೊಂದು ಕಂಪನಿ
ನ್ಯಾಪಾರವನ್ನಾಗಲಿ, ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನಾಗಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರ
ದಿಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನ ನಾಲ್ಕೂ ಕರಾರುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ ನಂತರ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರರ ಕಡೆಯಿ
ಕಂಪನಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಕವು (certificate) ದೊರಕುವದು. ಅಲ್ಲಿ:

ಶಾಲಾಪತ್ರಕ.

ನಿಯಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದು. ಮೇಲಿನ ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನವನ್ನು
ಯಾವದೊಂದು ಕಂಪನಿಯು ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಕರಾರುಗಳು
ಗ್ರಹಿಸುವ ತಾರೀಖಿನ ವರೆಗೆ (ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ ತಾರೀಖಿನಿಂದ) ದಿನಕ್ಕೆ
ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ, ದಂಡವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ರಜಿಷ್ಟ್ರಾರರ ಕಡೆಯಿಂದ
ಪತ್ರ ದೊರಕಿದ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ೧ ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ ಕಂಪನಿಯು ಕೆಲಸವನ್ನು
ಸಂಭವಿಸ ಬಹುದು. ೧ ವರ್ಷದ ಮುಂದೆ ವಿಧಿಸಿದರೆ, ಮತ್ತೆ ರಜಿಷ್ಟ್ರಾರರ ಕಡೆ
ದ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಕವನ್ನು ದೊರಕಿಸಬೇಕು.

ಅಂಡರ ರಾಯಿಟರರು.

ಯಾವದೊಂದು ಕಂಪನಿಯು ಹೊರಟರೆ ಅದರ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು
ಶೇಕಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾರುವ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಾದ ಕೆಲವು ಜನರಿರುವರು. ಅವ
ಅಂಡರ ರಾಯಿಟರರೆಂದೆನ್ನುವರು. ಎಲ್ಲ ಭಾಗ (ಶೇಕಡೆ) ಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗದ
ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಅಂಡರ ರಾಯಿಟರರು ತಾವು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ
ರಿಗೂ (ಕಂಪನಿಗೂ ಅಂಡರರಾಯಿಟರರಿಗೂ) ಲಾಭವಾಗುವದು. ಕಂಪನಿಯವ
ಭಾಗಗಳು ಹೇಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗುವವು? ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವದು
ಅಂಡರ ರಾಯಿಟರರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಮಿಷನ್ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೊ
ಅಂಡರ ರಾಯಿಟರರೇ ಕಂಪನಿಯ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಇಲ್ಲವೆ
ಕೆಲವು ಕಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಿಕೆ
ಮಾಡುವರು. ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳೊಳಗಿಂದ
ದ ಕಮಿಷನವನ್ನು ಮುರಿದು ಹಾಕು (ವಜಾ ಕಳೆ) ವರು.

ಕಂಪನಿಯ ಭಂಡವಲದ ಪ್ರಕಾರಗಳು.

ಕಂಪನಿಯ ಸನದಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಭಂಡವಲಿನ (Memorandum of associa
in) ವಿವರಣೆಯು ಇರುತ್ತದೆಂದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುತ್ತದಷ್ಟೇ? ಅದರಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ
ಡವಲವು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಅದು ಇಂಥ ಇಂಥ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವದೆಂದು
ರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸನದಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಭಂಡವಲಿಗೆ ಕಂಪನಿಯ ಅಧಿಕೃತ ಭಂಡವಲ
thorized capital) ವೆಂದೆನ್ನುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಶೇಕಡೆ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್, ನಾಮಿ
ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿರುವವು. ಅಧಿಕೃತ ಭಂಡವಲಿನ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗ

ಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಂಪನಿಯ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರು ಅಧಿಕೃತ ಭಂಡವಲನೊಳಗಿಂದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಭಂಡವಲದ ಈ ಅಂಶಕ್ಕೆ (ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ತೆಗೆದ ಭಾಗಗಳ ಬೆಲೆಗೆ) ಇತ್ಯುಡ ಕಾಪಿಟಲ್ (Issued capital) ಎಂದೆನ್ನುವರು. ಉಳಿದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಅನ್ ಇಶುಡ್ ಕಾಪಿಟಲ್ (Unissued capital) ಎಂದೆನ್ನುವರು. ಮಾರಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾದ ಭಾಗಗಳ ಭಂಡವಲಕ್ಕೆ ವಿಭಾಗಿತ ಭಂಡವಲ (Subscribed capital) ಎಂದೆನ್ನುವರು. ಮಾರಾಟವಾದ ಭಾಗಗಳ ಎಲ್ಲ ಬೆಲೆಯು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಜಯಾಗಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಡಾಯರೆಕ್ಟರರು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಯೊಂದಿಗೆಕೆಲವು ಹಣವು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೆಲವು ಹಣವು, ಉಳಿದ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭರಣಾ ಮಾಡುವದು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಭಾಗದ (ಶೇಅರಿನ) ಎಲ್ಲ ಹಣವು ಒಮ್ಮೆಲೆ ತುಂಬದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪದಂತೆ ೨ ಸಾರೆ ತುಂಬಬೇಕು. ಭಾಗಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗಿ ಈ ಒಗೆಯಿಂದ ಸಂಚಿತವಾದ ಹಣ ಕಾಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ (called up capital) ಎಂದೆನ್ನುವರು. ಬೇಡದೆ ಉಳಿದ ಭಂಡವಲಕ್ಕೆ ಅನ್ ಕಾಲ್ಡ್ (Uncalled) ಭಂಡವಲವೆನ್ನುವರು. ಡಾಯರೆಕ್ಟರರು ಕಂಪನಿಯ ನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಂಡವಲಕ್ಕೆ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ (Working capital) ಎಂದೆನ್ನುವರು.

ಕಂಪನಿಯ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಆಸ್ತಿಯು.

ಕಂಪನಿಯ ಭಂಡವಲು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರದ್ದು ಇರುವದು. ೧ ನೇದಕ್ಕೆ ಜಂಗ ಆಸ್ತಿ (Floating or circulating) ಎಂತಲೂ ೨ ನೇದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾವರ (Fixed) ಆಸ್ತಿಯೆಂತಲೂ ಅನ್ನುವರು. ರೇಲ್ವೆ ಕಂಪನಿಯೊಳಗಿನ ರೂಳು, ಸ್ಲೀಪರ, ಎಂಜಿನ್ ಹಾದಿ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು, ಕಂಪನಿಯ ಸ್ಥಾವರ (Fixed) ಆಸ್ತಿಗಳು ಕೆಲವರು ಇದ (Wasting) ವೇಸ್ತಿಂಗವೆಂತಲೂ ಅನ್ನುವರು. ರೋಖ ತಿಲುಕು ಹಣವೂ ಮುಂತಾದವು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವೂ ಸ್ಟೋರಿನಲಿ ಹಾಕಿದ ಹಣವೂ ಜಂಗಮ (Floating) ಆಸ್ತಿಗಳು.

ಕಂಪನಿಯ ಉತ್ಪಾದಕರೂ ಜನಕರೂ ಸ್ಥಾಪಕರೂ
ಆದ ಪ್ರೊಮೋಟರ್ಸರು.

ಯಾವದೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಇಲ್ಲವೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕಂಪನಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭವಾದರೆ ಅವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೊಮೋಟರ್ಸರೆಂದು

ಕರಿಯುವರು. ಇಂಥವರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಶೇಅರುಗಳನ್ನು (Shares) ಕಾಡಿದು ತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ಪಾದಕರ ಶೇಅರು (Founders' shares) ಗಳೆಂದೆನ್ನು ವರು. ಈ ಶೇಅರುಗಳು ಕಂಪನಿಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಇನಾಮವೆಂದು ಕೊಡಲ್ಪ ಸುವವು. ಕಂಪನಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೂಪ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯವಾದರೂ ಪ್ರಮೋಟರರ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಕಂಪನಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಶೇಅರುಗ ಳನ್ನು ಕೊಂಡವರಿಗೆ ಪ್ರೋಮೋಟರ ಶೇಅರುಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆದಕ್ಕೆ ಚಾಲನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಜನರಿಗೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳೆಂತಲೂ ಎಜೆಂಟರೆಂತಲೂ ಕರಿಯುವರು. ಕಂಪನಿಯ ಸ್ಥಾಪಕರೂ, ಅದರ ಅಂಡರರಾಯಟೆ ರರೂ, ಅದರ ಚಾಲಕರೂ ಆದ ಎಜೆಂಟರಿಗೆ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಖರ್ಚನ್ನು (ಅಫೀಸದ ಖರ್ಚ ನ್ನು) ಕೊಟ್ಟು, ಅವರ ಶ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಕಮಿಷನವನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಕಂಪನಿಯ ಯಾವದೊಂದು ಲಾಭದ ಭಾಗವನ್ನು ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆದ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭದ ಯಾವದೊಂದು ಪಾಲನ್ನು ಕೊಡುವರು.

ಕಂಪನಿಯ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರು.

ಯಾವದೊಂದು ಕಂಪನಿಯ ಎಲ್ಲ ಶೇಅರ ಹೊಲ್ಡರರು ಒಂದೇ ಊರವರು ಇರು ವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಕಂಪನಿಯ ಕಾರಭಾರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷತೊಡಗಿಸಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಕಂಪನಿಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭವಾದ ಬಳಿಕ ಅದರ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶೇಅರ ಹೊಲ್ಡರರ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಮಂಡಲವನ್ನು ತಯಾ ರಿಸುವರು. ಆ ಮಂಡಲದೊಳಗಿನ ಜನರಿಗೆ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರೆಂದು ಕರಿಯುವರು. ವರ್ಷ ಕೊಮ್ಮೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು (ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು) ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಜನ ರನ್ನು ಆರಿಸುವರು. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಜನರಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ಜನರಾಗಲಿ ಆರಿಸಬರುವರು. ಡಾಯರೆಕ್ಟರರು ತಮ್ಮೊಳಗಿನವರೊಬ್ಬರಿಗೆ ವ್ಯಾನೇಜಿಂಗ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸು ವರು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ನಿಯಮಿತ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶೇಅರುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡವರಿಗೆ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಸರಿಪಾತವದೆ. ಇಂಥ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಧನಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾನವಿರುವದು.

(ಸಶೇಷ)

ವೈಜನಾಥ ವಾಸುದೇವ ಮುರಾರಿ,

ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ಟರ ಕನ್ನೂರ,

ಪೋ. ವಿಜಾಪುರ.

೨೨. ವ್ಯವಹಾರೀ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಬೇರೀಜಿನ ತತ್ವಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಬಿಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದ ಉತ್ತರಗಳು ಸರಿಯಾದವೆಂಬದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಯದೆ.

ಉದಾ(೧):— $\cdot ೫ = \frac{೫}{೧೦} , \cdot ೦೬ = \frac{೬}{೧೦} + \frac{೬}{೧೦೦}$ (ಕ. ೯, ವ್ಯಾ. ೧. ಬಿ.)
 $= \frac{೬೬}{೧೦೦}$

ಅದರಂತೆ $\cdot ೦೦೭ = \frac{೭}{೧೦೦೦}$

$೫ + \cdot ೦೬ + \cdot ೦೦೭ = \frac{೫}{೧೦} + \frac{೬}{೧೦} + \frac{೭}{೧೦೦೦}$
 $= \frac{೫೦೦೦}{೧೦೦೦೦} + \frac{೬೦೦೦}{೧೦೦೦೦} + \frac{೭೦}{೧೦೦೦೦}$
 $= \frac{೫೬೭೦}{೧೦೦೦೦}$
 $= \cdot ೫೬೭$ (ಕ. ೧೫, ಸಿ. ೬)

ಉದಾ (೨):—

$೩ \cdot ೦೦೭ = ೩ + \frac{೭}{೧೦} + \frac{೭}{೧೦೦} + \frac{೭}{೧೦೦೦}$ (ಕ. ೯, ವ್ಯಾ. ೧, ಬಿ.)
 $= \frac{೩೦೦೭}{೧೦೦೦}$

ಅದರಂತೆ $೧೨ \cdot ೧೩ = \frac{೧೨೧೩}{೧೦೦}$

$೪೨ \cdot ೬ = \frac{೪೨೬}{೧೦}$

ಮತ್ತು $\cdot ೩೯೭೫ = \frac{೩೯೭೫}{೧೦೦೦೦}$

$\therefore ೩ \cdot ೦೦೭ + ೧೨ \cdot ೧೩ + ೪೨ \cdot ೬ + \cdot ೩೯೭೫$
 $= \frac{೩೦೦೭}{೧೦೦೦} + \frac{೧೨೧೩}{೧೦೦} + \frac{೪೨೬}{೧೦} + \frac{೩೯೭೫}{೧೦೦೦೦}$
 $= \frac{೩೦೦೭೦ + ೧೨೧೩೦ + ೪೨೬೦ + ೩೯೭೫}{೧೦೦೦೦}$
 $= \frac{೫೦೬೬೫}{೧೦೦೦೦}$
 $= ೫೦ \cdot ೬೬೬೫$ (ಕ. ೧೫, ಸಿ. ೬)

೨೩. ಬೇರೀಜಿನ ತಾಳೆಗಳು: —

- (೧) ಮೊದಲು ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಬೇರೀಜು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮೇಲಿನಿಂದ, ನಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಬೇರೀಜು ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು,
- (೨) ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಂತೆ ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ೯ ರಿಂದ ಗಲಿ, ೧೧ ರಿಂದಾಗಲಿ ಬಾಕಿ ತೆಗೆದು ನೋಡಬಹುದು.

ಪಣಾಬಾಕಿ (ವ್ಯವಕಲನ)

ಈ ಕೃತಿಯ ವಿವೇಚನೆಯು ಬೇರೀಜಿನ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಬಹು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಲುವದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಸವಿಸ್ತರಮಾಡಿ ಬರೆಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ತೋರಿ ಪದ್ಧಿವಾದರೂ, ವಿಷಯವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಗಮವಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲನದಂತೆಯೆ

ವ್ಯವಕಲನದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸುವೆವು. ಈ ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುವ ನೊಡಲು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡತಕ್ಕದ್ದು.

(೧) ಕಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಖ್ಯೆ (ವ್ಯವಕಲನೀಯ) ಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವ ಸಂಖ್ಯೆ (ವ್ಯವಕಲ) ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಬರುವ ಬಾಕಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಲು, ಅದು ಮೂಲ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಅಂತರಕ್ಕೆ ಸರಿ ಇರುತ್ತದೆ.

(೨) ವ್ಯವಕಲನೀಯ ವ್ಯವಕಲಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಆ ಒಟ್ಟುಗಳ ವಜಾಬಾಕಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಬರುವ ಅಂತರವು ಮೂಲಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಅಂತರಕ್ಕೆ ಸರಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಈ ಎರಡು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ವಜಾಬಾಕಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಕರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು.

೨೫. ವಜಾಬಾಕಿಯ ರೀತಿ:—

(೧) ವ್ಯವಕಲನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಳಗಳು ಸರಿ ಅವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾಗೆ ಇರದಿದ್ದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ವಿದ್ವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೊನೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶೂನ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಎರಡೂ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಬೇಕು.

(೨) ಬಳಿಕ ನೊಡಲು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ, ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಒಂದರ ಕೆಳಗೊಂದು ಬರುವಂತೆ ಬರೆದು, ಅವುಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೆರೆಯನ್ನು ಎಳೆಯಬೇಕು.

(೩) ತರುವಾಯ ಮೇಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯೊಳಗಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಂತೆ ವಜಾ ಕಳೆದು, ಬರುವ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಕಲನ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಳಗಳಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಎಡಗಡೆಗೆ ಎಣಿಸಿ, ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

೨೬. ವಜಾಬಾಕಿಯ ರೀತಿಯ ಉಪಪತ್ತಿಯು:—

(೧) ಈ ಮೂತಿನ ಉಪಪತ್ತಿಯು ಬೇಕಾದರೆ ಕ. ೨೦- (೧) ರಲ್ಲಿ 'ಬೇರೀಜು' ಅಂತ ಬರೆದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅದರ ಬದಲಾಗಿ 'ವಜಾಬಾಕಿ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಹಾಕಿ ಓದಬೇಕು.

(೨) ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಂತೆ ದಶಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವದರಿಂದ, ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ವಜಾಬಾಕಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ನೊಡಲು

ಇವುಗಳನ್ನಾದರೂ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ, ಅಂದರೆ ದಶಾಂಶಗಳು ದಶಾಂಶಗಳ ಕೆಳಗೆ, ಶತಾಂಶಗಳು ಶತಾಂಶಗಳ ಕೆಳಗೆ, ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಾನಗಳು ಆಯಾಸ್ಥಾನಗಳ ಕೆಳಗೆ, ಬರುವಂತೆ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೊಳಗಿನ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಒಂದರ ಕೆಳಗೊಂದು ಬರುವಂತೆ ನೋಡಲು ವ್ಯವಕಲನೀಯವನ್ನೂ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ವ್ಯವಕಲನವನ್ನೂ ಬರೆಯುವದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ.

(೩) ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಂತೆ ದಶಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಈ ನೋಡಲು ಬಹಳ ಸಾರಿ ಹೇಳಿಯಿದೆ. ಆದದರಿಂದ ಇವುಗಳ ವಜಾಬಾಕಿಯನ್ನಾದರೂ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ವಜಾಬಾಕಿಯಂತೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುವ ಮಾತು ಸ್ಪಷ್ಟವಿದೆ. ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆಯ ಬೆಲೆಯ (ಬಲಗಡೆಯ) ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಆರಂಭ ಮಾಡಿ ಎಡಗಡೆಯ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ಮೇಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಾನದ ಅಂಕಿಯೊಳಗಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅದೇ ಸ್ಥಾನದ ಅಂಕಿಯನ್ನು ಕಳೆಯಲಾಗಿ ಬರುವ ಬಾಕಿಯು ಅದೇ ಸ್ಥಾನದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಆ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಅದೇ ಸ್ಥಾನದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಗೆರೆಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದಶಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಳೆದರೆ ದಶಾಂಶಗಳೂ, ಶತಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಶತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಳೆದರೆ ಶತಾಂಶಗಳೂ, ಮುಂದಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಾನದ ಅಂಕಿಯೊಳಗಿಂದ ಅದೇ ಸ್ಥಾನದ ಅಂಕಿಯನ್ನು ಕಳೆಯಲಾಗಿ ಅದೇ ಸ್ಥಾನದ ಅಂಕಿಯೂ ಬಾಕಿಯುಳಿಯುವರಿಂದ, ವ್ಯವಕಲನ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವಷ್ಟೇ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಳಗಳು ವಜಾಬಾಕಿಯ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬರುವವು. ಆದದರಿಂದ ವಜಾಕಳಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಸ್ಥಾನ ರೂಪಕೊಟ್ಟು ಬರೆದ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯೊಳಗಿನ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಳಗಳಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಎಡಗಡೆಗೆ ಎಣಿಸಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು.

೨೭. ಈ ವಜಾಬಾಕಿಯ ಕೃತಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಉದಾ. (೧.) • ೮೯೭ ದೊಳಗಿಂದ - ೭೫೬ ವನ್ನು ಕಳೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳು ಸರಿ ಇರುತ್ತವೆ. ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಒಂದರ ಕೆಳಗೊಂದು ಬರುವಂತೆ ನೋಡಲು • ೮೯೭ ವನ್ನೂ, ಅದರ ಕೆಳಗೆ • ೭೫೬ ವನ್ನೂ ಬರೆದರೆ,

• ೮ ೯ ೭

!

• ೭ ೫ ೬

ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ೭ ಸಹಸ್ರಾಂಶ ೬ ಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳ ಅಂತರವು ೧ ಸಹಸ್ರಾಂಶವೂ, ೯ ಶತಾಂಶ ೫ ಶತಾಂಶಗಳ ಅಂತರವು ೪ ಶತಾಂಶವೂ, ೮ ದಶಾಂಶ ೬ ದಶಾಂಶಗಳ ಅಂತರವು ೧ ದಶಾಂಶವೂ ಇರುವದರಿಂದ, ೦.೮೯೭, ೦.೭೫೭ ಇವುಗಳ ಅಂತರವನ್ನು ೧೪೧ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿರುತ್ತದೆ.

ಸೂಚನೆ:— ಈ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಾನದ ಅಂಕಿಯು, ಕೆಳಗಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಯಾ ಸ್ಥಾನದ ಅಂಕಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದಿರುತ್ತದೆ.

ಉದಾ. (೨.) ೩೭.೬ ದೊಳಗಿಂದ ೯೦೭ ವನ್ನು ಕಳೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿ, ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬರೆಯಲಾಗಿ,

೩೭.೬೦೦

೯೦೭

ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

೩೬.೬೯೩

ಇದರಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶತಾಂಶ ಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆದ ದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ೧೦ ಸಹಸ್ರಾಂಶ. ೧೦ ಶತಾಂಶಗಳನ್ನೂ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ೧ ಶತಾಂಶವನ್ನೂ ೧ ದಶಾಂಶವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿದೆವು. ಆ ಮೇಲೆ ೧೦ ಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ೭ ಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಳೆದರೆ ೩ ಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳೂ, ೧೦ ಶತಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ೧ ಶತಾಂಶವನ್ನು ಕಳೆದರೆ ೯ ಶತಾಂಶಗಳೂ ಉಳಿಯುವವು. ಈಗ ೬ ದಶಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ೧೦ ದಶಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ೧೦ ದಶಾಂಶಗಳನ್ನೂ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ೧ ಎಕ್ಕಮನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ, ೧೬ ದಶಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ೧೦ ದಶಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಳೆದರೆ ೬ ದಶಾಂಶಗಳೂ, ೭ ಎಕ್ಕಮುಗಳಲ್ಲಿ ೧ ಎಕ್ಕಮನ್ನು ಕಳೆದರೆ ೬ ಎಕ್ಕಮುಗಳೂ, ೩ ದಹಮುಗಳಲ್ಲಿ ೦ ದಹಮುಗಳನ್ನು ಕಳೆದರೆ ೩ ದಹಮುಗಳೂ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಆದದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಅಂತರವನ್ನು ೩೬.೬೯೩ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿರುತ್ತದೆ. (ಕ. ೨೪ (೨) ನೋಡಿರಿ.)

ಟಿಪ್ಪಣಿ:— ಈ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸರಿಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶೂನ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯದೆ ಹಾಗೇ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ದಶಾಂಶ ಹಿಡ್ಡುಗಳು ಒಂದರ ಕೆಳಗೊಂದು ಬರುವಂತೆ ಬರೆದು ಶೂನ್ಯಗಳಿರುವವೆಂದ ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ದಶಾಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ದತ್ತಾತ್ರೇಯನು
 ಶಿಷ್ಯನಾದ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
 ಫಂಪೊರಬ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

ಆದರೆ ಬೇರೀಜಿನಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಶೂನ್ಯಗಳನ್ನಿಡುವ
ದನ್ನು ಜಿಟ್ಟರೆ, ವಜಾಬಾಕಿಯ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒನ್ನೊಮ್ಮೆ ದೋಷಗಳಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ.
ಅವದರಿಂದ ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು.
ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ರೂಢಿಯಾದ ಹಾಗೆ ಶ್ರಮ, ನೇಳೆಗಳ ಉಳಿತಾಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದಶಾಂಶ
ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಒಂದರ ಕೆಳಗೊಂದು ಬರುವಂತೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ
ಬರೆದು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯಗಳಿವೆಯೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

೨೮. ಬೇರೀಜಿನಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯಾದರೂ ವ್ಯವಹಾರೀ ಆಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ನಜಾಬಾಕಿಯ ತತ್ವಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮೇಲಿನ ಎರಡೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಬಿಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದ ಉತ್ತರಗಳು ಸರಿಯಾದನೆಂಬದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

અનુ. (૧) :-

$$\begin{aligned} \cdot \text{ಆ 2} &= \frac{\text{ಆ}}{\text{ನಿರಿ}} + \frac{\text{ಒ}}{\text{ನಿರಿ}} + \frac{\text{ಒ}}{\text{ನಿರಿ}} \quad (\text{ಕ. ಒ, ವ್ಯಾ. ೧. ಬಿ.}) \\ &= \frac{\text{ಆ 2}}{\text{ನಿರಿ}} \end{aligned}$$

ಅದರಂತೆ : ೭೫೬ = ೭೫೬
೧೦೦೦೦

$$\begin{aligned} \therefore \text{CF 2} - \text{2015} &= \frac{342}{8000} - \frac{2015}{8000} \\ &= \frac{140}{8000} \\ &= .0175 \quad (\text{र. 0175}) \end{aligned}$$

ଉଦା. (୨) :-

$$22.5 = 22 + \frac{1}{20} \text{ (क. र, म्या. ग. ३३)}$$

$$= \frac{225}{10}$$

ಇದರಿಂದ $\cdot F_{02} = \frac{F_{02}}{0000}$

$$\begin{aligned} \therefore 22 \cdot 2 - F02 &= \frac{222}{100} - \frac{F02}{1000} \\ &= \frac{22200 - F02}{1000} \\ &= \frac{2220F2}{1000} \\ &= 22 \cdot 2F2 \quad (\end{aligned}$$

೨೯. ನಜಾಬಾಕಿಯ ಕಾಳಿಗಳು:—

(೧) ವ್ಯವಕಲಕದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಉತ್ತರವು ವ್ಯವಕಲನೀಯವಷ್ಟು ಉತ್ತರವೇನೂ, ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡಬೇಕು.

(೨) ಕಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಕಳೆದರೆ ಬರುವ ಅಂತರವು ವ್ಯವಕಲಕದಷ್ಟು ಇರುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ.

(೩) ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ವಜಾಬಾಕಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ೯ ರಿಂದಾಗಲಿ, ೧೧ ರಿಂದಾಗಲಿ ಬಾಕಿ ತೆಗೆಯುವ ರೀತಿಯಿಂದ ತಾಳೆ ನೋಡಬಹುದು.

ಬೇರಿಜು ವಜಾಬಾಕಿಗಳ ಮಿಶ್ರ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು
ಬಿಡಿಸುವ ರೀತಿಗಳು.

೩೦. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ದಶಾಂಶಗಳ ಸಂಕಲನ ವ್ಯವಕಲನಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿದೆವು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಕೃತಿಗಳ ಮಿಶ್ರ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸತಕ್ಕ ರೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೋಪಪತ್ರಿಕವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಈ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಮುಗಿಸುವೆವು.

ಮೊದಲನೆಯ ರೀತಿ: — ಒಂದೇ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುವದೂ ಕೆಲವು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವದೂ ಇದ್ದರೆ, ಎಡಗಡೆಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಚಿಹ್ನೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು.

ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ: — ಉದಾ. ೭.೬ - ೪.೩೮ + ೩.೫೪ + ೨.೦೩ - ೬.೩೯
ಇದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ.

ಇದನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಬಿಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿದರೆ, ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

$$\begin{aligned}
 \text{ಕೊಟ್ಟ ಉದಾ.} &= (೭.೬ - ೪.೩೮) + ೩.೫೪ + ೨.೦೩ - ೬.೩೯ \\
 &= ೩.೨೨ + ೩.೫೪ + ೨.೦೩ - ೬.೩೯ \\
 &= (೬.೭೬ + ೨.೦೩) - ೬.೩೯ \\
 &= ೮.೭೯ - ೬.೩೯ \\
 &= ೨.೪೦ \\
 &= ೨.೪
 \end{aligned}$$

(ಕ. ೧೪, ಸಿ. ೨)

ಸೂಚನೆ:— ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವ್ಯವಕಲನದ ರೀತಿಯಂತೆ ವ್ಯವಕಲಕಕ್ಕಿಂತ ವ್ಯವಕಲನೀಯವು ದೊಡ್ಡದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವದೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮಿಶ್ರ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮುಂದೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾದ ಕಳೆಯತಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ತರದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ, ಕೆಲವು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗೋಣ.

೩೧. ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು:—

ರಾಶಿ:— ಅಧಿಕ ಉಣೆ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ ಸಂಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ರಾಶಿ ಅಥವಾ ಪದಾವಲಿಯೆನ್ನುವರು.

ಉದಾ:— $\cdot ೬೮ + ೪ \cdot ೫ - ೬ \cdot ೮ + ೩ \cdot ೪ - \cdot ೦೫$;

$೩ \cdot ೪ \times ೫ \cdot ೩ - ೬ \cdot ೨ \div ೮$.

ಪದ:— ರಾಶಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಅಧಿಕ ಅಥವಾ ಉಣೆ ಚಿಹ್ನೆ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಕೂಡಿ ಪದವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ:— ಮೇಲಿನ ಮೊದಲನೆಯ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ $+ \cdot ೬೮, + ೪ \cdot ೫, - ೬ \cdot ೮, + ೩ \cdot ೪$ ಮತ್ತು $- \cdot ೦೫$ ಎಂಬ ಐದು ಪದಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಎರಡನೆಯ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ $+ ೩ \cdot ೪ \times ೫ \cdot ೩$ ಮತ್ತು $- ೬ \cdot ೨ \div ೮$ ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಅಧಿಕ (+) ಚಿಹ್ನವು ಹಿಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪದಗಳು ಅಧಿಕ ಅಥವಾ ಧನ ಪದಗಳು ಉಣೆ (—) ಚಿಹ್ನವು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದರೆ ಅ ಪದಕ್ಕೆ ಉಣೆ ಅಥವಾ ಋಣ ಪದವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ:— ಮೇಲಿನ ಪದಗಳಲ್ಲಿ $+ \cdot ೬೮, + ೪ \cdot ೫, + ೩ \cdot ೪$ ಮತ್ತು $೩ \cdot ೪ \times ೫ \cdot ೩$ ಇವು ಅಧಿಕಪದಗಳು; ಆದರೆ $- ೬ \cdot ೮, - \cdot ೦೫$ ಮತ್ತು $- ೬ \cdot ೨ \div ೮$ ಇವು ಉಣೆ ಪದಗಳು.

ಟಿಪ್ಪಣಿ:— ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಎಡದಿಂದ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಚಿಹ್ನವೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, + ಈ ಚಿಹ್ನವಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

೩.೨. ಸಿದ್ಧಾಂತ:—ಕೊಟ್ಟ ರಾಶಿಗಳೊಳಗಿನ ಪದಗಳ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದರೂ ಅದರ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ:— ಉದಾ ೫ - ೪ + ೩ ಇದರ ಬೆಲೆಯು ಮೊದಲನೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಲಾಗಿ ೪ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಈ ರಾಶಿಯೊಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಕ್ರಮ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬರೆದರೆ, $೩ - ೪ + ೫ - ೪ + ೫ + ೩$ ಮುಂತಾದ ಅದೇ ರಾಶಿಯ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನರೂಪಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಈಗ ಮೊದಲನೆಯದಾದ $೩ - ೪ + ೫$ ಈ ರಾಶಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ತೆಗೆಯ ಹೋದರೆ, ಮೊದಲು ೩ರಲ್ಲಿ ೪ ಕಳೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಳಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ೩ ವಜಾ ಹೋಗತಕ್ಕ ೪ಕ್ಕಿಂತ ಸಣ್ಣದಿರುತ್ತದೆ ಆದದರಿಂದ $೩ - ೪ + ೫$ ಇದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಮೊದಲು $೩ - ೪$ ಈ ವಜಾಬಾಕಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು $೩ - ೪$ ಇದನ್ನು $೩ - ೩ - ೧$ ಹೀಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿ ಮೂರರಲ್ಲಿ ೩ ಕಳೆದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಳೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಉಳಿಯಿತೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ $೩ - ೪ + ೫ = - ೧ + ೫$; ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆ

ಯತಕ್ಕ ೧ನ್ನು ಮುಂದಿನ ೫ರಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವದು. ಆದದರಿಂದ $-೧ + ೫ = ೫ - ೧ = ೪$. ಅಂದರೆ $೩ - ೪ + ೫ = ೪$. ಇವೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಬರೆಯಲಾಗಿ,

$$\begin{aligned} ೩ - ೪ + ೫ &= ೩ - ೩ - ೧ + ೫ \\ &= -೧ + ೫ \quad (\because ೩ - ೩ = ೦) \\ &= ೫ - ೧ \\ &= ೪ \end{aligned}$$

ಇವಂತೆ $- ೪ + ೫ + ೩$ ಈ ಮೊದಲಾದ ಅದೇ ರಾಶಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳ ಜಲೆಯಾದರೂ ೪ ಇಷ್ಟೇ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ತೋರಿಸಬಹುದು. ಮತ್ತು $೭ + ೬ + ೯$ ಇಂಥ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ $+ ೭, + ೬, + ೯$ ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಯಾವ ಕ್ರಮದಿಂದ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೂಡಿಸಿದರೂ ಉತ್ತರವು ಬದಲಾಗುವದಿಲ್ಲ.

೩೩. ಎರಡನೆಯ ರೀತಿ: — ಹಲವು ಪದಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ರಾಶಿಯನ್ನು ಬಿಡಿ ಸಬೇಕಾದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಧನಪದಗಳ ಬೇರೀಜಿನಲ್ಲಿ ಋಣಪದಗಳ ಬೇರೀಜನ್ನು ಕಳೆದು ಉತ್ತರವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ: —

ಉದಾ. $೨ \cdot ೪ - ೪ \cdot ೬೫ + ೩ \cdot ೫ + ೫ \cdot ೬೭ - ೧ \cdot ೨೮ - ೩ \cdot ೦೮$
ಇದರ ಬೆರೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ.

$$\begin{aligned} ೨ \cdot ೪ - ೪ \cdot ೬೫ + ೩ \cdot ೫ + ೫ \cdot ೬೭ - ೧ \cdot ೨೮ - ೩ \cdot ೦೮ \\ &= ೨ \cdot ೪ + ೩ \cdot ೫ + ೫ \cdot ೬೭ - ೪ \cdot ೬೫ - ೧ \cdot ೨೮ - ೩ \cdot ೦೮ \quad (\text{ಕ. ೩೨}) \\ &= ೧೧ \cdot ೫೭ - ೯ \cdot ೦೧ \\ &= ೨ \cdot ೫೬. \end{aligned}$$

ಮೂಲಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

(೧) ದಶಾಂಶಗಳ ಮೂಲಕೃತಿಗಳು ಯಾವವು? ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಾರಣ ಸಹಿ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿರಿ.

(೨) ದಶಾಂಶಗಳ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳಾವವು?

(೩) “ ಭಾಗಗಳ ಬೇರೀಜಿನ ಒಟ್ಟು ಇಡೀ ಕಂಖ್ಯೆಗಳ ಬೇರೀಜಿಗೆ ಸರಿ ಇರುತ್ತದೆ ” ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ದಶಾಂಶಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿರಿ.

(೪) ದಶಾಂಶಗಳ ಬೇರೀಜಿನ ರೀತಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಕಾರಣವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿ:

(೫) ದಶಾಂಶಗಳ ಸಂಕಲನದ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅದರ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

(೬) ಕೂಡಿಸತಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವದೇಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಬೇರೀಬಿನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೋ? ಉತ್ತರವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿರಿ.

(೭) $೨೪ \cdot ೩೪೧ + ೦೩೪೨ + ೪೨೦ \cdot ೫ + ೧೮$ ಇದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ವ್ಯವಹಾರೀ ಅವುರ್ಣಾಂಕಗಳ ಬೇರೀಬಿನ ತತ್ವಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ತೆಗೆದು ದಶಾಂಶದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರಿ.

(೮) ಬೇರೀಬಿನ ತಾಳೆಗಳಾವವು?

(೯) ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬೇರೀಜು ಮಾಡಿ ಉತ್ತರವು ಸರಿಯಾಗಿರುವದೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ತಾಳೆ ನೋಡಿರಿ.

• ೧೯೭, • ೦೦೯೬, ೩೭೮ • ೧, ೧೯ - ೬೪.

(೧೦) ದಶಾಂಶಗಳ ಬೇರೀಬಿನ ತಾಳೆಯನ್ನು ೯ರಿಂದ ಬಾಕಿ ತೆಗೆಯುವ ರೀತಿಯಿಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ನೋಡಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಿ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿರಿ.

(೧೧) $೧೨ \cdot *೩ + * \cdot ೧೫೭ + ೭ \cdot ೯*೪ = ೨೨ \cdot ೨೨೧$ ಈ ಬೇರೀಬಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ.

(೧೨) ದಶಾಂಶಗಳ ವಜಾಬಾಕಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಡತಕ್ಕ ಮುಖ ತತ್ವಗಳಾವವು?

(೧೩) ದಶಾಂಶಗಳ ವಜಾಬಾಕಿಯ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಕಾರಣವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿರಿ.

(೧೪) ದಶಾಂಶಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

(೧೫) ವ್ಯವಕಲಕ ವ್ಯವಕಲನೀಯಗಳಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸರಿಗೊಳಿಸುವದು ಅವಶ್ಯವೋ? ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಾರಣ ಸಹಿತ ಬರೆಯಿರಿ.

(೧೬) ದಶಾಂಶಗಳ ವಜಾಬಾಕಿಯ ತಾಳೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಳಪಟ್ಟ ತತ್ವವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

(೧೭) ದಶಾಂಶಗಳ ವಜಾಬಾಕಿಯನ್ನು ೧೧ರ ತಾಳೆಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿರಿ.

(೧೮) $೩ \cdot ೪೦೭೬೫$, $೫೩೭ \cdot ೦೬೩$ ಮತ್ತು ೦೮೪೩೭೯ ಇವುಗಳ ಬೇರೀಜನು: $೬೦೧ \cdot ೦೪೭೩$ ಇದರೊಳಗಿಂದ ಕೂಡಿಯಿರಿ.

(೧೯) $೫೬ \cdot ೫೩೭೬$ ಮತ್ತು $೬೫ \cdot ೪೯$ ಇವುಗಳ ಅಂತರಕ್ಕೂ $೨೯ \cdot ೬೩೭೬$ ಮತ್ತು $೬೮ \cdot ೫೯$ ಇವುಗಳ ಅಂತರಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವೇನು? ಯಾಕೆ?

(೨೦) ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವಜಾಬಾಕಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಿ ಹೋದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ
ರೆಯಿರಿ.

೩ - *೨*

೧ . ೨*೯

* . ೮೭೯

(೨೧) ದಶಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೀಜು ವಜಾಬಾಕಿಗಳ ಮಿಶ್ರ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು
ಡಿಪುನ ರೀತಿಗಳಾವವು?

(೨೨) ರಾಶಿ, ಧನಪದ, ಉಣೆಪದ ಇವುಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಉದಾಹರ
ಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿರಿ.

(೨೩) “ಕೊಟ್ಟ ರಾಶಿಯೊಳಗಿನ ಪದಗಳ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಬದಲಾ
ಯಿಸಿದರೂ ಅದರ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ.” ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನು
ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿರಿ.

(೨೪) ೬ - ೮ = ? ಈ ವಜಾಬಾಕಿಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು?

(೨೫) ೮·೬೫ - ೧೧·೮ + ೨·೩೧ - ೪·೬೧ - ೦·೬೫ + ೭·೫ ಈ ಪ
ದವಲಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಿರಿ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯನ್ನು ಅನು
ರಿಸುವಿರಿ? ಯಾಕೆ ?

———:(೦):———

೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ.

ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರ, ಭಾಗಾಕಾರ ಮೊದಲಾದವು.

೩೪. ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶಗಳ ಮೂಲಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಾಧ್ಯಂ
ವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಆ ಮೂಲಕೃತಿಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ
ರೂಪಗಳಾದ ಗುಣಾಕಾರ ಭಾಗಾಕಾರಗಳೆಂಬ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ
ವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸುವೆವು. ತರುವಾಯ ಕೊನೆಗೆ ಈ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ದೃಢಭಾಜಕ,
ಘಾತಮ ಸಾಧಾರಣ ಭಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವುಗಳ
ಉಪಪತ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುವೆವು.

ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರ.

೩೫. ಈ ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುವ ಮೊದಲು, ಅದರ ರೀತಿ ಹಾಗೂ
ಉಪಪತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊ
ಳ್ಳುವದು ಅವಶ್ಯವು. ಯಾಕಂದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ವಿಷಯವು ಸುಲಭವಾಗಿ

ತೀಯುವದು. ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬರುವಂತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳನ್ನೂ ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯು ಒಂದೇ ಇರುವದರಿಂದ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಂತೆಯೇ ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದದರಿಂದ ಆ ತತ್ವಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

(ಅ) ಗುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಗುಣಕದಿಂದ ಗುಣಿಸಿ, ಬರುವ ಗುಣಲಬ್ಧಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲು, ಆ ಬೇರೀಜು ಇಡಿ ಗುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಗುಣಕದಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ಬರುವ ಗುಣಲಬ್ಧದಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ.

(ಆ) ಗುಣಕದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಗುಣ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಗುಣಕದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ಬರುವ ಗುಣಲಬ್ಧಗಳ ಬೇರೀಜು, ಇಡಿ ಗುಣ್ಯ ಗುಣಕಗಳ ಗುಣಲಬ್ಧದಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ.

(ಇ) ಗುಣ್ಯ ಗುಣಕಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಗುಣ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಗುಣಕದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ಬರುವ ಗುಣಲಬ್ಧಗಳ ಬೇರೀಜು, ಇಡಿ ಗುಣ್ಯ ಗುಣಕಗಳ ಗುಣಲಬ್ಧದಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ.

(ಈ) ಗುಣಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಅವಯವಗಳು ಹೊರಡುವಂತಿದ್ದರೆ, ಆ ಅವಯವಗಳಿಂದ ಗುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕ್ರಮದಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ಕಡೆಗೆ ಬರುವ ಉತ್ತರವು, ಗುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಇಡಿ ಗುಣಕದಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ಬರುವ ಗುಣಲಬ್ಧದಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ.

(ಉ) ಗುಣ್ಯ ಗುಣಕಗಳನ್ನು ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡಿ ಗುಣಿಸಿದರೂ ಬರುವ ಉತ್ತರವು ಮೊದಲಿನಷ್ಟೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

(ಊ) ಗುಣಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಗುಣ್ಯವನ್ನು ಕೆಲವು ಪಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಿಳಿಸಿದರೆ, ಗುಣಲಬ್ಧವು ಅಷ್ಟೇ ಪಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

(ಏ) ಗುಣಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಗುಣಕವನ್ನು ಕೆಲವು ಪಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಿಳಿಸಿದರೆ, ಗುಣಲಬ್ಧವು ಅಷ್ಟೇ ಪಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

(ಒ) ಗುಣಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಗುಣ್ಯವನ್ನು ಕೆಲವು ಪಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ, ಗುಣಕವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಬಿಳಿಸಿದರೆ, ಗುಣಲಬ್ಧವು ಬಿಳಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಗುಣಲಬ್ಧದಷ್ಟು ಪಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಿಳಿಯುವದು.

ಈ ಎಂಟು ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದು ಎಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವೆವು.

೩೬. ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರದ ಪ್ರಕಾರಗಳು:— ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳೆಂತಲೂ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳೆಂತಲೂ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳುಂಟು. ಗುಣ

ಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಗುಣ್ಯಗುಣಕಗಳು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಾಗಲಿ, ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಾಗಲಿ ಇರುವುದು. ಇದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಗುಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಗುಣ್ಯ	ಗುಣಕ.
ಪೂರ್ಣಾಂಕ ದ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ ಪೂರ್ಣಾಂಕ ದ. ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ	ಪೂರ್ಣಾಂಕ ಪೂರ್ಣಾಂಕ ದ. ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ ದ. ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ

ಆದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಕಾರದ ಗುಣಾಕಾರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಗುಣಾಕಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತ್ರ ವಿಶಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಅದಕಾರಣ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಡೆಯ ಮೂರರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವೆವು.

೩೭. ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರವೆಂದರೇನು?— ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗುಣಾಕಾರವೆಂದರೆ ಗುಣ್ಯವನ್ನು ಗುಣಕದಷ್ಟು ಸಾರೆ ಇಟ್ಟು ಕೂಡಿಸುವ ಸಂಖ್ಯೆ ರೀತಿಯೆಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಷ್ಟೇ. ಗುಣಕವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಗುಣಾಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೇ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯು ಸರಿಹೊಂದುವುದು. ಆದರೆ ೩೬ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಗುಣಕವು ಅಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದಾಗ “ಗುಣಕದಷ್ಟು ಸಾರೆ” ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಗುಣಾಕಾರದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದರ ಅರ್ಥವು ಏನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಪೂರ್ಣಾಂಕ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳೆರಡರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದದ್ದಿದ್ದರೂ ಸರಿಹೊಂದುವ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಆ ಸಂಬಂಧದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡುವಾ.

ಉದಾ. (೧) • ೫೬ × ೬ • ಇಲ್ಲಿ • ೫೬ ವನ್ನು ೬ ಸಾರೆ ಇಟ್ಟು ಕೂಡಿಸು, ಅಂದರೆ ೬ ಪಟ್ಟು ಮಾಡು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಗುಣಕವು ಎಕ್ಕಮಿನ ಎಷ್ಟು ಪಟ್ಟು ಇರುವದೋ ಗುಣ್ಯದ ಅಷ್ಟೇ ಪಟ್ಟು ಮಾಡು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದು.

ಉದಾ. (೨) . ೫೬ × ೩. ಇದರ ಅರ್ಥವು ೫೬ ನನ್ನು ೩ ದಿಂದ ಗುಣಿಸು, ಅಂದರೆ “ ೫೬ದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಮ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಂಥ ೩ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೋ” ಎಂದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಗುಣಕವು ಕೇವಲ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ ೩ ಇದ್ದಾಗ, ಅದು ಎಕ್ಕಮಿನ ಎಷ ನೆಯ ಪಾಲು ಇರುವದೋ ಗುಣ್ಯದ ಅಷ್ಟಮಿಯ ಪಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಉದಾ. (೩). ೫೬ × ೬. ೨. ಇಲ್ಲಿ ೫೬ ದ ೬ ಪಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದೇ ೫೬ ದ ಹತ್ತು ಸಮ ಭಾಗಗಳನ್ನು ೬ ಪಟ್ಟು ಕೂಡಿಸು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಗುಣಕವು ಎಕ್ಕಮಿನ ಎಷ್ಟು ಪಟ್ಟು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟನೆಯ ಪಾಲು ಕೂಡಿ ಆಗಿರುವದೋ, ಗುಣ್ಯದ ಎಷ್ಟು ಪಟ್ಟು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟನೆಯ ಪಾಲು ಇವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೂರು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಗುಣಾಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದೆಂಬದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ, ಅದನ್ನೇ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ವಾಖ್ಯೆ: — ಗುಣಕವು ಎಕ್ಕಮಿನ ಯಾವ ಪಟ್ಟು, ಅಥವಾ ಎಷ್ಟನೆಯ ಪಾಲು ಅಥವಾ ಯಾವ ಪಟ್ಟು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟನೆಯ ಪಾಲು ಇವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಇರುವದೋ, ಗುಣ್ಯದ ಅಷ್ಟೇ ಪಟ್ಟು, ಅಥವಾ ಎಷ್ಟನೆಯ ಪಾಲು, ಅಥವಾ ಅಷ್ಟೇ ಪಟ್ಟು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟನೆಯ ಪಾಲು ಇವುಗಳ ಒಟ್ಟು, ಇದನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ರೀತಿಗೆ ಗುಣಾಕಾರ ವೆನ್ನುವರು.

ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ,

ಗುಣಕವು ಎಕ್ಕಮಿನಿಂದ ಯಾವ ಬಗೆಯಾಗಿ ಹೊರಟಿರುವದೋ ಅದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಗುಣ್ಯದಿಂದ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ರೀತಿಗೆ ಗುಣಾಕಾರವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರದ ರೀತಿಗಳು: —

೩೮. ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಕಾರ — ಗುಣ್ಯವು ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದು ಗುಣಕವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದಲ್ಲಿ:—

(ಅ) ಗುಣಕವು ೧೦, ೧೦೦, ೧೦೦೦ ಮೊದಲಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದರೆ:—

ರೀತಿ: — ಗುಣಕವು ೧೦ ರ ಎಷ್ಟನೆಯ ಘಾತವಿರುವದೋ ಗುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಘಾತಗಳ ಮುಂದೆ (ಬಲಕ್ಕೆ) ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಸರಿಸಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಸೃಷ್ಟಿಕರಣ:— ಉದಾ. ೩೪. ೬೯೮೫ × ೧೦ = ?

ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಗುಣ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಅಂಕೆಯ ೧೦ ಪಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಬಂದ ಗುಣಲಬ್ಧಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (ಕ ೩೫ ಅ). ಇದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಅಂಕೆಯ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರ ಸ್ಥಾನಿಕ ಬೆಲೆಯು ಅಷ್ಟೇ ಮಡಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ೩ ದಹಮುಗಳು ೩ ನೂರುಗಳೂ, ೪ ಎಕ್ಕಮುಗಳು ೪ ದಹಮುಗಳೂ, ೬ ದಶಾಂಶಗಳು ೬ ಎಕ್ಕಮುಗಳೂ, ಹೀಗೆ ಮುಂದಿನ ಸ್ಥಾನದ ಅಂಕೆಗಳು ಇದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಿಕ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳವೂ ಆಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಬಂದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಬರೆಯಲಾಗಿ ೩೪೬.೯೮೫, ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಇಚ್ಛಿತ ಗುಣಲಬ್ಧವು. ಇದಕ್ಕೂ ಗುಣ್ಯಕ್ಕೂ ಸರಿಹಚ್ಚಿ ನೋಡಲಾಗಿ, ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯು ತಾನೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಬರೆಯಬಹುದು.

$$\begin{aligned} ೩೪ \cdot ೬೯೮೫ \times ೧೦ &= (೩೦ + ೪ + \overset{೬}{\text{ಗೊ}} + \overset{೯}{\text{ಗೊ}} + \overset{೮}{\text{ಗೊ}} + \overset{೫}{\text{ಗೊ}}) \times ೧೦ \\ &= ೩೦೦ + ೪೦ + ೬ + \overset{೯}{\text{ಗೊ}} + \overset{೮}{\text{ಗೊ}} + \overset{೫}{\text{ಗೊ}} \\ &= ೩೪೬ \cdot ೯೮೫ \quad (\text{ಕ. ೯, ವ್ಯಾ. ೧, ಟಿ}) \end{aligned}$$

ಮೇಲಿನಂತೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ

$$೩೪ \cdot ೬೯೮೫ \times ೧೦೦ = ೩೪೬೯ \cdot ೮೫,$$

ಮತ್ತು $೩೪ \cdot ೬೯೮೫ \times ೧೦೦೦ = ೩೪೬೯೮ \cdot ೫$ ಎಂದು ತೋರಿಸಬಹುದು.

ಇದನ್ನೇ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದೆ:—

ಒಂದು ದಶಾಂಶದಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಮುಂದೆ ಸರಿಸಿದರೆ ಅದರ ಹತ್ತು (೧೦) ಪಟ್ಟು, ಎರಡು ಸ್ಥಾನ ಮುಂದೆ ಸರಿಸಿದರೆ ನೂರು (೧೦೦) ಪಟ್ಟು, ಮೂರು ಸ್ಥಾನ ಮುಂದೆ ಸರಿಸಿದರೆ ಸಾವಿರ (೧೦೦೦) ಪಟ್ಟು, ಹೀಗೆ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳ ಮುಂದೆ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವು ಸರಿಯಾದದ್ದೋ ಹತ್ತರ ಅಷ್ಟನೆಯ ಘಾತವಷ್ಟು ಪಟ್ಟಿನಿಂದ ಆ ದಶಾಂಶವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. (ಕ. ೧೫, ಸಿ. ೫). ಇದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಗುಣ್ಯಕ್ಕೆ ೧೦ರಿಂದ ಗುಣಿಸಬೇಕಾದ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ, ೧೦೦ (೧೦೦)ರಿಂದ ಗುಣಿಸಬೇಕಾದ ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳ ಮುಂದೆ, ಹೀಗೆ ಹತ್ತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಘಾತದಿಂದ ಗುಣಿಸಬೇಕಾದ ಎಷ್ಟನೆಯ ಘಾತದಿಂದ ಗುಣಿಸಬೇಕಾಗುವದೋ ಅಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳ ಮುಂದೆ ಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳೇ ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯ ಉಪಪತ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವವು.

(ಬಿ) ಗುಣಕವು ಒಂಟಿ ಅಂಕ ಇದ್ದರೆ:—

ರೀತಿ:—ಗುಣ್ಯವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅದಕ್ಕೆ ಗುಣಕದಿಂದ ಗುಣಿಸಬರುವ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಗುಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ದಶಾಂಶ ಸಾಂಗಳಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ಎಣಿಸಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಸ್ವಪ್ಪೀಕರಣ: — ಉದಾ. $೧೫ \cdot ೬೪೮ \times ೭ = ?$

ಇದರಲ್ಲಿ $೧೫ \cdot ೬೪೮$ ಇವನ್ನು ಪೂರ್ಣಾಂಕವೆಂದು ತಿಳಿದು ೧೫೬೪೮ ಹೀಗೆ ಬರೆ
ರೆ ಅದರ ಒಂದು ಸಾವಿರಪಟ್ಟು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ (ಕ. ೧೫. ಸಿ. ೫). ಈ
 ೫೬೪೮ ಕ್ಕೆ ೭ ರಿಂದ ಗುಣಿಸಿದರೆ ಬರುವ ೧೦೯೫೩೬ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಾದರೂ ನಿಜವಾದ
ಗುಣಲಬ್ಧದ ಸಾವಿರ ಪಟ್ಟು ಆಗುವದು (ಕ. ೩೫ ಉ). ಅಂದ ಬಳಿಕ ನಿಜವಾದ
ಉತ್ತರವನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ೧೦೯೫೩೬ ರ ಸಾವಿರದನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇ
ಕಾಗುತ್ತದೆ; ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ೧೦೦೦ ದಿಂದ ಭಾಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿ
 $೧೦೯ \cdot ೫೩೬$ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಗುಣಲಬ್ಧವು. ಆದದರಿಂದ
 $೧೫ \cdot ೬೪೮ \times ೭ = ೧೦೯ \cdot ೫೩೬$. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯನು
ಮಾಡು ಹಿಡಿದಿದೆ.

(ಕ) ಗುಣಕದಲ್ಲಿ ಒಂಟೆ ಅಂಕಿಯೂ, ಅದರ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಶೂನ್ಯಗಳೂ
ವಿಧಿ:—

ರೀತಿ: — ಗುಣಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶೂನ್ಯಗಳಿರುವವೋ ಗುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳ
ಮುಂದೆ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಸರಿಸಿ ಬರೆದು, ಅದಕ್ಕೆ ಗುಣಕದಲ್ಲಿರುವ ಅಂಕಿಯಿಂದ
ಗುಣಿಸಬೇಕು.

ಸ್ವಪ್ಪೀಕರಣ: — ಉದಾ. $೩೭ \cdot ೪೫೬ \times ೬೦೦ = ?$

ಇಲ್ಲಿ ಗುಣಕದೊಳಗೆ ೧೦೦ , ೬ ಎಂಬೆರಡು ಅವಯವಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದದರಿಂದ
 $೩೭ \cdot ೪೫೬$ ಕ್ಕೆ ೬೦೦ ರಿಂದ ಗುಣಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ೧೦೦ ರಿಂದ ಗುಣಿಸಿ
ಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೬ ರಿಂದ ಗುಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (ಕ. ೩೫ ಈ). ಇನ್ನು $೩೭ \cdot ೪೫೬$
ಗೆ ೧೦೦ ರಿಂದ ಗುಣಿಸಿದರೆ $೩೭೪೫ \cdot ೬$ ಇಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ (ಕ. ೩೮ ಅ). ಗುಣ್ಯಕ್ಕೂ
 $೬೪೫ \cdot ೬$ ಕೂ ಸರಿಹಚ್ಚಿ ನೋಡಲಾಗಿ $೩೭೪೫ \cdot ೬$ ದಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವು ಮೊದಲಿ
ಂತ ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳ ಮುಂದೆ ಸರಿದಿದೆಯೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗುಣಕ
ಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಎರಡೇ ಶೂನ್ಯಗಳಿವೆ. ಆದದರಿಂದ ಗುಣಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶೂನ್ಯಗಳಿರು
ವೋ, ಗುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳ ಮುಂದೆ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಸರಿಸಿ ಬರೆಯಬೇ
ಕೆಂದು ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಯಿದೆ. ಇನ್ನು $೩೭೪೫ \cdot ೬$ ಕ್ಕೆ ೬ ರಿಂದ ಇದೇ ಕಲ
ನ (ಬ) ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಗುಣಿಸಿದರೆ $೨೨೪೭೩ \cdot ೬$ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ
ಚೈತ ಗುಣಲಬ್ಧವು. ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸುವಂತೆ ಸಂಕ್ಷೇ
ಪಾಗಿ ಬರೆಯಬಹುದು.

$$\begin{aligned}
 22 \cdot 425 \times 100 &= 22 \cdot 425 \times (100 \times 1) \\
 &= (22 \cdot 425 \times 100) \times 1 \\
 &= 2242 \cdot 5 \times 1 && (\text{ಕ. 2ರ ಅ}) \\
 &= 2242 \cdot 5 && (\text{ಕ. 2ರ ಬ})
 \end{aligned}$$

(ಡ) ಗುಣಕವು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದರೆ:—

ರೀತಿ:—ಗುಣ್ಯವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಗುಣಕದಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ಬರುವ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಗುಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳಷ್ಟು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ಎಣಿಸಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಸೃಷ್ಟಿಕರಣ:— $245 \cdot 250 \times 425 = ?$

ಇದರಲ್ಲಿ ಗುಣ್ಯವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದನ್ನು 245250 ಹೀಗೆ ಬರೆದರೆ ಅದರ ಸಾವಿರ ಪಟ್ಟು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ (ಕ. ೧೫, ಸಿ. ೫). 245250 ಕ್ಕೆ 425 ರಿಂದ ಗುಣಿಸಲಾಗಿ ಬರುವ 104025000 ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಾದರೂ ನಿಜವಾದ ಗುಣಲಬ್ಧದ ಸಾವಿರಪಟ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ (ಕ. ೨೫ ಉ). ಅದರಿಂದ ಇಚ್ಛಿಸಿದ ಗುಣಲಬ್ಧವನ್ನು ಕೆಗೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿ 104025000 ಕ್ಕೆ 1000 ದಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ $104025 \cdot 000$ ಇಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ (ಕ. ೧೫, ಸಿ. ೬). ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯು ತಾನೇ ಸೃಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯವಹಾರದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ ಬಿಡಿಸಿ ತೋರಿಸುವ ರೂಢಿಯುಂಟು.

245 · 250 425	ಅಥವಾ	245 · 250 425
2450 · 250		1040250 · 0
24500 · 25		24500 · 25
1040250 · 0		2450 · 250
1040250 · 000		1040250 · 000

ಈ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳು ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಕರಣಗಳನ್ನೂ ಓದಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನನಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಇರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ.

೩೯. ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಕಾರ — ಗುಣ್ಯವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದು ಗುಣಕವು ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದಲ್ಲಿ:—

ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಗುಣಾಕಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಯಶ್ಯಸುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕಲಮು ೩೫ (ಉ) ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಗುಣ್ಯಗುಣಕಗಳನ್ನು ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡಿದರೆ, ಇದು ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಗುಣ್ಯಗುಣಕಗಳನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದು ಮುಂದೆ ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಿನ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯನ್ನೂ ಅದರ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನೂ ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಅದರಂತೆ ಇದರ ವಿಷಯಕ್ಕಾದರೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬರುವಂತಿದೆ. ಆದದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಗುಣಾಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾದ್ಯಂತವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವ ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

೪೦. ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಕಾರ—ಗುಣ್ಯ ಗುಣಕಗಳೆರಡೂ ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ:—

ರೀತಿ:—ಗುಣಕವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದರಿಂದ ಗುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಗುಣಿಸಿ ಬರುವ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಗುಣಕದಲ್ಲಿದ್ದ ದಶಾಂಶಸ್ಥಾನಗಳಷ್ಟು ಸ್ಥಳಗಳ ಹಿಂದೆ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಸರಿಸಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ:—ಗುಣಕವು ಕೇವಲ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದು ಅದರ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳೊಳಗೆ ಕಡೆಯದೊಂದೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಂಕ ಇರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಗುಣಕವು ಕೇವಲ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದು ಅದರ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೆ ಅದು ಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ಣ ಇವೆರಡೂ ಪ್ರಕಾರದ ಭಾಗಗಳುಳ್ಳ ಮಿಶ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಇರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುವೆವು.

ಉದಾ. (೧) $೫೬.೪೮೭ \times ೦.೦೦೩ = ?$

ಇದರಲ್ಲಿ ೦.೦೦೩ವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಅದರ ೧೦೦೦ ಪಟ್ಟು ಮಾಡಿ ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪೂರ್ಣಾಂಕದಿಂದ (೩ ರಿಂದ) ೫೬.೪೮೭ಕ್ಕೆ ಗುಣಿಸಿದರೆ ೧೬೯.೪೬೧ ಇಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ (ಕ. ೩೮೮) ಈ ಗುಣಲಬ್ಧವು ನಿಜವಾದ ಉತ್ತರದ ೧೦೦೦ ಪಟ್ಟು ಇರಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು (ಕ. ೩೫೬). ಆದದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ, ೧೬೯.೪೬೧ಕ್ಕೆ ೧೦೦೦ದಿಂದ ಭಾಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇದರೊಳಗಿನ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಮೂರು ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರಿಸಿ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಗುಣಕದಲ್ಲಿರುವ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳಷ್ಟೇ ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನ

ವನ್ನು ಸರಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಉತ್ತರವು ೧೬೯೪೬೧ ಇಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ: — ಈ ಗುಣಾಕಾರದ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಬರೆದು ತೋರಿಸುವ ರೂಢಿಯುಂಟು.

೫೬. ೪೮೭

• ೦೦೩

• ೧೬೯೪೬೧

ಉದಾ. (೨) ೧೩. ೪೫ ಕ್ಕೆ ೩೬೯ ರಿಂದ ಗುಣಿಸಿರಿ.

ಇದರ ಉತ್ತರವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ, ೧೩. ೪೫ ಕ್ಕೆ ಗುಣಕದ ಭಾಗಗಳಾದ ೩, • ೦೬, • ೦೦೯ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಿಂದ ಗುಣಿಸಲಾಗಿ ಅನುಕ್ರಮದಿಂದ ಬರುವ • ೦೩೫, • ೮೦೭೦, • ೧೨೧೦೫ ಈ ಖಂಡ ಗುಣಲಬ್ಧಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. (ಕ. ೩೫ ೪). ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿ ಬರುವ ೪ • ೯೬೩೦೫ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಇಚ್ಛಿತ ಗುಣಲಬ್ಧವು. ಇವೇ ವಿಚಾರಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವಂತೆ ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಸುಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿಯದೆ.

$$\begin{aligned}
 ೧೩ \cdot ೪೫ \times ೩೬೯ &= ೧೩ \cdot ೪೫ \times (\cdot ೩ + \cdot ೦೬ + \cdot ೦೦೯) \\
 &= ೧೩ \cdot ೪೫ \times \cdot ೩ + ೧೩ \cdot ೪೫ \times \cdot ೦೬ + ೧೩ \cdot ೪೫ \times \cdot ೦೦೯ \\
 &= ೪ \cdot ೦೩೫ + ೮೦೭೦ + ೧೨೧೦೫ \\
 &= ೪ \cdot ೯೬೩೦೫
 \end{aligned}$$

ಟಿಪ್ಪಣಿ: — ಈ ಗುಣಾಕಾರವನ್ನು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಬರೆದು ತೋರಿಸುವದುಂಟು.

೧೩ • ೪೫ • ೩೬೯ ೪ • ೦೩೫ • ೮೦೭೦ • ೧೨೧೦೫ ೪ • ೯೬೩೦೫	ಅಥವಾ	೧೩ • ೪೫ • ೩೬೯ • ೧೨೧೦೫ • ೮೦೭೦ ೪ • ೦೩೫ ೪ • ೯೬೩೦೫
---	------	---

ಉದಾ. (೩) ೫ • ೨೪೨ × ೨೫ • ೩೧೪ = ?

ಇಲ್ಲಿ ೨೫ • ೩೧೪ ವನ್ನು ಪೂರ್ಣಾಂಕವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದನ್ನು ೨೫೩೧೪ ಹೀಗೆ ಬರೆದರೆ, ಇದರೊಳಗಿನ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವು ಮೂರು ಸ್ಥಾನಗಳ ಮುಂದೆ ಸರಿಯಿತು. ಅದರ ಖಂಡ, ಇದರ ಬೆಲೆಯಾದರೂ ೧೦೦೦ ಮಡಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಯಿತು. (ಕ. ೧೫, ಸಿ. ೫). ಇನ್ನು

೨೫೩೧೪ ರಿಂದ ೫. ೨೪೨ ಕ್ಕೆ ಗುಣಿಸಿ ಬರುವ ೧೩೨೬೯೫. ೯೮೮ ಇದಾದರೂ ನಿಜವಾದ ಗುಣಲಬ್ಧದ ೧೦೦೦ ಪಟ್ಟು ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. (ಕ. ೩೫ ಎ). ಇನ್ನು ನಿಜವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ೧೩೨೬೯೫. ೯೮೮ ಕ್ಕೆ ೧೦೦೦ ದಿಂದ ಭಾಗಿಸಬೇಕಾದದರಿಂದ ಇದರೊಳಗಿನ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ೩ ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಿಂದೆ, ಅಂದರೆ ಗುಣಕದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರಿಸಿ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿ ಬರುವ ೧೩೨. ೬೯೫೯೮೮ ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಉತ್ತರವು.

ಈ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಮೇಲಿನ ಎರಡನೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು.

ಈ ಗುಣಾಕಾರವನ್ನು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಬರೆಯಬಹುದು.

೫. ೨೪೨ ೨೫. ೩೧೪	ಅಥವಾ	೫. ೨೪೨ ೨೫. ೩೧೪
೧೦೪. ೮೪		• ೦೨೦೯೬೮
೨೬. ೨೧೦		• ೦೫೨೪೨
೧. ೫೭೨೬		೧. ೫೭೨೬
• ೦೫೨೪೨		೨೬. ೨೧೦
• ೦೨೦೯೬೮		೧೦೪. ೮೪
೧೩೨. ೬೯೫೯೮೮		೧೩೨. ೬೯೫೯೮೮

ಸೂಚನೆ:—ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ರೀತಿಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣದ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

(೧) ಖಂಡ ಗುಣಲಬ್ಧಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದ ಕ್ರಮದಿಂದ ತೆಗೆದು ಇಟ್ಟು ಕೂಡಿಸಬಹುದು.

(೨) ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಂಡ ಗುಣಲಬ್ಧದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಶ್ರಮದ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಖಂಡ ಗುಣಲಬ್ಧವಾದ ೧೦೪. ೮೪ ದ ಇಮ್ಮಡಿ ಮಾಡಿ ಕಡೆಯ ಖಂಡ ಗುಣಲಬ್ಧವಾದ • ೦೨೦೯೬೮ ವನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ೪ ಇದು ೨ ರ ಇಮ್ಮಡಿಯಿದೆ.

(೩) ೫, ೨೫, ೫೦, ೧೨೫ ಮುಂತಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಗುಣಿಸುವ ಸುಲಭವಾದ ರೀತಿಯು ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದು.

ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರ.

೪೧. ವಜಾಬಾಕಿಯು ಬೇರೀಜಿನ ವಿರುದ್ಧ ಕೃತಿಯು ಇರುವದರಿಂದ, ಬೇರೀಜು ವಜಾಬಾಕಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿತೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಗುಣಾಕಾರ ಭಾಗಾಕಾರಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೇರೀಜು ವಜಾಬಾಕಿಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪಗಳಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಭಾಗಾಕಾರವು ಗುಣಾಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಕೃತಿಯೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಗುಣಾಕಾರದ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿದ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಭಾಗಾಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುವೆವು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಭಾಗಾಕಾರದ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳೋಣ.

(ಅ). ಭಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಭಾಜಕದಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ ಬರುವ ಭಾಗಲಬ್ಧಗಳ ಬೇರೀಜು ಇಡೀ ಭಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾಜಕದಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ ಬರುವ ಭಾಗಲಬ್ಧದಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ.

(ಆ). ಭಾಜ್ಯ ಭಾಜಕಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಗುಣಿಸುವದರಿಂದಾಗಲಿ ಭಾಗಿಸುವದರಿಂದಾಗಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಭಾಗಲಬ್ಧದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ.

(ಇ). ಭಾಜಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಅವಯವಗಳು ಹೊರಡುವಂತಿದ್ದರೆ ಆ ಅವಯವಗಳಿಂದ ಭಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲು ಕಡೆಗೆ ಬರುವ ಉತ್ತರವು ಇಚ್ಛಿತ ಭಾಗಲಬ್ಧದಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ.

೪೨. ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರದ ಪ್ರಕಾರಗಳು: —

ಮೇಲೆ ಗುಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಭಾಗಾಕಾರದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಭಾಜ್ಯ ಭಾಜಕಗಳು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಾಗಲಿ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಾಗಲಿ ಇರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಭಾಗಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು ಯುಕ್ತವೆಂದು ಕಾಣಬಹುದು.

ಭಾಜ್ಯ.	ಭಾಜಕ.
ಪೂರ್ಣಾಂಕ. ದ. ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ. ಪೂರ್ಣಾಂಕ. ದ. ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ.	ಪೂರ್ಣಾಂಕ. ಪೂರ್ಣಾಂಕ. ದ. ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ. ದ. ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ.

ಆದಾಗ್ಯೂ ಭಾಜಕದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲಾಗಿ, ಎರಡೇ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ— (೧) ಭಾಜಕನು ಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದಾಗ, (೨) ಭಾಜಕನು ಅಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದಾಗ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮುಂದೆ ವಿಷಯ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿದ ಕೂಡಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಯುಕ್ತವೆಂದು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಇವೇ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸುವೆನು.

೪೩. ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರವೆಂದರೇನು? —

“ ಭಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಜಕವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಾರೆ ಕಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ ಭಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಜಕದಷ್ಟು ಸಾರೆ ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಯು ನಜಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬದನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ರೀತಿಗೆ ಭಾಗಾಕಾರವೆನ್ನುವರು” ಎಂದು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆಯಷ್ಟೇ. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎರಡು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದೂ ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಜಕನು ಭಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ದೊಡ್ಡದಿರುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ಭಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಜಕವನ್ನು ಕಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಭಾಜಕನು ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದರೆ ಭಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಜಕದಷ್ಟು ಸಮ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದರ ಅರ್ಥವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ತೊಂದರೆಗಳು ದೂರವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಭಾಗಾಕಾರದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು: —

(೧) ಭಾಜ್ಯವು ಭಾಜಕದ ಎಷ್ಟು ಪಟ್ಟು, ಅಥವಾ ಎಷ್ಟನೆಯ ಪಾಲು ಅಥವಾ ಎಷ್ಟು ಪಟ್ಟು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟನೆಯ ಪಾಲು ಇವುಗಳ ಬೇರೀಜು ಆಗಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ರೀತಿಗೆ ಭಾಗಾಕಾರವೆನ್ನುವರು.

(೨) ಭಾಜಕದಷ್ಟು ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಡಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದಾಗಲಿ ಅಂಶ ಮತ್ತು ಮಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೂಡಿಸುವದರಿಂದಾಗಲಿ ಭಾಜ್ಯವು ಬರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ರೀತಿಗೆ ಭಾಗಾಕಾರವೆನ್ನುವರು.

(೩) ಭಾಜಕಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಗುಣಿಸಿದರೆ ಭಾಜ್ಯದಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವ ರೀತಿಗೆ ಭಾಗಾಕಾರವೆನ್ನುವರು.

ಸೂಚನೆ:—ಭಾಗಾಕಾರವು ಗುಣಾಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಕೃತಿಯೆಂದು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗನುಸರಿಸಿ ಮೇಲಿನ ೩ನೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಯಿದೆ.

ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರದ ರೀತಿಗಳು.

೪೪. ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಕಾರ — ಭಾಜಕನು ಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದಲ್ಲಿ:—

(ಅ) ಭಾಜಕವು ೧೦, ೧೦೦, ೧೦೦೦, ಮೊದಲಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದರೆ.

ರೀತಿ:— ಭಾಜಕವು ಗಂರ ಎಷ್ಟನೆಯ ಘಾತವಿರುವದೋ ಭಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಿಂದೆ (ಎಡಕ್ಕೆ) ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಸರಿಸಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ:— ಉದಾ. $246 \cdot 0 \div 10 = ?$

ಇದರ ಉತ್ತರವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ, $246 \cdot 0$ ದೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಅಂಕಿಗೆ ಗಂರಿಂದ ಭಾಗಿಸಲಾಗಿ ಬರುವ ಭಾಗಲಬ್ಧಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. (ಕ. ೪೧ ಅ). ಇದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ $246 \cdot 0$ ದೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಕಿಗೆ ಗಂರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಅದರ ಸ್ಥಾನಿಕ ಬೆಲೆಯು ಮೂಲ ಬೆಲೆಯ ಹತ್ತನೆಯ ಅಂಶವಾಗುತ್ತದೆ; ಅಂದರೆ ೨ ನೂರುಗಳು ೨ ದಹಮುಗಳೂ, ೪ ದಹಮುಗಳು, ೪ ಎಕ್ಕಮುಗಳೂ, ಹೀಗೆ ಮುಂದಿನ ಸ್ಥಾನದ ಅಂಕಿಗಳು ಇದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಿಕ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳವುಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಬರೆಯಲು ಬರುವ $24 \cdot 6$ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಇಚ್ಛಿತ ಭಾಗಲಬ್ಧವು. ಇದಕ್ಕೂ ಭಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಸರಿಹಚ್ಚಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ರೀತಿಯ ರಹಸ್ಯವು ತಿಳಿಯುವಂತಿದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಸಹ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಬರೆಯಬಹುದು.

$$\begin{aligned} 246 \cdot 0 \div 10 &= (200 + 40 + 6 + \frac{0}{10}) \div 10. \\ &= 200 \div 10 + 40 \div 10 + 6 \div 10 + \frac{0}{10} \div 10 \\ &= 20 + 4 + \frac{6}{10} + \frac{0}{100} \\ &= 20 + 4 + \cdot 6 + \cdot 01 \\ &= 24 \cdot 6 \end{aligned}$$

ಇದರಂತೆ $246 \cdot 0 \div 100 = 2 \cdot 46$,

$246 \cdot 0 \div 1000 = \cdot 246$ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬಹುದು.

ಇದೇ ರೀತಿಯನ್ನು ಗುಣನೆಯ ಕಲಮಿನ ೬ನೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಮಾಡಿ ನೋಡಲಿ.

(ಬ) ಭಾಜಕವು (ಅ) ದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದರೆ:—

ರೀತಿ:— ಭಾಜ್ಯವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಭಾಜಕದಿಂದ ಸಾಗಾ ಭಾಗಾಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಃಶೇಷವಾಗಿ ಭಾಗ ಹೋದರೆ, ಮೂಲ ಭಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬಂದ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬಲಗಡೆಯಿಂದಷ್ಟೆ ಎಡಕ್ಕೆ ಎಣಿಸಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಭಾಜ್ಯದ ಯಾವತ್ತೂ ಅಂಕಗಳಿಗೆ ಭಾಗ ಹತ್ತಿದ ನಂತರ ಬಾಕಿ ಉಳಿದರೆ, ಭಾಜ್ಯದ ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾರಿ ಒಂದು ಶೂನ್ಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಾಗ ಹರಿಯುವ ವರೆಗೆ ಭಾಗಾಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬರುವ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ, ಹೊಸ ಸಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಶೂನ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಭಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇವುಗಳ ಬೇರೀಜಿನಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ಎಣಿಸಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಸ್ವ ಸ್ವೀಕರಣ:—

ಉದಾ. (೧) $೧೫ \cdot ೩೧೬ \div ೭ = ?$

ಇಲ್ಲಿ $೧೫ \cdot ೩೧೬$ ವು ೧೫೩೧೬ ಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳಿಂದಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ತಪ್ಪಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ $೧೫ \cdot ೩೧೬$ ಕ್ಕೆ ೭ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಬೇಕಾದರೆ, ೧೫೩೧೬ ಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳ ಏಳನೆಯ ಪಾಲನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ತೀರಿತು. ಆದ ಕಾರಣ ಭಾಗಲಬ್ಧವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ, ೧೫೩೧೬ ಕ್ಕೆ ೭ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ ಬಂದ ಉತ್ತರವು ಅಷ್ಟು ಸಹಸ್ರಾಂಶ ಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

$$\therefore \begin{array}{r} ೭ \overline{) ೧೫ \cdot ೩೧೬} \\ ೨ \cdot ೧೮೮ \end{array}$$

ಇಲ್ಲಿ ೨೧೮೮ ಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳು ಅಂದರೆ ೨. ೧೮೮ ಇಷ್ಟು ಭಾಗಲಬ್ಧವು ಬರುತ್ತದೆ ಈ ಭಾಗಲಬ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟೇ ದಶಾಂಶಸ್ಥಾನಗಳಿವೆಯೆಂಬದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮರೆ ಯಕೊಡದು.

ಉದಾ. (೨) $೦ \cdot ೬೧೪೨೨ \div ೧೮ = ?$

ಇಲ್ಲಿಯಾದರೂ ೧೪೨೨ ಲಕ್ಷಾಂಶಗಳ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಂಶವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೧೪೨೨ಕ್ಕೆ ೧೮ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ ಬರುವ ಭಾಗಲಬ್ಧವನ್ನು ಅಷ್ಟು ಲಕ್ಷಾಂಶಗಳೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು.

$$\begin{array}{r} ೧೮ \overline{) ೦ \cdot ೦ ೬ ೪ ೨ ೨} \\ - ೦ ೦ ೦ ೭ ೨ \end{array}$$

ಭಾಗಲಬ್ಧವು ೭೯ ಲಕ್ಷಾಂಶಗಳು ಅಂದರೆ ೦.೦೦೭೯ ಆಯಿತು. ಈ ಭಾಗಲಬ್ಧದಲ್ಲಿ ಒಂದರೂ ಮೇಲಿನಂತೆ ಭಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟೇ ದಶಾಂಶಸ್ಥಾನಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಉದಾ. (೩) $೫೩ \cdot ೦೧೮ \div ೩೯೨ = ?$

ಇಲ್ಲಿ ಭಾಜ್ಯದ ೩೯೨ನೆಯ ಅಂಶವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾಜ್ಯದ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ಒಂದಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ ಶೂನ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದರೆ, ಅದರ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. (ಕ. ೧೪, ಸಿ. ೨); ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಭಾಜ್ಯ ೫೩೦೧೮೦ ದಶಸಹಸ್ರಾಂಶ, ೫೩೦೧೮೦೦ ಲಕ್ಷಾಂಶ ಎಂಬೀ ನೊದಲಾದ ಕಡಿಮೆ

ಕೆಲೆಯ ಎಕ್ಕಮಿನ ರೂಪಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಭಾಜ್ಯವು ೫೩೦೮ ಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದಕ್ಕೆ ೩೯೨ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಲಾಗಿ,

೩೯೨) ೫ ೩ ೦ ೮ (೧೩೫

೩ ೯ ೨

೧ ೩ ೮ ೦

೧ ೧ ೭ ೬

೨ ೦ ೫ ೮

೧ ೯ ೬ ೦

೯ ೮

ಭಾಗ ಲಬ್ಧವು ೧೩೫ ಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳು ಅಂದರೆ ೧೩೫ ಇಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಉತ್ತರವು ಸಹಸ್ರಾಂಶ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದು ಲಕ್ಷ ಸಹಸ್ರಾಂಶವು ಬಾಕಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವು ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಭಾಜ್ಯ ೫೩೦೮ ದಶಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದಕ್ಕೆ ೩೯೨ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸುವಾ.

೩೯೨) ೫ ೩ ೦ ೮ ೦ (೧೩೫೨

೩ ೯ ೨

೧ ೩ ೮ ೦

೧ ೧ ೭ ೬

೨ ೦ ೫ ೮

೧ ೯ ೬ ೦

೯ ೮ ೦

೭ ೮ ೪

೧ ೯ ೬

ಮಾಡಿ, ಮೂರನೇ

ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿ, ಭಾಗಲಬ್ಧವು ೧೩೫೨ ದಶಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳು ಅಂದರೆ ೧೩೫೨ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಉತ್ತರವಾದರೂ ದಶಸಹಸ್ರಾಂಶ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದು ಲಕ್ಷ ದಶಸಹಸ್ರಾಂಶವು ಬಾಕಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಭಾಜ್ಯವು ಅಷ್ಟು ಲಕ್ಷವು ಇದೆಂದು ತಿಳಿದು ಭಾಗಿಸಿದರೆ, ಉತ್ತರವು ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿ,

ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕ

ಸಂಪುಟ ೫:೮ }

ಮೇ. ೧೯೨೧.

{ ಸಂಚಿಕೆ ೨

ಸಂಪಾದಕರ ಸ್ಪಟೀಲೀಖಗಳು.

ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯ ಸನ್ ೧೯೧೯-೨೦ ನೇ ಇಸವಿಯ ರಿಪೋರ್ಟು ಸರಕಾರದವರಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ೬ ನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ಇರುವದು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

೧೨೭೧೪

ಆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರು ಕೂಡಿ)

೨೬೦೧೨೨

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಬಂಧಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಖರ್ಚು

೧೧೩೫೯೭೨೨ರೂ||

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕ, ಶಿಕ್ಷಕೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆ

೨೭೬೪೦

ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೩ ಶಾಲೆಗಳು ಸರಕಾರ ವತರ ವತದಲ್ಲಿ, ೬೭ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡಿನ ವತದಲ್ಲಿ, ೯.೭ ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಗಳ ವತದಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಉಳಿದ ೨೩ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಾಗು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವತದಲ್ಲಿರುವವು. ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಹುಶಃ ಸರಕಾರದ ಗ್ರ್ಯಾಂಟನ್ನು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವು. ಗ್ರ್ಯಾಂಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದ ಶಾಲೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ೨೨:೧ ರಂತೆ ಇರುವವು.

ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡಿನ ವತದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೨೯ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಟ್ಟಡಗಳಿರುವವು ೧೭ ಶಾಲೆಗಳು ಬಾಡಿಗೆಯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿರುವವು ಉಳಿದ ಸುಮಾರು ೫೦ ಶಾಲೆಗಳು ಅಂದರೆ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ತುಸು ಕಡಿಮೆ ಶಾಲೆಗಳು ಗುಡಿ, ಗುಡಾರ ಜಾವಡಿ, ಧರ್ಮಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಲ್ಪಡುವವು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸವು ಸಶಾಸ್ತ್ರ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲೆಯ ಕೆಲಸದ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಇಮಾರತಿಗಳು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದವುಗಳೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವು; ಆದರೂ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದಿರತಕ್ಕ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಆ ತರದ ಅನುಕೂಲತೆಯು ಇಲ್ಲದಿರುವದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಗತಿಯು ಕುರಿತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವದು ಸಹಜವು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ೧ ಕೋಟಿ ೧೩|| ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ೧೭೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಗಂಡು ಹುಡುಗರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಉಳಿದ ಹಣವು ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚಿನ ಭಾರದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೫೯ ಪ್ರಾವ್ವಿನ್‌ಶಿಯಲ್ ಫಂಡ, ೨೨ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಫಂಡ ಹಾಗೂ ೫ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಫಂಡ ವಹಿಸಿದವು. ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಖರ್ಚಿನ ಭಾರವು ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಬೆರೆಸಿದಷ್ಟು ಇದ್ದದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಸಾಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಂಶದಿಂದ ಸರಕಾರಿ ಖರ್ಚಿನಿಂದಲೇ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಸಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಖರ್ಚಿನ ಮಾನವನ್ನು ಅಳೆದು ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಖರ್ಚು ಸರಾಸರಿ ರೂ||೮೯೩ ಆಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಖರ್ಚು ೧೫ ರು. ವರೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ವಶದಲ್ಲಿವೆ ಸಾಲೆಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಖರ್ಚು ೨೧ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೂ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಖರ್ಚು ೧೩ ರು. ವರೆಗೆ ಬಂದಿತು.

ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಿಕೆಯರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ೨೭೬೪೦ ಇರುವರೆಂಬದು ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೪೦ ಜನರು ಟ್ರೀಂಡ್ ಉಳಿದ ೬೦ ಜನರು ಅನ್‌ಟ್ರೀಂಡ್‌ರಾಗಿರುವರು. ಟ್ರೀಂಡ್ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸರಕಾರಿ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೭೭, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೪೯, ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೪೨ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೭ ರಿಂದ ೧೯ ವರೆಗೆ ಇರುವುದು

×

×

×

+

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸಂಬಂಧದ ವಾರ್ಷಿಕ ಖರ್ಚು ಸುಮಾರು ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ಇರುವುದು. ಸುಧಾರಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಖರ್ಚು ೫೪ ರು.—೬೦ ರು. ವರೆಗೆ ಬರಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಶಿಕ್ಷಣವು ಇನ್ನೂ ಸಮರ್ಥನಕರವಿಲ್ಲೆಂದು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ದೊಳಗಿನ ಮುತ್ಸರ್ದಿಗಳ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಮತವಿರುವುದು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ದೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯ ಪ್ರಧಾನರಾದ ಮಿ. ಫಿಶರರವರಿಗೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು ನೀರಿನಂತೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆಯು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುವುದು ಅವಶ್ಯವೆಂದೂ ವಿಶೇಷ ಖರ್ಚು ಬಾರದೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬರಿ ಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ಕರೆ ಹಲಗೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು.

×

×

×

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬ್ರೀನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ್ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪೈಕಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಕ್ಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಡಾಕ್ಟರ್ ಜೆ. ಎ. ಜಾಲಿಹಾಳ ಎಮ್. ಬಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ಇವರನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿ.—ಚಿಂತಿಸಿ.—ಚಿಂತಿಸಿ. ಸಂಬಳದ ಮೇಲೆ ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಜಾಲಿಹಾಳರವರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿ ದವರಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಸಂಬಳದ ಕೆಲಸವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಲ್ಲಿಯೇ ದೊರೆತದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು.

× × × ×

ಕಳೆದ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾಶಿಕದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯ

ಪ್ರಾಂತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಾಸಾದ

ತರಾವುಗಳು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಸಾಮಾನ್ಯರ ಗರುಡರವರು.

೧ನೇದು— ಈ ಸಭೆಯು ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯ ಪ್ರಿಯರೂ ಪರಮಪೂಜ್ಯರೂ ಆದ ಸಾಮ್ರಾಟ ವಂಚಮಜಾರ್ಜ್ ಬಾದಶಹರ ವಿಷಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಪೂರ್ಣ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುತ್ತದೆ.

೨ನೇದು— ಸರಕಾರದವರು ನಿಯಮಿಸಿದ ಕಮಿಟಿಯವರು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಸ್ಕೀಮು ಅಪೂರ್ಣ ಇದ್ದು ಅದು ಸಹ ಇನ್ನೂ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಅಸಂತುಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

೩ನೇದು—ಕಾರಕೂನ ವರ್ಗದವರ ಸಲುವಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಪಗಾರ ಬಡತಿಯ ಯೋಜನೆಯೂ ಟಾಯಿಮಸ್ಟೇಲೂ ಹಾಗೂ ಎರಡೂ ಗ್ರೇಡ್ ಸಾ (೩೦ ರಿಂದ ೧೫೦) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲಾಗು ಮಾಡುವದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಿರುವದೆಂದು ಈ ಸಭೆಯು ಮತವದೆ.

೪ನೇದು— ಪ್ರೊಫಿಜಿಟರ್ ಅಲಾವನ್ಸ್ ಇತರ ಖಾತೆಗಳಂತೆ ನಮ್ಮ ಖಾತೆಗೆ ವರೆಗೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ದೊರಕಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹದ ಬೇಡಿಯುಂಟು.

೫ನೇದು— ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಲಾವನ್ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ವಿಚಾರವಾಗುವದು ಅವಶ್ಯವದೆ.

(ಅ) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಮಗಳು ಸಿಗುವದಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಾನಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮಾನದಿಂದ ಮ ಬಾಡಿಗೆಯು ಸಿಗಬೇಕು.

(ಬ) ತಾಲೂಕು ಮಾಸ್ತರನ ಕೆಲಸವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳದ್ದು ತ್ರಾಸದಾಯಕ ವಾದದ್ದು ಆಗಿರುವದರಿಂದ ತಾಲೂಕು ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ ದರ ತಿಂಗಳು ೧೫ ರಿಂದ ೨೦ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಅಲಾವನ್ನು ಸಿಗಬೇಕು. ಹಾಗೂ ತಾಲೂಕು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬಕಾರ ಕೂಸನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

(ಕ) ಪೋಸ್ಟಲ್ ಖಾತೆಯವರು ತಮ್ಮ ರಿನ್ವಿಜನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಡೆಗಿರುವ ಬ್ರಾಂಚ್ ಪೋಸ್ಟಲ್ ಅಲಾವನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯು ಅಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕಾರಣಾ ಕೆಲಸದ ಮಾನದಿಂದ ಆ ಅಲಾವನ್ನು ೧೫ ರಿಂದ ೨೦ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

(ಡ) ಬೇರೆ ಖಾತೆಯೊಳಗಿನ ನವಕರರಿಗೆ ಯಾವ ನಿಯಮದಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ಹನೆಯ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟ ನೀರಿನ ಅಲಾವನ್ನು ದೊರಕುವದೋ ಅದೇ ನಿಯಮದಂತೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಾದರೂ ಸದರ ಅಲಾವನ್ನು ದೊರಕುವದು ಅವಶ್ಯವದೆ.

(ಇ) G. O. F. D. ನಂಬರ $\frac{445}{29-8-20}$ ಅನ್ವಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಭತ್ತೆಯು ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಸಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು.

೭ನೇದು— ಪೆನ್‌ಶನ್ ಕೊಡುವದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಪೆನ್‌ಶನ್ ಫಂಡ್‌ನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕು. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಂದ ಪೆನ್‌ಶನ್ ಫಂಡದ ಸಲುವಾಗಿ ವಸೂಲಾಗತಕ್ಕ ರಕಮು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಗಾರದೊಳಗಿಂದ ದರತಿಂಗಳಿಗೆ ಪಗಾರದ ಗುತ್ತ ವನ್ನು ಮುರಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಉಳಿಯುವ ರಕಮು ಈ ಎರಡೂ ರಕಮುಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ಬಡ್ಡಿಯು ಅಲ್ಲದೆ ಅವರ ಕೆಲಸದ ಮಾನದಿಂದ ಉದಾರ ಅಂತಃಕರುಣದಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಬೋನಸ್‌ವು ಈ ಎಲ್ಲಾ ರಕಮುಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅವರು ನವಕರಿ ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ, ಅಥವಾ ನವಕರಿ ಬಿಡುವ ಮೊದಲೆ ತೀರಿಕೊಂಡರೆ ಅವರ ಸರಳವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಸಿಗತಕ್ಕದ್ದು.

೭ನೇದು— ಹೆಚ್ಚಿನ ದರ್ಜೆಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ ಪಡೆಕೊಂಡವರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಪಗಾರ ದೊಳಗೆ ಮುಂಚಿನ ನವಕರಿಯ ಬಡ್ಡತಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೮ನೇದು—(ಅ) ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಾರ್ಮಲ್ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿರು ವರೋ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದ ಲಾಯಖಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ ಸಿಗಬೇಕು.

(ಬ) ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅಂತ್ರಿಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮಾಫಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇ ಟನ್ನು ಕೊಡುವದನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಕ) ಟ್ರೀನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವಾಗ “ನೂರಕ್ಕೊಳಗೆ ರಂತೆ ಗುಣಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರಬೇಕು” ಎಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರನೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

(ಢ) ಮೂರನೇ ವರ್ಷದ ಪರವಾನಿಗಿ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ಗಳ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು, ಶಿಕ್ಷಕರ ನವಕರಿ, ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪರವಾನಿಗಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

(ಇ) ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿಯೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಪರವಾನಿಗೆ ಸಿಗುವಾಗಲೇ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡುವವರಿಗೂ ಪರವಾನಿಗೆ ಸಿಗತಕ್ಕದ್ದು.

(ಫ) ಮೂರನೇ ವರ್ಷದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕೂಡುವವರನ್ನು ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಏನಿಲ್ಲದರೂ ೨ ವರ್ಷವಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಎಂಬ ಈ ಪ್ರತಿಬಂಧವನ್ನು ತೆಗೆದು ವೊದಲಿನಂತೆ ಒಂದು ವರ್ಷವೆಂದು ಮಾಡಬೇಕು.

೯ನೇದು— ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಶಿಗತಕ್ಕ ಹಂಗಾಮಿ ಸೂಟಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಗಳಂತೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಿಗತಕ್ಕದ್ದು.

೧೦ನೇದು— ಸದ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿರುವದರಿಂದ ಅದರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಕೆಲವು ತಜ್ಞಜನರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಈ ಸಭೆಯ ವಿನಂತಿಯದೆ.

೧೧ನೇದು— ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪರ್ಶಿಯನ್, ಬೀಜಗಣಿತ, ಭೂಮಿತಿ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವೊದಲಿನಂತೆ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

೧೨ನೇದು— ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಜಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳಿರುವದರಿಂದ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಲಿಸುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವಶ್ಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

೧೩ನೇದು— (ಅ) ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಉರ್ದುಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಗುತ್ತಿರುವ ಮುಸ್ಲೀಮ ಅಲಾವಸ್ಸ ಎಲ್ಲ ದರ್ಜೆಯ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕು.

(ಬ) ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾಲೇಜಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿ ಒಂದು ಉರ್ದು ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕ್ಲಾಸು ಹೊರಟು ಒಬ್ಬ ಉರ್ದು ಟೀಚರನು ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು.

(ಕ) ಉರ್ದು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮರಾಠಿ ಕಲಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಶಾಲಾ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮಾನದಿಂದ ಜಾದಾ ಮರಾಠಿ ಶಿಕ್ಷಕನನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

(ಘ) ಉರ್ದು ಶಾಲೆಗಳ ಯಾವತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡಿಪೂಟಿ ವ ಸ್ಪೀಕರ್ ಉರ್ದು ಡಿಪೂಟಿಗಳೆಂಬ ಇಬ್ಬರ ಕೈಯೊಳಗಿರದೆ ಒಬ್ಬರ ಕಡೆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

೧೪ನೇದು— (ಅ) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅ.ಸಿ. ಡೆ. ಜಾಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಜಾಗೆಗಳು ಅನುಭವಿಕ ಟ್ರೀಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

(ಬ) ಹಾಯಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮರಾಠಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಯೋಜನೆಯಾಗಬೇಕು.

೧೫ ನೇದು— ತಾಲೂಕು ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸದ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಪಗಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವದೆ.

೧೬ ನೇದು— ಉರ್ದು ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಮರಾಠಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಬಾರದು.

೧೭ ನೇದು— (ಅ) ಪ್ರೀಂಡ ಶಿಕ್ಷಿಕೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಯೋಜನೆಯು ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಬ) ಈಗಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಫರ್ಸ್ಟ್ ಗ್ರೇಡ್ ಶಾಲೆಗಳ ಕಡೆಯ ಇಯತ್ತೆಯ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವಿದ್ದಂತೆ ಅವರ ವ್ಹ. ಫಾ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದರೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಬೇಕು.

(ಕ) ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರ ಶಾಲೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ. ಅ. ಡೆ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ ಜಾಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು.

೧೮ ನೇದು— (ಅ) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೩೦ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನೆಂಬ ನಿಯಮದ ಬದಲಾಗಿ ೨೦ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಒಬ್ಬನೆಂದು ನಿಯಮವಾಗಬೇಕು.

(ಬ) ಶಾಲೆಯ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ನವಾದ ಮೇಲೆ ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಒಂದು ನಕಲನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರ ರಿಪಾರ್ಕ್ ಸಹಿತ ಸದರ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು.

೧೯ನೇದು— ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ್‌ದೊಳಗಿನ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ನಿಯಮದಂತೆಯೇ ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಹೇಳಬಾರದು.

೨೦ನೇದು— ಮುಂದಿನ ಪರಿಷದವು ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೂಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಸರಕಾರ್ಯಾಲಯ.

—೧೯೨೧/೨೨—

ಬರುವ ದಿಶಂಬರ (೧೯೨೧ ಇಸ್ವಿ) ೧ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಧಾರವಾಡ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ೧ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ೧ನೇ ಅಗಸ್ಟ ೧೯೨೧ ಇಸ್ವಿವರ ಒಳಗಾಗಿ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅರ್ಜಿಯ ಮೇಲ್ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಮತಿಯಿಂದಾ, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ೧ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಉಮೇದವಾರರ ಅರ್ಜಿಯಂತಾ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬರೆಯಬೇಕು. ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಕಳಿಸಬೇಕು.

... ಉಮೇದವಾರರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು.

೨. ಜನ್ಮ ತಾರೀಖು.

೩. ಜಾತಿ ಒಳಭೇದ ಸಹಿತ ಕೊಡಬೇಕು.

೪. ಮುಲ್ಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಸೆಂಟರ. ಪಡೆಕೊಂಡ ಗುಣಗಳು, ಪಾಸಾದ ಇಸ್ತಿ.

೫. ಗಂಗೆ ಳ್ಳರಂತೆ ಗುಣಗಳು ಬಿದ್ದವೆಯೋ ಇಲ್ಲೋ?

೬. ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿರುವವರು ಎಂದಿನಿಂದ ಯಾವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿ ನವ ಕರಿ ಮಾಡಿರುವರು?

೭. ಉಮೇದವಾರರ ಪೂರ್ಣಪತ್ರಿ.

೮. ಉಮೇದವಾರರು ಧಾರವಾಡ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಜಾಗೆಗಳು ಭರ್ತಿ ಯಾದಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಸ್ಥಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಬೂಲ ಜೀರುವಿರೋ ಹ್ಯಾಗೆ? ಇದನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಬರೆಯಬೇಕು.

Parwatikar,

for ಡೆ. ಎ, ಇ. ಧಾರವಾಡ.

ನೋಟೀಸು.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ್ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಾಯಿಬ್ಬ ಹಾಗೂ ಮಿಶೆನ್ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದೇನೆಂದರೆ—

ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ೧ನೇ ೨ನೇ ಹಾಗೂ ೩ನೇ ವರ್ಷದ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಯ ಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ಹಾಗೂ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡ್ರಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮೆ. ಡೆ. ಎ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ ಇವರ ಕಡೆಗೆ ಸನ್ ೧೯೨೧ ನೇ ಅಗಸ್ಟ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಒಳಗಾಗಿ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮೆ. ಎ. ಇ. ದ ಭಾಗ ಇವರ ಕಡೆಗೆ ಪರಭಾರಿ ಕಳಿಸ ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಬರಲಾರದು. ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವವರು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಅಂತಾ ಕೆಂಪು ಮತಿಯಿಂದಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕು—

೧. ಹೆಸರು ಪೂರ್ಣ.

೨. ಹುದ್ದೆ.

೩. ಈಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಊರು. ಜನ್ಮಸ್ಥಳ.

೪. ಪಾಸಾದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಇಸ್ತಿ.

೫. ಗುಣಗಳು ನೂರಕ್ಕೆಷ್ಟು ಬಿದ್ದಿರುವವು.

೬. ಈಗಿದ್ದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪಡೆಕೊಂಡಿರುವಿರೋ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಪಡೆಕೊಂಡಿರುವಿರೋ?

೭. ಶಿಷ್ಯ ವೃತ್ತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಬೂಲ ಅದೆಯೋ ಹೇಗೆ?

೮. ಮೂರನೇ ವರ್ಷದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂದ್ರಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ೧ನೇ ೨ನೇ ವರ್ಷದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದೊರಕಿಸಿದರೋ ಅಥವಾ ಹೊರಗಿನಿಂದಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂತು ದೊರಕಿಸಿದರೋ? ಇದರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಖುಲಾಸೆ ಮಾಡಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಲಾಯಖೀ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಪಡೆಕೊಂಡವರಿಗೆ ೨ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ ದೊರೆಯಲಾರದು.

Parwatikar,
for ಡೆ. ಎ. ಇ. ಧಾರವಾಡ.

ನೋಟೀಸು.

ವರ್ನಾಕುಲರ ಫಾಯನಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯು-

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

ಸನ್ ೧೯೨೨ ನೇ ಇಸವಿಯ ಎಪ್ರಿಲದಲ್ಲಾಗುವ ವ್ಯ. ಫಾ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಷ್ಟು ಗಡ್ಯ ಪದ್ಯಗಳು ಮಂಜೂರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ.

ಕನ್ನಡ.

ಗಡ್ಯ:- ಕ್ರಮಿಕ ೭ನೆಯ ಬುಕ್ಕು ಪೂರಾ.

ಪದ್ಯ:- ಕ್ರಮಿಕ ೭ನೆಯ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯ ೩೦೦ ಸಾಲುಗಳು ಅಂದರೆ ೩೨ | ೩೬ | ೪೦ | ೪೪ | ೪೮ | ೫೧ | ೫೩ | ಮತ್ತು ೫೫ನೇ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಬರುವಷ್ಟು. ಮುರಾರಿ.

ಗಡ್ಯ:- ಕ್ರಮಿಕ ೭ನೆಯ ಬುಕ್ಕು (೧೯೨೦ ರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾದದ್ದು.) ಪೂರಾ.

ಪದ್ಯ:- ಕ್ರಮಿಕ ೭ನೆಯ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯ ೩೦೦ ಸಾಲುಗಳು ಅಂದರೆ ೩ | ೭ | ೧೧ | ೧೫ | ೧೯ | ೨೮ ಈ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವಷ್ಟು.

ಉರ್ದು.

ಗಡ್ಯ:- ಉರ್ದು ಮಿಡಲ್ ಕೋರ್ಸ್ ೨ನೆಯ ಭಾಗ. ಪಂಜಾಬ ಸೀರೀಜ ೧ ರಿಂದ ೧೦೫ ಪುಟಗಳು.

ಪದ್ಯ:- ಮುಸದ್ದಸ ಈ ಹಾಲಿ, ೫೦ ಸ್ವಾಂಝುಗಳ (ಬಂದುಗಳು) ಅಥವಾ ೩೦೦ ಸಾಲು (ಹಿಮಿಚಿಸ್ತಿಚಿಸ) ೫೬ ನೇ ಸ್ವಾಂಝಾದಿಂದ.

Office of the Educational
Inspector S. D.
Dharwar.
June 1921.

K. S. Hungund,
Ag. Edl. Inspector S. D.

ಬ್ರಿಟಿಶರ ಆಳಿಕೆಗಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಕೊಲೆ-ಸುಲಿಗೆ
ಳೇ ನಡೆದಿದ್ದವೆಂಬ ಮಾತು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಜವಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದ ವಿಸ್ತಾರವು ಒಂದು
ಛಾಯಾ ಖಂಡದಷ್ಟಿರುವದು; ಇದರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಭಿನ್ನ-ಭಿನ್ನ-ಸ್ಥಿತಿಯ ಎಷ್ಟೋ ಕುಲಗಳಿ-
ಗಿರುವವು. ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡು-ನಡುವೆ ಉತ್ಪಾತಗಳೇಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದು
ಸವಿದ್ವರೂ ದೇಶದ ವಿಸ್ತಾರದ ಮಾನದಿಂದ ಅವೆಲ್ಲ ಕ್ಷುಲ್ಲಕಗಳೇ ಸರಿ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ
ಡೀ ಆರ್ಯಾವರ್ತವು ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ಬಲಾಢ್ಯ ಸಾರ್ವಭೌಮನ ಆಳಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗು-
ತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿವ್ಯಾ-ಕಲಾ-ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಒಳ್ಳೇ ಉರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿ-
ವು. ಇನ್ನೊಂದೇನಂದರೆ—ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಾಚೀನ ಜನರಲ್ಲಿ ದೇಶಭಕ್ತಿಗಿಂತ ಸ್ವಾವಿಭ-
ಯು ಮಿಗಿಲಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ರಾಜ-ರಾಜರಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಿಂದ
ಧ್ವಯನಕ್ಕೂ ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷ ಬಾಧೆ ತಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ರಾಜ-ರಾಜರು ಬೇಕಾ-
ಷ್ಟು ಬಡಿದಾಡಲಿ, ಒಬ್ಬನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಅರಸನಾಗಲಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ
ಜನಗಳು ವಿಶೇಷ ಚರ್ಚೆಮಾಡದೆ, ಹೊಸ ಅರಸನೂ ದೇವಾಂಶನೇ ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ-
ಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಳೆದ ೩ | ೮ ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ
ತಿಯು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇತ್ತು.

ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನ ನಗರವು. ಜನಜೀವನ ರಾಜನು ಸರ್ವಯಶಸ್ವಿ
ನಾದಿದ ಕಥೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ನಗರದ ಹೆಸರು ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿ-
ಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇರಾಣದ ಹಳೆಯ ಫಾರ್ಸಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದರ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.
ಗ್ರೀಕ ಇತಿಹಾಸಕಾರರೂ ಚೀನದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳೂ ಈ ನಗರದ ವೈಭವವನ್ನು ನೋಡಿ-
ಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವರು.

ರಾವಳಪಿಂಡಿಯಿಂದ ೨೦ ಮೈಲು ಆಚೆಗಿರುವ ಸರಾಯಕಾಲಾ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಿಂದ
ಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ೪ ಮೈಲಿನ ಮೇಲೆ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹೂಳಿ-
ಹೋಗಿದೆ. ಅದು ಇರುವ ಸ್ಥಾನವು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಆಯಕಟ್ಟಿನದಾಗಿತ್ತು.
ಈ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರವಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಡಿ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಲಂಡನದ ಸ್ಥಾನದ
ನಾಹಾತ್ಯವಿರುವಂತೆ, ೨೫೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರವಾ-
ದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ಭರತಭೂಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಮಾರ್ಗ-
ಗಳು ತಕ್ಷಶಿಲೆಗೆಬಂದು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಹಿಮಾಲಯದ ಆಚೆಯಿಂದ ಪೂರ್ವ
ಸುಖಾಕ್ಕೂ, ಇರಾಣದೊಳಗಿಂದ ಭೂಮಧ್ಯಸಮುದ್ರತೀರಕ್ಕೂ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ
ಬೈರಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೂ ಮಾರ್ಗಗಳು ಹೊರಟಿದ್ದವು. ಈಗ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರವಾಸದ

ಮಹಿಮೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವಂತೆ ಆಗ ಭೂಮಾರ್ಗಗಳ ಮಹಿಮೆ ವಿಶೇಷವಿತ್ತು- ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ಅರಸನಾದವನು ಇಡಿ ಎಸಿಯದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಾಗುತ್ತಿದ್ದನು- ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದಲ್ಲಿ ಇಡಿ ಏಶಿಯದ ಎಲ್ಲದೇಶಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಾವೇಶವಾಗುವಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಯಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು ಆ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ಗುರುವಾದ ಚಾಣಕ್ಯನು ಸಹ ಅಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಆಶ್ರಯವುಳ್ಳ ಒಂದು ಮಹಾ ವಿದ್ಯಾಲಯದ (College) ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಕೆಲವರು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಲನ ಭಕ್ಷ್ಯವಾಗದಂಥ ಯಾವ ಜಡ ಪದಾರ್ಥಗಳೂ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ನಿಯಮಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಈಗ ನಾಮಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಶ ಸರಕಾರದವರು ಪುರಾಣ-ವಸ್ತು-ಸಂಶೋಧನ ಮಾಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಖಾತೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಖಾತೆಯ ಡಾಯರಿಕ್ಟರ್ ಜನರಲರಾದ ಸರ್ ಜಾನ್ ಮಾರ್ಶಲ್ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ಭೂಗತವಾದ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚಿ, ಅದನ್ನು ಸಲಿಕೆಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಎಚ್ಚರ ತಾಳಿ ಅಗಸಿ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರುವರು. ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಸುಮಾರು ೩-೪ ಮೈಲು ಪ್ರೇತವುಳ್ಳದ್ದಿತ್ತೆಂದು ಗೊತ್ತಾದುದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದರ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಗುಡ್ಡದ ಸಾಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪಕ್ಷಿಮದ ಕಡೆಗೆ ಇರುವ ಗುಡ್ಡದ ಸಾಲಿಗೆ ಹಫಿಯಾಲ ಪರ್ವತವೆನ್ನುವರು. ಅದರ ಇಳುಕಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಭಿಡಟಿಲಾ ಎಂಬ ಸ್ಥಾನವುಂಟು. ಪೂರ್ವದ ಕಡೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೨ ಭಾಗಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಿರಕಪ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾರೀ ನದಿ ಹರಿದಿದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಶಿರಸುಖ ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಅದರಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರನಾಲಾ ಎಂಬ ಹೊಳೆಯುಂಟು. ಈ ಹೊಳೆಗೆ ಗ್ರೀಕ್ ಲೇಖಕರು (Timberonalia) ಎಂದ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಬಹಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆ ನಗರವು ೩ಸಾರೆ ಹಾಳಾಗಿ ಪ್ರತಿಸಾರೆ ತುಸು ಸ್ಥಾನ ಬದಲಿಸಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಭಿಡಟಿಲಾ (Bhir-Mound) ಎಂಬ ಸ್ಥಾನವು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ್ದು. ಅಲ್ಲಿ ಅದಾಗ ಕೆಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳು ದೊರೆದಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ ಮಣ್ಣಿನ ಭರಣಿಗಳು ಹಂಚುಗಳು, ನೊಹರುಗಳು, ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ವಸ್ತುಗಳು, ಮುಂ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಒಂದ ಖಜಾನೆಯು ದೊರೆದಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ (ಪಂಚ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್) ಗಿಟಂ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸೆಲ್ಯೂಕಸನ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ೨ನೇ ಅಂತಿಯೋಕಸನ ಬಂಗಾರದ ನೊಹರುಗಳು, ಬಂಗಾರದ ಖಡ್ಗ, ಚಿನ್ನದ ಹುಲಿಯುಗುರಿನಾಕಾರದ ಕರ್ಣಾಭರಣವು, ಬಂಗಾರದೊಂದು ಸಣ್ಣ ಡಬ್ಬ, ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಗಳ ವಸ್ತುಗಳು, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ದೊರೆತಿರುವವು. ಅವೆಲ್ಲ ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೩ನೆಯ ಶತಕದೊಳಗಿನವು. ಅವುಗಳ ಹತ್ತರ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಕರಗಿಸುವದೊಂದು ಪಾತ್ರೆಯು ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ದರಿಂದ ಅವೆಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಒಬ್ಬ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಮನೆಯೊಳಗಿನವೆಂದು ತರ್ಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈಗ ದೊರೆತ ನಾಣ್ಯಗಳು ಮೌರ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದವೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಳಕೆಳಗೆ ಅಗಿದರೆ, ಮೌರ್ಯ-ಪೂರ್ವ ಕಾಲದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸಹ ದೊರೆಯುವ ಲಕ್ಷಣವುಂಟು.

ಸಿರಕಪ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸ್ಥಾನವು ೬ ಸಾವಿರ ಯಾರ್ಡ್‌ಗಳಿದ್ದು, ೧೫-೨೦ ಫೂಟುಗಳ, ೨೦-೩೦ ಫೂಟು ಎತ್ತರವಾದ ಒಂದು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು ಗೋಡೆಯಿಂದ ಸುತ್ತುಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಮೊದಲು ಗ್ರೀಕರ, ಬಳಿಕ ಪಾರ್ಥಿಯನ್ನರ, ನಂತರ ಕುಶಾನವಂಶದ ರಾಜರ, ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತೆಂಬ, ಕುರುಹುಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾಣುತ್ತಿರುವವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅರಮನೆಯುಂಟು. ಅದರ ಕ್ಷೇತ್ರವು ೩೫೨×೨೫೦ ಅರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಣೀವಾಸ, ಸ್ನಾನಗೃಹ, ಸಭಾಮಂಟಪ, ರಾಜಗೃಹ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಚಿಹ್ನೆಗಳುಂಟು. ಆ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಗ್ರೀಕರು ಮೆಸೋಪೋಟೇಮಿಯಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಆ ಅರಮನೆಯ ಮುಂದೆ ದಟ್ಟವಾದ ಮನೆಗಳ ಸಾಲುಗಳೂ ಅಡ್ಡ ಓಣಿಗಳೂ ಇರುವವು. ಮನೆಯೊಳಗಿಂದ ಓಣಿಯೊಳಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಲುಗಳು ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಮನೆಯೊಳಗಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಒಳಗೆ ಬಾಗಿಲುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ! ಇದು ಸೋಪಾಗವು ! ಒಳಗಿನ ಜನರು ನಿಚ್ಚಣಿಕೆಯಿಂದ ಓಣಿಯೊಳಗೆ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ತರ್ಕವೇನೆಂದರೆ:—ಈಗಿನ ಅಗಿತದಿಂದ ಹೊರಟ ಭಾಗವು ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಗಳದು; ಇನ್ನೂ ಅಗಿದರೆ ಕೆಳಗಿನ ಮನೆಗಳ ಸಾಲುಗಳು ಕಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮನೆಗಳ ಸಾಲುಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಕೋನಾಕಾರದ ಕಲ್ಲುಂಟು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಖಾಲ್ವಿಯನ ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಯುಂಟು. ಅದರ ಅರ್ಥವು ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಸಿರಕಪ್‌ದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಹಂಚು, ಮೂರ್ತಿಗಳು, ಧಾತುಗಳ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಆಸ್ತ್ರ-ಶಸ್ತ್ರಗಳು, ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಗಳ ಆಭರಣಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು, ಆಗಿನ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೫ನೆಯ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಫಾರ್ಸೀ ಜನರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿರಸುಖವೆಂಬಲ್ಲಿಯ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯನ್ನು ಕುಶಾನವಂಶದ ಕನಿಷ್ಠನೆಂಬ ಅರಸನು ಕಟ್ಟಿಸಿರುವನೆಂದು ತರ್ಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ೩ ಮೈಲು ಉದ್ದ ೧೮ ಫೂಟು ಅಗಲವಾದ ಗೋಡೆಯುಂಟು. ಸುಮಾರು ೬೦ ಫೂಟುಗೊಂದ ರಂತೆ ಹುಡುಗಿರುವವು. ಈ ನಗರದ ಸ್ಥಳವು ದಿನ್ನೆಯ ಮೇಲಿರದೆ, ಸಮನೀಲದಲ್ಲಿ ಚೌಕಾಗಿರುವದು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ೨ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳಿರುವವು. ಇಲ್ಲಿ ಅಗಿತದ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಶ್ರಮವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಈ ನಗರವನ್ನು ಹೊಣೆಗಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೬ ೫ನೆಯ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಸುಲಿದು ಹಾಳುಗಡವಿದರು. ಅದರ ವಿವರವು ಮುಂದೆ ಬರುವದು.

ಈವರೆಗೆ ಆದ ಅಗಿತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸ್ತೂಪಗಳೂ ವಿಹಾರಗಳೂ ಹೊರಗೆ ಕಾಣಹತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ (೧) ಧರ್ಮರಾಜಿಕ ಸ್ತೂಪ (೨) ಕುನಾಲ ಸ್ತೂಪ (೩) ಯಿಂದ ಜನರ ಅಗ್ನಿಮಂದಿರ, (೪) ಮೊಂಡಾವೋರಾದೂ (೫) ಭಲ್ಲ ಸ್ತೂಪ. ಎಂಬವು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯವಿರುತ್ತವೆ.

(೧) ಧರ್ಮರಾಜಿಕ ಸ್ತೂಪವು ಎತ್ತರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಜೀಣವಾಗಿದೆ. ಅದು ಗೋಲಾಕಾರದ್ದು, ಅದರ ಕಟ್ಟೆಯು ಬಹಳ ಎತ್ತರವು. ನಿಚ್ಚಣಿಕೆರಲ್ಲದೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಅದು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ದ. ೧ನೆಯ ಶತಮಾದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂತಲೂ, ಅಗ ಪಾರ್ಥಿಯನ್ ಅರಸರು ಅಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂತಲೂ ತಕವದೆ. ಅದರ ಸುತ್ತಲು ಹಲವು ಸಣ್ಣ ಸ್ತೂಪಗಳೂ ಭಿಕ್ಷುಮಂದಿರಗಳೂ ಉಂಟು, ಅವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧ನೆಯ ಶತಕದಿಂದ ೫ನೆಯ ಶತಕದ ವರೆಗೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಅವೆಲ್ಲ ಅಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವುಗಳೊಳಗಿನದೊಂದು ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿನೀಮಣ್ಣಿನ ಡಬ್ಬ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದರೊಳಗೊಂದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಡಬ್ಬಿಯೂ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಡಬ್ಬಿಯೊಳಗೆ ಬಂಗಾರದ ಡಬ್ಬಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿದೊಂದು ಪತ್ರವೂ ಇದ್ದವು. ಪತ್ರದ ಭಾಷೆಯು ಖರೋಷಿ ಲಿಯಲ್ಲಿರುವದು. ಬಂಗಾರದ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧನ ಅಸ್ಥಿಗಳ ತುಂಡುಗಳೂ ಇದ್ದವು! ಪತ್ರದ ಅರ್ಥವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

(೨) ಕುನಾಲ ಸ್ತೂಪವು ಎತ್ತರವಾದ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ೧೦೫ ಫೂಟು ೧ ೪ ಉದ್ದ ೬೩ ಫೂಟು. ೬ ಇ. ಅಗಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ನಿವಾಸ ಕುನಾಲಸ್ತೂಪವಿರುವದು. ಅದು ಕ್ರಿ. ಶ. ದ. ೧ನೆಯ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರಬಹುದು ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಬೌದ್ಧ ಬಿಕ್ಷುಗಳ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಾಸಸಾನದ ಕುರುಕುಗಳುಂಟು.

ಈ ಸ್ತೂಪವನ್ನು ಅಶೋಕನು ತನ್ನ ಮಗನಾದ ಕುನಾಲನ ಸ್ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದನೆಂದು ಕಥೆಯುಂಟು. ಅಶೋಕನ ರಾಣಿಯಾದ ತಿಷ್ಯರಕ್ಷಿತೆಯು ತನ್ನ ಮಲಮಗನಾದ ಕುನಾಲನನ್ನು ದುರಾಚಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿನನ್ನು ಮಾಡಲಿಚ್ಛಿಸಿದಳು ಅವನು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ರಾಣಿಯು ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ಅಶೋಕನಿಂದ ಕುನಾಲನಿಗೆ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ರಾಜ-ಪ್ರತಿನಿತ್ವವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ಅಟ್ಟಿದಳು. ಬಳಿಕ ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಶೋಕನರಾಜಮುದ್ರೆಯನು ದೊರಕಿಸಿ, ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕುನಾಲನ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮೋಸದ ಅಜ್ಞಾಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ ಕಳಿಸಿದಳು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಕೆಟ್ಟ ಅಜ್ಞೆಗೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆದ ಪಿತ್ರಾಜ್ಞಾಪಾಲನದ ಶೀಲವುಳ್ಳ ಕುನಾಲನು ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ, ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಿಸಿಕೊಂಡನು! ಅವನು ಹೀಗೆ ಕುರುಡನಾಗಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಬೀಡುತ್ತ, ತನ್ನ ಹೆಂಡೆಯೊಡನೆ ಸಾಟಲೀಪುತ್ರನಗರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದನು. ಅಗ ಅಶೋಕನು ಅವನ ಧ್ವನಿಯ ಮೇಲಿಂದ ತನ್ನ ಮಗನೆಂದು ಗುರುತುಹಿಡಿದನು. ಅವನು ಭರದಿಂದ ಶೋಧಮಾಡಲು

ರಾಣಿಯಕಪಟವು ಹೊರಬಿತ್ತು. ಅವನು ರಾಣಿಯನ್ನು ಶೂಲಕ್ಕೊರಿಸಿದನು! ಬಳಿಕ ಕುನಾಲನು ಘೋಷನೆಂಬ ಬೌದ್ಧ ಅರ್ಹತನಿಂದ ಬುದ್ಧಗಯಾದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆದನು! ಈ ಕಥೆಯು ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಕುನಾಲ ಸ್ತೂಪಕ್ಕೆ ಕುನಾಲನ ಸಂಬಂಧವಿರುವದು ಮಾತ್ರ ನಿಜವು.

(೩) ಝಿಂಢ ಜನರ ಅಗ್ನಿಮಂದಿರವು—ಇಂತಹ ಮಂದಿರವು ಇಡಿ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ರಚನೆಯು ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಕ ಮಂದಿರಗಳಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ೪೦ ಫೂಟು ಎತ್ತರವಾದ ಒಂದು ಪೊಳ್ಳುಕಂಬವು (ಟಾವರ್) ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧರ ಮೂರ್ತಿಮುಂತಾದ ಯಾವ ಕುರುಹುಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಅಥವಾ ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಕುರುಹುಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಅಗ್ನಿ ಪೂಜಕರ ಮಂದಿರವಿರಬಹುದೆಂದು ತರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಜರದುಷ್ಪನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಫಾರ್ಸಿಜನರು ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರ-ಅಗ್ನಿ ಮುಂತಾದ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರು. ಪಾರ್ಥಿಯನ್ನರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಫಾರ್ಸಿಜನರು ಆ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ-ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅದರೊಳಗೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಾ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಗ್ನಿಯು ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯಿರುವದು.

(೪) ವೊಂಡಾವೋರಾದೂ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸ್ತೂಪವೂ ಅದರ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಬಿಕ್ಷುಗಳ ಒಂದು ವಿಹಾರ (ಮಠ)ವೂ ಇರುವವು ಅವು ಕ್ರಿ. ಶ. ದ. ೩ನೆಯ ಅಥವಾ ೪ನೆಯ ಶತಕದವು. ಸ್ತೂಪದ ಹಾಗೂ ಮಠದ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಿನ ವರೆಗೆ, ಮೂರ್ತಿಗಳೇ ಮೂರ್ತಿಗಳಿರುವವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣವಿರುವದು. ಅವೆಲ್ಲ ಬಹುಶಃ ಚಲೋಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವು. ಅವೆಲ್ಲ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಭಗವಂತನಾದ ಬೋಧಿಸತ್ವ (ಬುದ್ಧ) ನವು. ಅವನ್ನು ಗಾಂಧಾರ ದೇಶದ ಮೂರ್ತಿಕಾರರು ಮಾಡಿರುವರು. ಸ್ತೂಪವೂ ಮಠವೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅವು ಅಪ್ರತಿಮ ಶೋಭೆಯಿಂದ ಮೆರೆದಿರಬಹುದು. ಈ ಬಗೆಯ ಸುಂದರ ಸ್ತೂಪವು ತಕ್ಷಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಡಿ ಭರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ತೂಪವಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಮೂರ್ತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಅಗಿತದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಹೂಣರು ತಕ್ಷಶಿಲೆಗೆ ಬೆಂಕಿಹಚ್ಚಿ ಸುಟ್ಟಿದ್ದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತುಸು ಸುಟ್ಟ ಒಂದ ಭೂರ್ಜಪತ್ರದ ಮೇಲಿನ ಲೇಖವು ದೊರಕಿದೆ. ಅದು ಗುಪ್ತ ಆರಸರ ಕಾಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವದು. ಅದು ಇನ್ನೂ ಓದಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆ ಪತ್ರದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ೧ ನಾಣ್ಯವು ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಲಿಪಿಯಿಂದ “ ಶ್ರೀ ಕುಲೇಶ್ವರದಾಸೀ ” ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳಿರುವವು.

(೫) ಭಲ್ಲದ ಸ್ತೋಪವು ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾದ್ದೊಂದು ದಿನ್ನೆಯಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಿಂತರೆ ಬಹಳ ದೂರದ ಪ್ರದೇಶವು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ತೋಪವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೬೩ನೆಯ ಶತಕಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲಿನವಲ್ಲ. ಇದು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ದೊಂಮ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹಸಿದು ತಳಮಳಿಸುತ್ತಿರುವದೊಂದು ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮೈಯ್ಕೆ ಮಾಂಸ ಕೊಟ್ಟು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಅಶೋಕನು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ಬುದ್ಧನ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಸ್ತೋಪವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವನೆಂದು ದಂತ ಕಥೆಯುಂಟು ಅವರೆ ಅಶೋಕನು ಕಟ್ಟಿಸಿದಂತಹ ಯಾವ ಚಿಹ್ನವೂ ಈವರೆಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಈ ವರೆಗೆ ನೆಲದ ಅಗತದಲ್ಲಿ ಹೊರಟ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುವೆವು.

ಜನಮೇಜಯನ ಸರ್ವಯಜ್ಞದ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ಹೆಸರು ಗ್ರಂಥೋಕ್ತವಾಗಿರುವದೆಂದು ಈ ಲೇಖದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂ. ೫ನೆಯ ಶತಕದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಪರ್ತಿಯನ್ ಜನರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಪರ್ತಿಯೋಲಿಸ್, ಮತ್ತು ನಕ್‌ಶ್-ಇ-ರುಸ್ತುಮ ಎಂಬ ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಪರ್ತಿಯಾದ ಬಾದಶಹನಾದ ದಾರಾ ಎಂಬವನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇರುವ ಶಿಲಾಲೇಖಗಳ ಮೇಲಿಂದ, ಪರ್ತಿಯನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಸಿಂಧು ನದಿಯ ಈಚೆಗಿರುವ ಪಂಜಾಬದಲ್ಲಿ ಸಹ ಹಬ್ಬಿತ್ತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆಗ ಪರ್ತಿಯನ್ನರ ಪತದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಂಜಾಬದ ಭಾಗವು ಧನ-ಧಾನ್ಯಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಅದರೊಳಗಿನ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಶಿಲಾಲೇಖದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೌದ್ಧರ ಜಾತಕ ಕಥೆಗಳಿಂದ, ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೫ನೆಯ ಶತಕದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಿತ್ತೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ. ಆಗ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾ-ಕಲಾದಿಗಳ ಪಠನ-ಪಾಠನಗಳು ಆ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಜರಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡದ ಎಲ್ಲ ದೂರದೂರದ ಭಾಗಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಂದು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು!

ಶಿಕಂದರ ಬಾದಶಹನು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೩೨೬ ರಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡದ ಮೇಲೆ ದೌಡು ಮಾಡಿದಾಗ, ತಕ್ಷಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಭಿ ಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಅರಸನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಝಲಮ್ ನದಿಯ ಈಚೆಗೆ ಪಂಜಾಬದಲ್ಲಿ, ಪೋರಸ ಅಥವಾ ಪೌರವನೆಂಬ ಅರಸನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಂಭಿ ರಾಜನಿಗೂ ಪೌರವನಿಗೂ ಬದ್ಧದ್ವೇಷವಿತ್ತು. ಅಂತಃಕಲಹ-ದ್ವೇಷಗಳಿಂದ ಭರತ ಭೂಮಿಯು, ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಬಲಿಬಿದ್ದು, ಅದರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ-ಕುಂಕುಮವು ಹಲವು ಸಾರಿ ಅಳಿಸಿ ಹೋಗಿರುವ ಸಂಗತಿಯು, ಈ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸಜ್ಞರಿಗೆ ಅಪರಿಚಿತವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಅಂಭಿರಾಜನೂ ಪೋರಸನೂ ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿದ್ದರೆ, ಶಿಕಂದರನ ದಾಳಿಯ ಸಂಗತಿಯು, ಈ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಗಿದು ಹೋಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇರಲಿ, ಅಂಭಿಯು ಪೋರಸನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಶಿಕಂದರನಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡನು. ಹಾಗೂ ಶಿಕಂದರನ ಒಡೆ

ತನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು. ಶಿಕಂದರನು ಹಲವು ವಾರಗಳ ವರೆಗೆ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ತಳವೂರಿ, ಯುದ್ಧದ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಅವನು ದಂಡಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟಾಗ, ಅಂಭಿಯು ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದನು. ಮುಂದೆ ಶಿಕಂದರನು ಭರತಖಂಡದ ಅಭಿ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಶಾಲಿಯಾಗಿ, ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುವಾಗ, ಅಂಭಿಗೆ ಅವನ ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚು ಹೊಸ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು, ಅಂಭಿಗೂ ಪೋರಸನಿಗೂ ಗೆಳೆತನ ಮಾಡಿಸಿ, ನಡೆದನು. ಅವನ ಕೂಡ ಬಂದ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಅವನ ವಿಜಯದ ವರ್ಣನೆಯೊಡನೆ, ಭರತಖಂಡದ ಆಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಹ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಏರಿಯನ್ನನೆಂಬವನು ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಐಕ್ಯರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ನಗರವಾಗಿತ್ತೆಂತಲೂ, ಸಿಂಧು-ಝೀಲಮ್ ನದಿಗಳ ನಡುವಿನ ಎಲ್ಲ ನಗರಗಳಿಗಿಂತ ಸಮೃದ್ಧವಾದದ್ದೂ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದ್ದೂ ಇತ್ತೆಂತಲೂ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಸೀಕ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಬರೆದಿರುವದೇನೆಂದರೆ—“ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ಜನರು ಪ್ರಸನ್ನರೂ ಸುಖಿಗಳೂ ನಿಶ್ಚಿಂತರೂ ಇರುವರು. ಈ ರಾಜ್ಯವು ಸಿಂಧುವಿನಿಂದ ಝೀಲಮ್ ನದಿಯವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿರುವದು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿವಾಹದ ಹಾಗು ಸಹಗಮನದ ಪದ್ಧತಿಗಳು ರೂಢವಾಗಿರುವವು. ಬಡ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮಾರಿ ಬಿಡುವರು! ಹೆಣಗಳನ್ನು ಬಯಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಿಡುವರು! ಅವುಗಳನ್ನು ಹದ್ದು ಕಾಗಗಳು ಹರಿದು ತಿನ್ನುವವು.!”

ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೩೨೩ರಲ್ಲಿ ಶಿಕಂದರನು ಮರಣಹೊಂದಿದನು. ಬಳಿಕ ತುಸುದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು ಶೀಕರನ್ನು ಪಂಜಾಬದೊಳಗಿಂದ ಹೊರಗೆ ಅಟ್ಟಿ, ತಕ್ಷಶಿಲೆಯನ್ನು ಮಗಧ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಂಡನು. ಆಗ ಅದು ಸಾವ್ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ರಾಜ-ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಅಶೋಕನು, ತಂದೆಯಾದ ಬಿಂದುಸಾರನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ನಾಸಿಸಿದನು. ಆಗ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಭೀಷ್‌ಟಿಲಾ ಎಂಬ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ತೋರುವ ಹಲವು ಬೌದ್ಧ ಮಂದಿರಗಳು, ಅಶೋಕನ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ-ಪ್ರಭಾವದ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಅಶೋಕನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ, ಮೌರ್ಯ ಸಾವ್ರಾಜ್ಯವು ವಿನ್ನ-ವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ, ಅದರ ದೂರ ದೂರದ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದವು. ಆ ಹೊತ್ತು ಸಾಧಿಸಿ, ಬಾಕ್ಟ್ರಿಯಾದ ಗ್ರೀಕರಾಜನು, ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ಗ್ರೀಕ್ ಚಿವೋಟ್ರಿಯಸ್, ಯುಕ್ರಟಾಯಿಡಿಸ್, ಅಪೊಲೋಡೋಟಿಸ್, ನ್ಯಾಂಡರ (ಮಿಲಿಂದ) ಎಂಬವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಳಿದರು. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದು ನೂರುವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಗ್ರೀಕರ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ಇರಾಣದೊಳಗೆ, ರೇಗಿಸ್ತಾನದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ಕಾಸ್ಪಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದ ದಕ್ಷಿಣ ಪೂರ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥಿಯಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಪಾರ್ಥಿಯನ್ನರೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾರ್ಥಿಯನ್ನರು ಗ್ರೀಕರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡರು. ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕಿಂತ ಹುಚ್ಚವರ್ಷ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದರು. ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೧೨೦ ರ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಮೋವಿಸ ಅಥವಾ ಮೊಗನೇಂಬ ಅರಸನೇ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ತಕ್ಕೊಂಡವನು. ಅವನ ತರುವಾಯ ಅಳಿದವರಲ್ಲಿ ೧ನೆಯ ಎಜೇಸ್, ೨ ನೆಯ ಎಜೇಸ್, ಎಂಡೋಫರೇಸ್ ಎಂಬವರು ಮುಖ್ಯರು.

ಪಾರ್ಥಿಯನ್ನರ ತರುವಾಯ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಸಿಥಿಯನ್ನರ ಕೈಸೇರಿತು. ಸಿಥಿಯನ್ನರು ದರಿದ್ರವಾದ ಚೀನೀ ತುರ್ಕ ಸ್ಥಾನದವರು. ಅವರು ಉದರಂಭರಣಕ್ಕಾಗಿ ದೂರದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಗುಂಪು ಗೂಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರದೊಂದು ಗುಂಪಿನ ಒಡೆಯನಾದ ಕ್ಯಡಫೈಸಿಸನು, ಕ್ರಿ. ಶ. ದ ೨೦ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥಿಯನ್ನರಿಂದ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯನ್ನು ಕಸಕೊಂಡು ಆಳಹತ್ತಿದನು. ಅವನ ತರುವಾಯ ೨ನೆಯ ಕ್ಯಡಫೈಸಿಸ್, ಕನಿಷ್ಠ, ಹುವಿಷ್ಯ, ವಾಸುದೇವ ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು ಅರಸರು ಅಳಿದರು. ಇವರೆಲ್ಲರು ಕುಶಾನ ವಂಶದ ಅರಸರು. ಈ ವಂಶದ ಅರಸರು ಕ್ರಿ. ಶ. ದ. ೩ ಶತಕಗಳವರೆಗೆ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ವೈಭವದಿಂದಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯದಿಂದಲೂ ಅಳಿದರು. ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಅತ್ಯುತ್ತಮ-ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇಳಿತು. ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಲೆಯು ಪರಮಾವಧಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ವಾಸುದೇವರಾಜನು ಮರಣಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ಹೂಣರು ಅಭಿಯೋಗ ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಅವರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೪೫೫ ರಿಂದ ೫೦೦ ರ ವರೆಗೆ ಕಲಹ ನಡೆಸಿದರು. ಕಡೆಗೆ ಹೂಣರ ತೋರಮನ್ನವೆಂಬವನು ದೊಡ್ಡ ದಂಡಿನೊಡನೆ ಬಂದು, ತಕ್ಷಶಿಲೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡನು. ಅವನ ಜನರು ತಕ್ಷಶಿಲೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಲಿದರು. ಹೆಂಗಸರು, ಹುಡುಗರು, ಮುದುಕರು, ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನೇನೂ ಮಾಡದೆ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಡಿದು ಕೊಲೆಮಾಡಿದರು!! ಬಳಿಕ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳೆಯಿಟ್ಟು ಸುಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು!! ಇಷ್ಟಾದಬಳಿಕ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಸಾಮಶೇಷವಾಯಿತು!

ಕ್ರಿ. ಶ. ೭ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹ್ಯು ಎನ್‌ತ್ಸಂಗನೆಂಬ ಚೀನದ ಪ್ರವಾಸಿಯು ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ತಾನು ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ಹಾಳು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ತೂಪಗಳನ್ನೂ, ಹಾಳುಬಿದ್ದ ಮಠಗಳನ್ನೂ ಜನರಿಲ್ಲದ ಮನೆಗಳನ್ನೂ ಕಂಡೆನೆಂದು ಬರಕೊಂಡು ಹೋದನು.

ಒಂಡಾನೊಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ-ಸರಸ್ವತಿಯ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯು ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಹೂಳಿಹೋಗಿ, ಮಾರ್ಶಲಸಾಹೇಬರ ಸಲಕೆಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವದನ್ನು ಕೊಂಡಿದರೆ, ಕಾಲದ ವಿಚಿತ್ರಗತಿಯು ನೆನಪಾಗಿ, ಕಾಲಾಯತಸ್ಮೈನಮಃ ಎಂಬ ಉದಾಹರಣೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಹೊರಡುವದು!

ಹೀಗೆ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ಇತಿಹಾಸವು ಶೋಕಪರ್ಯವಸಾಯಿಯಾಗಿರುವದು. (ಈ ಲೇಖನು ಸರಜಾನ್ ಮಾರ್ಶಲ್ ಸಾಹೇಬರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ A guide to Taxila ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದ ಆಧಾರದಿಂದ “ ಸರಸ್ವತೀ ” ಪ್ರಥಿತ-ಲೇಖದ ಸಾರಾಂಶವಾಗಿದೆ.) ಈ ಬಗೆಯ ನಷ್ಟ ಹೊಂದಿದ ನಗರಗಳು ಅಂಗಯ್ಯಷ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಹ ಎಷ್ಟೋ ಇರುವವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬನವಾಸಿಯು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಕುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲದೊಳಗೆ ಈಗಲೂ ಎಷ್ಟೋ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳುಂಟು. ಅಲ್ಲಿ ನೆಲವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದವರಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ-ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯ-ಅಭರಣಗಳು ದೊರೆಯುವಂತಿರುವವು. ಬಂಕಾಪುರದಲ್ಲಿ ಅಗಿದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿದ ಬಾವಿಗಳೂ, ಹೊಡೆದ ಕಲ್ಲಿನ ನೆಲಗಟ್ಟುಗಳೂ ಕಾಣುವವು. ಅಲ್ಲಿಯ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಕ್ಷೇಪವಿರುವಂತೆ! ಹಳೆ ಬೀಡು ಹುಗಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಹಾನಿ ಗಲ್ಲು ಐಹೊಳೆಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಗರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ವಿಜಯನಗರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲ್ಲಿನ ತುಣುಕೂ ಮಣ್ಣಿನ ಕಣವೂ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾಯ್ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವವರಾರು? ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸುಖ ವಸತಿಯ ಮೇಲೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಬಿಟ್ಟು, ಹಾಳುಕೊಂಪಿಗಳನ್ನೂ ಹಾಳು ದೇಗುಲಗಳನ್ನೂ ಯಾರು ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕು? ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸವು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಮರೆತ ಬಳಿಕ, ಯಾವನೊಬ್ಬ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶೋಧಕನ ಯಥಾ ತಥಾ ಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ತಲೆದೂಗಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ, ನಾವು ಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧರಿರುವೆವು!

ಈಗಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಲಿಂಗವಂತ, ಜೈನ, ಮರಾಠೇ ಮುಂತಾದ ಜಾತಿಯವರು ವಸ್ತುತಃ ಆರ್ಯ ಧರ್ಮದ ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯವರಿರುವರು. ಇವರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್ಟ್ರಿಯಾ, ಪರ್ಶಿಯಾ, ಪಾರ್ಥಿಯಾ, ಸಿಥಿಯಾ, ಇಂಡಿಯಾ ಮುಂತಾದ ದೂರ ದೂರ ದೇಶಗಳ ಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಿನ್ನ ವರ್ಣಗಳ ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಕೇವಲ ವಿದ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೂಡಿ ಕಲಿತು, ಉಪಯುಕ್ತ ವಿದ್ಯಾ-ಕಲಾ-ಪ್ರವೀಣರಾಗುತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿದರೆ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪರಮಾನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳ ಜನರು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಮತಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳುಳ್ಳವರಿದ್ದರೂ, ಜಾತಿ ನಿರ್ಬಂಧವು ಈಗಿನಷ್ಟು ಬಿಗಿ ಕಟ್ಟುಳ್ಳದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ, ವಿದ್ಯಾ-ಕಲಾ-ಜ್ಞಾನ-ದಾಯಕವಾದ ಸರಸ್ವತೀ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದವರು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ-ಆಸ್ಪದವಿತ್ತೆಂತಲೂ ತರ್ಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವೇನು?

ಧಾರವಾಡ. ಟ್ರೀ. ಕಾ.

ವ. ಮ. ತಟ್ಟೆ,

೧೨-೫-೨೧ ಇ.ಸಿ.

ಸಂಪಾದಕ “ ಬಾಲಮಿತ್ರ ”.

ಕೋ ಅಪರೇಟಿವ್ ಸೋಸಾಯಿಟಿಗಳ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರನು ಸೂಚಿಸಿದ ಹಾಗು
ಮೆಹರ್ಬಾನ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಆಫ್ ವೆಬ್ಲಿಕ್ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಶನ್
ಸಾಹೇಬರು ಸಸಂತು ಮಾಡಿದ ಶಾಲೆಯ ಹುಡು
ಗರ ಸಂಘದ ನಿಯಮಗಳು.

೧. ಶಾಲೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಕಾಗದ-ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನು
ಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಘದ ಸಭಾಸದರಾದ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರಿಗೂ
ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ವಾರುವುದೂ ಸಂಘದ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿರುವವು.

೨. ಸಂಘದ ಭಂಡವಲು ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿದ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಲ್ಪಡು
ವದು :-

(ಅ) ಪ್ರವೇಶ ಫೀ.

(ಬ) ತಪ್ಪದೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹುಡುಗರು ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಕೂ
ಟ್ಟಂಥ ತೈಮಾಸಿಕ ಡಿಪಾರ್ಚ್‌ಮೆಂಟ್ (ಇಡುಗಂಟು) ಗಳು.

(ಕ) ದೇಣಿಗೆ (ಉಚಿತ) ಗಳು.

ಸಭಾಸದರಾಗಿದ್ದ ಇಲ್ಲವೆ ಸಭಾಸದರಾಗದೆ ಇದ್ದ ಜನರಿಂದ ಡಿಪಾರ್ಚ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗು ಸಭಾಸದರಿಗೆ ಅವರು ಇಟ್ಟ ರಕಮಿಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ
ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೬% ರಂತೆ (ಅಂದರೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪೈಯಂತೆ
ಯೂ, ಸಭಾಸದರಲ್ಲದಂಥ ಜನರಿಗೆ ಅವರು ಇಟ್ಟ ರಕಮಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ ಸೇವ್‌ಮೆಂಟ್
ಬ್ಯಾಂಕಿನ ದರದಂತೆಯೂ ಬಡ್ಡೀ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಗಂನೇ ಬಾಯಲಾದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ
ಮೇರಿಗೆ, ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಮಾತ್ರ ಡಿಪಾರ್ಚ್‌ಮೆಂಟ್‌
ಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೩. ಶಾಲೆಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಹೋಗುವ ಯಾವನೊಬ್ಬ ಹುಡುಗನಾಗಲಿ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷ
ಕನಾಗಲಿ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ಪ್ರವೇಶ ಫೀ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಂಘದ ಸಭಾಸದನಾಗಬಹುದು
ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಎರಡು ಆಣೆ ಪ್ರವೇಶ ಫೀ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೪. ಸಂಘದ ಸಭಾಸದನಾದ ಯಾವನೊಬ್ಬ ಹುಡುಗನಾಗಲಿ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಲಿ
ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಕೂಡಲೆ ಸಂಘದ ಸಭಾಸದನಾಗಿರಲಾರನು.

೫. ಸಂಘದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದ ಸಭಾಸದರು ತಮ್ಮಲ್ಲೊಬ್ಬನನ್ನು ಬಹು
ಮತದಿಂದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸುವರು. ಅವನು ೬ ತಿಂಗಳುಗಳ ವರೆಗೆ ಸಂಘದ
ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ಬಳಿಕ ಅವನು ಪುನಃ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಡ
ಬಹುದು ಇಲ್ಲವೆ ಆರಿಸಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಭಾಸದನಿಗೆ ಒಂದು ಮತವಿರು
ವದು.

೬. ಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರನು ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವನು. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಿಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿ ಅವನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಸಂಘದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ್ ಮಾಸ್ತರನನ್ನು ಆರಿಸುವನು. ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯು ತನ್ನ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಸಂಘದ ಸಭಾಸದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ ಜನರನ್ನು ಅಂಡರ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೭. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು :-

(೧) ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಕಾಗದ-ಲೆಕ್ಕಾಣಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಿತವ್ಯಯದಿಂದ ಕೊಳ್ಳುವದು.

(೨) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಪಸಂತು ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖರೀದಿ-ವಿಕ್ರಿಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪದೆ ಇಡುವದು.

(೩) ಸಂಘದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಕಾಗದ-ಲೆಕ್ಕಾಣಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಇಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಜಬಾಬದಾರನಾಗಿರುವದು.

(೪) ಸಂಘಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವ ಖರ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವದು. ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಪಸಂತು ಮಾಡಿದಂತೆ, ಸಂಘದ ಸಾಮಾನುಗಳ ಮಾರುವ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸುವದು.

(೫) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಹೇಳಿದಾಗ್ಗೆ ಸಂಘದ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸುವದು.

೮. ಸಂಘದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ, ಕಾಗದ-ಲೆಕ್ಕಾಣಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ, ಬೇರೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರನು ನೇಮಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

೯. ಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರನು ತನ್ನ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ್ ಮಾಸ್ತರರಲ್ಲಿಬ್ಬನನ್ನು ಸಂಘದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ (ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷ) ನನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸುವನು. ಆದರೆ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್‌ನು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಎಂದೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ೫ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೀರಿದ ಹಣವನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ಉರೋಳಗಿನ ಯಾವನೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಾವುಕಾರನ ಬಳಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

೧೦. ಸಂಘದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನುರೋಖ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಭಾಸದನು ತಾನಿಟ್ಟ ತೈಮಾಸಿಕ ಡಿಪಾಝಿಟಿನ ಹಣವು ಇದ್ದಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಡಿಪಾಝಿಟಿನ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಯಾವ ಹಣವನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸಂಘದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಂಘದ ಸಭಾಸದರಾಗಿರದಂಥ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರಿಗೂ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಸಹ ಮಾರಬಹುದು ಅಂದರೆ ಸಭಾಸದರಾದವರಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಸವಲತುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡಲಾರವು.

೧೧. ಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ವರ್ಷದಲ್ಲೊಂದು ಸಾರಿ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡುವದು. ಆಗ್ಗೆ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿದ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆಯುವದು:—

(ಅ) ಕಳೆದು ಹೋದ ವರ್ಷದಲ್ಲಾದ ವ್ಯವಹಾರದ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಮಂಜೂರಿಗಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುವದು.

(ಬಿ) ವರ್ಷದ ಒಟ್ಟು ಖರೀದಿ, ವಿಕ್ರಿ ಹಾಗೂ ಲಾಭ ಇವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ವರ್ಷದ ಅಥಾವೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರಿಗಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುವದು. ಹಾಗೂ ಅಥಾವೆಯು ಮಂಜೂರಾದ ಬಳಿಕ ಅದರ ನೆಕಲನ್ನೂ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನೂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಎಡ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

೧೨. ಸಂಘಕ್ಕೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಾದ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ೬ ಭಾಗವನ್ನು, ಸಂಘದ ರಿಝರ್ವ್‌ ಫಂಡಿಗೆ ಒಂದು ಮಾಡಲ್ಪಡುವದು. ಉಳಿದ ಲಾಭವು ಸಂಘದ ಸಭಾಸದರಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಒಟ್ಟು ಖರೀದಿ ಹಣದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಲ್ಪಡುವದು.

೧೩. ಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರನು ಸಂಘದ ಆಡಿಟರನಾಗಿರುವನು. ಹಾಗೂ ಸಂಘದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಯಾವನೊಬ್ಬ ಸರಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥನೂ ಸಂಘದ ಸಭಾಸದರ ಪಾಲಕನೂ ಬೇಕಾದಾಗ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೧೪. ಸಂಘದ ಕೆಲಸವು ಶಾಲೆಯ ವೇಳೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಸತ್ಯವಹಾರ.

ಶ್ರೀ

ಮೆ|| ಶಾಲಾಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ:—

ಮರಾಠೆ ಈತನ ಸಾ. ನ. ವಿ. ವಿ.

ಇತ್ತಲಾಗಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಒಂದೆರಡರಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ (ಸ್ಟೋರು) ಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವವು. ಬೇಗನೆ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚುವದೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮತರದ ತಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗಲೆಂದು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ಖೋಟನಿಯಮಗಳನ್ನು (ಬಾಯ

ಗಳನ್ನು) ಇದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಸರಿದೋರಿದರೆ ತಮ್ಮ ಕಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ
ಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಜ್ಞಾನನೆಯುಂಟು.

ತಾರೀಖು ೫-೫-೧೯೨೧.

ವೈಜನಾಥ ವಾಸುದೇವ ಮಠಾಣಿ,
ಹೆ- ಮಾ. ಕನ್ನೂರ ತಾ. ವಿಜಾಪುರ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಹಕಾರಿ ಸ್ಪೋರದ ನಿಯಮಗಳು.

೧ ಹೆಸರು.

ಕನ್ನೂರ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.

೨ ಉದ್ದೇಶ.

೧ ಶಿಕ್ಷಣೋಪಯುಕ್ತವಾದ ಪುಸ್ತಕ ಪಾಟಿ ಮೊದಲಾದ ಜೀನಸುಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೆ
ನೋಯಿಯ ದರದಿಂದ ದೊರಕಬೇಕು. ೨ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿತ್ವವು ಬೆಳೆಯ
ಬೇಕು. ೩ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಧನೋತ್ಪಾದನದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ
ನೋಡಗಿಸಬೇಕು. ೪ ಸಾಮಾನ್ಯಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೊರ
ಕಬೇಕು. ೫ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಸಂಪಾದಿತವಾಗಬೇಕು.

೩ ಭಂಡವಲವು.

೧ ಪ್ರವೇಶ ಫೀ, ೨ ಶೇಅರುಗಳು, ೩ ದೇಣಿಗೆ, ೪ ಶೇವು, ೫ ಸಾಲ.

೪ ಶೇಅರುಗಳು.

ಒಂದು ಶೇಅರಿನ ಬೆಲೆಯು ೧ ರೂಪಾಯಿ ಇರುವದು. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ೫ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು
ಶೇಅರುಗಳನ್ನು ಮಾರಲಾಗದು. ಶೇಅರುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ೧ ಅಣೆ ಪ್ರವೇಶ
ಫೀಯನ್ನು ತುಂಬತಕ್ಕದ್ದು. ೩ನೇ ಇಯತ್ತೆಯಿಂದ ಮೇಲಿನ ಇಯತ್ತೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗ
ಗೆ ಶೇಅರುಗಳನ್ನು ಮಾರಬಹುದು.

ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲೆ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಸಂಬಂಧವು ಕಡಿಮೆಯಾ
ಗುವದು. ಕಾರಣ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟುನಂತರ ಪರಮಾವಧಿ ೧ ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಶೇರಿನ ಹಣವು
ಬಿರುಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

೫ ಶೇವುಗಳು.

ಶೇವುಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಲತೀ ಶೇವುಗಳೆಂದೂ (೬ ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮುದ್ದತಿನವು
ಚಾಲತೀ ಶೇವುಗಳು) ಕಾಯಂ ಶೇವುಗಳೆಂದೂ (೬ ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮುದ್ದತಿಯ
ಶೇವುಗಳು ಕಾಯಂ ಶೇವುಗಳು) ಎರಡು ತರಗಳಿರುವವು. ಚಾಲತೀ ಶೇವುಗಳಿಗೆ ೧ ರೂ.
ಗೆ ೧ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೬ ಪೈ ಬಡ್ಡಿಯೂ ಕಾಯಂ ಶೇವುಗಳಿಗೆ ೧ ರೂ. ಗೆ ೧ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೬ ಪೈ

ಬಡ್ಡಿಯೂ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಬೇಕಾದವರು ಶೇವುಗಳನ್ನು ಇಡಬಹುದು. ಆದ ಶೇವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡುವದು ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಬೋರ್ಡಿನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

೬ ಭಂಡವಲಿನ ಮರ್ಯಾದೆಯು.

೧ ಪ್ರವೇಶ ಫೀ, ೨ ಶೇಅರು, ೩ ದೇಣಿಗೆ, ೪ ಶೇವು ಹಾಗೂ ಸಾಲ ಇವೆಲ್ಲವು ಒಂದ ಕೊಡಿದ ಹಣವು ೨೦೦ ರೂ. ಗಳನ್ನು ವಿಸರಲಾಗದು. ಅವಶ್ಯ ತೋರಿದಾ ಶೇಅರಹೋಲ್ಡರರ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆಯ ಮಂಜೂರಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು.

೭ ರಿಝರ್ವ ಫಂಡು.

ನಿವೃತ್ತ ಲಾಭದ ಧ್ವಿ ಹಣವು ರಿಝರ್ವ ಫಂಡಿಗೆ ಜಮೆಯಾಗಬೇಕು. ಧ್ವಿ ಹಣವು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗೆ ಶ್ರಮದ ಮೊಬಲಗು ಎಂದು ಕೊಡಬೇಕು. ಉಳಿದ ಧ್ವಿ ಹಣವು ಶೇಅರಹೋಲ್ಡರರಲ್ಲಿ ಹಂಚಬೇಕು. ಆದರೆ ಶೇಅರ ಹೋಲ್ಡರರಿಗೆ ೧ ರೂ. ಗೆ ೧ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೬ ಪೈಗಾ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಲಾಭವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರವೇಶ ಫೀ, ದೇಣಿಗೆ ಇವು ರಿಝರ್ವ ಫಂಡುಗಳೆಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

೮ ಸ್ಟೋರಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು.

ಕನ್ನಡ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಉಳಿದ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಇದರ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಗದು.

೯ ಸ್ಟೋರದಲ್ಲಿ ಡತಕ್ಕ ಸಾಮಾನುಗಳು.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಳೆ, ಪುಸ್ತಕ, ಮಸಿ, ಟಾಕು, ಈ ಮೊದಲಾದ ಜೀನಸುಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಭಂಡವಲವು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಚಂಡು ಬೊಗರೆ ಮೊದಲಾದ ಆಟಿಕೆಯ ಜೀನಸುಗಳನ್ನೂ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ಅಂಗಿ, ಗುಂಡಿ ಈ ಮೊದಲಾದ ಮೈ ಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಬಕದಿವಸ ಬಾಳುವಂಥ ಜೀನಸುಗಳನ್ನೂ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

೧೦ ಕೆಲಸದ ವೇಳೆ.

ಸಾಲೆಯ ಕೆಲಸದ ವೇಳೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಳಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಟೋರಿನ ಕೆಲಸವನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

೧೧ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಬೋರ್ಡಿನ ಕೆಲಸಗಳು.

೧. ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದು ಮೂರೂವರೆ ಸಾಮಾನುಗಳ ದರವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸುವದು. ೨. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ತವಾಸಿಸುವದು. ೩. ಶೇಅರ ಹೋಲ್ಡರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಟೋರಿನ ಎಲ್ಲ ಭಾರವು ಇವರನ್ನು ಕೂಡಿದೆ.

೧೨ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆಯ ಕೆಲಸಗಳು.

ಶೇಅರ ಹೋಲ್ಡರರ ಸಭೆಯು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೨ ಸಾರೆ ಕೂಡಬೇಕು. ೬ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಲೆಕ್ಕದ ಅಥಾವೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕು. ಸಭೆಯಲ್ಲಾಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳು.

೧. ಮೂರು ಮಂದಿ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರನ್ನು ನಿಯಮಿಸುವದು.
೨. ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಆಡಿಟರ, ಖಜಿನದಾರ ಇವರನ್ನು ನಿಯಮಿಸುವದು.
೩. ಅಥಾವೆ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ತಪಾಸಿಸಿ ಮಂಜೂರ ಮಾಡುವದು.

೪ ಶೇಅರ ಹೋಲ್ಡರರ ತಕರಾರುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಶಾಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬಂದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವದು.

೫ ಇವುಗಳ ಹೊರ್ತು ಬೇರೆ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನಾದರೂ ವಿಚಾರಿಸುವದು.

೬ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆಯ (ಜನರಲ್ ಮೀಟಿಂಗ) ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಮಿನೀಟು ಬುಕ್ಯಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವದು. ಹಾಗೂ ಅದರದೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು (ನಕಲನ್ನು) ಶಾಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಮೆ|| ಡೆ. ಎ. ಇ- ವಿಜಾಪೂರ ಇವರ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸುವದು.

ಈ ತರವಾಗಿ ಕನ್ನೂರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ನಿಯಮಗಳಿರುವವು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಸಂಘದ ಹೆಸರು:- ಕನ್ನೂರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯವು.

ಸನ್ ೧೯೨೧ ಇಸವಿಯ ಮಾರ್ಚ್ ೩೧ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮೆಂಬರರ ಸಂಖ್ಯೆ-೧೪, ಶೇಅರುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಂಚಿದ ಲಾಭದ ಈ ದರವು-೧ ರೂ || ೧೧ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೫ ಪೈಗಳಂತೆ.

ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನಾ ತಾರೀಖು ೩-೯-೧೯೨೦

ಸಂಘದ ಅಥಾವೆಯು ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಯಾವ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ:- ೩-೯-೨೦ ರಿಂದ ತಾರೀಖು ೧-೪-೧೯೨೧ ರ ವರೆಗೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ ನಂಬರು. ೧

ಜಮಾ-

೧ ಶೇಅರುಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬಂದ ಹಣವು.

ರೂ. ಅ. ಪೈ.

೩೧ ೦ ೦

೨ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಶೇವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡದ್ದು.

೩ ಮೆಂಬರ ಜನರಿಂದ

೧ ೦ ೦

೪ ಮೆಂಬರರಲ್ಲದವರಿಂದ

೫೦ ೩ ೫

೩ ಇತರ ಉತ್ಪನ್ನವು.

ಅ ಪ್ರವೇಶ ಭೇ

ಆ ದೇಣಿಗೆ

ಕ ಮಾಲು ಮಾರಾಟ ಅಗಿ ಬಂದ ರಕಮು

೦ ೧೫ ೦

೫ ೨ ೧

೧೧೪ ೦ ೬

ಜೇರಿಣು.

೨೦೨ ೬ ೧

ಖರ್ಚು—

೧ ಶೇಅರುಗಳ ಹಣವು ತಿರುಗಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು.

೨ ಶೇಅರ ಹೊಲ್ಲರರಿಗೆ ಹಂಚಿದ ಲಾಭವು.

೩ ಮಾಲು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ್ದು.

೪ ಖರ್ಚು ಖಾತೆಗೆ ಬಿದ್ದ ರಕಮುಗಳು.

ಅ ಸೆಕೆಟರಿ ಪಗಾರವು.

ಆ ಸಾಧಿಲವಾರ ಖರ್ಚು

ಕ ಬಾಡಿಗೆ

ಕ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು

ಕ ಇತರ ಖರ್ಚು

೫ ಮಂದಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕದ್ದು.

೬ ಮಾಲು ತರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ರವಾನಾಗಿ ಅದ ಹಣವು.

ರೂ. ಆ. ಪೈ.

೧ ೦ ೦

೪ ೧೦ ೬

೧೪೩ ೧೧ ೧

೨ ೬ ೯

೨ ೯ ೬

೨ ೬ ೦

೦ ೫ ೪

೦ ೧೦ ೬

೦ ೯ ೩

೩೩ ೧೩ ೦

೧೯೨ ೩ ೧

೭ ರೋಖ ತಿಲುಕು.

೧೦ ೩ ೦

ಒಟ್ಟು ಜೇರಿಣು.

೨೦೨ ೬ ೧

ಪತ್ರಿಕೆ ನಂಬರು. ೨

ಲಾಭಹಾನಿಯ ಲೆಕ್ಕವು.

ಜಮಾ—

೧ ಮಾಲು ಮಾರಾಟಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಬಂದ ಲಾಭವು.

ರೂ. ಆ. ಪೈ.

೧೫ ೯ ೧೦

೨ ಇತರ ರಕಮುಗಳು.

ಅ ಪ್ರನೇಶ ಭೀ ಮತ್ತು ದೇಶಗಿ.

೬ ೧ ೧

ಬೇರೀಜು.

೨ ೧ ೧೦ ೧೧

ಖರ್ಚು—

೩ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು.

ರೂ. ಆ. ಪೈ.

೨ ೭ ೦

೪ ಕವಿರಾಜನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು.

೦ ೫ ೪

೫ ಪಗಾರ ಸಾದಿಲವಾರ ಖರ್ಚು

೫ ೧೦ ೩

೬ ಇತರ ಹಾನಿಗಳು.

೦ ೧೦ ೭

೭ ಶೇಅರ ಹೋಲ್ಡರರಿಗೆ ಹಂಚಿದ ಲಾಭವು.

೪ ೧೦ ೭

ಬೇರೀಜು.

೧೩ ೧ ೯

೮ ನಿವ್ವಳ ಅಂಗಡಿಯ ಲಾಭವು.

೮ ೯ ೨

(ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ರಿಡ್ಕೂರ್ವ್‌ಫಂಡು)

ಒಟ್ಟು ಬೇರೀಜು.

೨೧ ೧೦ ೧೧

ಪತ್ರಿಕೆ ನಂಬರು. ೩

ಜಮೆ— — — — — ಖರ್ಚು— — — — — .

೩.೧೧.೧ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಒಟ್ಟು ಖರೀದಿ

೧೧೪-೦-೬ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಆದ ವಸೂಲಾಟವು.

೧-೯-೧೦ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಬಂದ ಲಾಭವು.

೪೫-೪-೫ ಸಾಲ ಅಬ್ಬೆರಕ್ಕೆ ತಿಲುಕು ಇದ್ದ ಮಾಲಿನ ಬೆಲೆ.

೧೯-೪-೧೧

೧೫೯-೪-೧೧

ವಿದ್ಯಾಬಾತಿಯ ನೋಟೀಸುಗಳು.

No L/ 1558 of 1921/22
Dharwar, 11 May, 1921.

ಮೆಮೊರಾಂಡಮ್:—

ಈ ಅಫೀಸದ ನಂ. $\frac{1183}{6-5-1919}$ ಸಮ್ಮುಖಿ ಎಲ್ಲ ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದುದರಿಂದ:—

ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಕ್ಲಾಸುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ಗಿಜನೇ ತಾರೀಖಿನ ಅಥವಾ ಅದೇ ಸುವಾರಕ್ಕೆ ಸದರಿ ಮಾಸ್ತರ್ ಜನರ ಒಟ್ಟು ಒಂದು ಯಾದಿ (List) ಯನ್ನು ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸದರಿ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರರ (Qualifications) ಯೋಗ್ಯತೆ, ನೌಕರಿ, ಕೆಲಸ, ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಶರಾ ಇವುಗಳ ವಿಷಯ ಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಮನಬಂದಂತೆ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಅಫೀಸಕ್ಕೆ ಪರಭಾರಿ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರರ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತೆ ಸದರಿ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಸರಕೂಲರದಿಂದ ಯಾವತ್ತು ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೨. ಸರಟೀಫಿಕೇಟು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕೂಡಲಿಚ್ಛಿಸುವವರ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದಂಥ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಲಿಸ್ಟಿನ ಮುಂದಿನ ವರುಷದಿಂದ ಗಿಜನೇ ಡಿಶಂಬರ್‌ಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬೇಕು.

Office of the E. I. S. D. }
Dharwar.

Sd/. H. K. GOKHALE,
For Educational Inspector, S. D.

ನೋಟೀಸು.

ಮೆ. ಎ. ಇ. ಸಾ. ಬಾ. ರವರ ಪತ್ರ ನಂಬರ $\frac{L \parallel 1761}{1921-22}$ ನೇದರ ಪ್ರಕಾರಾ:—

ಧಾರವಾಡದ ಗಂಡಸರ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಪರೀಕ್ಷೆಗೋಸ್ಕರ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರಲಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಇಲ್ಲವೆ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಯಾವ ಮಾಸ್ತರಿಗೂ ಉಮೇದವಾರರಿಗೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ವರ್ಷದ (೧೯೨೧) ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರವಾನಿಗೆ ದೊರೆಯಲಾರದು.

ಎ. ಇ. ರವರ ಅಫೀಸು }
ಧಾರವಾಡ.
೧೨-೫-೧೯೨೧

H. K. Gokhale,
For Educational Inspector S. D.

ಸರಕೊಲರ ನಂ. ೯೯ (ಅ)

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಲೊ. ಬೊ. ಮಾಸ್ತರ ಮತ್ತು ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ ರಿಗೆ—

೩. ಎ. ಇ. ಕಾನಡಾ ಇವರಿಂದ ತಿಳಿಸುವದೇನೆಂದರೆ.—

ಟ್ರೇನಿಂಗ್‌ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅಥವಾ ಟ್ರೇನಿಂಗ್‌ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಗನೇ ವರ್ಷ, ೨ನೇ ವರ್ಷ, ೩ನೇ ವರ್ಷದ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಅಂದರೆ ೧-೧೨-೧೯೨೧ರಿಂದ ಸೇಜದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಂಥಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪರವಾನಗಿ ಗೋಸ್ಕರ ಇತ್ತಕ್ಕಡಿಯು ಜಾ. ನ. $\frac{649}{4-6-19}$ ಹಾಗೂ $\frac{559}{24-6-21}$ ಕರ ಮೇರೆಗೆ ಯಾವತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ವಶ್ಚಿತಿರ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

೨ನೇ ಹಾಗೂ ೩ನೇ ವರ್ಷದ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಬರಲಪೇಕ್ಷಿಸುವರು ತಾ|| ೧-೯-೧೯೨೧ ಳಗಾಗಿ ನಮಗೆ ತಲ್ಪುವಂತೆ ಹಾಗೂ ೧ನೇ ವರ್ಷದ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಅಥವಾ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಳಿಗೆ ಶೇರತಕ್ಕವರು ತಾ|| ೨೦-೭-೨೧ ರೊಳಗಾಗಿ ತಲ್ಪುವಂತೆ ಅರ್ಜಿ ರವಾನಿಸ ಕು.

ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಟ್ರೇನಿಂಗ್‌ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅಥವಾ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡ್ರಲಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿ ಸರಕೊಲರುಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ತಾ|| ೧-೧೨-೨೧ರೊಳಗಾಗಿ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಅರ್ಜಿ ಲಿಸಬೇಕು.

೨ನೇ ಮತ್ತು ೩ನೇ ವರ್ಷದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡ್ರಲಪೇಕ್ಷಿಸುವರು ಈ ನೊದಲು ಕಾಲೇ ಳ್ಲಿ ಎಷ್ಟುವರ್ಷ ಮತ್ತು ಎಂದಿನಿಂದ ಎಂದಿನವರೆಗೆ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿವವರಿರುವರೆಂಬ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು.

ಲಾಯಖಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟಿಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ೧ನೇ ವರ್ಷದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗ ನಃ ೨ನೇ ವರ್ಷ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಶೇರುವದಕ್ಕಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸದರಿ ಕ್ಲಾಸಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಾರಗಿನಿಂದ ಕೂಡ್ರಲಕ್ಕಾಗಲಿ ಪರವಾನಗಿ ದೊರೆಯಲಾರದು.

ಉರ್ದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮೇಲಿನ ಮುದ್ದತಿಗಿಂತ ಕನಿಷ್ಠ ೧೫ ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಾದಲು ಅರ್ಜಿ ರವಾನಿಸಬೇಕು.

ಮುದ್ದತ್ತು ವೊರಿಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ನಮೂನೆಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ತಯಾರಿಸದೆ ಇದ್ದ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಪಿಲು
-೪-೧೯೨೧.

}

(Signed) G. B. Jamakhandi,
Ag. ಡಿ. ಎ. ಇ. ಕಾನಡಾ.

ಸರಕಾರದ ನಂ. ೧೦೦

ಸನ್ ೧೯೨೧ನೇ ಇಸವಿಯ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿಂದಾ (೧) ಕಾರವಾರ ಕನ್ನ ಪ್ರೀನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲ (೪) ಅಹಮ್ಮದಾಬಾದ ಉರ್ದು ಪ್ರೀನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲ (೫) ರತ್ನಾ ಮರಾಠಿ ಪ್ರೀನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಶೇರಲಪೇಕ್ಷಿಸುವಂಥಾ ಉಮೇದವಾರರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಯ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ೧೯೨೧ನೇ ಇಸವಿಯ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ೨೦ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾಗಿ ತಪ್ಪ ತಪ್ಪವಂತೆ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಸದರಿ ಉಮೇದವಾರರು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೇ ತಯನ್ನು ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬೇಕು.

೧ ಯಾವ ಪ್ರೀನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಕುರಿತು ಅರ್ಜಿ ಇರುತ್ತದೆ.

೧ (೧) ಉಮೇದವಾರರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು.

೨ (೨) ಜನ್ಮ ತಾರೀಖು (ಬ) ವಯಸ್ಸು

೩ ಜಾತಿ, ಒಳಭೇದ

೪ ಮುಲ್ಕಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾದ ಇಸವಿ ಮತ್ತು ಸೆಟಿರ

೫ ಮುಲ್ಕಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಕೊಂಡ ಗುಣಗಳು

೬ ಮುಲ್ಕಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಕೊಂಡ ಗುಣಗಳ ಶೇಕಡಾ ಪ್ರಮಾಣ (ಅಂ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಂತೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ.)

೭ ಮುಲ್ಕಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ನಂಬರ

೮ ಪ್ರೀಂಡರಾದನಂತರ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಯಾವದೇ ಕನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಕಬೂಲ ಇರುವಿರೋ ಹ್ಯಾಗೆ?

೯ ವಾಸಸ್ಥಳ

೧೦ ಉಮೇದವಾರರ ಪೂರ್ಣ ಪತ್ರೆ

೧೧ ಕಾಯಂ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ತಿಕ್ಷಕ ಜನರು ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಯಾವ

ಪ್ರೀನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಸೇರುವದಾದಲ್ಲಿ ಇತ್ತ ಕಡಿಯ ಸ. ನ $\frac{೯೯ (ಬ)}{೨೦ - ೪ - ೨೧}$ ಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿ ಅರ್ಜಿ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬರದೇ ಇದ್ದ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಬರುವ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ೨೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ನಂತರ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮು|| ಎ|| ಇ|| ಸಾ|| ಬಹಾದ್ದೂರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಕಡೆಗೆ ಭಾರಿ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿಕೊಡದೆಂದು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಮೀರಿ ಕಳಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಲೇಕ್ಕೆ ಹಾಕುವದರಲ್ಲಿ ಬರುವದೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ತಾ. ೨೮-೪-೧೯೨೧.

G. B. Jamakhandi,

Ad. D. ೨. ೨ ಕಾಸಾ.

ನೋಟೀಸು.

ಧಾರವಾಡ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕಲಿಯಲಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ೧೯೨೧ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಡಿಸೆಂಬರ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವದು. ತಯಾರಿ ವರ್ಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ೫ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಯಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವದು. ನೋದಲನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ೬ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಯಂತೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಉಮೇದವಾರರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡೆಪೂಟಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಅಕ್ಟೋಬರ ತಿಂಗಳ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾಗಿ ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ೫ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಗಳ ವಿಷಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗದವರು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಬಾರದು. ಉಮೇದವಾರರು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವರು.

ತಯಾರಿವರ್ಗ— ಅಂಕಗಣಿತ, ವ್ಯವಹಾರೀ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ, ತ್ರೈಶಾಶಿಕ ಪಂಚ ಶಾಶಿಕ ಸರಳ ಬಡ್ಡಿಯ ಸುಲಭ ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

ಭಾಷಾ— ವಾಚನ. ೫ ನೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ನೋದಲಿನ ೩೦ ಪಾಠಗಳು.

ಕವಿತೆ— ಅದೇ ಪುಸ್ತಕದ ೭ನೇ ೨೪ನೇ ೩೦ನೇ ಪಾಠಗಳು ಅರ್ಥ ಸಹಿತ.

ವ್ಯಾಕರಣ— ನಾಮ ಸರ್ವನಾಮ ವಿಶೇಷಣ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಅವ್ಯಯಗಳನ್ನು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸುಲಭವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವದು.

೧ನೇವರ್ಷ— ಅಂಕಗಣಿತ ಹಿಂದಿನ ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದಲ್ಲದೆ ದಶಾಂಶ ಚಕ್ರ ಬಡ್ಡಿಯ ಸುಲಭ ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

ವಾಚನ— ೬ನೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ೧ ರಿಂದ ೨೫ ಪಾಠಗಳು.

ಕವಿತೆ— ,, ೯ನೇ ೧೬ನೇ ೨೧ನೇ ಪಾಠಗಳು.

ವ್ಯಾಕರಣ— ಮುಂಚಿನ ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತಷ್ಟು.

ಕನ್ನಡ ಮುಲ್ಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರೂ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಉಮೇದವಾರರು ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಗೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ದೊರೆತವರು ಮಾತ್ರ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಮುದ್ದತು ವಿಶಾಖ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಲಾರದು. ೧ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ ತರುವಾಯ ಬಂದವರನ್ನು ತಯಾರಿ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದು.

ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆಗಳು ಡೆಪೂಟಿ ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರ ಕಡೆಗೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೂ ಸಿಗುವವು.

ಧಾರವಾಡ.

ತಾ|| ೪ - ೪ - ೧೯೨೧

M. Newland.

ಲೇಡೀ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್,

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ನಿಯಮಗಳು.

೧. ಕಾಲೇಜದ ೧ನೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿಚ್ಛಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ೬ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ತಯಾರಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ೫ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡಲು ಅಪ್ಪಣೆಯು ದೊರೆಯಲಾರದು. ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನವಂಬರ ಅಥವಾ ಡಿಸೆಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವದು. ಹಾಗು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವದು.

೨. ಉಮೇದವಾರರ ಒಳ್ಳೇ ನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಬ್ಬರು ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಸರಟೀಫಿಕೇಟಗಳನ್ನ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಮದುವೆಯಾದವರನ್ನು ಅವರ ಗಂಡನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಹೊರತು ಹಾಗು ವಿಧವೆಯವರನ್ನು ಅವರ ಯೋಗ್ಯ ಪಾಲಕರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಹೊರತು ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ಮದುವೆಯಾಗದ ಹಿಂದೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರನ್ನು ಕಾಯ್ದೇಶೀರ ಹಾಗು ಯೋಗ್ಯ ಪಾಲಕರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದ ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ್ಪು ದೊರೆಯಲಾಗದು.

೩. ಉಮೇದವಾರರ ಪಾಲಕರು (ಗಂಡ, ಭಾವ, ಮೈದುನ, ತಂದೆ, ಅಣ್ಣ ಮು) ಅಭ್ಯಾಸವು ಪೂರ್ಣವಾಗುವ ವರೆಗೆ ಆ ಉಮೇದವಾರರನ್ನು ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಇಡುವದಕ್ಕೂ ಅನಂತರ ನೇಮಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರೊಡನೆ ಇದ್ದು ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಕಬೂಲ ಇದ್ದೇವೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇಬ್ಬರು ಯೋಗ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರ ಸಾವಿಾನು ಸಹಿತ ಕರಾರಪತ್ರವನ್ನು ಬರಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಕರಾರಪತ್ರವನ್ನು ಬರಕೊಟ್ಟು ಹೊರತು ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ್ಪು ದೊರೆಯಲಾಗದು.

ಟೀಪು— ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ್ಪು ಪಡೆಯದೆ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ೩ನೆಯ ನಿಯಮವು ಲಾಗು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಂಡು ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರ ಹಿಂಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪಾಲಕರು ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಗಡ ಕೊಡತಕ್ಕದು.

೪. ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಹಾಗೂ ೨೫ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾಗದು.

೫. ಏನೊಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರವು ಉಂಟು.

೬. ಉಮ್ಮೇದವಾರರ ಯೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಕಾಯಿದೇಶೀರ ಪಾಲಕರು ಇದರ ಸಂಗಡ ಇರುವ ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆಯನ್ನು ತುಂಬಿ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡೆಪೂಟಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಮುಖಾಂತರ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಆ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಯಾವತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಬರೆದಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ನಿಕಾಲೆ ಉತ್ತರವು ಕಳಿಸಲ್ಪಡುವದು. ನಿಕಾಲೆ ಉತ್ತರವು ಬಾರದ ಹೊರತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರನ್ನು ಕಳಿಸಲಾಗದು. ಕಳಿಸಿದರೆ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾಗದು.

೭. ಬೋರ್ಡ್‌ಂಗಿನ ಊಟದ ಖರ್ಚು ೮-೯ ರೂಪಾಯಿ ಹತ್ತಬಹುದು. ಇದರ ಹೊರತು ವುಸ್ತುಕ ಅರಿವೆ ಅಂಚಡಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಬೋರ್ಡ್‌ಂಗಿನಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಈ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಗಡ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

೮. ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

M. Newland.

ಲೇಡೀ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್.

ಟೀಪು :— ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಡೆ. ಎ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ವರ ಮುಖಾಂತರ ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆ.

ಮೆಹರಬಾನ ಲೇಡೀ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜು ಧಾರವಾಡ ಇವರ ಹುಜೂರಿಗೆ—

ಅರ್ಜಿದಾರ :—

ಮುಕ್ಕಾಮ

ತಾಲೂಕು

ಜಿಲ್ಲಾ

ಇವರು ಬರಕೊಂಡ ವಿನಯಪೂರ್ವಕ ಅರ್ಜಿ ಏನಂದರೆ :—

ನನ್ನ... ..ದ... ..

ಈಕೆಯನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವಳ ಸಂಬಂಧದ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿರುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಕಾಲೇಜದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮು|| ರವರಿಗೆ ಶ್ರುತನಿರಬೇಕು.

ಸಹಿ.

ಮೆಹರಬಾನ ಡೆ. ಎ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಇವರ ಮುಖಾಂತರ ರವಾನೆ
(ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯು ಕಾಯದೇಶೀರ ಪಾಲಕರು ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ
ಬಗ್ಗೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

೧. ಹೆಸರು

೨. ಜನ್ಮ ತಾರೀಖು, ತಿಂಗಳು ಇಸವಿ.

೩. ಜಾತಿ

೪. ಪಾಸಾದ ಇಯತ್ತೆ.

೫. ಸಧವಾ ಅಥವಾ ವಿಧವಾ ಇಲ್ಲವೆ ಅವಿವಾಹಿತ.

೬. ಪಾಲಕನಿಗೂ ಉಮ್ಮೇದವಾರಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ

೭. ಪಾಲಕನ ಹೆಸರು ಉದ್ಯೋಗ ಪತ್ತೆ.

೮. ೫೨೦ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಇಬ್ಬರು ಜಾವೊನದಾರರ
ಹೆಸರು ಅವರ ಪೂರ್ಣ ಪತ್ತೆ

೧ನೇ, ೨ನೇ, ೩ನೇ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಕರಾರ ಪತ್ರ ಬರಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪಾಲಕನ
ಒಪ್ಪಿಗೆ

ಪಾಲಕನ ಸಹಿ.

ಸೂಚನೆ:—ಮೇಲಿನ ಮಾಹಿತಿ ಬಂದ ಹೊರತು ನಿಕಾಲೆ ಹುಕುಮು ದೊರೆಯ
ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಿಕಾಲೆ ಹುಕುಮು ದೊರೆತ ಹೊರತು ಉಮ್ಮೇದವಾರರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಾ
ಗದು. ಇದರ ಸಂಗಡ ಲೀಫ್ಟಿಂಗ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆ ನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಬ್ಬರು
ಸಂಭಾವಿತರ ಲೇಖಿ ದಾಖಲೆಯನ್ನೂ ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ನೋಟೀಸು.

ವರ್ಧಪ್ರಾಯಿರು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ.

ಮೆ. ಎ. ಇ. ಸಾ ಬಾ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತಿಳಿಸುವದೇ
ನಂದರೆ:—

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಾಗತಕ್ಕ ಈ ವರ್ಷದ ವರ್ಧಪ್ರಾಯಿರು ಪರೀಕ್ಷೆಯು ತಾರೀಖು ೨೨ನೇ
ಅಗಸ್ಟ ೧೯೨೧ನೇ ದಿವಸ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ೧೧-೨೦ಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಗಂಡಸರ
ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವದು. ಉಮ್ಮೇದವಾರರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು
ತಾ||೧೫ನೇ ಅಗಸ್ಟ ೧೯೨೧ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗಾಗಿ ತಲುಪುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಟ್ರಿ. ಕಾ. ಧಾರವಾಡ,

R. M. MAHISHI,

1st June 1921.

Principal.

ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಹೂರಿ, ಮೊರೆಬಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕ.

ಸಂಪುಟ ೫೯ }

ಜೂನ್. ೧೯೨೧.

{ ಸಂಚಿಕೆ ೩

ಸಂಪಾದಕರ ಸ್ವಟಿಲೇಖಗಳು

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಾದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಗತಿ
ಸುನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಂಕಗಳಿಂದ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇಸವಿ.	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ.	ಟ್ರೀಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ.	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಂಡು.	ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಣ್ಣು.
೧೯೦೦	೯೧೧೮	೫೮೯೫	೪೩೫೭೧೬	೧೨೭೮೮
೧೯೧೦	೧೧೭೯೦	೭೦೩೮	೫೮೦೯೭೭	೧೦೯೬೦೬
೧೯೨೦	೧೨೭೧೪	೧೦೩೭೫	೬೦೨೧೫೭	೧೫೭೯೭೫

ಸ್ಥೂಲಮಾನದಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೬ ಪಟ್ಟು ಟ್ರೀಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೨ ಪಟ್ಟು ಗಂಡು ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೬ ಪಟ್ಟು, ಹುಡುಗೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೩ ಪಟ್ಟು, ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗಿರುವದು ಸಮಾಧಾನ ಕರನಾಗುವದು. ಆದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿಯಿರುವ ಪಟ್ಟಣ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ೨೬೨೫೮ ಇರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೯೯೦೭ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ೧೨೭೧೪ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದರೆ ಶಾಲೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡದೆ ಇದ್ದ ಊರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೬೩೫೧ ಇದ್ದದ್ದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಯಾವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡುವದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೨೭೬೪೦ ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಟ್ರೀಂಡರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೦೩೭೫ ಇರುವದು. ಟ್ರೀಂಡ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರರು ೪೪೭೯, ಟ್ರೀಂಡ ಅಸಿಸ್ಟಂಟರು ೪೮೬೪, ಟ್ರೀಂಡ ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರೆಸ್ ೫೪೬, ಟ್ರೀಂಡ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಮಿಸ್ಟ್ರೆಸ್, ೫೪೬, ಟ್ರೀಂಡ ಮೇಲೆ ಟ್ರೀಂಡರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೪೦ ರಂತೆ ಇರುವದು. ಸ್ಥೂಲಮಾನದಿಂದ ಟ್ರೀಂಡ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರರಷ್ಟೇ ಟ್ರೀಂಡ ಅಸಿಸ್ಟಂಟರೂ, ಟ್ರೀಂಡ ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರೆಸ್‌ರಷ್ಟೇ ಟ್ರೀಂಡ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಮಿಸ್ಟ್ರೆಸ್‌ರೂ ಇರುವದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರೇ

ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯಗಳೆಂಬ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪ್ರೀಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಆಗಿರುವದಿಲ್ಲೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಂದ ಆ ಕೊರತೆಯು ಪೂರೈಕೆಯು ಇನ್ನು ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದೆಂದು ನಂಬಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಅನ್‌ಪ್ರೀಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜ್ ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರೀಂಡ ಗುವ ವರೆಗೆ ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೀನಿಂಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆರಿಸಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುವದು.

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಸ್ಥೂಲಮಾನದಿಂದ ೨ ಕೋಟಿ ಇರುವ ರಿಂದ ಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೫ ಇರುವದೆಂಬ ನಿಯಮದಂತೆ ಅಂಥ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸುಮಾರು ೩೦ ಲಕ್ಷ ಆಗುವದು. ಅದರಲ್ಲಿ ೧೦ ಲಕ್ಷ ಗಂಡು, ೧೫ ಲಕ್ಷ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಇನ್ನೂ ೯ ಲಕ್ಷ ಹುಡುಗರು ಹಾಗೂ ೧೩೬ ಲಕ್ಷ ಹುಡುಗೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಲುವಾಗಿ ತಕ್ಕ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡದ ಹೊರತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಕ್ರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ನೋಡಲಿ ಅಗ್ಗತೆಯ ದಿವಸಗಳು ಬರುವ ವರೆಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳದ ಮಾನವನ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ನೋಡಿದರೆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಲುವಾಗಿ ಹೊಸ ಕರವನ್ನು ಕೂಡಿಸದ ಹೊತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವೂ ಸಕ್ರಿಯದೂ ಆಗಲಾರದು.

X

X

X

X

X

X

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ೬ ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೪೬ ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಯತ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ೧೬ ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಿನ್ ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ವರು. ೧ನೇ ಇಯತ್ತೆಯಿಂದ ೪ನೇ ಇಯತ್ತೆಯ ವರೆಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸುಮಾರು ೪ ಲಕ್ಷ ೧೦ ಸಾವಿರ ಇದ್ದು ಉಳಿದ ಮೂರು ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೪೦ ಸಾವಿರ ಮಾತ್ರ ಇರುವದು. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷ ಗಟ್ಟಲೆ ಹುಡುಗರು ಮೇಲಿನ ಇಯತ್ತೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸದೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸೋ ಹೋಗುತ್ತಿರುವರೆಂಬದು ಗೊತ್ತಾಗುವದು. ಹೀಗಾಗುವಡಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣೀ ಭೂತವಾಗಿದ್ದರೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅನಾದರವೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೆ|| ಡಾಯರೀಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗವುಳ್ಳ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು.

(೧) ಸರಕಾರದವರು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲೆಣಿಸಿದ “ ಪಂಚಾಯತ ಬಿಲ್ಡಿ ” ನಿಂದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಲಿಸ ಕ್ಕೆ ವಿಷಯಗಳು; ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ವೇಳೆ, ಸಾಲೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವೇ ವೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಒಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(೨) ಖಾಸಗಿ ಸಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವವರಿಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು ದ್ರವ್ಯ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.

(೩) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳದ ಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(೪) ೪-೫ ಇಯತ್ತೆಗಳುಳ್ಳ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇರ ಒಡದು.

(೫) ಸಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಹಳ್ಳಿಗಾಡ ಜನರಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭಿರುಚಿಯುಂ ಗುವದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಾಚನಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅಂಥಜನರ ವಾಚನಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಚಯವನ್ನು ಇರಿಸುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಈ ಸೂಚನೆಗಳು ಅತಿ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳವೂ ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮನನ ಮಾಡ ಕ್ಕುಂಥವೂ ಇರುವವೆಂದು ಬೇರೆಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ.

*

*

*

*

ಜೂನ ೨೪ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಡೆಕ್ಕನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯ ಪ್ರಧಾನರಾದ ಪರಾಂಜಪೇಯವರು ಶಿಕ್ಷಣದ ಸುಧಾರಣೆಯ ಗ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸರಕಾರದ ಧೋರಣವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ— ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಮೊದಲಿಸಿ ಕೊಡಲೆಣಿಸಿದ ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಗ ಗೆ ಖರ್ಚಿನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಭಾಗದಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ತ್ವವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವರು. ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೂಡಿ ಲೇ ಸಕ್ರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಗಳಿಗೆ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಯಸಹಾಯವನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬಹುದು. ಮುಂಜಾನೆ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸರತಿ ಬಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಖರ್ಚು ಧಿ ಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದು ವೃದ್ಧಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಹಳ್ಳಿಯ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು “ ಪಂಚಾಯತ ಲಿನಿಂದ ” ಗ್ರಾಮದ ಪಂಚರ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ರಕಾರದವರು ಸಕ್ರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಜನರು ತಮ್ಮ ಮತ ನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕರ ನ್ನು ಕೊಡಲೊಪ್ಪಿದರೆ ಸರಕಾರದವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿರುವರು. ಹಿಂದುಳಿದ

ಜಾತಿಯವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಬಜೆಟ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಾಂಜಪೇಯವರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನಾದಾರ ಪರಾಂಜಪೇಯವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಮಾಡದೆ ಕೈಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂತಿರುವರೆಂದು ಅನೇಕರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಆದರೂ ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಪರಾಂಜಪೇಯವರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯ ಪ್ರಗತಿಯು ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದ ನಂಬುವದು ಸಮಂಜಸವಾಗಲಾರದು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುವಾಗ ತಮ್ಮಿಂದ ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುವವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ತಾವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತೇವೆಂದು ತಮ್ಮ ಮನೋಗತವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ಹುಡುಗರ ದಂಡ.

(Boys Scouts.)

ಹುಡುಗರ ದಂಡನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ದೇಶಕ್ಕಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಈತರದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದಿದೆ. ಅದುವರಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಸ್ಥೂಲಜ್ಞಾನವಿರುವದು ಅವಶ್ಯವದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವೆವು.

ಸನ್ ೧೮೯೯-೧೯೦೦ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕೆಯೊಳಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷರಿಗೂ ಬೋಅರ್‌ಜನರಿಗೂ ಯುದ್ಧ ಹುಟ್ಟಿತು. ಆಗ ಬೋಅರ್ ಜನರು, ಇಂಗ್ಲೀಷರ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಮೆಫ್-ಕಿಂಗ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣದ ಕೋಟೆಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಇಂಗ್ಲೀಷರ ದಂಡ ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಶಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿತು. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪವಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಶತ್ರುಗಳ ಹೊಡೆತದಿಂದ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಹತ್ತಿತು. ಇಂಗ್ಲೀಷ ಸೇನಾಪತಿಯೂ, ಅವನ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಅಮಲದಾರನಾದ ಬೆಡೆನ್ ಪಾವೆಲ್ಲನೆಂಬವನೂ, ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಹತ್ತಿದರು. ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫ ಸಾವಿರ ಬ್ರಿಟಿಶರಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಹುಡುಗರಿದ್ದರು. ಬೆಡೆನ್ ಪಾವೆಲ್ ದೊರೆಯು, ಹುಡುಗರನ್ನು ಯುದ್ಧದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂಚಿಕೆ ತೆಗೆದನು. ಅವನು ಅವರಿಗೆ ತುಸು ಕವಾಯತ ಕಲಿಸಿದನು. ಹಾಗೆ ಉತ್ಸಾಹ ಗೊಳಿಸಿ, ಯುದ್ಧ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದನು. ಹುಡುಗರು ಒಳ್ಳೆ ಹುರುಳು

ನಿಂದ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಮತ್ತು ಬಾಯಶಿಕೆಗಳುಳ್ಳವರನ್ನು ಹತ್ತಿ ಭರದಿಂದ ಹೋಗಿ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತರುವ, ಹಾಗೂ ದಂಡಿನ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಗಳ ಕಾವಲುಗಾರರಾಗುವ, ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಗುಂಡಿನ ಮಳೆ ಸುರಿಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅನಂದದಿಂದಲೂ, ನಿರ್ಭಯದಿಂದಲೂ ಮಾಡಹತ್ತಿದರು.

ಜನರಲ್ ಬೆಡೆನ್ ಪಾವೆಲ್ಲನು ಹುಡುಗರ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನೋಡಿ ಚಕಿತನಾದನು. ಯುದ್ಧವು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಅವನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಹತ್ತಿದನು. ಹಾಗೂ ತನಗೆ ದೊರೆದ ಅನುಭವವನ್ನು ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದನು. ಅವನ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಫಲವು ದೊರೆಯಿತು. ಈ ಸುಮಾರು ೨೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾವಧಿ ಬಾಲಕರ ದಂಡು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಈ ದಂಡ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವಂತಹದಲ್ಲ; ಆದರೆ ಯುದ್ಧೋಪಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವಂತಹದಿರುತ್ತದೆ. ಹುಡುಗರಿಗೆ ಈಗ ದೊರೆದ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಹತ್ತಿದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳು ಮುಂದೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವವು. ಶಾಂತತೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹುಡುಗರು ಮೇಲಾದ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಬಾಳುವರು.

ಈಗ ಇಡಿ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ-ಚಮೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಬ್ಬುತ್ತಿವೆ. ಜನರಲ್ ಬೆಡೆನ್ ಪಾವೆಲ್ಲನು ಅದರ ಮುಖ್ಯ ಚಾಲಕನಾಗಿದ್ದಾ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಯೌವನಾವಸ್ಥೆಯು ಬರುವ ಕಾಲದೊಳಗೆ, ಹುಡುಗರ ಮನೋವಿರಗಳನ್ನೂ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸಿದರೆ, ಅವರು ಸಚ್ಚರಿತ್ರ ಸದಾಚಾರಿಗಳೂ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳೂ ದೇಶಹಿತತತ್ಪರರೂ ಪವಿತ್ರಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳುಳ್ಳವರೂ ಆವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಶೀಲವು ಏರ್ಪಡುವದು. ಹೀಗೆ ಜನರಲ್ ಬೆಡೆನ್ ಪಾವೆಲ್ಲನಿಗೆ ಅನುಭವವುಂಟಾಗಿದೆ. ಅವನು ಬಾಲಚಮುವಿನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಜಗದ್ವಿಖಾನಾದ 'Scouting for Boys' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದನು. ಅದರ ಪ್ರತಿಗಳು ವೆಚ್ಚವಾಗಿರುವವು.

ಜನರಲ್ ಬೆಡೆನ್ ಪಾವೆಲ್ಲನು ಈ ಬಾಲ ಚಮೂ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ೧೮-೧೯ ವರ್ಷ ಹುಡುಗರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದನು. ಮುಂದೆ ೧೯ ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ, ಹಾಗೂ ಮೇಲಿನ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಹ, ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾದೆಂದು ಮುಗಂಡನು. ಹಾಗೂ ೨ ವರ್ಷದಿಂದ ೧೨ ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಿನ (ಕಡಿ ಹುಡುಗರ ಭಾಗವನ್ನೂ, ೧೨ ವರ್ಷದ ಮೇಲಿನ ಹುಡುಗರ (ಸೀನಿಯರ್) ಭಾಗವನ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದನು. ಇದರಿಂದ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗರು ಸೇವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಯೌವನವನ್ನು ಸೇರುವ ಆಯುಷ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (Adole scence) ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರ ಮನಸಿನ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಆಚರಣೆ-ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ-ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಗುಣಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೆಡೆನ್ ಪಾವೆಲ್ಲನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹುಡುಗರು ಮಧ್ಯ ಕಾಲೀನ ಯೋಧರಂತೆ (Knights of the middle ages) ಸಿಕ್ಕವರನ್ನೂ ಬಲಹೀನರನ್ನೂ ಭಿಕ್ಷುಕರನ್ನೂ ಅಬಲೆಯರನ್ನೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ-ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒಡೆಯನ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರೋಪಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಧರ್ಮಾತ್ಮರೂ ಶುದ್ಧಾಚರಣೆಯವರೂ ದೀನರಕ್ಷಕರೂ ಶೂರವೀರರೂ ಆದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುರುಷರನ್ನು ಅನುಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮಾನಾಗಲೂ ತತ್ಪರರಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೊರೆತ ಹುಡುಗರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಯೌವನ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗುವರೆಂದು ಅರಿತು ಅದರಂತೆ ಬೆಡೆನ್ ಪಾವೆಲ್ಲನು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಶೋಜನೆಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಚಿಕ್ಕ ದಂಡಾಳುಗಳ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಶನಾದರೂ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳಿರಬಾರದು. ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡುವಂತೆ ಅವರು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಅಪಾರಾಧವರು ನಿಜನಾದ ಬಾಲ-ಸೈನಿಕರಲ್ಲವೆಂದು ಬೆಡೆನ್ ಪಾವೆಲ್ಲನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ-ಪ್ರೇಮವೂ ದೇಶಸೇವೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಒಡೆಯನ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಭಕ್ತಿಯೂ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಡುವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಬಾಲ-ಚಮೂ-ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆ-ಸುಧಾರಣೆ, ಸಚ್ಚರಿತ್ರ-ಸಂಘಟನೆ ಎಂಬ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈಗ ಜನರು ಬೇರೆ ಹಲವು ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಗಿ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸೃಷ್ಟಿ-ಸೌಂದರ್ಯದ ಅವಲೋಕನಕ್ಕೆ ವಿಮುಖರಾಗುತ್ತಾರೆ. ದರೆ ಬಾಲ ಚಮೂ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಪ್ರೀತಿಯು (Nature love) ಬಿಖಾಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯರು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಸೃಷ್ಟಿ ನಿರೀಕ್ಷಣ ತ್ವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಿಕ್ಕ ದಂಡಾಳುಗಳು ಸಹ, ಅವರಂತೆ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿರೀಕ್ಷಕರಾಗುವುದು ಯೋಗ್ಯವು. ಅವರ ಆಯುಷ್ಯದ ಬಹಳ ಭಾಗವು, ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಬಹುದೂರಾಗಿ ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಡವಿಯೊಳಗಿನ ಗಿಡಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು, ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗ, ಕಾಡೊಳಗಿನ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳು, ಕ್ರಿಮಿ-ಜಂತು-ಕೀಟಗಳು, ಇವುಗಳ ಜ್ಞಾನವು, ಹುಡುಗರಿಗೆ ಆಡಾಡುತ್ತ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಬಯಸ್ಸಿನ ಹಾಗೂ ಗವಿ ಗುಡಗಳ ಪ್ರೇಮವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸರಿ

ಪಾಠದಿಂದ ಈತಭಕ್ತಿಯು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಮಾನವೀ-ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ, ದೇವರಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದದ್ದರ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿ, ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೃತಜ್ಞತಾ-ಬುದ್ಧಿಯು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಬಾಲ ಚಮೂ-ಶಿಕ್ಷಣದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಫಲಗಳು. ಒಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಸಾದಾ ವರ್ತನವೂ ಉಚ್ಚ ವಿಚಾರಗಳೂ ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವವು.

ಸಮಾಜ-ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ-ಮಾತೃಭೂಮಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಬಲಿಷ್ಠರೂ ಪುರುಷಾರ್ಥಿಗಳೂ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳೂ ಚತುರರೂ ಆದ ನಾಗರಿಕರು ಉಂಟಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬಾಲ್ಯ-ಯೌವನಾವಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವಿನ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಹುಡುಗರಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕೇಬೇಕೆಂದು ಬಿಡೆನ್ ಪಾವ್ಲನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವದು. ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ದೇಶ-ಪ್ರೇಮ, ಒಡೆಯನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಇವುಗಳಂತೆಯೇ “ಮೊದಲು ದೇಶವು ಬಳಿಕ ನಾನು” (Country first, self afterwards) ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬಾಲ ಚಮೂವಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವದು.

ಬಾಲ ಚಮೂವಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರರು ಹುಡುಗರನ್ನು ಹೊಡೆಯುವ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣವು, ಪಾಠಶಾಲೆಯಂಥ ಸಂಕುಚಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ಆಟ-ನೋಟಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಯಾಮವಾಗುವಂತೆ ಕೌತುಕಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಕಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. (Scouting Games ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಆಟಗಳ ವಿವರಣೆಯುಂಟು) ಆ ಆಟಗಳನ್ನು ಹುಡುಗರು ಬಯಲಲ್ಲಿಯೂ ಗಿಡಗಂಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಿಗೂ ಹೊಡೆಯದೆ, ಸ್ಕೌಟ ಮಾಸ್ತರರು ಚಿಕ್ಕ ತಮ್ಮಂದಿರನ್ನೆಂತೆ, ಹುಡುಗರ ಕೂಡ ಪ್ರೇಮಾದರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಡೆಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಲ ಚಮೂವಿನಲ್ಲಿ ಸೇರತಕ್ಕ ಹುಡುಗರು ಒಳ್ಳೇ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಎಲ್ಲರದರಿಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧಾನವು ಉಪನಯನದಂತೆ ನೆರವೇರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ವಾಕ್ಯಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ:—(೧) ನಾನು ನನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯುರ್ದೇಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡುವೆನೇನೆಂದರೆ, — ನಾನು, ಈಶ್ವರನು ರಾಜನ ಹಾಗೂ ಮಾತೃಭೂಮಿ ಇವುಗಳ ಸಂಬಂಧವ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವೆನು. (೨) ನಾನು ಬೇಕಾದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಹೆರವರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವೆನು (೩) ಬಾಲಚಮೂವಿ ಸಂಬಂಧದ ಎಲ್ಲ ವಿಧಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವೆನು.

ಬಾಲ ಚಮೂವಿನ ವಿಧಿ-ನಿಯಮಗಳು : (೧) ಬಾಲಸೈನಿಕನು ಸಕಲರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕು. (೨) ಅವನು ದೇವರು, ಅರಸನು, ತಾಯ್ತಂದೆಗಳು, ತನ್ನ ಅಕ್ಕಾಂಜಿಗಳು, ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಕೈಕೆಳಗಿನವರು ಇವರೆಲ್ಲರೊಡನೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕು (೩) ಹೆರವರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವದು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. (೪) ಅವನ ಎಲ್ಲರ ಗೆಲೆಯನ್ನೂ ಸಂಗಡಿಗನ ಬಂಧುವೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಅವನು ಬೇಕಾದ ಜಾತಿಯ

ವನು ಇಲ್ಲಿವೆ ಮತದವನು ಇದ್ದರೂ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. (೫) ಅವನು ಎಲ್ಲೆ ನಮ್ರವಾಗಿರಬೇಕು. (೬) ಅವನು ಮನುಷ್ಯೇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಿತ್ರನಾಗಿರಬೇಕು. (೭) ಅವನು ತಾಯಿತಂದೆಗಳ, ತನ್ನ ಗುಂಪಿನೊಡೆಯನ, ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಅಪ್ಪಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. (೮) ಅವನು ಎಂತಹ ವಿಪತ್ತುಗಳೊದಗಿದರೂ ನಗೆವೋರಿಯವನೂ ಸ್ವಸನ್ನಿಹಿತನೂ ಆಗಿರಬೇಕು. (೯) ಅವನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಾಭದಾಯಕನಾಗಿರಬೇಕು. (೧೦) ಅವನು ಮನಸಿನಿಂದಲೂ ಮಾತಿನಿಂದಲೂ ಕರ್ಮದಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧನಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಂತೆ ಒಟ್ಟು ೫೬ ನಿಯಮಗಳುಂಟು.

ಬಾಲಚಮೂವಿನ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕವಾಯತು, ಗಾಳಿಯವೇಗ, ತಾರಾಗಣಗಳಗತಿ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಮುಂತಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬೇಕಾಗುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವ ಕಲೆಯು ಸಹ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಜಲವಿದ್ಯೆ, ಸ್ಥಲವಿದ್ಯೆ, ಆಕಾಶ ವಿದ್ಯೆ, ಕುಸ್ತಿಯಾಡುವದು, ಹಾರಾಡುವದು, ಓಡುವದು, ತಾರುಕೊಡುವದು, ಟ್ರೈಪ್‌ರೈ ಟಿಂಗ, ಲಘುಲೇಖನ, ಕಾಲ್ಗಾಲಿ, ವೋಟಾರ ನಡಿಸುವದು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ, ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಆರಿಸುವದು, ಪಶುರಕ್ಷಣೆ, ಒಕ್ಕಲತನ, ಅಶ್ವಾರೋಹಣ, ವಾಸ್ತುವಿದ್ಯೆ (ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್) ವಾದ್ಯವಿದ್ಯೆ, ನಾಟ್ಯಕಲೆ, ಗಾಯನ, ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ, ವೈದ್ಯಕ, ಬೇನಿಗರ ಆರೈಕೆ, ಕಮ್ಮಾರಿಕೆ, ಬಡಿಗತನ, ಖನಿಗಳ ವಿದ್ಯೆ, ನೆಯ್ಗೆ, ಅಗಸತನ, ಜ್ಯೋತಿಷ, ಇವೇ ಮುಂತಾದ ವುಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವುಗಳನ್ನು ಹುಡುಗರ ಲಕ್ಕು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಕೆಲಸ ಸಾಗುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸೌಭಾಗ್ಯ ವಶದಿಂದಲೋ, ದುರ್ಭಾಗ್ಯ ವಶದಿಂದಲೋ ಬಾಲಚಮೂಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೂ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕನ್ನಗತ್ತರಿಯು ಸೇರಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕೊರೆಯುತ್ತಿರುವದು. ಈಗ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳ ಸರಳ ಹಗ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಗ್ಗಂಟುಗಳ ಸಾಲುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚದಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಾದಿಯೇ ಕಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉಳಿದ ಶಾಲೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಬಾಲಚಮೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯುಂಟು. ಬಾಲಚಮೂ-ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹುಡುಗರು ಅತ್ಯಂತ ಆತುರರೂ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳೂ ಆಗಿ, “ನಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿರಿಂದು” ಪರೀಕ್ಷಕರಿಗೆ ದುಂಬಾಲು ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, ಇತರ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಯೋಗ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೊರತು, ಉಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಸನಗ್ರಸ್ತರೂ ಭಯಾಕ್ರಾಂತರೂ ಅತ ಏನ ನಿರುತ್ಸಾಹಿಗಳೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ! ಬಾಲಚಮೂವಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯು, ಗಿಡದ ಫಲದಂತೆ, ನಿತ್ಯ ಕೃತ್ಯದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಿಣಾಮವಿರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯು, ಗಾರುಡಿನ ಅರಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಗಿಡ ಹುಟ್ಟಿಸಿ

ಚು-ಕಾಯಿ-ಹಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವಂತೆ, ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವೂ, ತತ್ಸಾಲು

ಇಲ್ಲಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಂತಹದೂ, ಸಾಧಿಸದಿದ್ದರೆ ನಗೆಗೇಡು ಮಾಡುವಂತ
ಹದೂ, ಭವಿತವ್ಯದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಅಪಾಯ ಮಾಡುವಂತಹದೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ !

ಬಾಲಚಮೂವಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯು (೧) ಚಮೂವಿನ ನಿಯಮಗಳ
ಜ್ಞಾನ, (೨) ಸಾಂಕೇತಿಕ ಚಿಹ್ನೆ (೩) ಬ್ರಿಟಿಶ್ ನಿಶಾನೆಯ ಮಹಿಮೆಯ ಜ್ಞಾನ ಮುಂ
ತಾದ ಸಹಜ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವದು. ದ್ವಿತೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯು (೧) ಗಾಯಪಟ್ಟ
ವರ ಆರಯ್ಕಿ; (೨) ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸುವದು; (೩) ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತ; (೪) ಹೆಜ್ಜೆಹಾಕುತ್ತ
ನಡೆಯುವದು; (೫) ಉರಿಹೊತ್ತಿಸುವದು; (೬) ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವದು; (೭) ಅರ್ಧ
ಮೈಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತರುವದು; ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ
ಆಗುವದು. ತೃತೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ (೧) ನಾವುಗಳನ್ನು ನಡಿಸುವದು; (೨) ಮುರಿದ
ಎಲವು ಕಟ್ಟುವದು, ರಕ್ತನಾಳಿಕೆಗಳು ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದರೆ ಕಟ್ಟುವದು; (೩) ಹೆರವರಿಗಾಗಿ
ಅಡಿಗೆ; (೪) ನಕಾಶೆ ತೆಗೆಯುವದು; (೫) ಕೆಳಗಿನ ವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ
ಹೇಳುವದು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಸಮಾವೇಶವಾಗುವದು.

ಬಾಲಚಮೂವು ಗುಂಪು-ಗುಂಪಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಒಂದೊಂದು
ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ತಂಡಗಳಿರುವವು. ಗುಂಪಿಗೂ ತಂಡಕ್ಕೂ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳ ಹೆಸ
ರಿನ ಸಾಂಕೇತಿಕ ನಾಮಗಳಿರುವವು. ಅದರಿಂದ, ಕುದುರೆಯ ಗುಂಪು, ಹುಲಿಯ ಗುಂಪು,
ಬಿಕ್ಕಿನ ತಂಡ, ಗಿಳಿಯ ತಂಡ ಹೀಗೆ ಹೆಸರುಗಳಾಗಿರುವವು. ಕೆಲವುಗಳಿಗೆ ಶೂರ ಮಹಾ
ಪುರುಷರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿರುವರು. ಉದಾಹರಣೆ:-ಭೀಷ್ಮನ ತಂಡ, ಶಿವಾಜಿಯ
ಗುಂಪು, ಅಕಬರನ ಗುಂಪು, ಗೋವಿಲೇನ ಗುಂಪು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬಾಲಚಮೂವಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತೀರ ಸ್ವಲ್ಪ ಇರುವರು, (೧) ಪ್ರಾಂತದ ಕಮಿಷ
ನರನು (೨) ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಮಿಷನರನು, (೩) ಚಮೂ-ಗುರುಗಳು, (೪) ಸಾಹಾಯ್ಯಕ
ಗುರುಗಳು, (೫) ಗುಂಪಿನ ಇಲ್ಲವೆ ತಂಡದ ಹಿರಿಮಣಿಯು (೬) ಚಿಕ್ಕದಂಡಾಳು. ಇವ
ರೆಲ್ಲರು ಬಾಲಚಮೂವಿನೊಳಗಿನವರೇ ಇರುವರು. ಹೊರಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲ-ಚಮೂ
ವಿಗೆ ಹತ್ತುವ ವೆಚ್ಚವು, ವರ್ಗಣೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಚಮೂವಿನ ದುಡಿ
ಮೆಯಿಂದಲೂ ಹಣವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಚಮೂವಿನೊಳಗಿನವರೇ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ನಿರ್ಣಯದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ
ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವದೋ ಇಲ್ಲೋ ಎಂಬದನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವರು. ಈಗ
ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ದಂಡಾಳುಗಳು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಲ್ಪ
ಟ್ಟಿರುವರು. ಅವರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವರು.
ಸಣ್ಣ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಚಿಕ್ಕ ದಂಡಾಳುಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವು
ನಡೆದಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಚಿಕ್ಕ ದಂಡಾಳವು, ಬೇರೆ ದಂಡಾಳಿನ ಕೂಡ ಸಹೋದರನಂತೆ
ನಡೆಯುವನು. ಅವನು ಬೇಕಾದ ದರ್ವದವನಿರಲಿ, ಮತದವನಿರಲಿ, ಜಾತಿಯವನಿರಲಿ

ಅವನಿಗೆ ಅಣ್ಣಾ ! ತಮ್ಮಾ ! ಎಂದು ಕರೆಯುವನು. ಎಲ್ಲ ಬಾಲಚಮೂವಿನ ಬಿರು
ವಾಕ್ಯವು “ ಸೇವೆಗೆ ಸಿದ್ಧ ” (Be prepared) ಎಂಬದಿರುವದು.

ಬಾಲಚಮೂ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಗೌರವದ ಮಾತನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿ
ವದು ಅವಶ್ಯವದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವನು ಕುಲಗಿಡುವ ಭಯವಿಲ್ಲ ಧರ್ಮಸಂ
ಧದ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ವ್ಯತ್ಯಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಸ್ವ
ಯೊಬ್ಬ ಚಿಕ್ಕ ದಂಡಾಳು, ತನ್ನ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ದೈ
ವಾಜೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಜಪಾನುಷ್ಠಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಮೂ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವುಂಟು.

ಈ ಬಾಲಚಮೂವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಸೇನೆಯಲ್ಲ, (Non-military)
ಇದರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬಲಾತ್ಕಾರವಿಲ್ಲ. (Non-sectarian); ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀ
ಚಲನವಲನವಿಲ್ಲ (Non-political organisation); ಆದುದರಿಂದ ಸವ
ಜಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತವಾದ ಈ ಬಾಲಚಮೂ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ (ಹ
ಸಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ) ಹಬ್ಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ ದೇಶಭಕ್ತರೂ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಿಯರೂ ಆದ ಸಜ್ಜನರು ತ
ಅವಶ್ಯಕತೆವ್ಯವೆಂದು ಬಗೆದು ಯತ್ನಿಸಿದರೆ, ದೇಶದ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡಿ
ತಾಗುವದು.

ಧಾರವಾಡ ಟ್ರೇ. ಕಾ. ಪ್ರಾ. ಸ್ಕೂಲ, }
೧೨-೬-೧೯೨೧.

ವ ಮ. ತಟ್ಟೆ.
ಸಂಪಾದಕ ಬಾಲಮಿತ್ರ

ಡಾ. ಶ್ರೀರಾಮ, ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ ಶ್ರೀನಗರ, (ಕಾಶ್ಮೀರ)

ಇವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿದ

ಅರೋಗ್ಯದ ಹತ್ತು ನಿಯಮಗಳು. *

(೧) ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಸುಖವಾಗಿಯೂ ಸಂತೋಷದಿಂದಲೂ ಬೇಗನೇ ಎಳ
ಎದ್ದು ನೋಲೆ ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಜಪಿಸಿರಿ:-

ಕಂದೆ || ಆಡಲ್ ಶೌರ್ಯದ ವಚಮಂ ।

ಮಾಡಲ್ ಸೌಖ್ಯದ ವಿಚಾರಮಂ ಘನಕೃತಿಯಂ ||

ಮಾಡಲ್ ಪ್ರಕಾಶಿತ ನಿರಲ್ ।

ನಾಡೊಳ ಗಾಂ ಮಾತುಗುಡುವೆ ನಂತೆಯೆ ನಡೆವೆಂ ||

" The Bombay Chronicle " ಪತ್ರದಿಂದ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದು .

B J. H.

ನೀರಿನಿಂದ ಮೋರೆಯನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಒಂದು ಪೌಂಡು ನೀರನ್ನು ಕುದಿ
ಯಿರಿ. ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೂಗಿನ ಬ್ಲಾರದಿಂದ ಅದನ್ನು ಎಳೆದು
ಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಕಿಡಿಕೆಯನ್ನು ಮೂರ್ಛವಾಗಿ ತೆರೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತು ದೀರ್ಘ
ವಾಗಿ ಉಸಿರಾಡಿಸುತ್ತ ಅಂಗೈಗಳಿಂದ ಮೈಯ್ಯನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಕ್ಕಿರಿ.

(೨) ನಿಯಮಿತತನದಿಂದ ಶೌಚಕ್ಕೆ ಕೋಗಿರಿ. ಹಸನಾದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದಾಗಲಿ,
ಖಜಾನದಿಂದಾಗಲಿ ಕೈಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಚಿಕ್ಕದಾದ ಹಸರು ಕೊಂಬೆ
ದಿಂದಾಗಲಿ, ಹಲ್ಲುಪುಡಿ, ಮತ್ತು ಕುಂಚ (Brush) ದಿಂದಾಗಲಿ ಹಲ್ಲು, ನಾಲಿಗೆ,
ಗಂಟಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿರಿ. ಅದರಿಂದ ಅನ್ನಕೋಶದ ದೋಷವೂ
ವ್ಯಸದ ಮಾಲಿನ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು. ಬಾಯಿಯನ್ನೂ, ಮೂಗಿನ ಸೊಳ್ಳೆಗ
ನ್ನೂ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿರಿ. ಅದರಿಂದ ಒಳಗಿರುವ
ಫೆರೊದಲಾದ ದೋಷವು ದೂರಾಗುವುದು.

(೩) ಆ ಮೇಲೆ ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಜಳಕ ಮಾಡಿರಿ. ನೊದಲು ತಲೆಯಮೇಲೆಯೂ
ಶರೀರದ ಮೇಲೆಯೂ ನೀರನ್ನು ಸುರುವಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಮತ್ತು ಒರಟಾದ ಒದ್ದೆ ಪುಟ್ಟ
(Powel) ಯನ್ನು ಸುರಿಯಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ಅದರಿಂದ ಮೈಯ್ಯನ್ನು ತಿಕ್ಕಿರಿ. ಸೂರ್ಯನ
ರಣಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಮೈಮೇಲಿನ ಚರ್ಮದ ಭಾಗನೆಲ್ಲ ದಿವ
ಕ್ಕೆ ಒಂದಾವರ್ತಿಯಾದರೂ ಶುದ್ಧವಾದ ಹವೆಯಲ್ಲಿರಲಿ; ನಿಯಮಿತತನದಿಂದಲೂ
ದೈವತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿಯೂ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಉದ್ದವಾದ ಶ್ವಾಸವು ಹುಟ್ಟು
ದಂತೆ ಶುದ್ಧವಾದ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಶುದ್ಧ ಹವೆಯಲ್ಲಿ
ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಿದುಳು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗುತ್ತದೆ; ಬುದ್ಧಿಯು ಚುರುಕಾಗ
ುತ್ತದೆ; ಖಿನ್ನತೆಯು ಪರಿಹೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ತಲೆಯನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡಿ ಮೂಗಿನಿಂದ
ಉಸಿರಾಡಿಸಿರಿ.

(೪) ಮೈಮೇಲಿನ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಸಡಿಲಾಗಿರಬೇಕು. ಎಂತಹ
ಹಿಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಶರೀರದ ಯಾವ ಭಾಗವನ್ನೂ ಒತ್ತುವಂತೆ ಇರಬಾರದು. ಒಳ
ಒಂಗಿಯನ್ನು ದಿನಾಲು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಒಗೆಯಬೇಕು. ಪೋಷಾಕು ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವಚ್ಛ
ವಾಗಿಯೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಕೈ ಬೆರಳಿನ ಉಗುರುಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ
ಗೆಸುತ್ತ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡಬೇಕು. ಉಗುರಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹೊಲಸು ಸೇರದಂತೆ ಎಚ್ಚರ
ವಂದಿರಬೇಕು. ಹತ್ತಿಯಾದ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು. ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಅವ
ಗವಾಗಿ ಹಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಹೊಲಸೂ ಧೂಳಿಯೂ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕ್ರಿಮಿ
ಗಳೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವವು.

೫ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡಿರಿ. ಯಾವದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಚ್ಛ
ವಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಊಟ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ, ಅನಂದದಿಂದಿರುವಾಗಲೇ ಮಾಡಿರಿ. ಒಮ್ಮೆ ಊಟ

ಮಾಡಿದನಂತರ ಎರಡನೆಯ ಊಟ ಮಾಡುವದರೊಳಗಾಗಿ ಒಂದು ತುತ್ತನ್ನೂ ತಿನ್ನಬೇಡಿರಿ. ಆಹಾರವು ಕೇವಲ ರುಚಿ ಕಟ್ಟುಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪೋಷಕವಾಗಿರಲಿ. ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೂ ಉಂಡ ಮೇಲೆಯೂ ಕೈಗಳನ್ನೂ ಬಾಯಿಯನ್ನೂ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಹಲ್ಲುಗಳಿವೆಯಷ್ಟೇ; ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತುತ್ತನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅಗಿದು ನುಂಗಬೇಕೆಂಬುವದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿರಿ. ವನಸ್ಪತಿಗಳು, ಎಣ್ಣೆಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳು, ಕಾಯಿಗಳು, ಧಾನ್ಯಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಯುಷಿಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾಂಸವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಪೇಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಉತ್ತಮವಾದುದು; ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಕುಡಿಯುವದಕ್ಕಿಂತ ತಿನ್ನುವುದು ಮೇಲು; ಅಂದರೆ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯಲೇ ಬಾರದೆಂತಲ್ಲ. ಕುಡಿಯಿರಿ. ಆದರೆ ಕಡಮೆ ಕಡಮೆ ಕುಡಿದಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮವು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು. ಒಂದು ಭಾಗ ಮೊಸರನ್ನೂ ಮೂರು ಭಾಗ ನೀರನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಪೇಯವು ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ದಿನಾಲು ಒಂದು ಥಾಲಿ ತುಂಬ ಕುಡಿಯಿರಿ ಅದರಿಂದ ಆಯುಷ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಅನ್ನ ಕೋಶದ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಘನವಾದ ಆಹಾರದಿಂದಲೂ ಕಾಲು ಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರವಾಹಿಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿ ಉಳಿದ ಕಾಲು ಭಾಗವನ್ನು ಹವೆಗೋಸ್ಕರ ಶರವಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಊಟದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಿರಿ. ಹಣ್ಣುಗಳು ಅರುಚಿಯನ್ನೂ ಅಪಚನವನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತವೆ; ಭೇದಿಯ ಔಷಧದಂತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ; ಯೋಗ್ಯವಾದ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಉಪ್ಪನ್ನು ಪೂರೆಯಿಸುತ್ತವೆ. ಶರೀರವನ್ನೆಲ್ಲ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ ಬಲಹೀನರೂ ರೋಗಿಗಳೂ ಆದವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಚೈತನ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಸೇಬು (Apple) ಹಣ್ಣುಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉತ್ತಮವಾದ ಔಷಧದ ಗುಳಿಗೆಗಳು. ದಿನಾಲು ಒಂದೊಂದು ಸೇಬು ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೆ ವೈದ್ಯನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಾಮು (Almond) ಕಣ್ಣಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ; ಅಡಿಕೆಯು ಮಿದುಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ; ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮತ್ತು ಕರುಳಿನ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ದ್ರಾಕ್ಷೆಗಳು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಔಷಧವಾಗಿವೆ. ಉಪ್ಪನ್ನೂ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನೂ ಮಿತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸಿರಿ. ತಿನ್ನುವಾಗ ಕುಡಿಯಬೇಡಿರಿ; ಅಥವಾ ಕುಡಿಯುವಾಗ ತಿನ್ನಬೇಡಿರಿ. ಊಟ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ತಾಸು ಮೊದಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಊಟವಾದ ಬಳಿಕ ಎರಡು ತಾಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಥಾಲಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಿರಿ. ನೀರಿನ ಕುಡಿಯುವುದೆಂದರೆ ಅಂತಸ್ಥಾನ ಮಾಡುವುದು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿನ್ನುವದಕ್ಕಿಂತ ಉಪವಾಸ ವಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಊಟವು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಆನಂದದ ಮತ್ತು ಕೃತಜ್ಞತೆಯ

ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಯ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಬನ್ನಿರಿ.

(೬) ತಂಬಾಕು, ಚಹಾ, ಕಾಫಿ, ಸರಾಯಿ, ಅಪು, ಗಾಂಜಿ ಮೊದಲಾದವು ಔಷಧಗಳು; ಆಹಾರಗಳಲ್ಲ. ಇವು ಅರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿತಕಾರಿಗಳಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ನಿತ್ಯ ಸೇವನೆಯು ತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಇವು ಮಿದುಳಿಗೆ ಬೇನೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ; ಅನ್ನಕೋಶವನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತವೆ; ಹೃದಯವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತವೆ; ಮಾಂಸ, ಮದ್ಯ, ತಂಬಾಕು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಎಂದೆಂದೂ ಮುಟ್ಟದಿರುವದು ನಿಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಇವುಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯಜಾತಿಯು ವಿಸತ್ತು, ನಾಶ, ಪ್ಲೇಗ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಅನರ್ಥವನ್ನು ತಡೆಯುವದು ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಕರ್ತವ್ಯವು.

(೭) ಕೆಟ್ಟ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಓದಬೇಡಿರಿ. ಡೆಸ್ಕಿ (Desk) ನ ಮೇಲೆ ಎಂದೂ ಬಗ್ಗಬೇಡಿರಿ. ಯಾವಾಗಲೂ ನೆಟ್ಟಗೆ ಸೆಪೆದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬೇಸರ ಬಂದಾಗ ಬರೆಯುವುದನ್ನಾಗಲಿ, ಓದುವುದನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಹಿಂಭಾಗ ದಿಂದಲೂ ಎಡಗಡೆಯ ಭುಜದ ಮೇಲಿಂದಲೂ ಬೆಳಕು ಬರುತ್ತಿರಲಿ, ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಇಂಚುಗಳ ಮೇಲೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹಿಡಿಯಿರಿ. ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಮೊದಲೂ, ಅನಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ತಣೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಡೆಯುವಾಗಲೂ, ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೋಗುವಾಗಲೂ ಓದುವದು ಅಪಾಯಕರವಾದದ್ದು. ಐವತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛ್ವಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ; ಅಂದರೆ ಕಡಿಮೆ ಯತ್ನದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸವಾಗುವದು. ಮಳಲು, ಹೊಗೆ, ಧೂಳಿ, ಕಲ್ಲು ಇವುಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯ ತಟ್ಟಿದಂತೆ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೀಳಗೊಡಬೇಡಿರಿ. ಎಡಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೊಂದು ವ್ರಾಣವು ಬಿದ್ದರೆ ಬಲಗಣ್ಣನ್ನೂ, ಬಲಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಎಡಗಣ್ಣನ್ನೂ ತಿಕ್ಕಿರಿ.

(೮) ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಂಚೆ ಮೂತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬನ್ನಿರಿ; ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಒಂದು ಛಾಲಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಿರಿ. ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರ್ವಾಲೋಚಿಸಿರಿ. ರಾತ್ರಿ ೯ ಘಂಟೆಯಿಂದ ೧೦ ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಹೋಗಿರಿ. ಕಿಡಿಕಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆರೆದಿಟ್ಟು ಒಂಟಿಗರಾಗಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡಿರಿ ತಲೆಯನ್ನೂ, ಮುಖವನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಬೇಡಿರಿ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಮೊದಲು ಒಂದು ತಾಸು ನಿದ್ರೆಮಾಡುವದು ಆ ಮೇಲೆ ಎರಡು ತಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದು.

ಮಾಡಿದನಂತರ ಎರಡನೆಯ ಊಟ ಮಾಡುವದರೊಳಗಾಗಿ ಒಂದು ತುತ್ತನ್ನೂ ತಿನ್ನಬೇಡಿರಿ. ಆಹಾರವು ಕೇವಲ ರುಚಿ ಕಟ್ಟುಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪೋಷಕವಾಗಿರಲಿ. ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೂ ಉಂಡ ಮೇಲೆಯೂ ಕೈಗಳನ್ನೂ ಬಾಯಿಯನ್ನೂ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಹಲ್ಲುಗಳಿವೆಯಷ್ಟೇ; ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತುತ್ತನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅಗಿದು ನುಂಗಬೇಕೆಂಬುವದನ್ನು ಮನೆಯಬೇಡಿರಿ. ವನಸ್ಪತಿಗಳು, ಎಣ್ಣೆಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳು, ಕಾಯಿಗಳು, ಧಾನ್ಯಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಯುಷಿಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾಂಸವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಪೇಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಉತ್ತಮವಾದುದು; ಅದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ತಿನ್ನುವುದು ಮೇಲು; ಅದರಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯಲೇ ಬಾರದೆಂತಲ್ಲ. ಕುಡಿಯಿರಿ. ಅದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಕಡಿಮೆ ಕುಡಿದಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮವು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು. ಒಂದು ಭಾಗ ಮೊಸರನ್ನೂ ಮೂರು ಭಾಗ ನೀರನ್ನೂ ಕೊಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಪೇಯವು ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ದಿನಾಲು ಒಂದು ಥಾಲಿ ತುಂಬ ಕುಡಿಯಿರಿ ಅದರಿಂದ ಆಯುಷ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಅನ್ನ ಕೋಶದ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಘನವಾದ ಆಹಾರದಿಂದಲೂ ಕಾಲು ಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರವಾಹಿಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿ ಉಳಿದ ಕಾಲು ಭಾಗವನ್ನು ಹವೆಗೋಸ್ಕರ ಶೇಖರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಊಟದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಿರಿ. ಹಣ್ಣುಗಳು ಅರುಚಿಯನ್ನೂ ಅವಚನವನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತವೆ; ಭೇದಿಯ ಔಷಧದಂತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ; ಯೋಗ್ಯವಾದ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಉಪ್ಪನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತವೆ. ಶರೀರವನ್ನೆಲ್ಲ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ ಬಲಹೀನರೂ ರೋಗಿಗಳೂ ಆದವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಚೈತನ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಸೇಬು (Apple) ಹಣ್ಣುಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉತ್ತಮವಾದ ಔಷಧದ ಗುಳಿಗೆಗಳು. ದಿನಾಲು ಒಂದೊಂದು ಸೇಬು ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೆ ವೈದ್ಯನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಾಮು (Almond) ಕಣ್ಣಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ; ಅಡಿಕೆಯು ಮಿದುಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ; ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮತ್ತು ಕರುಳಿನ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ದ್ರಾಕ್ಷೆಗಳು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಔಷಧವಾಗಿವೆ. ಉಪ್ಪನ್ನೂ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನೂ ಮಿತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸಿರಿ. ತಿನ್ನುವಾಗ ಕುಡಿಯಬೇಡಿರಿ; ಅಥವಾ ಕುಡಿಯುವಾಗ ತಿನ್ನಬೇಡಿರಿ. ಊಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ತಾಸು ಮೊದಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಊಟವಾದ ಬಳಿಕ ಎರಡು ತಾಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಥಾಲಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಿರಿ. ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದೆಂದರೆ ಅಂತಸ್ಥಾನ ಮಾಡುವುದು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಉಪವಾಸ ವಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಊಟವು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಆನಂದದ ಮತ್ತು ಕೃತಜ್ಞತೆಯ

ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಯ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಬನ್ನಿರಿ.

(೬) ತಂಬಾಕು, ಚಹಾ, ಕಾಫಿ, ಸರಾಯಿ, ಅಫು, ಗಾಂಜಿ ಮೊದಲಾದವು ಔಷಧಗಳು ; ಆಹಾರಗಳಲ್ಲ. ಇವು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿತಕಾರಿಗಳಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ನಿತ್ಯ ಸೇವನೆಯು ತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಇವು ಮಿದುಳಿಗೆ ಬೇನೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ ; ಅನ್ನಕೋಶವನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತವೆ ; ಹೃದಯವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತವೆ ; ಮಾಂಸ, ಮದ್ಯ ತಂಬಾಕು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಎಂದೆಂದೂ ಮುಟ್ಟದಿರುವುದು ನಿಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಇವುಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯಜಾತಿಯು ವಿಪತ್ತು, ನಾಶ, ಪ್ಲೇಗ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಅನರ್ಥವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಕರ್ತವ್ಯವು.

(೭) ಕೆಟ್ಟ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಓದಬೇಡಿರಿ. ಡೆಸ್ಕ್ (Desk) ನ ಮೇಲೆ ಎಂದೂ ಬಗ್ಗಬೇಡಿರಿ. ಯಾವಾಗಲೂ ನೆಟ್ಟಗೆ ಸೆಪೆದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬೇಸರ ಬಂದಾಗ ಬರೆಯುವುದನ್ನಾಗಲಿ, ಓದುವುದನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಹಿಂಭಾಗ ದಿಂದಲೂ ಎಡಗಡೆಯ ಭುಜದ ಮೇಲಿಂದಲೂ ಬೆಳಕು ಬರುತ್ತಿರಲಿ, ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಇಂಚುಗಳ ಮೇಲೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹಿಡಿಯಿರಿ. ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಮೊದಲೂ, ಅನಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ತಣೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಡೆಯುವಾಗಲೂ, ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೋಗುವಾಗಲೂ ಓದುವುದು ಅಪಾಯಕರವಾದದ್ದು. ಐವತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛ್ವಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ ; ಅಂದರೆ ಕಡಿಮೆ ಯತ್ನದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸವಾಗುವದು. ಮಳಲು, ಹೊಗೆ, ಧೂಳಿ, ಕಲ್ಲು ಇವುಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯ ತಟ್ಟದಂತೆ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೀಳಗೊಡಬೇಡಿರಿ. ಎಡಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯು ಬಿದ್ದರೆ ಬಲಗಣ್ಣನ್ನೂ, ಬಲಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಎಡಗಣ್ಣನ್ನೂ ತಿಕ್ಕಿರಿ.

(೮) ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಂಚೆ ಮೂತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬನ್ನಿರಿ ; ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಒಂದು ಛಾಲಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಿರಿ. ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿರಿ. ರಾತ್ರಿ ೯ ಘಂಟೆಯಿಂದ ೧೨ ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಹೋಗಿರಿ. ಕಿಡಿಕಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆರೆದಿಟ್ಟು ಒಂಟಿಗರಾಗಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡಿರಿ ತಲೆಯನ್ನೂ, ಮುಖವನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಬೇಡಿರಿ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಮೊದಲು ಒಂದು ತಾಸು ನಿದ್ರೆಮಾಡುವುದು ಆ ಮೇಲೆ ಎರಡು ತಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದು.

(೯) ನಾರಕ್ಕೆ ಒಂದಾವರ್ತಿಯಾದರೂ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಜೋರಿ
ಬಿಂದ ತಿಕ್ಕಿರಿ. ಕೂಡುವಾಗ ಇಲ್ಲವೆ ನಡೆಯುವಾಗ ದೇಹವನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಇಟ್ಟು ಎದೆ
ಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಾಚಿ ಭುಜಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರಿ.

ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಿರಿ ಮತ್ತು ನಗಿರಿ.

ಎಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹಸನ್ಮುಖರಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದಿರಿ.

ಹೊದಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಬೆಳಕನ್ನು ಕೆಡವಿರಿ.

“ ಕಂದ || ನಗೆಮೊಗದಾಳ್ ದುಃಖದೊಳಂ |

ಬಗೆಯೊಳ್ ಮತ್ಸರಮನಿರಿಸಬೇಡಯ್ ; ಕಾಲಂ ||

ಬಗೆದೊಡೆಯಲ್ಪಂ ; ನೆರೆಮಂ |

ಜಗದೊಳ್ ಪಲವಿಪುರ್ವಿಚ್ಛಿಪಾಯುಷ್ಯಂಗಳ್ ”

|| ೧ ||

(೧೦) ಎಂದೂ ಭಯ ಪಡಬೇಡಿರಿ. ಅಂಜುವುದೆಂದರೆ ಪಾಪದ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವಾ
ಸು. ಅದರಿಂದ ಶರೀರವು ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿ ಸುಂದು ಹಿಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. (ಸ್ವಲ್ಪವಾಗು
ದೆ.) ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಸಿಟ್ಟು ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು
ಮಾಡುತ್ತದೆ. ತೊಂದರೆಯೆಂಬುದು ಸರ್ವರೋಗಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಯಂಕರ
ವಾದ ಬೇನೆಯು. ಅದು ತನಗೆ ಅಧೀನನಾದವನನ್ನು ಎಂದೂ ತಿದ್ದುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆತನ
ಸತ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನೇ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡುವದು. ತೊಂದರೆಯೆಂಬುದು ಮನಸ್ಸುಬಂಧವಾದ ಅನಾ
ಯಕತೆಯು. ಆತ್ಮಶೋಕವು ಶರೀರ, ಮನಸ್ಸು, ಆತ್ಮ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ಷಯರೋಗ
ವಂತೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪೈರವು ಸಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ಆತ್ಮಶೋಕಗಳ ಮಿಶ್ರ
ವು. ಹೆದರಿಕೆ, ಸಿಟ್ಟು, ಆತ್ಮಶೋಕ ಇವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವೇ ಅಸೂಯೆಯು. ಇವೆಲ್ಲ ಮನೋ
ಕಾರಗಳಿಂದ ದೂರವಾಗಿರಿ. ನಮಗುಂಟಾಗುವ ಹಿಂಸೆಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಆತ್ಮ ಸಂಯ
ಮವು ಉತ್ತಮವಾದ ಉಪಾಯವು. ನಿಮ್ಮ ಮನಃಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿರಿ. ಮತ್ತು
ನಿವಸದ ಆಯುಷ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯ, ಶಾಂತತೆ, ಸಂತುಷ್ಟತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿರಿ.

ಪಂಡಿತ ಭೀಮಾಜಿ ಜೀವಾಜಿ ಹುಲಿಕವಿ.

ಆಸ್ತ್ರೀಲಿಯಾ ಖಂಡದ ಶೋಧವು.

ಎಪ್ರೀಲ ತಿಂಗಳಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ್ದು.

ಕುಕ್ಕನು ನ್ಯೂಯಿಲ್ಯಾಂಡದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮಾಡಿರುವನು:—

ಇಲ್ಲಿ ಮೆಯೋರಿ ಎಂಬ ಕಾಡು ಜನರು ವಾಸಿಸುವರು. ಅವರು ಎತ್ತರವಾದ ನಿಲುವಿ ಕೆಯುಳ್ಳವರು; ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರರು; ಹೆಚ್ಚಿಯ ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ನೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ತಾಹೀತ್ ದ್ವೀಪದೊಳಗಿನ ಅವರ ಭಾಷೆಯು ಇರುವದರಿಂದ ಅದರೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರು ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಡೋಣಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವರು. ಅವು ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನೂರು ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿಸುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವಿರುವವು. ಡೋಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಂದರವಾದ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕೊರೆಯುವರು. ಲೋಹಗಳ ಉಪಯೋಗವು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಕಲ್ಲು, ಎಲವುಗಳಿಂದ ಉಳಿಗಳನ್ನೂ ಜೇರಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಂದ ಕೆತ್ತುವ ಹಾಗೂ ಕೊರೆಯುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು ಒಂದು ಗಿಡದ ನಾರನ್ನು ಹೆಣೆದು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳಾಗುವ ಗಿಡಗಳಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಕಂದಮೂಲಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವರು; ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವರು. ಅವರು ತಂಡ ತಂಡವಾಗಿ ಇದ್ದು ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬರ್ಚಿಯಂಥ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಯುದ್ಧಮಾಡುವರು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಡಿದ ಜನರನ್ನು ತಿನ್ನುವರು. ಅವರು ಒಕ್ಕಲತನವನ್ನರಿಯರು; ನಾಡುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವರು; ಪ್ರಸಂಗಬಂದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವರು. ಇಲ್ಲಿಯ ಹವಾವಾನವು ಸೌಮ್ಯವಾದದ್ದು; ಭೂಮಿಯು ಬೆಳೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಮೆಯೋ ಜನರಗೂಡ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗವು ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸಂಗ ತಂದ ಸೋಜಿಗವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಸಂಗ ಸಖ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆವು. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಈ ನಾಡು ವಸಾಹತಿಗೆ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ.

ಕುಕ್ಕನು ನ್ಯೂಯಿಲ್ಯಾಂಡದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷ ಸುಖವಾ ಕಳೆದು ತಾನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟ ಭೂತರಕ್ಕೆ 'ಫೇರವೆಲ್' ಎಂಬ ಕ್ಷೇಮವಾಚ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟು ಆಸ್ಟ್ರೀಲಿಯ ಆಗ್ನೇಯದ ತುದಿಯಾದ ಹೌಭೂತರಕ್ಕೆ ಹೋದನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಕುಕ್ಕನೂ ಅವನ ಸಂಗಡಿಗರೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉಪಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಡಗಗಳನ್ನು ಲಂಗುರ ಹಾಕಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೆ ಕೆಲವು ಕಪ್ಪು ಜನರು ಬರ್ಚಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಇವರ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿಬಂದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಆಟವು ಸಾಗದಂತಾಗಿ ಅವರು ಓಡಿಹೋದರು ಪೃಥ್ವೀಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ವೃಕ್ಷಗಳ ನೈಚಿತ್ರವನ್ನೂ, ವಿಪುಲತ್ವವನ್ನೂ ಕಂಡು ಇದ ಬಾಬಿನಿಬೀ (ವನಸ್ಪತಿ ಉಪಸಾಗರ) ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟರು. ಈ ಉಪಸಾಗರದ

ಬಂದರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಜಾಕನ್ ಬಂದರವೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷರ ತಾಣ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ತಮ್ಮ ವರ್ಚಸ್ಸು ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿದರು. ಮಕರವೃತ್ತವನ್ನು ದಾಟಿದ ಬಳಿಕ ಅತ್ಯುಷ್ಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂಥ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕಂಡರು. ಮುಂದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಲು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ದ್ವೀಪಗಳು ಹತ್ತಿದವು. ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಪೂರ್ವದಂಡೆಗುಂಟು ಸಾಲಾಗಿ ಹವಳದ ದ್ವೀಪಗಳಿರುವವು. ಈ ಸಾಲಿಗೆ ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ಯಾರಿಯರ ರೀಫ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯಭೂಮಿಯ ದಂಡೆಯೂ ನಡುಗಡ್ಡೆಗಳ ಸಾಲೂ, ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಮಾರ್ಗವು ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗಿರುವದು. ಹಡಗವು ಹಾದಿತಪ್ಪಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೋದರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಆಳವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಹಡಗವು ಹವಳದ ಒಡೆಗಳಿಗೆ ಬಡಿದು ಚೂರಾಗುವ ಅಂಜಿಕೆಯು ಇಲ್ಲಿಂದ ಪೂರಾಗಿ ಹೋಗುವ ತನಕ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಥಳವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಪರಿಚಿತವಾದ್ದರಿಂದ ಕುಕ್ಕನ ಜನರು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಆಳವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕಾಯಿತು.

ಈ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಂದ ಪ್ರಸಂಗದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕುಕ್ಕನು ಮಾಡಿರುವನು :— ನಾವು ಬಹು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಒಂದು ಹಡಗವು ಬಂಡೆಗಳಿಗೆ ಬಡಿದು ಬುಡಕ್ಕೆ ತೂತು ಬಿದ್ದದರಿಂದ ಒಳಗೆ ನೀರು ಬರಹತ್ತಿದವು. ಎಲ್ಲ ನಾವಿಕರು ಪಂಪುಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಚೆಲ್ಲಹತ್ತಿದರು. ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಬಟ್ಟರೂ ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲೊಲ್ಲದು. ನೀರು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಜನರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ಗುಂಪಿನವರು ಐದಾರು ಮಿನೀಟುಗಳವರೆಗೆ ಒಂದೇಸವನೆ ಕಸುವಿನಿಂದ ಪಂಪುಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿ ದಣೆದು ದಪ್ಪನೆ ನೆಲಕ್ಕೂರುಕ ವಿಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೈಬಿಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ ಎರಡನೆಯ ಗುಂಪಿನ ಜನರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಕೈಸೋಲುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನವರು ಎದ್ದು ಪಂಪುಗಳನ್ನು ನಡಿಸುವರು. ಈ ಪರಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ದೂರದರೂ ನೀರು ಹಣೆಯಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಎದೆಯೊಡೆದು ಗಾಬರಿಗೊಂಡರು. ಆಗ ಒಬ್ಬ ನಾವಿಕನಿಗೆ ಒಂದು ಯುಕ್ತಿಯು ತೋರಿತು. ಆಗ ಅವನು ಪಂಪು ಹೊಡೆಯುವವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—ಹಡಗದ ಒಂದು ಪಟವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾತಿ, ಉಣ್ಣೆ, ಅರಳಿ ಮುಂತಾದ ಮೆತ್ತನ್ನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಲೆದು ಆ ಪಟದ ಒಂದು ತುದಿಯನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿಟ್ಟು ಹಡಗದ ಎರಡನೆಯ ಮಗ್ಗಲಿನಿಂದ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಕಾತಿಹಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳವು ತೂತಿನ ಬಾಯಿಯ ಹತ್ತರ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಎರಡು ಮಗ್ಗಲುಗಳಿಂದ ಪಟದ ಎರಡೂ ತುದಿಗಳನ್ನು ದಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕಸುವಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರಿ. ಆ ಮೇಲೆ ತೂತಿಯೊಳಗಿಂದ ಒಳಗೆ ಭರದಿಂದ ಸೇರುವ ನೀರಿನ ಸಂಗಡ ಕಾತಿಯು ತೂತಿನ

ಯಿಗೆ ಬಂದು ಕೂಡುವುದು. ಬಳಿಕ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಪಟವನ್ನು ತೂತಿನೊಳಗಿಂದ ಎಳೆದು ನೀರಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಸಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ತಿಸಲು ತೂತಿನಲ್ಲಿ ಕಾತಿಯು ಸೇರಿ ನೀರಿನ ವೇಗವು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಈ ಉಪಾಯದಿಂದ ಐವಾರು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಹಡಗವನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ಲಿಸಿ ಒಮ್ಮೆ ದಂಡೆಗೆ ಬಂದು ಹತ್ತಿದರು. ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಆ ಹಡಗವನ್ನು ದಂಡೆಯ ಹತ್ತರ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಡಿಗರೂ ಕಮ್ಮಾರರೂ ಹಡಗವನ್ನು ದುರಸ್ತು ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಉಳಿದವರು ಪ್ರಾಣಿ ವನಸ್ಪತಿಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆದರು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಮೆಯೋರಿ ಜನರಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿದವರಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಹತ್ತಲೆ ತಿರುಗಾಡುವರು. ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಉಪಜೀವಿಸುವರು. ಬೇಟೆಗಾರರು ಬೂಮಿ ತ್ಯಾಂಗೆ ಎಂಬ ಒಂದು ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಆಯುಧವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಬೂಮಿ ತ್ಯಾಂಗೆವು ಒಂದು ಡೊಂಕಾದ ಡೊಣ್ಣೆಯು. ಅದನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಮೃಗಗಳ ಮೇಲೆ ಎಸೆಯುವರು. ಪೆಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಆ ಆಯುಧವು ತಿರುಗಿ ಎಸೆಯುವವನ ಕೈಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಜನರು ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಅವರು ಕೈ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮುಂಗಾಲುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಹಿಂಗಾಲುಗಳನ್ನೂರಿ ಜಿಗಿಯುತ್ತ ಬೇಟೆನಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ವೇಗದಿಂದ ಬರುವ ಕಾಂಗಾರೂ ಎಂಬ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದವು. ಅವು ತಮ್ಮ ಮರಿಗಳನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹತ್ತಿರವ ಚೀಲದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು.

ಕುಕ್ಕನು ಮಾಡಿದ ವರ್ಣನೆಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಮನಸ್ಸು ಈ ಖಂಡದ ಕಡೆಗೆ ಖೆಚೆಯಹತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಖಂಡವನ್ನು ಅವರು ಹೇಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದರು? ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ವಸತಿಯಾಯಿತೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಭೂಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವದು ಅವಶ್ಯವಾದದ್ದು.

ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಭೂಸ್ವರೂಪವು.

ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಭೂಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಇಡೀ ಖಂಡವು ಒಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಲಾಗಿರುವದೆಂದು ಕಂಡುಬರುವದು. ನಿನ್ನೋನ್ನತಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗದ ತಪ್ಪಲು, ಮಧ್ಯಭಾಗದ ನಿಮ್ನವಾದ ಪ್ರದೇಶ, ಪೂರ್ವಭಾಗದ ದೊಡ್ಡ ಗಾಡು ಪ್ರದೇಶ ಎಂಬ ಮೂರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಮೊಲವಾನದಿಂದ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಉದ್ದಳತೆಯು ಎರಡುವರೆ ಸಾವಿರ ಮೈಲು, ಅಗಲಳತೆಯು ಒಂದುವರೆ ಸಾವಿರ ಮೈಲು ಇರುವದು.

ಪೂರ್ವಭಾಗದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದಂಡೆಗೆ ಸಮಾಂತರವಾಗಿ ಉತ್ತರದ ತುದಿಯು ಯಾರ್ಕ್‌ಭೂತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ವಿಸ್ಕೊನ್ಸಿನ್‌ಯಾ ಪ್ರಾಂತದವರೆಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪರ್ವತಾವಳಿಯು ಹಬ್ಬಿರುವದು. ಅದಕ್ಕೆ ಗ್ರೇಟ್ ಡಿವ್ಡಾಯಿಡಿಂಗ್ ರಿಂಜ್ (ವಿಭಾಗಿಸು ದೊಡ್ಡ ಸಾಲು) ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಈ ಪರ್ವತಾವಳಿಯು ದಕ್ಷಿಣದ ಕಡೆಗೆ ಎತ್ತರವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ದಂಡೆಯಕಡೆಗೆ ಕಡಿದಾಗಿಯೂ ಒಳದೇಶದಕಡೆಗೆ ಸಾವಕಾಸಾಗಿ ಇಳಿಯುತ್ತಲೂ ಹೋಗುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಣಿವೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇರುವದರಿಂದ ಇದನ್ನು ದಾಟುವ ರೇಲ್ವೆಮಾರ್ಗಗಳೂ ಕಡಿಮೆ ಇರುವವು. ಒಳದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೆಡೆ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತಿಯಿದ್ದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರೇಲ್ವೆಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವರು. ಸಿಟ್ ಮೆಲಬರ್ನ್ ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ರಾಜಧಾನಿ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಪರ್ವತಾವಳಿಯನ್ನು ದಾಟುವ ರೇಲ್ವೆಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಈ ಪರ್ವತಾವಳಿಯ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗವು ಈ ಖನಿಜ ದೊಳಗಿನ ದೊಡ್ಡ ಜಲಚ್ಛೇದವು. ಮರೇ ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ನದಿಯೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೂಡು ಡಾರ್ಲಿಂಗ್, ಲಾಕ್ಲಾನ ಮೊದಲಾದ ಶಾಖೆಗಳೂ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಆಗ್ನೇಯ ಭಾಗವನ್ನು ಫಲದ್ರೂಪವಾಗಿ ಮಾಡುವವು.

ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಪೆಂಟೇರಿಯಾ ಆಖಾತವೂ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಸರ್, ಫ್ಲಿನ್ಸೆಂಟ ಎಂಬ ಆಖಾತಗಳೂ ಇರುವವು. ಫ್ಲಿಂಡರ್ಸ್ ನದಿಯೂ, ಬೇ ನದಿಗಳೂ ಕಾರ್ಪೆಂಟೇರಿಯಾ ಆಖಾತಕ್ಕೆ ಕೂಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದ ನಡುಭಾಗದ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು ಒಳನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಸರೋವರಗಳಿಗೆ ಕೂಡುತ್ತವೆ; ಕೆಲವು ಉಸುಬಿನಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಾಗುತ್ತವೆ.

ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗವು ಅರಬಸ್ತಾನ, ಸಹರಾಗಳಂಥ ರುಕ್ಷವಾದ ತಾಳಾಗುವದು. ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮವಾಗಿ ಮ್ಯಾಕಡೋನೇಲ್ ಎಂಬ ಗುಡ್ಡದ ಸಾಲು ಇರುವದು. ದಂಡೆಯಹತ್ತರ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನದಿಗಳು ಇರುವವು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನ, ಆಶಬರ್ಡನ್, ಫಿಜೆರಾಯ್ ಎಂಬವು ಮುಖ್ಯವಾದವು.

ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯವು ವಿಷುವತ್ಸೃತ್ತದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ೧೦ನೆಯ ಅಕ್ಷಾಂಶದಿಂದ ೩೫ನೆಯ ಅಕ್ಷಾಂಶದ ವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವದು. ಮಕರವೃತ್ತವು ಈ ಖಂಡದ ಮಧ್ಯದ ಹಾಯ್ಬುವದರಿಂದ ಈ ಖಂಡದ ಉತ್ತರಾರ್ಧವು ಉಷ್ಣ ಕಟಿಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧವು ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಕಟಿಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವದು. ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹವೆಯೊಗಿನ ಉಷ್ಣತೆಯವಾನವು ಮಿತಿಯಿರ ಬಿಳೆಯುವದು. ಜಾನೇವಾರೀ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಹವೆಯು ಅತಿ ಯವಾಗಿ ಕಾಯುವದರಿಂದ ಪಾಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ಗಾಳಿಗಳು ದೇಶದನ್ನೇ ಬೀಸುವವು; ಇವು ಈಶಾನ್ಯದ ಮನ್ನೂನ ಗಾಳಿಗಳು. ಈ ಗಾಳಿಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವದಂಡೆಗುಂಟೆ ಮಳೆಯಾಗುವದು, ಒಳನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಪರ್ವತ

ವಳಿಗಳಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮೇಘಗಳು ದೂರದವರೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವದಿಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ನಾನದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವದಂಡೆಗೆ ಹೊಂದಿ ಪರ್ವತಾವಳಿಯು ಇದ್ದರಿಂದ ಪೂರ್ವದ ದಂಡೆಗುಂಟೆ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗುವದು. ಪರ್ವತಾವಳಿಯ ಕೆಳಗೆ ಮಳೆಯು ಮಾನವನು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವದ ದಂಡೆಯ ಪ್ರದೇಶವು ಬಹಳ ಬೆಳೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣದೇಶದ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಅಕ್ಕಿ, ಕಬ್ಬು, ಗೋವಿನ ಕಾಳ, ಕಾಫಿ, ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣು ಮೊದಲಾದವೂ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಗೋದಿಯೂ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವವು. ಅಸ್ತ್ರೇಲಿಯದ ಬಹುತರ ಭಾಗವು ರುಕ್ಷವಾದದ್ದು. ಈ ಖಂಡ ಆಗ್ನೇಯ ನೈಋತ್ಯ ತುದಿಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಪಶ್ಚಿಮ ಮಾರುತಗಳ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನವು. ಅಲ್ಲಿ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಜುಲೈ, ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗುವದು. ಅಲ್ಲಿಯ ಹವಾಮಾನವೂ ಸೌಖ್ಯವಾಗಿರುವದರಿಂದ ದ್ರಾಕ್ಷೆಗಳೂ ಹೂಂಪಲುಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಬುದ್ಧನೂ ಅವನ ಜನ್ಮಕಾಲವೂ.

ಲೇಖಕ. — ಕೇಶವ ಶರ್ಮಾ ಗಲಗಲಿ.

ಐತಿಹಾಸಿಕಕಾಲದ ಭಾರತೀಯ ಮಹಾಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧದೇವನು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದವನು. ಬುದ್ಧದೇವನ ವಾಣಿಯು ಅಗ್ರಾಹ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದ ನಾವು ಸುಭಾಗಿನಿಗಳೇ ಸರಿ. ನಮ್ಮಗಳ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಇದ್ದರೂ ಐತಿಯಾ ಖಂಡದ ಅಧಿಕ ಅಧಿಕ ರಾಸಿಗಳ ಭಕ್ತಿಯು ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಬುದ್ಧನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇರುವದು. ಇದರಿಂದಲೇ ಈ ಮಹನೀಯರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಗೊತ್ತಾಗುವದು. ಈ ಮಹಾಪುರುಷನು ಕ್ರಿಸ್ತಾಬ್ಧವು ಆರಂಭವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಆರು ನೂರು ವರುಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಗ್ರಹಣಮಾಡಿರಬೇಕು. ಆಗ ಆರ್ಯಗಳವು ಸಮಸ್ತಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಸತಿವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಾಂತಿಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತ ಯುಗದಂತೆ ಯುದ್ಧವಿಗ್ರಹಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪರಾಜಿತರಾದ ಅನಾರ್ಯರು ಉತ್ತರ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವರು ಆರ್ಯರ ವಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ದಾಸರಾಗಿ ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆರ್ಯರ ತುಲನೆಯನ್ನು ವರ್ತಮಾನ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಯರೊಡನೆ ಮಾಡಿ ಆಕಾರವನ್ನೂ ವರ್ಣಗತ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪರಿವರ್ತನವನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ ವತ್ತಿಭೂತ ಅನಾರ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬರುವದು. ಆರ್ಯರ ಸಂಸರ್ಗದಿಂದ ಇವರ ಪೂರ್ವಾಪಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯುಂಟಾಗಹತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳು ಕಳೆದರೂ ಈ ಶೂದ್ರಜಾತಿ

ಯು ಧರ್ಮಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದುದೆಂದು ವಿನೇಚಿತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಜಾತಿಯು ವೈಷಮ್ಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣವಾಗಿ ಕುಳಿತಿತ್ತು. ಬುದ್ಧನು ಹುಟ್ಟುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಜನರಲ್ಲಿ ಈ ತರದ ಜ್ಞಾನಾಭಾವದಿಂದ ಅಸಂತೋಷವು ಸಸರಿಸಹತ್ತಿತ್ತೆಂಬದು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರಾದ ಪ್ರಚಾರಕಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಅಭ್ಯುದಯದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುವದು.

ಈ ಉದಾರ ಚೇತಸ್ಸುಗಳಾದ ಮನೀಷಿಧರ್ಮಶಿಕ್ಷಕಗಳನ್ನು ' ಸನ್ಯಾಸಿ ' ನಾ ಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಅವರುಗಳು ಧರ್ಮಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಚಾರ್ಯದ್ರೋಣನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಏಕಲವ್ಯನ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕಾರವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕುರುರಾಜನ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಭಯದಿಂದ ಏಕಲವ್ಯನನ್ನು ವಿತಾಡಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ನೋ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು!!! ಬುದ್ಧನ ಪೂರ್ವದ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕರು ಕರ್ತವ್ಯಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತ್ಯಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಸನ್ಯಾಸಿ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಷಯಸುಖರತರಾಗಿರುವದು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆರ್ಯ ಮುಷಿಗಳು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರು.

ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕಜನರು ಅಶಿಕ್ಷಿತರಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಮಂಗಲವಿಲ್ಲವೆಂಬದನ್ನು ಈ ಆರ್ಯ ಮನೀಷಿಗಳು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಹಾತ್ಮರು ಈ ತರದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನಿಗಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನರಾದವರು ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಮಹಾವೀರರೆಂಬವರು.

ಬುದ್ಧನ ಜನ್ಮದಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಯುಗವು ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವೇದಬ್ರಾಹ್ಮಣವಿರೋಧಿಯಾದ ದಸ್ಯುಗಳನ್ನು ನಿಹತ ಅಥವಾ ವಶೀಭೂತವಾಯಿತು. ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ಯಥೇಷ್ಟ ಅವಕಾಶವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಕೃಷಕವರ್ಣಿಗಳನ್ನು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ವಾಸಮಾಡಹತ್ತಿತು. ಕಿಂತು ಭಗವಂತನು ನಮಗೆ ಪೂರ್ಣ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ತರದ ಸುಖಸ್ವಚ್ಛಂದತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಚಿರದುಃಖಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಸುಖರಸದ ಭಾಂಡವು ತಿತ್ತರಸದಿಂದ ಮಿಶ್ರವಾಗುವದು. ಮನುಷ್ಯನು ಆಗ ಅಸ್ಥಿರಚಿತ್ತನಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿರನಾಗುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಶೋಧಿಸತೊಡಗುವನು. ಆರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಶಾಂತಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದ ಚಿವರ್ತಮಾನ ದುಃಖ ರೋಗ ಜರಾಮೃತ್ಯುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ದುಃಖಿತವಾಯಿತು. ಒಂದೆಡೆ ಸ್ಥಾನದ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಆರ್ಯರಿಗೆ ಶಾರೀರದ ಕ್ಲಿನ್ನತೆ ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕ್ರಮೇಣ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಮತಲವುಳ್ಳ ದಕ್ಷಿಣದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರಲು ಶಾರೀರಿಕ ದುಃಖ

ನ ಆಧಿಕ್ಯದಿಂದಲೂ, ಅಕಾಲವಾರ್ಧಕ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಅವರ ಶಾಂತಿಯ ಲೋಪವಾಗಹತ್ತಿತು. ಈ ಚಿರವ್ಯಾಧಿಗೆ ಔಷಧವ್ಯಾವದು? ಹುಡುಕಿದರೆ ಸಿಗಲೊಲ್ಲದು.

ಈ ತರದ ಮಾನಸಿಕ ಅವಸ್ಥೆಯ ಅನುಸಂಧಿಶ್ಚೆಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಉನ್ನತಿಯ ಪ್ರಧಾನಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಮಹರ್ಷಿ ಕಪಿಲನಿಂದ ಆರಂಭವಾಡಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪೂರಣಮಾಡಲು ಎಷ್ಟೋ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೆಣಗಿದವು. ಇವರು ಸಂಸಾರದ ದುಃಖದ ಕಾರಣವನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತ ಜಗದಾದಿ ಕಾರಣದ ಅನುಸಂಧಾನದ ವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿದರು. ದಾರ್ಶನಿಕಸಿದ್ಧಾಂತದ ಫಲದಿಂದ ಸುಖದುಃಖ ನೊದಲಾದ ಜಗತ್ತಿನ ವ್ಯಾಪಾರಗಳೆಲ್ಲ 'ಮಿಥ್ಯಾ, ಆಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಖ ದುಃಖಗಳಿಂದ ನಾವು ವಿಚಲಿತರಾಗತಕ್ಕ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಇದು ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಅತ್ಯಂತ ಸುಖತ್ಯಾಗಿಗಳಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಪರಮಾವಧಿ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಹತ್ತಿದರು. ಅದರ ಮುಂದೆ ನರಕದ ದುಃಖವನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಬೇಕು. ಬುದ್ಧನು ಸಂಸಾರತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಹೊರಹೊರಟಾಗ ಒರ್ವ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಅವಾಸ್ತವಿಕ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನಾತರದ ಕಠೋರ ವಿಧಾನಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಬ್ಬ ಸನ್ಯಾಸಿಯಂತೂ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದನು. ಅವನು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅಂಧವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಡಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನನ್ನು ನವುಂಸಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಚೋರಸೀಡಿತವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಗೃಹ, ಧನ ಕನಕ ರತ್ನಾದಿಗಳನ್ನೂ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ನಾಶಮಾಡಿ "ಚೋರನೇ ನೋಡು; ಇನ್ನೇನು ನೀನು ಮಾಡುವದು? ದುಡ್ಡು ಮಿಥ್ಯೆ, ಗೃಹ ಮಿಥ್ಯೆ, ನಿನ್ನ ಭಯವೂ ಮಿಥ್ಯೆ." ಎಂದು ಒದರುತ್ತಿತ್ತು.

ಯಾವಾಗ ದಾರ್ಶನಿಕರ ದರ್ಶನಪ್ರವಾಹದ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ದಿಗ್ಬ್ರಷ್ಟವಾಯಿತೋ, ಆಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸರ್ವದುಃಖಗಳಿಗೆ ಮಹಾಔಷಧವೆಂದು ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತಂದರು. ಯಾಗಯಜ್ಞಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಅಸಂಖ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಕುಳಿತಿತು. ಈ ಯಜದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಅಸಂಖ್ಯ ಪಶುಹತ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹುಜನ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಋಷಿಗಳ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿತು. ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಕೃತ ತತ್ವ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮ-ಉಪಾಸಕರು ಯಾಗಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿಯ ಪಶುಹತ್ಯೆಗೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಯಾಗಯಜ್ಞಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಬುದ್ಧನು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು, ಆಕಸ್ಮಿಕವ್ಯಾಪಾರವೆಂದು ಬಗೆಯುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಬುದ್ಧನ ಜನ್ಮದಿಂದ ವೈದಿಕ ಯಾಗ ಯಜ್ಞಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಲೋಪವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟವೆಂದು ನಾವು ಬರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಪದಾಂತರಾದ ದಾಸ ಜಾತಿಯ ಹಸ್ತಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ದಿವಸಗಳಿಂದ ತೊಡಕಾಗಿರುವ ಸಂಕೋಲೆಗಳು ಕಡಿದು ಬಿದ್ದವು. ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಸೌಮ್ಯ ನೀತಿಯ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಚಾರಕನಾದ ಬುದ್ಧನಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಹಿಂಸಾದ್ವೇಷ ಶೂನ್ಯವಾದ ಪ್ರೇಮದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಯಾರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು? ಬುದ್ಧನ ಪ್ರೇಮವು ನಿರ್ಮಲವಾದುದು; ಅವನ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಕರೀ ಬಿಳೀ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಅವನ ಪ್ರೇಮವು ನೀಚವಾದುದಲ್ಲ. ಅವನ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವಿಷಯಕ, ಪ್ರಾಣಿ ವಿಶೇಷ ಭೇದವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಭೌಗೋಲಿಕ ಸೀಮಾ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಅವನ ಪ್ರೇಮವು ಆಬದ್ಧಿತವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಉಚ್ಚ ನೀಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶೂದ್ರ ಪ್ರಭೃತಿ ಪಾರ್ಥಕ್ಯವು ಎದ್ದು ಹೋಗಲುಪಕ್ರಮಿಸಿತು. ನೂತನ ಸತ್ಯದ ವಿಕಾಸದಿಂದ ಭಾರತವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ನೂತನ ಜೀವನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಈ ಹೊಸ ಜೀವನೀ ಶಕ್ತಿಯು ನಾನಾ ವಿಷಯಗಳ ಉನ್ನತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಯಿತು. ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವು ಕ್ರಿಸ್ತನ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ೬ನೇ ಶತಕದಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿತವಾಗಿ ಅಶೋಕಹರ್ಷ ವರ್ಧನರ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾಚೀನ ಹಿಂದುಗಳ ಅಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಈಗ ಗರ್ವ ವಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳ ಮೂಲವು ಈ ಯುಗದ ಉನ್ನತಿಯ ಮಧ್ಯವಲ್ಲವೋ? ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ಬುದ್ಧ ಧರ್ಮವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಹೊಂದಿದರೂ ಅದರ ಆವಿರ್ಭಾವದ ಉದ್ದೇಶವು ವಿಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ವರ್ಣಗಳ ಪಾರ್ಥಕ್ಯವನ್ನು ಲೋಪ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಯಿತು. ಹಿಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯ ಆರ್ಯ ಅನಾರ್ಯರ ತೀವ್ರ ಭೇದವು ಒಡೆದುಹೋಯಿತು. ವಿಪ್ರವರ್ಣ ಶೂದ್ರ ವರ್ಣಗಳು ನಾನುಮಾತ್ರದಿಂದ ಉಳಿದವು. ಮುಂದೆ ಶೂದ್ರ ಜಾತಿಯು ದಾಸವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರಭುತ್ವವೂ ಶೂದ್ರರ ಹೇಯತ್ವವೂ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋದವು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ವರ್ತಮಾನ ವಿಭಾಗಗಳು ಕೃತ್ರಿಮವಾಗಿವೆ. ಕೃತ್ರಿಮವಾದವೆಂದೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಾರವು; ಕೃತ್ರಿಮತೆಯ ನಾಶವು ಅವಶಂಭಾವಿ; ಅದರ ನಾನಾ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಈಗಲೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮಾನವನ ಭ್ರಮವೂ ಕುಸಂಸ್ಕಾರಗಳೂ ರಕ್ತ ಬೀಜದ ವಂಶವು ಅಳಿದುಹೋದರೂ ಹೋಗಲಾರವು. ಭವಿಷ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಹಾಶಕ್ತಿಯು ಆವಿರ್ಭೂತವಾಗಿ ಈ ರಕ್ತ ಬೀಜದ ವಿನಾಶಸಾಧನದ್ವಾರಾ ಬುದ್ಧಾರಬ್ಧಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಮಾಡಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂತನ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತದೋ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು !!!

ಪ್ರೆಸ್ ನೋಟ.

ಗವ್ವರ್ನಮೆಂಟಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿ

ನಂ 2858
91 5.10.11

ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಸಲುವಾಗಿ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಯುದ್ಧದ ಮೂಲಕ ಮಿತಿಯಿಂದ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾದ್ದರಿಂದ, ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಸಲುವಾಗಿ ಮೆಸರ್ಸ್ ನ್ಯಾಕ್‌ಮಿಲನ್ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯವರು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಉತ್ಪಾದನದ ಖರ್ಚು, ಕಳೆದು ಹೋದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದು. ಕಾಗದದ ಬೆಲೆಯು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಮುದ್ರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕಸಬುಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಯಾವತ್ತು ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಚು ಕೂಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನದ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆದಿರುವುದು. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮಾರುವ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೋದವರ್ಷ ಪ್ರಾಂತದ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಖರ್ಚು ೧೪೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದು ಅದು ಈ ವರ್ಷ ೧೮೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಬೆಳೆದಾಗ್ಯಾದರೂ, ಬಜೆಟ್ (ಜನಾ ಖರ್ಚಿನ ಅಂದಾಜಿನ ಪಟ್ಟಿ)ದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿದ ಇಡೀ ರಕಮು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಜರೂರಿನ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಯಾವ ಸಹಾಯದ ಹಣವನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರದವರು (ದತ್ತಾತ್ರೇಯಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು) ಉತ್ಪಾದನದ ಖರ್ಚಿಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಯಾ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮಾರುವ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೆಲವು, ದಿವಸ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೇಮಪೂರ್ವಕ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ಪಾದನದ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬೆಲೆಯು ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದು. ಸದ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನದ ಖರ್ಚಿನ ಮೇಲಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರ, ತಾರೀಖು ೧ನೇ ಜೂನ್ ೧೯೨೧ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ ಮಾರಲ್ಪಡುವವು.

ಆ. ಪೈ.

ಆ. ಪೈ.

ಬಾಲಬೋಧಿನಿ

೧ - ೬

೪ನೇ ಪುಸ್ತಕ

೯ - ೯

೧ನೇ ಪುಸ್ತಕ

೪ - ೯

೫ನೇ ,,

೧೨ - ೩

೨ನೇ ,,

೫ - ೦

೬ನೇ ,,

೧೪ - ೦

೩ನೇ ,,

೭ - ೦

೭ನೇ ,,

೧೪ - ೬

೨. ಈ ಯಾವತ್ತು ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದು, ಕಾಗದದ ಹೊರತು ಬಹುತರ ಯಾವತ್ತು ಉಳಿದ ವೃತ್ತಾದನದ ಖರ್ಚು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸುವವರಿಗೂ, ಬುಕ್ಕು ಬಾಯಿಂಡರರಿಗೂ, ಸರಕುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವ ಹಮಾಲರಿಗೂ, ಅಫೀಸಿನ ನೌಕರರಿಗೂ ಕೂಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರುವದು.

೩. ಸರಕಾರದವರು ಈ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬ ಏಜೆಂಟರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸುವ ಹಾಗು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿರುವರಾದರಿಂದ ಈ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಈಗಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟು, ಜರಿಗೆ ಅಗ್ಗವಾಗಿ ದೊರೆಯುವವೆಂಬ ಆಶೆಯದೆ.

J. C. KER.

Secretary to Government.

ನೋಟೀಸು.

—6/11/21—

ಧಾರವಾಡ ಗಂಡಸರ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಹಾಗು ಬೆಳಗಾವ, ವಿಜಾಪುರ, ಕಾರವಾರ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ೧೯೨೧ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಸರಟೀಫಿಕೇಟ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ತಾರೀಖು ೧೯ನೇ ಸಪಟೆಂಬರ ೧೯೨೧ ನೆಯ ದಿವಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದು. ಮೊದಲು ಡ್ರಾಯಿಂಗ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವದು. ತರುವಾಯ ೨೬ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಲೇಖಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದು. ಟ್ರೇನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ತೋಂಡೀ, ತಾಲೀಮು, ಸ್ಲಾಯಿಡ ವಗೈರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ತಾ|| ೨೬ನೇದರೊಳಗಾಗಿ ಮುಗಿಯುವವು. ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಸದರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಲೇಖಿಪರೀಕ್ಷೆಯು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವವು. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಬರುವವರು ಮುದ್ದತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಜರಾಗಬೇಕು.

Training College for Men
DHARWAR,
21-7-21.

R. M. Mahishi,
Principal.

ಖ್ಯೆಗಳ ದೃ. ಭಾ. ದ ಅಷ್ಟೇ ಪಟ್ಟು ಆಗುವದು (ಕ. ೫೧). ಆದದರಿಂದ ಮೂಲ
ಖ್ಯೆಗಳ ದೃ. ಭಾ. ವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದ ದೃ. ಭಾ. ಕ್ಕೆ ಸಮ
ದರ್ಶಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸಮಸ್ಥಾನ ರೂಪವನ್ನು
ಎಂದಿದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು
ಸ್ವ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮುಂದೆ ಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೋ, ಆ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ದೃ. ಭಾ. ದಲ್ಲಿ
ಷ್ಟೇ ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಷ್ಟೀಕರಣ: — ಉದಾ. ೧೪.೩, ೧೦.೮೭, ೨೫೪ ಇವುಗಳ ದೃ. ಭಾ.

ಪು ?

ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಮಸ್ಥಾನ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೪.೩೦೦,
೧೦.೮೭೦, ಮತ್ತು ೨೫೪ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳೆಂದು ತಿಳಿದರೆ
ಗುವ ೧೪೩೦೦, ೧೦೮೭೦, ಮತ್ತು ೨೫೪ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಮೇಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ
ಸಮವಿವರಪಟ್ಟು ಆಗುವವು. ೧೪೩೦೦, ೧೦೮೭೦, ೨೫೪ ಇವುಗಳ ದೃ. ಭಾ. ವು ೨೨
ಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ನಿಜವಾದ ದೃ. ಭಾ. ದ ೧೦೦೦ ಪಟ್ಟು ಅದೆ. ಆದದರಿಂದ
೨ ಕ್ಕೆ ೧೦೦೦ ದಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಅಂದರೆ ೩ ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು
ರಿಸಿ ಬರೆದರೆ, ಬರುವ ೦೨೨ ಇದು ನಿಜವಾದ ದೃ. ಭಾ. ವಾಗುತ್ತದೆ.

ದಶಾಂಶಗಳ ಲಘುತಮ ಸಾಧಾರಣ ಭಾಜ್ಯವು.

೫೩ ದಶಾಂಶಗಳ ಲ. ಸಾ. ಭಾ. ವೆಂದರೇನು ? : — ಮೇಲೆ ೫೦
ಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶಗಳ ದೃಢಭಾಜಕದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ
ಕೇಳಿರುವ ಕಾರಣಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದಲೇ ದಶಾಂಶಗಳ ಲ. ಸಾ. ಭಾಜ್ಯದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು
ಕೂಡ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಇದರಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ವ್ಯಾಖ್ಯೆ:—ಭಾಗಲಬ್ಧವು ಪೂರ್ಣಾಂಕ ಬರುವಂತೆ ಕೊಟ್ಟ ಎರಡು ಅಥವಾ
ಕೆಚ್ಚು ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಿಂದ ನಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಅತಿ ಸಣ್ಣ
ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ದಶಾಂಶಗಳ ಲಘುತಮ ಸಾಧಾರಣ ಭಾಜ್ಯ
ನೆನ್ನುವರು.

೫೪. ಸಿದ್ಧಾಂತ:—ಕೆಲವು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟಷ್ಟೇ ಪಟ್ಟಿನಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದರೆ,
ಇವುಗಳ ಲ. ಸಾ. ಭಾ. ವಾದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಪಟ್ಟಿನಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಷ್ಟೀಕರಣ:— ೧೨೫, ೧೭೫, ೨೨೫, ಇವುಗಳ ಲಘುತಮ ಸಾಧಾರಣ
ಭಾಜ್ಯವು ೭೮೭೫ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ೩ ಪಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ೩೭೫,

೫೨೫, ೬೨೫, ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಲ. ಸಾ. ಭಾಜ್ಯವು ೨೩೬೨ ಇಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ೨೩೬೨೫ ಇದು ೭೮೨೫ ರ ೩ ಪಟ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಸೂಚನೆ :—ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳನ್ನೂ ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳನ್ನೂ ಬರೆತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯು ಒಂದೇ ಇರುವದರಿಂದ ಇದೇ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಿಗೂ ಹತ್ತುವದು.

೫೫. ದಶಾಂಶಗಳ ಲ. ಸಾ. ಭಾ. ವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ರೀತಿ:-

ಕೊಟ್ಟ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು (ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುಟಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅಥವಾ ಇದ್ದವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ) ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳ ಲ. ಸಾ. ಭಾ. ವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಸರಿಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಾನಗಳುಳ್ಳ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ (ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಎಡಗಡೆಗೆ) ಎಣಿಸಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಉಪಪತ್ತಿ:- ಹಿಂದೆ ೫೨ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ದೃ. ಭಾ. ದ ಉಪಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ “ದೃ. ಭಾ.” ಎಂದು ಬರೆದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅದರ ಬದಲಾಗಿ “ಲ. ಸಾ. ಭಾ.” ಎಂಬದನ್ನು (ಕ. ೫೫) ಇದರ ಬದಲಾಗಿ (ಕ. ೫೪) ಎಂಬದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಓದಿದರೆ, ಲ. ಸಾ. ಭಾ. ರೀತಿಯ ಉಪಪತ್ತಿಯು ಆಗುವದು.

ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ:- ಉದಾ. ೧೦·೮, ೧·೪೪, ·೯ ಇವುಗಳ ಲ. ಸಾ. ಭಾ. ವನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ.

ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಮಸ್ಥಾನರೂಪಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವು ೧೦·೮೦, ೧·೪೪, ·೯ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯುವದರಿಂದ ಆಗುವ ೧೦೮ ೧೪೪, ೯೦ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ೧೦೦ ಪಟ್ಟುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ೧೦೮೦, ೧೪೪, ೯೦ ಇವುಗಳ ಲ. ಸಾ. ಭಾ. ವಾದ ೨೧೬೦ ಇದು ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಲ. ಸಾ. ಭಾ. ದ ೧೦೦ ಪಟ್ಟು ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. (ಕ. ೫೪). ಆದದರಿಂದ ೨೧೬ಕ್ಕೆ ೧೦೦ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ, ಅಂದರೆ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರಿಸಿದರೆ, ಬರುವ ೨೧·೬ (೨೧·೬೦) ಇದೇ ಇಚ್ಛಿತ ಲ. ಸಾ. ಭಾ. ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

೧. ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಗುಣಲಬ್ಧದೊಳಗೆ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಧಿ ಕೊಡಬೇಕು? ಯಾಕೆ?

೨. ವ್ಯವಹಾರೀ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಗುಣಾಕಾರದ ನಿಯಮವು ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹತ್ತುವದು?

೩. ವ್ಯವಹಾರೀ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಗುಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಛೇದಗಳ ಗುಣಾಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾದ ಕೃತಿಯು ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವದಿರು ದು?

೪. ಒಂದು ದಶಾಂಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ದಶಾಂಶಕ್ಕೆ ಗುಣಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಡಿರಿ.

೫. $\cdot ೦೦೦೬೪ \times \cdot ೦೨೫ = \cdot ೦೦೦೦೮$ ಇದನ್ನು ಸಿದ್ಧವಾಡಿರಿ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೆಟ್ಟಿನ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

೬. ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರದ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರತಕ್ಕ ತತ್ವಗಳಾವು? ಅವುಗಳಲ್ಲಾವು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುತ್ತಿರಬಹುದನ್ನು ಆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಡಿರಿ:—

$$(ಅ) \cdot ೦೦೫೪ \times ೨೦ = ?$$

$$(ಬ) \cdot ೦೫೪ \times \cdot ೦೦೦೦೨ = ?$$

$$(ಕ) ೫ \cdot ೪ \times ೨ \cdot ೬ = ?$$

೭. ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಕಾರಗಳುಂಟು? ಯಾಕೆ?

೮. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಗುಣಾಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುವ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯು ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೋಗುವದೋ? ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಾರಣ ಸಹಿತ ಹೇಳಿರಿ.

೯. ಯೋಗ್ಯವಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿರಿ.

೧೦. “ ಗುಣಕವು ೧೦ ರ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಘಾತವಿದ್ದರೆ, ಅದು ೧೦ ರ ಸ್ಥಾನೀಯ ಘಾತವಿರುವದೋ ಗುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳ ಮುಂದೆ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಸರಿಸಿ ಬರೆದರೆ ಬಂದದ್ದೇ ಗುಣಲಬ್ಧವಾಗುವದು. ”

ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿರಿ.

೧೧. ಗುಣ್ಯವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದು ಗುಣಕವು ದಶಾಂಶವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗುಣಾಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಡಿರಿ.

೧೨. ಗುಣಾಕಾರದ ರೀತಿಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುವ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಾವವು?

೧೩. “ಜ, ೨೫, ೧೨೫ ಈ ಮೊದಲಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಗುಣಿಸುವ ಸುಲಭ ರೀತಿಯು ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದು” ಎಂಬೀ ಮಾತನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿರಿ.

೧೪. ಅಂಕಗಣಿತದ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ರೀತಿಯು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ: —

“ಗುಣ್ಯ ಗುಣಕಗಳೆರಡೂ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಾದಾ ಗುಣಾಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಗುಣ್ಯ ಗುಣಕಗಳೊಳಗಿನ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಳಗಳ ಬೇರೀಜಿನಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಗುಣಲಬ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ಎಣಿಸಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಗುಣಲಬ್ಧದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಸ್ಥಳಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆ ಗುಣಲಬ್ಧದ ಎಡಗಡೆಯ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಾನದ ಹಿಂದೆ ಕಡಿಮೆ ಬಿದ್ದಷ್ಟು ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಗುಣಲಬ್ಧದ ಬಲಗಡೆಗೆ ಶೂನ್ಯಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕು.”

ಇದರ ಉಪಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿರಿ.

೧೫. “ಮೇಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ರೀತಿಯೊಳಗೆ ಗುಣಾಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ.” ಎಂಬೀ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿರಿ.

೧೬. ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಗುಣಲಬ್ಧದ ದಶಾಂಶಸ್ಥಾನಗಳು ಗುಣ್ಯ ಗುಣಕಗಳಲ್ಲಿರುವ ದಶಾಂಶಸ್ಥಾನಗಳ ಬೇರೀಜಿನಷ್ಟು ಆಗುವವಂತೆ. ಯಾಕೆ?

೬. ೩೩೫ × ೦೪೮ ಈ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿರಿ.

೧೭. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಗುಣಾಕಾರದ ಲೆಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಿ ಹೋದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿರಿ: —

* ೫. ೨ *

೩. ೪

* * * * ೮

೪ * * * ೨

೪ * * * *

* * * * *

೪ *

* * * * * ೧

* * * * * ೭

೩ ೩ ೧. ೦ ೬ ೧

೧೮. ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರದ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳಾವವು?

೧೯. ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಿರಿ? ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಾರಣ ಸಹಿತ ಬರೆಯಿರಿ.

೨೦. ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರವೆಂದರೇನು?

೨೧. ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಭಾಗಾಕಾರದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗದ ಕಾರಣವೇನು?

೨೨. ೪ • ೯೫೩ ಕ್ಕೆ • ೧೫೨೪ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿರಿ. ಇದರ ಉತ್ತರದ ಮೇಲಿಂದ ೪೯೫ • ೩ ÷ • ೦೦೦೧೫೨೪ ಇದರ ಭಾಗಲಬ್ಧವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ತುತಿಯೊಂದು ಮೆಟ್ಟಿನ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಹೋಗಿರಿ.

೨೩. ಭಾಜ್ಯವು ದಶಾಂಶವಿದ್ದು ಭಾಜಕವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವಿದ್ದರೆ ಭಾಗಾಕಾರವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿರಿ.

೨೪. ಒಂದು ದಶಾಂಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ದಶಾಂಶದಿಂದ ಭಾಗಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿರಿ.

೨೫. ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರದ ರೀತಿಯ ಉಪಪತ್ತಿಯನ್ನು ಬರೆದು, ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿರಿ:—

೦೦೫೪ ÷ ೭೦, • ೦೫೪ ÷ • ೦೦೦೦೭, ೫ • ೪ ÷ ೭೦೦.

೨೬. ಎಕ್ಕಮಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಒಂದು ದಶಾಂಶಕ್ಕೆ ಅದೇ ತರದ ಮತ್ತೊಂದು ದಶಾಂಶದಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಬರುವ ಉತ್ತರವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವಾಗಬಹುದಂತೆ. ಯಾಕೆ?

೨೭. “ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಭಾಗಲಬ್ಧವು ದೊಡ್ಡದಾಗಬಹುದು.” ಈ ಮಾತನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡುವಿರಿ? ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಿರಿ.

೨೮. ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರದೊಳಗೆ ಭಾಗಲಬ್ಧದಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

೨೯. ಅಂಕಗಣಿತದ ಕೆಲವು ಸತ್ಯ ವುಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರದ ರೀತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿಯಿದೆ; —

“ಭಾಜ್ಯ ಭಾಜಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಷ್ಟೇ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳು ಅವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇರದಿದ್ದರೆ, ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಾನಗಳಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮುಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೂಜಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಭಾಜಕದಿಂದ ಭಾಜ್ಯವನ್ನು ಭಾಗಿಸಲು ಭಾಗಹೊಂದರೆ, ಬರುವ ಭಾಗಲಬ್ಧವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವಾಗುವದು. ಬಾಕಿ ಉಳಿದರೆ, ಅದರ ಮುಂದೆ ಒಂದೊಂದು ಪೂಜಿಯನ್ನಿಡುತ್ತ ಭಾಗಹರಿಯುವ ವರೆಗೆ ಭಾಗಾಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ

ಬೇಕು. ಮತ್ತು ಭಾಗಹರಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಪೂಜೆಗಳಷ್ಟೇ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಭಾಗಲಬ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ಎಣಿಸಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.”

ಇದರ ಉಪಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

೩೦. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶಗಳ ಭಾಗಾಕಾರದ ರೀತಿಯು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ :—

“ಭಾಷ್ಯ ಭಾಷಕಗಳು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಾದಾ ಭಾಗಾಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಭಾಗಹೋದರೆ, ಭಾಷ್ಯ ಭಾಷಕಗಳಲ್ಲಿರುವ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿ ಅವುಗಳ ಅಂತರವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆರೆ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ಅಂತರದಷ್ಟೇ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. ಭಾಷಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ, ಭಾಗಲಬ್ಧದ ಕೊನೆಗೆ ಅಂತರದಷ್ಟು ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು; ಅಂದರೆ ಆ ಪೂರ್ಣಾಂಕನೇ ಉತ್ತರವಾಗುವದು.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಭಾಗ ಹರಿಯದಿದ್ದರೆ, ಭಾಗ ಹೋಗುವವರೆಗೆ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಭಾಗಿಸಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಪೂಜೆಗಳ ಸಹಿತ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ದಶಾಂಶ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.”

ಇದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿರಿ.

೩೧. ದಶಾಂಶಗಳ ಗುಣಾಕಾರವನ್ನೂ ಭಾಗಾಕಾರವನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಎಲ್ಲ ತಾಳೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

೩೨. ಒಂದು ಗುಣಾಕಾರದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ೯ರಿಂದ ಬಾಕಿ ತೆಗೆಯುವ ರೀತಿಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ.

೩೩. ೪ : ೯೫೩ ÷ ೦೫೨೪ ಈ ಭಾಗಾಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ; ೧೧ರಿಂದ ಬಾಕಿ ತೆಗೆದು ಈ ಭಾಗಾಕಾರದ ತಾಳೆ ನೋಡಿರಿ.

೩೪. ರಾಶಿಯ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಬಹುದಾದ ಚಿಹ್ನಗಳಾವವು. ಈ ಚಿಹ್ನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪದಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವದರಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

೩೫. ಒಂದು ಪದದಲ್ಲಿ ÷ ಹಾಗೂ “ದ” ಚಿಹ್ನಗಳಿರಡೂ ಇದ್ದರೆ, ಆ ಪದವ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಕ್ರಮದಿಂದ ಸಾಗಬೇಕು? ಯಾಕೆ?

೩೬. ಕಂಪಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು?

೩೭. ಕಂಪಗಳ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

೩೮. ಕಂಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡತಕ್ಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಗತಿಗಳಾವವು?

೨೯. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಸರಳರೂಪ ಕೊಡಿರಿ:—

(ಅ) $೨೫ - ೦೦೨೫ + ೨ \cdot ೮೨ \div ೦೨೫$

$೮೦೫೫ \cdot ೫ \times ೦೫$

(ಬ) $೬ \cdot ೫೦೦ - ೨ \cdot ೦೭ + ೨ \cdot ೧೨೪$

$೫ \cdot ೫$

(ಕ) $(೨ \cdot ೩೦)^೩ - (೧ \cdot ೬೯)^೩$

$(೨ \cdot ೩೦)^೨ - (೧ \cdot ೬೯)^೨$

೪೦. ದಶಾಂಶಗಳ ದೃಢಭಾಷಕದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳಿರಿ. ಇದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ದ್ಯ. ಭಾ. ದ. ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

೪೧. “ ಎರಡಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟಷ್ಟೇ ಪಟ್ಟಿನಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದರೆ, ಅವುಗಳ ದ್ಯ. ಭಾ. ವಾದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಪಟ್ಟಿನಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ” ಇದರ ಉಪಪತ್ತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

೪೨. ದಶಾಂಶಗಳ ದ್ಯ. ಭಾ. ವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರಿ.

೪೩. ದಶಾಂಶಗಳ ಲ. ಸಾ. ಭಾ. ವೆಂದರೇನು?

೪೪. ಕೆಲವು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟಷ್ಟೇ ಪಟ್ಟಿನಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದರೆ, ಅವುಗಳ ಲ. ಸಾ. ಭಾ. ದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು? ಯಾಕೆ?

೪೫. ದಶಾಂಶಗಳ ಲ. ಸಾ. ಭಾ. ವನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿರಿ.

೬ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ.

—೧೫/೨—

ಅಂದಾಜು ಬೆಲೆ ತೆಗೆಯುವುದೂ, ಕಸರನ ರೂಪಗಳೂ.

೫೬. ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಮರ್ಯಾದಿತ ದಶಾಂಶಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಮರ್ಯಾದಿತ ದಶಾಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುವದಷ್ಟು ಉಳಿಯಿತು. ಈ ಅಮರ್ಯಾದಿತ ದಶಾಂಶಗಳ ಬೇರೀಜು ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಮರ್ಯಾದಿತ ದಶಾಂಶಗಳ ಆಯಾ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ ರೀತಿಗಳನ್ನೇ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ, ಮರ್ಯಾದಿತ ದಶಾಂಶಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಅವ

ಯಾದಿತ ದಶಾಂಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಯಮಿತಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವದು. ಆದದರಿಂದ ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸುವೆವು.

೫೭. ಜೋಳದ ಧಾರಣೆಯು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ೪|| ಸೇರಿನಂತೆ ಇದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಗಿರಾಕಿಯು ಒಂದು ಸೇರು ಜೋಳವನ್ನು ಕೊಂಡರೆ, ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವನು ಅದಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ ೬ಷ್ಟಿ ಪೈ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ಆದರೆ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಗಿರಾಕಿಯು ೩|| ಆಣೆ ಕೊಡುವದನ್ನೂ, ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಅದನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವದನ್ನೂ ಕಾಣುವದು ಅಪರೂಪವಲ್ಲ. ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ೧೧ ಟೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳಂತೆ ನಾರಾಟ ನಡೆದಾಗ, ಒಂದು ಕಾಯಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ೧ ಆಣೆ ೫ಗೆರೆ ಪೈ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅಂಗಡಿಕಾರನು ಅದಕ್ಕೆ ೧ ಆಣೆ ೬ ಪೈ ಬೇಡಿದರೆ ನಾವು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ೪ ಹೊಡೆದು ೫ ಮಿನಿಟು ೧೦ ಸೇಕಂಡುಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ೪ ಹೊಡೆದು ೫ ಮಿನಿಟುಗಳಾಗಿರುವವೆಂದು ಅನ್ವಯವುಂಟು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೂ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೂ ನಡುವೆ ೧೩ ಮೈ. ೨ ಫ. ೧೨ ಯಾ. ಅಂತರವು ಇರುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ೧೩ ಮೈಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ರೂಢಿಯುಂಟು; ಅದರ ಅದರಲ್ಲಿಯ ಫರ್ಲಾಂಗ-ಯಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರುವದಿಲ್ಲ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೦,೨೬,೦೦೫ ಇದ್ದರೂ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಅದು ೧೦ ಲಕ್ಷವೆಂದೇ ಹೇಳುವದುಂಟು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ, ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಎಣಿಕೆ, ಅಳತೆ, ಮುಂತಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರದೆ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಯೇ ಇರುವವೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಂಕ ಗಣಿತವಾದರೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರುವದರಿಂದ, ಅದರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕೂಡ ಇದೇ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುವದು.

ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು: — (೧) ಒಂದು ಪದಾರ್ಥದ ನಿಜವಾದ ಬೆಲೆಗಿಂತ ತುಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿ ಇದ್ದು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಆ ನಿಜವಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಬೇರೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಆ ಪದಾರ್ಥದ “ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆ ತೆಗೆಯೋಣ” ವೆನ್ನುವರು.

(೨) ಒಂದು ಬೆಲೆಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿ ಇದ್ದು ವ್ಯವಹಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವಂತಿದ್ದು ಬೆಲೆಗೆ ಕೂಲಿ ಬೆಲೆಯ “ಕಸರಿದ ರೂಪ” ವೆಂಬ ಹೆಸರು.

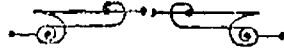
ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕ.

ಪುಟ ೫೮.

ಜುಲೈ ೧೯೨೧.

ಸಂಚಿಕೆ ೪.

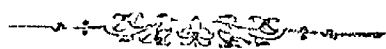
ಸಂಪಾದಕರ ಸ್ವುಟಬೇಟುವು.

ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟು
ಂತೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ವರೂಪವು ಬರುವಂತೆ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ
ದನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ
ದ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಮಿಟಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯ ಸರಕಾರದವರು
ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಪ್ರೆಸ್‌ನೋಟನ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಇದೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.
ಪ್ರೆಸ್‌ನೋಟನ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲ
ಗಳ ದಿವ್ಯರಶನವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಸತ್ ಸಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ
ಕಾಣುವ ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಹೊಸಕರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಲಿಕ್ಕೆ
ರುವಂತಿದೆಂಬದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಅಂಶವು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದ್ದಿರುವದು.
ಕೂಕಂದರೆ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಗತಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗದಿರಲಿಕ್ಕೆ
ಣದ ಅನುಕೂಲತೆಯ ಅಭಾವವೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿರುವದು. ಈ ತೊಡಕನ್ನು
ಮಿಟೆಯವರು ಹೇಗೆ ಬಿಡಿಸುವದೆಂಬದರ ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲರ ಲಕ್ಷ್ಯಯು ತೊಡಗಿರುವದು
ಸಹಜವು.

ಇನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೋ ಹೇಗೆಂಬ
ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಂಶವೇನೂ ಉಳಿದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ
ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಯ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಇಲಾಖೆಯ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡು
ತ್ತಿರುವ ವಿಶೇಷ ತರದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ವಿದ್ಯೆಗಾಗಿ
ಅನಾಸ್ಥೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನರೇ ಈಗ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಶಿಕ್ಷಣಖಾತೆಯ
ಪ್ರಧಾನರು ಸಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದಿ
ರುವದು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಇಂಥ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಸರಕಾರದವರು
ಕಾವು ಬಂದಾಗ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಆಕಾರ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವರೆಂದು
ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ವಜ್ರಗಡ (ಹಾಯನುಂಡ ರಾಕ್).

ಈಗ ಮಿತ್ರರಾಗಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲಿಷರೂ ಫ್ರೆಂಚರೂ, ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೇ ಶತಕದ ಆ ಭಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಕದುಹಗೆಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಜ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಉಭಯತರ ಧೈಯವಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೀ ಮಹಸಾಗರದ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆದ ಹಾನಿಯು, ಫ್ರೆಂಚರಿಗೆ ಪೂರಾ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಅತಲಾಂತಿಕ ಮಹಾಸಾಗರವನ್ನು ಬಿಡಬಾರದೆಂದೇ ಅವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಿಂದ ಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಹಿಂದೀ ಮಹಸಾಗರದ ಅತಲಾಂತಿಕ ಮಹಾಸಾಗರವನ್ನಾದರೂ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಕೆಳಗೇ ತರಬೇಕೆಂದು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾರಾಂಶವೇನೆಂದರೆ:—ಸಮುದ್ರಾಧಿಕಾರವುಳ್ಳವರಿಗೇ ವಸಹಾತುಗಳ ಪರವೇಶದ ವ್ಯಾಪಾರವೂ ತಿಗುವದೆಂಬ ನಿಯಮವು ಆಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಹೋಗಿತು. ಆದಕಾರಣ, ಆ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕಾಗಿ, ಉಭಯತರೂ ಶಕ್ತಿವಿೂರಿ ಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಈ ಉಭಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧದದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ!

ಆಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾನಡಾ, ನ್ಯೂಫೌಂಡಲಂಡ, ಗಿಯಾನಾ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷರ ವಸಹಾತುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮಾರ್ತಿನಿಕ್, ಗ್ವಾದಾಲೂಪ, ಪೂರ್ಟೋ ರಿಯಾನಾ ಮುಂತಾದವು ಫ್ರೆಂಚರ ವಸಹಾತುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದ ಪುಯಿಲಮ್‌ಪಿಟ್ಟನು, ಅತಲಾಂತಿಕದೊಳಗಿನ ಫ್ರೆಂಚ ಹಡಗವುಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಆಡ್ಮಿರಲ್ ಹುಡ್ ಎಂಬವನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಟ್ಟನು. ಆಡ್ಮಿರಲ್ ಹುಡ್‌ನು ತನ್ನ ಹಡಗಪಡೆಯೊಂದಿಗೆ ಗಲಂಪಿನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಜಾನೇವರಿಯ ಹೊರಟು, ಮಾರ್ತಿನಿಕ್ ದ್ವೀಪದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಮಾರ್ತಿನಿಕ್ ದ್ವೀಪವನು ಮುತ್ತುವದೂ, ಫ್ರೆಂಚ ಹಡಗಪಡೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವದೂ, ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಡಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಕೊಳ್ಳುವದೂ, ಅವನ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಅವನು ಒಮ್ಮೆ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ, ಮಾರ್ತಿನಿಕ್ ದ್ವೀಪದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೩೦ ಮೈಲಿನ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ನಡುಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕಂಡನು. ಅದು ಸಮುದ್ರ ಪಾತಳಿ (ಸಪಾಟಿ) ಯಿಂದ ೬೦೦ ಫೂಟು ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಪರೀಘವು ಒಂದು ಮೈಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಬಂಡೆಗಲ್ಲುಗಳ ಕಡಿದಾದ ಗೋಡೆಯಿತ್ತು ಮತ್ತು ಕಿರಿಯುಗಲಾದ ಒಂದು ಭಾಗದ ಹೊರ್ತು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ, ಜನರಿಗೆ ಇಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದಾದರೂ ಸಮುದ್ರದ ಭಯಂಕರವಾದ ತೆರೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಆ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಡವಿಯ ಪಕ್ಷಿಗಳೂ, ಕಾಡುಕುರಿಗಳೂ ಹೊರ್ತಾಗಿ

ರೆ ಯಾವತರದ ವಸ್ತಿಯೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಹುಡ್ ಸಾಹೇಬನು ನಾಲಕ್ಕಾರು ಸಾರೆ ಅವರ
ತ್ತಲೂ ಸಂಚರಿಸಿದನು. ಅದರ ಆಕಾರವನ್ನೂ, ಅದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಕಂಡು,
ವನಿಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು. ತನಗೆ ಇದೊಂದು “ಮೆನ್ ಆಫ್ ವಾರ್” (ಯುದ್ಧದ
ಕಡಗ) ವೇ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದು ತಿಳಿದನು. ಕೆಲವು ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಂತೂ ಅದು ಯುದ್ಧ ನೌಕೆ
ಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದೆಂದು ತಿಳಿದನು. ಯಾಕಂದರೆ, ಶತ್ರುಗಳು ಇದನ್ನು
ಉಣಗಿಸಲಾರರು, ಇಲ್ಲವೆ ಸುಡಲಾರರು; ತೋಫಿನ ಗುಂಡುಗಳಿಗಿಂತ ಒಡೆಯುವದಿಲ್ಲ;
ಮುದ್ರದ ಭರತಿಯಿಂದಲೂ, ತುಘಾನದಿಂದಲೂ ಅದಕ್ಕೆ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತಿ
ರುವದರಿಂದ ಮೇಲಿನಿಂದ ಗುರಿಹೊಡೆಯುವವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುವದು. ಅಗ
ತ್ಯವಾದಾಗ ಸಣ್ಣ ಹಡಗುಪಡೆಯು ಅದರ ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವಂತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಗತಿಯೇನೆಂದರೆ— ಅದು ಒಕಳ ಎತ್ತರವಿದ್ದದರಿಂದ, ಕೆಳಭಾಗದವರ
ತೋಫಿನ ಹೊಡತವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿಲಕುವಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು
ಕಂಡು, ಹುಡ್ ಸಾಹೇಬನು ಆ ನಡುಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಹಡಗುಪಡೆಯ ತಾಣ್ಯವನ್ನು
ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು.

ಹುಡ್ ಸಾಹೇಬನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ, ಡೋಣಿಗಳ ಪೂಲಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ೩೦೦
ಜನ ಖಲಾತಿಗಳು ಆ ನಡುಗಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಳಿದರು. ಅದರ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ
ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ಇಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ಇಂಜಿನಿಯರರು ಆ ಗುಡ್ಡ
ವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶೋಧಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ತೋಪುಗಳನ್ನು
ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಒಯ್ಯಬೇಕೆಂಬದು ತಿಳಿಯದಾಯಿತು.

ಮನುಷ್ಯನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಅಶಕ್ಯವಾದದ್ದು ಯಾವದೂ ಇಲ್ಲ. ಹುಡ್ ಸಾಹೇಬನು
ಕಡೆಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ, ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಅವರು ಮೊದಲು
ತಮ್ಮ ಹಡಗವನ್ನು ಆ ನಡುಗಡ್ಡೆಯ ತೀರ ಸವಿೂಪಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು, ಅದನ್ನು ನಡುಗಡ್ಡೆಯ
ಕಡೆಗೆ ಬಿನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಹಡಗದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ತೋಪನ್ನು
ಲಂಗೂರಿನ ಎರಡು ಹಗ್ಗಗಳಿಂದ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ, ಒಂದನ್ನು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿನವರ
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಆ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಒಂದು ಬಂದೆಗೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದರು
(ಹಡಗದವರು) ಏನೇ ಹಗ್ಗವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಡಗದ (ದೇರೆಗೆ) ಕಟ್ಟಾಂಜನಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿ ಹಿಡ
ಿದರು. ಮುಂದೆ ಅವರು ಜಗ್ಗಹತ್ತಿದಂತೆ ಇವರು ಬಿಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕಡೆಗೆ ಆ
ತೋಪು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೇ ಗುಡ್ಡದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂತು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ತೋ
ಪುಗಳನ್ನು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಏರಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಎರಡು ತೋಪುಗಳನ್ನು, ಶತ್ರು
ಗಳು ಇಳಿದು ಬರುವ ಮಾರ್ಗದ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗಿ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಇಳಿಸಿ, ಅವ
ನನ್ನೂ ಕಾಣದಂತೆ ಮರೆಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹಿತವಾಗಿ ೧೨೦

ಜನರು ಇಡಲ್ಪಟ್ಟರು. ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮದ್ದುಗುಂಡಿನ ಸಾಮಗ್ರಿಯೂ, ಒಂ
ತಿಗಳ ಸಾಲುಗಳೂ ಅನ್ನಸಂಗ್ರಹವೂ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಮಾರೀಸ್ ಸಾ
ಬನು ಅದರ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುವ ವರೆಗೆ, ಸುದೈವದಿಂದ, ಶತ್ರುವಿನಿಂದಾಗಲೀ ಸಮುದ್ರ
ತುಘಾನದಿಂದಾಗಲೀ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಹುಡ್‌ಸಾಹೇಬನು ಸ್ವತಃ ಗುಡ
ವನ್ನೇರಿ ಹೋಗಿ, ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದದ್ದನ್ನು ಕಂಡನು. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯ
ಗಡ (ಡಾಯಮಂಡ ರಾಕ್) ವೆಂಬಹೆಸರಿಟ್ಟನು. ಮುಂದೆ ತಾನು ಮಾಡಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನ
ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆಕೊಂಡನು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನಮಾಡಿ
ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹುಡ್‌ಸಾಹೇಬನಿಗೆ ತನ್ನ ಹಡಗಪಡೆಯೊಂದಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಕ್ಕೆ
(ಬಾಲ್ಟಿಕಾ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ) ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ ಅವನು ತನ್ನ ಹಡ
ಗಪಡೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಫ್ರೆಂಚ ಹಡಗಪಡೆಯೊಂದಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಯುದ್ಧಾ
ರಂಭವಾಗುವಂತೆ ತೋರಿದ್ದರಿಂದ ಮಾರ್ಟಿನೀಕ್‌ಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಹಡಗಪಡೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ
ಇಂಗ್ಲಿಷರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಡಾಯಮಂಡರಾಕದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಫ್ರೆಂಚ
ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಒಂದೆರಡು ಸಣ್ಣ ಹಡಗದವರು, ಈ
ಕಿಲ್ಲೆಯ ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆ ನಿಂತು ೩೦-೪೦ ಮೈಲಿನೊಳಗಿನ ಫ್ರೆಂಚ ನೌಕಾಪಾರಿ ಹಡಗಗಳನ್ನು
ಸುಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಸ್ಯೂರೀ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ, ಟಪಾಲನ್ನೂ ಜಪ್ತಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು
ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ತಮಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಹಡಗಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಓಡಿ ಬಂದು ಕಿಲ್ಲೆಯ
ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರ ತೋಪುಗಳ ಅಬ್ಬರದಿಂದ ಫೋರ್ಟ್ ರಾಯಲ್‌ದೊಳಗಿನ
ಜನರ ಕಿವಿಗಳು ಗಡಚಿಕ್ಕಿದವು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ೨೦೦೦ ಮೈಲು ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯದೊಳಗಿನ
ಸಮುದ್ರವು ಇದರ ಅಧಿಕಾರದ ಕೆಳಗೆ ಬಂತು.

ಈ ಕೃತಿಯಿಂದ ಫ್ರೆಂಚ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ
ಅದರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಫೋರ್ಟ್‌ರಾಯಲ್‌ದ ಗವ್ವರ್ನರ್‌ನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ
ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಮಾಡಿದನು. ಫ್ರೆಂಚ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿಚಾರ
ವಾಗಿ ಡಾಯಮಂಡರಾಕವನ್ನು ಪುರಾ ನಾಶಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆಕೊ
ಟ್ಟರು.

ಮುಂದೆ ೧೫-೨೦ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಫೋರ್ಟ್ ರಾಯಲ್‌ದಿಂದ ಒಂದು ಫ್ರೆಂಚ ಹಡ
ಗಪಡೆಯು ವಜ್ರಗಡದ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿ ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ ೮ ಯುದ್ಧದ ಹಡಗಗಳೂ
೨೦೦ ಕ್ರೂಯೆರುಗಳೂ, ೧೧ ಗನ್‌ಬೋಟುಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಲೆ
ಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ೨೦೦ ತೋಪುಗಳಿದ್ದವು. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಖಲಾತಿಗಳಿದ್ದರು. ಯು
ದ್ಧಾರಂಭವಾಯಿತು ಯುದ್ಧದ ಹಡಗಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆ ನಡುಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಸುತ್ತು

ಕಾಕಿದವು. ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದಲೂ, ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಗುಂಡಿನ ಸುರಿಮಳೆಯಾ
ಹತ್ತಿತು. ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಮಾರೀಸನಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಹತ್ತಿ
ನು. ಕೆಳಭಾಗದ ಎರಡು ತೋಪುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸ
ಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಶತ್ರುಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಮುಂವಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಬಂದರು. ಎರಡನೇ ದಿವಸ
ಸುಗಡ್ಡೆಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಜನರನ್ನಿಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಯು ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆಂತೆ
ನೂವತ್ತು ಜನರು ಎರಡು ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸಾಗಿ ಬುಹತ್ತಿದರು. ಸವಿೂಸಕ್ಕೆ
ದ ಕೊಡಲೇ ಕೆಳಗಿನವರು ತಮ್ಮ ತೋಪನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಗುಂಡಿನ ಅಳತೆಯು
ನೇ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಎರಡೂ ದೋಣಿಗಳು ಹಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಜನರು ತುಂಡು ತುಂ
ಾಗಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಚಲ್ಲರಿದು ಬಿದ್ದರು. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಫ್ರೆಂಚ ಸೇನಾ
ತಿಯು ಸಂತಪ್ತನಾದನು. ಮೊದಲು ಕೆಳಗಿನ ತೋಪುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು
ಪ್ರಣೆಕೊಟ್ಟನು. ಇನ್ನು ಯುದ್ಧದ ಮುಖ್ಯಭಾರವು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಬೀಳುವ
ಂದು, ಆ ಎರಡೂ ತೋಪಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ತೋಪುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ನಡೆ
ರು. ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಮಾರೀಸನು, ತನಗೆ ಸಹಾಯವು
ಬರುವಂತದೆಯೋ ಹ್ಯಾಗೆಂದು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ದುರ್ಬೀನು ಹಚ್ಚಿ, ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಕಡೆಗೆ
ನೋಡಿದನು. ಅದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಯುದ್ಧವು ನಡೆಯಿತು. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಇ
ಬ್ಬರು ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟರು. ಮೂವರು ಗಾಯವಾದರು; ೨ ತೋಪುಗಳು ನಿರು
ಪಯೋಗಿಯಾದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ೭೦ ಜನ ಫ್ರೆಂಚರು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟರು.
ಅನೇಕರು ಗಾಯವಾದರು. ಒಂದು ಕ್ರೂರವೂ, ಮೂರು ಗನ್ ಬೋಟುಗಳೂ
ಮುಣುಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಮೂರನೇ ದಿವಸ ಮಾರೀಸ ಸಾಹೇಬನ ಮದ್ದಿನ ಸಾಮಗ್ರಿಯು
ತೀರಿತು. ಕಡೆಯ ಗುಂಡನ್ನು ಹಾರಿಸಿದರು. ಆಗ ಮಾರೀಸಸಾಹೇಬನು ನಿರ್ವಾಹ
ವಿಲ್ಲದೆ ಬಿಳಿ ನಿಶಾನೆಯನ್ನು ಏರಿಸಿ ಶರಣಾಗತನಾದನು.

ಮಾರೀಸನೂ ಅವನ ಜನರೂ ಫ್ರೆಂಚ ಸರಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲಂಡಕ್ಕೆ
ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಅಂದಿನಿಂದ ವಜ್ರಗಡವು ಮತ್ತೆ ಅಡವಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಾ
ಯಿತು.

ಭೀ. ಶ ಪೂಜಾರ.

ಭರತಖಂಡದ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಮುದ್ರೆಗಳು.

ಲೇಖಕ:—ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವಿನೋದಿನಿ, ಬಿ. ಎಚ್. ಹೊಸೂರ.

ಯಾವದೊಂದು ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಸಹ ಸಾಧನೀಭೂತವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂತೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕರು ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಂದ ದೊರೆತ ಇತಿಹಾಸಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆದರಿಸಿದಲೂ, ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದುವರು. ಆದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಆರ್ಯಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಸಂಶೋಧನ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳಿಂದ ಹೊರಡುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ, ತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರು ಇನ್ನೂ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ವಿಷದವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೂ, ಗ್ರಂಥೋಪಗ್ರಂಥಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕನ್ನಡ ದೇಶದ ಪ್ರಾಚೀನ ಐತಿಹ್ಯದ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಈಗೀಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, ಶ್ರೀ. ವೆ. ಭಿ. ಅಲೂರವರೆ ಮೊದಲಾದ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಎಣಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವ ಮಹನೀಯರ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಕಾಗದಪತ್ರ, ಬಖರ, ಶಿಲಾಲೇಖ ಮೊದಲಾದ ಅವಶ್ಯಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಐತಿಹ್ಯಪ್ರಕಟನಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವರು ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯವಿದು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರ ಶ್ರಮದ ಫಲಕ್ಕೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಲಾಂಛನಾಸ್ಪದವಾದ ಮಾತಾಗಿರುವದು.

ಮುಸಲ್ಮಾನೀ ಬಾದಶಹರ ಅಥವಾ ಹಿಂದೂ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಟೆಂಕಶಾಲ್ ಗಳಿದ್ದವು? ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ತರದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದವು? ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಯಾವ ತರದ ಮುದ್ರೆಗಳಿದ್ದವು? ಅವುಗಳ ನಿಜವಾದ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಹೇಗಿದ್ದವು? ಆ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲಿಂದ ತತ್ಕಾಲಿಕ ಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಮತ್ತು ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯಕ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ತರದ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಬರುವವು? ಎಂಬಿವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶದವಾಗಿ ಬರೆದ ಲೇಖಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಮರಾಠೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಅಭಾವವು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆಗಿರುವದು ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರುವದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯಕವಾದ ಜ್ಞಾನವು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆಗಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧನದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕೆಂಬ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಇದರ ಜ್ಞಾನವು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಆಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆ

ಯಿಂದ ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹಲಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲುಪಕ್ರಮಿಸುವೆವು.

ನಾಣ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಚೀನತತ್ವ:—ತೀರ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ನಾಣ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಮೂಲಕ ಅವರು ವಸ್ತು-ವಿನಿಮೋಗದ ಆಧಾರದಿಂದ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. (ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಲು, ಎಷ್ಟು ಅಡಚಣೆಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸಹ ನಮಗೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.) ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ತಮಗಾಗುವ ಅನೇಕ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ನೆನೆದು, ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ನಾಣ್ಯಗಳ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ, ಕೆಲಸ ಸಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹಾಗೆ ನಿಜವಾದ ಇತಿಹಾಸವಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಈ ನಾಣ್ಯ ಚಲಾವಣೆಯ ಮೂಲ-ಕಲ್ಪನೆಯು ಪರದೇಶದಿಂದ ಬಂದುದೆಂದು ಹಲಕೆಲವರು ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವರು. ಆದರೆ ಅನುಮಾನಗಳು ನಿಜವೆಂದು ಸಾಧಿಸಲು ಏನೂ ಮಹತ್ವದ ಆಧಾರಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಪರದೇಶೀಯರು ಈ ಭರತಖಂಡಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೊದಲೇ, ಈ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವೆಂದು ಪೂರ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಲೀಲಾವತಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳ ಕೊಪ್ಪಕವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವ ಕಾಲದ ಮಹಾಭಾರತ ಮತ್ತು ರಾಮಾಯಣ ಕಾಲಗಳ ಇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಶೇಷ ತರದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳ ವರ್ಣನೆಯೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನಾಣ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯವು ಆಗಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಲನುವಿಲ್ಲ! ಆದರೆ ಅವು ಮಾತ್ರ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದವೆಂದೂ, ಗ್ರೀಕರೇ ಮೊದಲಾದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜನರ ಸಂಗಡದಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಸುಧಾರಣೆಯಾಯಿತೆಂದೂ, ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕೆ ಅಡಿ ಇಲ್ಲ.

ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ “ದ್ರಮ್” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ನಾಣ್ಯವಿತ್ತು. ಇಂಥ ೧೬ ದ್ರಮ್‌ಗಳೆಂದರೆ ಒಂದು “ನಿಷ್ಕ” ವಾಗುವದು. ಈ ದ್ರಮ್ ನಾಣ್ಯಕ್ಕೂ ಗ್ರೀಕ್ (Draehm) ನಾಣ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಗೂ ಬಹಳ ಸಾಮ್ಯವಿರುವದು. ಆದರೆ ಕೇವಲ ನಾನುಸಾದೃಶ್ಯ ಮಾತ್ರದಿಂದಷ್ಟೇ, ಈ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಗ್ರೀಕರಿಂದ ತಕ್ಕೊಂಡರೆಂದು ಅನ್ನಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಎಲ್ಲ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪರದೇಶದವರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯೇ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಕೆಲವರು “ ದಿನಾರ ” ಇದು ಗ್ರೀಕರಿಂದ ಬಂತೆಂದೂ, “ ಮೊಹರು ” ಪರ್ಶಿಯನ್ನರದೆಂದೂ, “ ಹೊನ್ನು ” ಇದು ಅನಾರ್ಯರಿಂದ ತಕ್ಕೊಂಡದ್ದೆಂದೂ, ತರ್ಕಿಸುವರು. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯ ಹಾಗಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕೋಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗದೆ ಇರದು. ಪುಕ್ಕ

ಮೊಹರು, ಹೊನ್ನು ಮೊದಲಾದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಒಂದು ವೇಳೆ ಪರದೇಶದವರಿಂದಲೇ ತಕ್ಕೊಂಡದ್ದಾದರೆ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದ, ಹಲಕೆಲವು ತರದಿಂದ ಆಧಾರಭೂತಗಳಾಗಿರುವ. ನಿಷ್ಕಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಎಲ್ಲಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದವು ? ಇದಕ್ಕೆ ಸಬಲವಾದ ಆಧಾರಗಳು ಎಲ್ಲಿವೆ ?

ನಾಣ್ಯಗಳ ಪ್ರಚಾರ :—ಯಾವದೊಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತರುವದು, ಆ ದೇಶದ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಅಧಿಕಾರವೇ ಒಂದು ಮಹತ್ವವಾದ ರಾಜಚಿಹ್ನದ ರೂಪದಿಂದ ಪರಿಣಮಿಸುವದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏಕಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಭರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಇದ್ದ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಸಹ ಇದರ ಕೆಳಗಿನ ಮಾಂಡಲಿಕರಾಜರು, ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಷ್ಟು “ ಕಪ್ಪ ” ನೀಯುತ್ತು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ತೀರ ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯವಾದರೂ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ರಾಜಚಿಹ್ನದ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಒಂದೇ ಭರತಭೂಮಿಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕತರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟಿಶರ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡವು ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ೯೯೪ ಪ್ರಕಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಹಾಗೂ ಒಂದೇ ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ, ೩೭ ಪ್ರಕಾರದ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ, ೧೨೭ ಪ್ರಕಾರದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದವು. ೧೭ನೇ ಶತಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ೨೭ ಪ್ರಕಾರದ “ ಹೊನ್ನು ” ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ “ ರಾಮಾಯಿತಿ ” ಮೊದಲಾದ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು;

ರಾಮಾಯಿತಿ :—ಈ ನಾಣ್ಯದ ಆಕಾರ-ಭಾರಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ, ಇದಕ್ಕೆ ನಾಣ್ಯವೆನ್ನುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಪದಕವೆಂದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಶೋಭಿಸುವದು. ಈ ಪದಕವು ವಿಜಯನಗರದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅರಸರಾದ ಹರಿಹರರಾಯನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರೂ ಆದ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ (ಮಾಧವಾಚಾರ್ಯ) ರಿಂದ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಇದರ ಮೇಲೆ, ರಾಮಾಯಿತಿಯ ಮತ್ತು ರಾಮನ ವಾಸದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೊರಿಸಿರುವರು. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ದೇವನಾಗರಿಲಿಪಿಯ ಬರಹವನ್ನು ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ ಬರೆಯಿಸಿದರೆಂದು ಆಖ್ಯಾಯಿಕೆಯಿದೆ.

ಹೊನ್ನು :—ಇದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರದ ಸುವರ್ಣ ಮುದ್ರಿಕೆಯು; ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿರುವ ಹೊನ್ನು (ಬಂಗಾರ) ಸಂಬಂಧದಿಂದಲೇ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಪ್ರವೇಶವು ದಕ್ಷಿಣಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಮೊದಲು ಇವುಗಳ ಪ್ರಚಾರವು ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರ

ಸು ಬಂದೊಡನೆಯೇ, ಈ ಹೊನ್ನಿನ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ನಾಣ್ಯಗ
 ದ “ಮೊಹರು” ಗಳನ್ನು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ತರಲುಪಕರಿಸಿದರು. ಈ ಹೊನ್ನುಗಳು
 ಗ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ವೆಂಕಟಗಿರಿ, ಆರ್ಕಾಟ ತಂಜಾನರ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಪರೂ
 ರಾಗಿ ಶಿಗುವವು; ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹೊನ್ನು, ಅರ್ಧಹೊನ್ನುಗಳೆಂದು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರ
 ಇವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊನ್ನಿನ ಭಾರವು ೬೦ ಗುಂಜಿ, ಅರ್ಧ ಹೊನ್ನಿನ ಭಾರವು
 ೩೦ ಗುಂಜಿ; ಆದರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಆಕಾರಭಾರಗಳು ಬೇರೆ
 ರೆಯಾಗಿರುವವು; ಆಂಧ್ರ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಹೊನ್ನಿಗೆ “ಆಂಧ್ರಹೊನ್ನೆ” ನ್ನುವರು. ಇದರ
 ಭಾರವು ೧೪ “ಪಣ” ಇರುವದು. “ಕಾಲಿಯಮ್” ಎಂಬ ಹೊನ್ನು ೨೮ ಪಣವಿದ್ದು
 ಒಗ್ಗಿಬೇ ಹೊನ್ನು ೪೨ ಪಣದ್ದು ಇರುವವು; ಈ ಹೊನ್ನು ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾ
 ಸುವ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಟಂಕಶಾಲೆಗಳು ಬೆಂಗಳೂರ, ಮೈಸೂರ, ಇಟರಿ, ತ್ರಾಣಕೋರ
 ಲಾದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿದ್ದವು, ಈ ಕಾರಖಾನೆಯು ತ್ರಾಣಕೋರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ
 ರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಹೊನ್ನುಗಳು ಆಂಧ್ರ ಹೊನ್ನುಗಳು; ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ
 ಉತ್ಪತ್ತಿ ಟೀಪು ಸುಲ್ತಾನನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೊನ್ನುಗ
 ಗೆ “ಬಹಾದ್ದೂರಿ” ಅಥವಾ ಸುಲ್ತಾನೀ ಹೊನ್ನು ಅನ್ನುವರು. ಇಟರಿ ಟಂಕಶಾಲೆ
 ಉಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹೊನ್ನುಗಳಿಗೆ “ಸದಾಶಿವ” ಹೊನ್ನುಗಳೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ
 ನಾಣ್ಯಗಳ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯ ಚಿತ್ರವಿರುತ್ತಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಈ ಹೆಸರನ್ನು
 ಉತ್ತರಬಹುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಟಂಕಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ವಿವರ
 ದ ರಾಮಟಂಕೀ ನಾಣ್ಯವಲ್ಲದೆ “ಮತ್ಸ್ಯ” ಹೊನ್ನುಗಳೆಂಬ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ
 ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದವು; ಇವುಗಳ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ಮತ್ಸ್ಯ ಚಿತ್ರವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ,
 ಷು, ಜಗನ್ನಾಥ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಹೊನ್ನುಗಳೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ
 ಇವು; ಇವುಗಳಿಗೆ ಆಯಾಯ ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಒಂದು
 ಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರದ ಹೊನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮಿಯ ಚಿತ್ರವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ “ಸ್ವಾಮಿ
 ಹೊನ್ನು” ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ, ಚಿತ್ರಮರ್ಗದಲ್ಲಿಯ ಹೊನ್ನುಗಳ ಮೇಲೆ ಖಂಜಿರದ ಚಿತ್ರವೂ
 ಉಪಯುಕ್ತ ಹೊನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಬಂದೂಕಿನ ಚಿತ್ರವೂ ಸುಲ್ತಾನೀ ಹೊನ್ನುಗಳ ಮೇಲೆ
 ಹಯ” ಎಂಬೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇವಕ್ಕೆ “ಪಾಗೋಟಾ” ಎಂದು
 ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. “ಸದಾಶಿವ” ಎಂಬ ಹೊನ್ನಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಮಂದಿರದ
 ಚಿತ್ರವಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ, ಪೂರ್ವಗೀಟ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ “ಪಾಗೋಟಾ”
 ಎಂದು ಕರೆಯುವವರಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಅವರಿಂದ ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣು

೬೫

ಸಿದ್ಧನಾಥ ನಾಚನ ಮಂದಿರ.
 ಮೊರಬ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

ಈ ಮೇರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದವುಗಳಲ್ಲದೆ ಧಾರವಾಡೀ, ಫರುಕೀ, ಇಕ್ಕೇರಿ, ಜಾ
ಶರೀ, ಮದ್ರಾಸ, ಸಾತಾರೀ, ಮಹಮ್ಮದಶಾಹೀ, ಸ್ವಾಟಿ, ವೆಂಕಟಗಿರಿ ಮೊದಲ
ಅನೇಕ ಹೆಸರಿನ ಅನೇಕ ತರದ ಹೊನ್ನುಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದವು

ಮೊಹರು :— ಬಂಗಾರದ ಈ ಮೊಹರುಗಳೆಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹಿಂದುಸ್ತಾ
ದಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಅಧಿಕಾರವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂದಿನಿಂದ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದವು. ಇ
ಗಳ ಮೇಲೆ ಅರಬೀ ಭಾಷೆಯ ಬರಹವು ಇರುವದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಕಬರೀ, ಜಯ
ಗರೀ, ಹೈದರಾಬಾದೀ, ಮಹಮ್ಮದಶಾಹೀ, ಪುಣೇರೀ, ಸುರತೀ, ತೈಮೂರಶಾಹೀಗಳು
ಮೊದಲಾದ ನೂರಾರು ತರದ ಮೊಹರುಗಳಿರುವವು. ಈ ಮುಸಲ್ಮಾನೀ ಬಾದಶಹ
ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಾಲಕೀರ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುತರ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಮೊಹರುಗಳನ್ನೆ
ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತಂದವರಿಂದ ಅನೇಕ ತರದ ಮೊಹರು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರಬಹುದಾಗಿ ತೋ
ತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನುಗಳಲ್ಲಿ “ ಈಸ್ವಾಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಹೊನ್ನು ” ೧೨೧ ಗುಂಜಿ ತೂ
ದ್ದಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಭಾರದ ಹೊನ್ನು ಬಹುತರ ಕಡಿನೆಯಿಂದೆನ್ನಬಹುದು. ಮೊಹರುಗಳ
ಅನೇಕತ್ವದ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ರೂಪಾಯಿ:— ಈ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ನೋಡಿರು
ರೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಆರ್ವಾಚೀನ ಕಾಲದ
ಬಂದುದು. ಆದರೆ ಯಾವ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯ ಯಾವ ಕಾಲದಿಂದ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬ
ತೆಂಬದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಹೇಳುವದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭಟ್ಟೋಜೀ ದೀಕ್ಷಿತನ ಗ್ರಂಥದ
“ ರೂಪ್ಯ ಕಾರ್ಷಪಣಃ ” ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದದೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ “ ಕಾರ್ಷಪಣ
ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದವೆಂದು ತರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಹೇಮಚಂದ್ರ
ಕೋಶದಲ್ಲಿಯೂ ರೂಪಾಯಿ ನಾಣ್ಯದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಸುಮಾರು ೮೦೦ ವರ್ಷಗಳ
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾಥ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿ
ಗಳ ಪ್ರಚಾರವಿತ್ತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಗ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರದ ಹೆಸರಿತ್ತೆ
ಬದು ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಈ ರೂಪಾಯಿ ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದ “ ರೂಪಾಯಿ ” ಎಂಬ ಹೆಸರು ತೀರ
ಹಸ ಕಾಲದಿಂದ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂತೆಂದು ಇತಿಹಾಸದ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿಂದ ಗೊತ್ತಾ
ವದು. ಆದರೆ ಈ ಮೊದಲಿನ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ “ ದೀನಾರ ” ಮು
ದಿರಾಮ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳೂ, ಗ್ರೀಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ “ ಪಲಸ ” ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳೂ, ಹಿ
ದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದವು; ಮಾತ್ರ ಇವಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಹೆಸರೇ ಇತ್ತೆಂಬದು ಉಪ
ಬ್ಧವಿಲ್ಲ. ತೀರತಹನ ಕಾಲದ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ತೊರೆ ಭಾರವಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂ
ಮೊಗಲ ಬಾದಶಹರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಅಕಬರ ಬಾದಶಹನು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದ

ಅಲೆ ಭಾರವಿರಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಪರಾಣ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ
ಟಂಕ " ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯಿತ್ತು. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೪೫೦ ಪ್ರಕಾರದ
ರೂಪಾಯಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಆಗಿಹೋದವು. ಅವೆಲ್ಲವುಗಳು ವಜನ, ಆಕಾರ, ಶುದ್ಧ
ಭಯ ಪ್ರವಾಣ ಇವುಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇದ್ದವು.

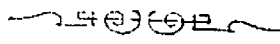
ರೂಪಾಯಿಯ ಮೇಲಿನ ಚಿಹ್ನೆ : — ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ಈ ರೂಪಾಯಿ
ನಾಣ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿದ್ದವು. ಅಂದರೆ ಯತವಂತರಾವ, ನಾಗ
ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ + (ಅಧಿಕ) ಚಿಹ್ನೆವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಮನಭಟಶಾಹೀ
ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ = (ಸರಿ) ಚಿಹ್ನೆವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಣ್ಣಾಶಾಹೀ ರೂಪಾಯಿಗಳ
ಮೇಲೆ ೧೦ ಅಂಕಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಮಜೀತಾತ್ಯಾ ನ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧ ಚಂ
ದ್ರಾಕೃತಿಯನ್ನು ಕೊರೆದಿರುತ್ತಿತ್ತು. ನರಸಿಂಗರಾಯನ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ — ಚಿಹ್ನೆ
ವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಶಿವರಾಯನ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯಲ್ಲದೆ ಶೂನ್ಯವೂ
ವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ÷ ಚಿಹ್ನೆವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ವ್ಹಿಕ್ವೋ
ಯಾ ಮಹಾರಾಣಿಯವರ ನೊಂದಲಿನ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಹ ಹಿಮ್ಮೆಗಳು ÷ ಈ
ಚಿಹ್ನೆವಿರುವದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಲಖನೌ, ಪತ್ತೇಗಡ, ಅಜೀಮಗಡ, ಬರೇಲಿ, ಕಾಶಿ, ಅಯೋಧ್ಯಾ
ನೊಂದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನೀ ರಾಜ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ರೂಪಾಯಿ
ಗಳ ಮೇಲೆ ಮೀನದ ಚಿತ್ರವೂ, ರೋಹಿಲಖಂಡ ಭರತಪುರ ನೊಂದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ರೂ. ನಾಣ್ಯದ ಮೇಲೆ ಖಂಜೀರದ (ಈಟಿಯ) ಚಿತ್ರವೂ ನಾಗಪೂರ, ಚಾಂದಾ, ಹೈದರಾ
ಬಾದ, ಔರಂಗಾಬಾದ ನೊಂದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಖಡ್ಗದ ಚಿತ್ರ
ವೂ, ಸಾಗರ, ಮಾಲವಣ, ತ್ರೀನಗರ, ಕಾಲ್ವಿ, ತೆಹರಿ ನೊಂದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರೂ.
ನಾಣ್ಯದ ಮೇಲೆ ತ್ರಿಕೂಲದ ಚಿತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅದರ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೊಟ್ಟಿ ರೇಖೆಯೂ
ಹೊಟಾಬಂದಿ ಪ್ರತಾಪಗಡ ರೂ. ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಮೂರುತರದ ಧನುಷ್ಯದ ಚಿತ್ರ
ಗಳೂ, ಶಿವೋಜ, ಗೋಕುಲ, ಗ್ವಾಲ್ಟೇರಗಳ ರೂ. ನಾಣ್ಯದ ಮೇಲೆ ಹೂವಿನ ಚಿತ್ರವೂ
ಕಾಂದೋರ, ಮದ್ರಾಸ, ಅರ್ಕಾಟ, ಶಹಾಪೂರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಮಲದ
ಚಿತ್ರವೂ, ಇಂದೂರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯನ ಚಿತ್ರವೂ, ಪರಮೇಶ್ವರೀ ರೂಪಾ
ಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮಹಾದೇವನ ಚಿತ್ರವೂ ಕಾಣಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಜಮೀರ ರೂಪಾಯಿ
ಗಳ ಮೇಲೆ "ಶ್ರೀ" ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಮದ್ರಾಸ, ಪಲಕಬಂದರ, ವೆಂಕಟಪಟ್ಟ
ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ವೆಂಕಟಪತಿಯ ಮತ್ತು ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದೇವಿ ಭೂದೇವಿಯರ
ಚಿತ್ರವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಾರಸಿಂಹನ ಚಿತ್ರವಿರುತ್ತಿತ್ತು
ಕೆಲವು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಫಾರ್ಸಿ, ಅರಬೀ ಭಾಷೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಯತ
ವಂತೀ ರೂಪಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ದೇವನಾಗರೀ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಶ್ಲೋಕವಿರುತ್ತದೆ.

“ ಶ್ರೀ ಇಂದ್ರಪ್ರಸಸ್ಥಿತೋರಾಜಾ, ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಭೂಮಂಡಲೇ । ತತ್ಪ್ರಸತ್ಯುತಾಮುದ್ರಾ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ ವೈವಿರಾಜತೇ । ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಪದಾಂಭೋಜ ಭರಾಯತಚೇತಸಃ । ಯಶಸಂತಸ್ಯ ವಿಖ್ಯಾತಾ ಮುದೈಷಾ ಪೃಥಿವೀತಲೇ ।

ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳು :— ಇವುಗಳಾದರೂ ರೂಪಾಯಿಯ ನಾಣ್ಯಂತೆ ಅನೇಕವಿವೆ. ಎಂಬದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ; ಕಲಕತ್ತೆಯ ಪದಾರ್ಥಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ನೂರುತರದ ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿರುವರು. ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಇವು ಯುಳ್ಳವುಗಳಿರದ ಮೂಲಕ ಬಹುತರ ಯಾರೂ ಇವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡುವದಿಲ್ಲ.

ನಾಲಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು.

ಈಗ ಬಿಹಾರ ಪ್ರಾಂತವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ೨ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಮಗಧ ರಾಜ್ಯವೆಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತು. ಮಹಾಭಾರತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಜಯಿಸಿದ ಸಂಧನೆಂಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ರಾಜನು ಆಳಿದನು. ಅವನ ರಾಜಧಾನಿಯು ಈಗಿನ ರಾಜಗೃಹ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಮಗಧ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಟನಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಈಗ ಇರುವ ಗಾವ ಎಂಬ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ (ಉಪ-ಭಾಗ) ದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಲಂದವೆಂಬ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಿತ್ತೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಫಾಯಿಹಾನನೆಂಬ ಚೀನದ ಪ್ರವಾಸಿಯು ನಾಲಂದದ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಹಿಂದೂಸ್ ಪ್ರವಾಸವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಬರೆದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸುಂಗನೆಂಬ ಪ್ರವಾಸಿಯು ನಾಲ ಸ್ಥಾನದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ನಾಲಂದವು ರಾಜಗೃಹ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೧೫ ಲೀ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೈಲಿನ ೬ ಕ್ಕಿಂತ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದಳತೆಗೆ ೧ ಅನ್ನುವರು) ದೂರ ಇತ್ತೆಂದು ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ-ಸಾಂಗನೆಂಬ ಪ್ರವಾಸಿಯು ಮಹಾಬೋಧಿವೃಕ್ಷ (ಬೌದ್ಧರ ಪವಿತ್ರವೃಕ್ಷ) ದಿಂದ ಏಳು ಯೋಜನಕ್ಕಿಂತ ತುಸು ದೂರದಲ್ಲಿ ಅದು ಇತ್ತೆಂದು ಬರೆದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಬರಹಕ್ಕೆ ಹುನಿನ್-ತ್ಸಂಗನ ಲೇಖದಿಂದಲ ಪುಷ್ಟಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯಾಲಯವಿದ್ದ ಸ್ಥಳದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕಿರುವ ಸರೋವರದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದದ್ದೆಂದು ಮಾವಿನ ತೋಪಿನೊಳಗಿನ ನಾಗರ ಹಾವಿನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನಾಲಂದವೆಂಬ ಹೆಸರುಂಟಾಯಿತೆಂದು ಹುನಿನ್-ತ್ಸಂಗನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೂ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಪರಂಪರಾಗತ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಹ ಆಧಾರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಕಥೆಗಿಂತ ಮತ್ತೊಂದು ಕಥೆಯು ಹೇಳುವುದಿರುತ್ತದೆ. ಅದಾವುದೆಂದರೆ :—

ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನಿಗೆ ತನ್ನ ಹಲವು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳ ಜ್ಞಾನವಿತ್ತೆಂದು ಬೌದ್ಧರ “ಚಾತಕ ಕಥೆಗಳು” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ನೊಂದು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯ ದಯಾಪೂರ್ಣನಾದ ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನ ಮೊದಲಿನ ಹೆಸರು ಜೂ-ಲಾಯಿ ಪೂಸಾ ಎಂಬದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಜನರು ಅವನ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟ-ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಆ ರಾಜನಿಗೆ “ನಾಲಂದ” (ನ + ಅಲಂ + ದ ಅಂದರೆ ದಾನ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನು) ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟರು. ಅವನ ರಾಜಧಾನಿಯು ನಾಲಂದ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದು. ಆದುದರಿಂದ ಬುದ್ಧನ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ನಾಲಂದವೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವುಂಟಾಯಿತು. ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಗೃಹದ ಹತ್ತರ ನಾಲಂದವೆಂಬ ಗ್ರಾಮವಿತ್ತೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖವುಂಟು.

ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಂಶದ ಅರಸರು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾಲಂದವು ವಿದ್ಯೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಇತಿಹಾಸಜ್ಞರಿಗೆ ಗೊತ್ತುಂಟು. ಫಾಯಿಹಾನನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೪ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದನು. ಅವನು ನಾಲಂದದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೫ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಭರತ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಹುಎನ್‌ತ್ಸಂಗನು ಆ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದ ಬಗ್ಗೆ ಎಸ್ತಾರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹಾಗೂ ೫ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳ ನಡುವೆ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ೪ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾಲಂದದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವು ಏರ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ತರ್ಕವು ಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಹುಎನ್‌ತ್ಸಂಗನು, ಬುದ್ಧನ ನಿರ್ವಾಣಹೊಂದಿದಬಳಿಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಶಕ್ರಾದಿತ್ಯನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ರಾಜನ ನಾಲಂದ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನೆಂತಲೂ ಇದು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ೭೦೦ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರುವಂತಲೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಬರಹದ ಮೇಲಿಂದ ನಾಲಂದ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವು ಹುಎನ್‌ತ್ಸಂಗನು ಬಂದ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯೆಂದರೆ ೧ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಾಗಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಲಿಕ್ಕೆಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾಲಂದ ವಿಶ್ವ-ವಿದ್ಯಾಲಯವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ೩ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೧ನೆಯದು ಸಾತ್ವಿಕ ಅವಸ್ಥೆಯು. ಆ ಅವಸ್ಥಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯು ವಂದೆನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲವು ಅಶೋಕನಿಂದ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಸಂಸಾರದ ವಿರಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಎಷ್ಟೋ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರಾದ ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಸರ್ಗವನ ತೊರೆದು ನಾಲಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇರಹತ್ತಿದರು. ಅದರಿಂದ ನಾಲಂದದ ಪ್ರಶಂಸೆಯು ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಹತ್ತಿತು. ಹಾಗೂ ಅದು ಉನ್ನತವೋತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವೆಂದು ಪರಿಣತಾವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿತು.

ಎರಡನೆಯದು ರಾಜಸ-ಅವಸ್ಥೆಯು. ಆ ಅವಸ್ಥಾ-ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕರ್ಮಯುಗವೆ ಬಹುದು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವೀ-ಪತಿಯಾದ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ನ್ಯಾಯಪೂರ್ಣನಾಗಿ

ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಕಾಲವು ಅನುಕೂಲವಿತ್ತು; ಅವನು ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿಯ ಕೈಪೆಗೆ ವಾತ್ಸರ್ಯವಾಗಿ, ಅತುಲ-ಸಂಪತ್ತಿನ ಒಡೆಯನಾಗಿ ಮೆರೆದನು. ಅವನ ಅಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ನಾಲಂದವು ಮಹಾ-ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಮತ್ತು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭರತಭೂಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು!

೩ನೆಯದು ತಾಮಸಿಕ-ಅವಸ್ಥೆಯು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೬ ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಪ್ರಾಸವಾಗಹತ್ತಿತು. ಅದರೊಡನೆ ನಾಲಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವೂ ಕಳೆಗುಂದಹತ್ತಿತು. ಯಾಕಂದರೆ ನಾಲಂದವು ಬೌದ್ಧರ ಉರ್ಜಿತಾವಸ್ಥೆಯ ಕುರುಹಾಗಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಕತ್ತಿಯ ಹೊಡೆತವು ಕೂಡಲು, ನಾಲಂದದೊಳಗಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ತುಂಡರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಇಲ್ಲವೆ ಪೆರನಾಡುಗಳಿಗೆ ಓಡಿ ಹೋದರು! ಹೀಗಾಗಿ ಆ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವು ಮುಳುಗಿ ಹೋಯಿತು!

ಕ್ರಿ. ಶ. ೬ ನೆಯ ಶತಕದಲ್ಲಿ, ನಾಲಂದ-ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದೊಳಗೆ, ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಬೌದ್ಧ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹುವೆನ್‌ತ್ಸಂಗನು ಅಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಾಲ ವಾಸಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಹೇಗಂದರೆ :—ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವ, ಹಾಗೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ಶಿಲ್ಪ-ಕಲೆಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸುಶೋಭಿತಗಳಾದ ದಾಲನ (ದಿವಾಣಖಾನೆ) ಗಳಿರುವವು. ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸುತ್ತಲು, ಚತುಷ್ಕೋನಾಕಾರವಾಗಿ ಬಹಳ ದಪ್ಪವಾದ ಹಾಗೂ ಎತ್ತರವಾದ ದೊಡ್ಡ ಗೋಡೆಗಳಿರುವವು. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ, ಪರ್ವತ ಶಿಖರ ಸದೃಶಗಳಾದ ಎಂಟು ಗುಮುಟಗಳು ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮುದ್ದು ಕೊಡುವಂತೆ ಇರುವವು. ಅವುಗಳ ತುದಿಗಳು ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವಂತಿರುವವು. ಸಟ್ಟನೆರಳುಳ್ಳ ಪಲ್ಲವಿತ ವೃಕ್ಷ-ರಾಜಿಗಳು, ಪರಿಮಳವನ್ನು ಬೀರುವ ಸುಗಂಧ-ತರುಲತೆಗಳು ಉಪವನಗಳು, ನಿರ್ಮಲ-ನೀಲ-ಶ್ಯಾಮಲ-ಜಲದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸರೋವರಗಳು, ಎವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರಳಿರುವ ನೀಲೋತ್ಪಲ-ಕಮಲಗಳು, ಕೆಂಪಾದ ಮೊಗ್ಗುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಕನಕವೃಕ್ಷಗಳು, ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಕರಿಯ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ರಮ್ಯ-ಏಕಾಂಕಸ್ಥಾನಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಅಪೂರ್ವ-ಆನಂದವಾಯಿತು.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೬ ನೆಯ ಶತಕದಲ್ಲಿಯೇ ಈ-ತ್ಸಂಗನೆಂಬವನು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅವನು ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ :—ನಾಲಂದದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಎಂಟು ದಿವಾಣಖಾನೆ (Hall) ಗಳಿದ್ದವು. ಇವಲ್ಲದೆ ೩ ಸಾವಿರ ಕೋಣೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೩ ಸಾವಿರ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು!

ಹುವೆನ್‌ತ್ಸಂಗನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡದೊಳಗೆ ಸಾವಿರ ಟ್ಟಲೆ ಸಂಘಾರಾಮ (ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನ)ಗಳಿದ್ದವು. ಅದರಿ ವಿಶಾಲತೆ,

ಐಶ್ವರ್ಯ, ಕಲಾಪೂರ್ಣತೆ ಇವೇ ನೋಡಲಾದ ಸಂಗತಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾಲಂದವೇ
ಅನೇಕವುಗಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿತ್ತು. ನಾಲಂದದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸ
ಲಿಕ್ಕೆ, ಎಲ್ಲ ಅರಸರು ಈರ್ಷ್ಯೆಯಿಂದ ಮೇಲಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಅದು
ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ನಾಲಂದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ೬ ವಿದ್ಯಾಲಯ (ಕಾಲೇಜು)ಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ
೧ನೆಯದನ್ನು ಶಕ್ರಾದಿತ್ಯನೂ, ೨ನೆಯದನ್ನು ಬುದ್ಧಗುಪ್ತನೂ, ೩ನೆಯದನ್ನು ತಥಾಗ
ತನೂ, ೪ನೆಯದನ್ನು ಬಾಲಾದಿತ್ಯನೂ, ೫ನೆಯದನ್ನು ವಜ್ರನೆಂಬವನೂ, ೬ನೆಯದನ್ನು
ಮಧ್ಯಹಿಂದುಸ್ತಾನದೊಳಗಿನ ಒಬ್ಬ ರಾಜನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು.

ಎಷ್ಟೋ ರಾಜರೂ ಸದಯ ಹ ದಯರಾದ ಶ್ರೀಮಂತರೂ ನಾಲಂದ ವಿದ್ಯಾಪೀ
ಠಕ್ಕೆ ಕೊಡಗೈಯಿಂದ ಬಹಳವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ-ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಿನ
ಛಾತ್ರಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಫೀ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.
ಮೇಲಿನ ತರಗತಿಯವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಕೋಣೆಗಳಿದ್ದವು. ಕೆಳಗಿನ ತರಗತಿಯವರಿಗೆ
ಮಧ್ಯಮ ಕೋಣೆಗಳಿದ್ದವು. ಹುಗಿದು ಹೋಗಿರುವ ನಾಲಂದ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವನ್ನು ಈಗ
ಕೆಲವುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಗಿದು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಒಂದು
ಕೋಣೆಯಿರುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೋಣೆಯು ೧೨ ಫೂಟ
ಉದ್ದ, ೮ ಫೂಟ ಅಗಲವಿರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾಪೀಠದ ವೆಚ್ಚವು, ದಾನದಿಂದ ಬಂದ ಹಣ
ದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅರಸರು, ಇನ್ನೂ
ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಇನಾಮು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಹುವನ್‌ತ್ಸಂಗನು ಅಲ್ಲಿ
ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಸಮಾರಾಧನೆಯ ಮಾದರಿಯ ಭೋಜನ
ಸಾಹಿತ್ಯವು ತನಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ.

ನಾಲಂದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವೆಂಬ ಹೆಸರು ಅನ್ವರ್ಥಕವಾಗಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ
ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲೆಯು ಕಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಆರ್ಯದರ್ಶನ-ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ
ಭಿನ್ನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ನೂರು ಜನ ಗುರುಗಳಿದ್ದರು. ಅವರು ಗಣಿತ ಜ್ಯೋತಿ
ಷಾದಿ ಸಂಸಾರಿಕ ವಿಷಯಗಳೊಡನೆ ಧರ್ಮವನ್ನೂ ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
ಬೌದ್ಧ-ಧರ್ಮ-ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೊರತು ವೇದ-ಸಾಂಖ್ಯ ದರ್ಶನಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಪು
ಸ್ತಕ-ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾನಸ-ಶಾಸ್ತ್ರ, ವಾಕರಣ
ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಸಹ ಕಾಲೇಜದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶವಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿ ಇರ
(ಗೃಹ-ನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುವ) ವೇದಶಾಲೆಯು ಪರಮ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾ
ಗಿತ್ತು. ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ನೀರಿನ ಘಟಿಕಾ ಯಂತ್ರವು, ಇಡೀ ಮಗಧ ದೇಶ
ಸರಿಯಾದ ವೇಳೆಯು ಜ್ಞಾನಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು (ನೀರಿನ ಗಡಿಯಾಳವು) ಎ
ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತಾನೇ ಬಾರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯು ಸ

ಚನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲಿಚ್ಛಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹಲವು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಕಠಿಣ ರೀತಿಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹುಡುಗರು ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರೆ ೭-೮ ಹುಡುಗರು 'ನಾಪಾಸ' ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಧ್ಯಯನವು ೩ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಸಾರದ ಉಪಾಧಿಯುಳ್ಳ ಕೆಲವು ತರುಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಅರಸನ ಇಲ್ಲವೆ ಜನತೆಯ ಸೇವೆ ಮಾಡಲಿಚ್ಛಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರು ಅವರು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ (ಕಾಯದೆಗಳಲ್ಲಿ) ತಮ್ಮ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಅದ್ಭುತ ಚಾತುರ್ಯವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕಲಾ-ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಗುರುಗಳು, ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ನೂರು ಮಂಚಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಉಪದೇಶವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧರೂ ತರುಣರೂ ಕೂಡಿಯೇ ಸೇರಿ, ಪರಸ್ಪರರು ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಗೊಢ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಡೀ ದಿನವು ಸಾಲುತ್ಪದ್ಧಿ. ಭರತಖಂಡದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಪ್ರಾಂತಗಳ ವಿದ್ವಾಂಸರು ನಾಲಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಶಂಕೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪದಕಗಳನ್ನು, ಇಲ್ಲವೆ ಮೊಹರುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರಶಂಸಾಪತ್ರ (ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್) ಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಹು ಜನರು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ತರುಣರು ನಾಲಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಈಗ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಷ್ಟೋ ಮೊಹರು (ನಾಣ್ಯ)ಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ 'ಶ್ರೀ ನಾಲಂದ-ಮಹಾವಿಹಾರೀಯ-ಆರ್ಯ-ಭಿಕ್ಷುಕಸಂಘಸ್ಯ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ೨ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ೨ ಮೃಗಗಳು ಶಾಂತವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಕುಳಿತು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕುತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೇತ್ತಿ, ನಾಣ್ಯದ ಪರಿಘದ (ಅಂಚಿನ) ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಛಾತ್ರ-ನಿಯಮ (Discipline) ಒಳ್ಳೇ ಸಂತೋಷ ಜನಕವಾಗಿದ್ದವು. ಅವು ಒಳ್ಳೇ ಬಿಗಿಯಾದವುಗಳೂ ಇಡೀ ಭರತಖಂಡಕ್ಕೆ ಅನುಕರಣೀಯವೂ ಆಗಿದ್ದವು. ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳು ವೇಳೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಂಟೆಯ ಮಹಾಧ್ವನಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೂಡಲೆ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎದ್ದು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ವಸ್ತ್ರ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ನೂರ ನೂರಂತೆ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರದಂತೆ ಗುಂಪುಗೂಡಿ ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇದ್ದ ಹತ್ತು ಸರೋವರಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ವಿದ್ಯಾ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದ ಮೇಲೆ, ಗುರುಗಳು ಮಂತ್ರ ಹೇಳುತ್ತ, ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ, ಒಂದು ಮಂದಿರದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಗೋಧೂರಿ-ವೇಳೆಯ ವರೆಗೆ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಹುನನ್‌ತ್ಸಂಗನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಒಂದು ರಾಜವಂಶದೊಳಗಿನ ಶಿಲಭದ್ರನೆಂಬ ಸತ್ಪುರುಷನು ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಧರ್ಮಪಾಲ, ಚಂದ್ರಪಾಲ, ಗುಣಮತಿ, ಸ್ಥಿರಮತಿ, ಪ್ರಭಾಮಿತ್ರ, ಜಿನ್ನಿತ್ರ, ಜ್ಞಾನಚಂದ್ರ, ಶೀಘ್ರಬುದ್ಧ ಮುಂತಾದ ಉಪಸದಸ್ಯರಿದ್ದರು. 'ಲಾವಣ' ಸಾಂಪ್ರದಾಯದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕನೊ ಪ್ರವರ್ತಕನೊ ಆದ ಪದ್ಮಸಂಭವನು, ನಾಲಂದ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದ ಪದವೀಧರ (ಗ್ಯಾಜುವಿಟ್)ನಾಗಿದ್ದನು.

ನಾಲಂದವು ಹಲವು ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದಂತೆ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆ ಹೆಸರಾಗಿತ್ತು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಸ್ಪಿನರ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಡಲೇ ಎಂಬವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಹಲವು ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಭಗ್ನಾವಶೇಷಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದೊಳಗಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಒಡನೆಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳೇ ಸುಂದರವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ಇರುವವೆಂದು ಮಿ. ಕನಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್ ಎಂಬವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಲಕತ್ತೆಯ ವಿಚಿತ್ರವಸ್ತು-ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಭಗ್ನಾವಶೇಷಗಳು ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ನಾಲಂದದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಗಿಸಿ ಎಷ್ಟೋ ಅಮೂಲ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ, ಬಯಲಿಗಿರಿಸಿದ ರಾಯಲ್ ಎಶಿಯಾನಿಟಿಕ್ ಸೊಸಾಯಿಟಿಯ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೊಂಡಾಡಿದರೂ ತೀರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಹುನನ್‌ತ್ಸಂಗನ ಸ್ಫುಟವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬಹಳ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇಟ್ಟಂಗಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಇಟ್ಟಂಗಿಗಳು ಹಗುರಾಗಿಯೂ ಹಳದೀಬಣ್ಣದವಾಗಿಯೂ ಅದ್ಭುತ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದವುಗಳಾಗಿಯೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಂಗಿಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವವೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಟ್ಟಂಗಿಗಳ ಬೇರಿ ಬೇರಿ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಟ್ಟಡಗಳು ನಾಲ್ಕು ಬೇರಿ ಬೇರಿ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವೆಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಸ್ಪಿನರ್ ಸಾಹೇಬರು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾಲಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು, ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಒಳ್ಳೆ ನೈಭವದಿಂದ ಮೆರೆಯಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಯಾವಾಗ ನಾಶ ಹೊಂದಿತೆಂಬದು ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೬ ಗಂನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅದು ಇತ್ತೆಂದು ನಿಸಂದೇಹವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವಪಾಲನೆಂಬ ಅರಸನು ನಗರಹಾರ (ಜಲಾಲಾಬಾದ)ದ ನಿವಾಸಿಯಾದ ವೀರದೇವನೆಂಬ ಸತ್ಪುರುಷನನ್ನು ನಾಲಂದ ವಿಹಾರದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದನೆಂದು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹೀಪಾಲನೆಂಬ ಅರಸನು ಪಟ್ಟವೇರಿದಾಗ, ನಾಲಂದವು ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿರಲು, ಕೈಲಭಕವೆಂಬ ಗ್ರಾಮದ ಬಾಲಾದಿತ್ಯನೆಂಬವನು, ನಾಲಂದವನ್ನು ಪುನರುದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದನು. ಕಾಲದ ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವವರಾರು? ಈಗ ನಾಲಂದವು ತನ್ನ ಪ್ರಾಚೀನ ಗೌರವವನ್ನು ಒಡಕುತಡಕುಗಳಾಗಿರುವ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಇಟ್ಟಂಗಿಗಳ ಮೂಲ

ದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಲಿದೆ. ಇಟ್ಟಂಗಿಯ ಗೋಡೆಗಳ ತಳಹದಿಯು ೩ ಸಾವಿರ ಫೂಟುಗಳ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದವಾಗಿರುವದೆಂದು ಈಗ ಸ್ಪಷ್ಟ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ವಿವರವು ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ರಿವ್ಯೂ ಎಂಬ ಮಾ. ಪು. ದೊಳಗಿನ ಲೇಖದ ಅನುವಾದದ ಮುಖ್ಯ ಸಾರವು. ಇದರಿಂದ ನೋಡಲು ಪ್ರಾಚೀನ ಯುನಿವರ್ಸ್‌ಟಿಟಿಗೂ ಈಗಿನ ಯುನಿವರ್ಸ್‌ಟಿಟಿಗಳಿಗೂ ಎಷ್ಟು ಅಭ್ಯಂತರವಿರುವದೆಂಬುದು ಒಡೆದ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಭರತ ನಿವಾಸಿಗಳು ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಹಸ್ತಕಾಶಲ್ಯ ಇವೆರಡರಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವೆರಡರ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗಿನ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠ ಕಲಾಕೋವಿದರಾದ ಆರ್ಯ ಸಾಹಸಿಕರು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಾರದೆ ಇಡೀ ಪೂರ್ವ ಮಹಾದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಿದರು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ದ್ವೀಪಕಲ್ಪದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಸಹ ೨ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗಿದ್ದರು. (ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬರೆಯುವೆನು.) ಆಗಿನ ಧರ್ಮವೀರರ ಸಾಹಸವೆತ್ತ? ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಇಡೀ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ತೊಳಲಾಟದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ದರಿದ್ರರಾಗಿ ಸಾಯುವ ಈಗಿನ ಹಿಂದೀ ಜನರೆತ್ತ? ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಕಾಳು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹಲಸಾಸ್ತ್ರ ಕಲೆಗಳು ಉರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿ ಹೊಂದಿದವು. ಈಗ ನಮ್ಮ ದ್ರವ್ಯ ಶೋಷಣೆ ಮೂಡುವ ಹಲವು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಶೋಧಗಳು ಯುರೋಪದಲ್ಲಿ ವೈದೋರಿ ನಮ್ಮ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣುಗೂಡಿಸಿದವು. ಪ್ರಾಚೀನ ಆರ್ಯರಂತೆ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕಲಿಸುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಕಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದರೂ ನಮಗೆ ಕೈಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಒಣಹೆಮ್ಮೆ, ಜಾತಿಮತ್ಸರ, ಒಣಜಗಳ, ದುಂದುಗಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ವೇಳೆಯು ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲದೆ ಬಡತನ, ತೇಜೋಭಂಗತೆ, ಸೋಮಾರಿತನಗಳಂತೂ ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ಧಾರವಾಡ, ಪ್ರಾ. ಸ್ಕೂಲ.
೯-೬-೨೧.

}

ವ. ಮ. ತಟ್ಟ,
ಸಂಪಾದಕ "ಬಾಲಮಿತ್ರ".

ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ ಮುದ್ರೆಗಳು.

ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಮುದ್ರೆಗಳ (ಶಿಕ್ಷಾ) ಮಹತ್ವವು ನಾಣ್ಯ ನೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಸಾಧನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರುವದೆಂದು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯ ಕರಾರಪತ್ರ, ಇನಾಮಪತ್ರಗಳೇ ನೊದಲಾದ ಮಹತ್ವದ ಕಾಗದಗಳ ಮೇಲೆ ಆ ಆ ರಾಜರ ಮುದ್ರೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವು ಅಮಲ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಈ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಮುದ್ರೆಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವವು ಬಂದಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು. ನಾಣ್ಯಗಳಂತೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರವಿವೆ; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚೌರಸ, ಅಷ್ಟಕೋನ, ದೀರ್ಘವರ್ತುಲಾಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಕೃತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪೇಶವೆ ರಾಘೋಬನ ಮೋಹರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವರ್ತುಲದೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವರ್ತುಲಗಳು ಕೂಡಿರುತ್ತಿದ್ದವು; ಈ ಮೋಹರುಗಳ ಒಳಗೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ ಯನ್ನು ಕೊರೆದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಹಲಕೆಲವು ರಾಜರುಗಳ ಮುದ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರೆದಿರುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಈ ವಿಷದವಾದ ಲೇಖನವನ್ನು ಮುಗಿ ಸುವೆವು.

ಅಕಬರ ಬಾದಶಹನ ಮುದ್ರೆ:—ಇವನ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ “ಲಾಇಲಾಹಾ, ಇಲ್ಲ ಲ್ಲಾಹಿ, ಮಹಮ್ಮದನರಸುಲಿಲ್ಲಾಹ” ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತಲ್ಲದೆ, “ಅಲ್ಲಾಹೇ ಅಕಬರ” ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳೂ ಇದ್ದವು;

ಜಾಹಂಗಿರ ಬಾದಶಹನ ಮುದ್ರೆ:—ಇವನ ಮುದ್ರೆಯು ಮೇಲೆ ಇವನ ಹಾಗೂ ನೂರಜಾಹನಳ ಅಕ್ಷರಗಳಿದ್ದವಲ್ಲದೆ, ಮುಂದೆ ಬರೆದ ಅಕ್ಷರಗಳೂ ಇದ್ದವು—“ಸಾಹಿಬ ಕಿರಾನ ಸಾನೀ ಸಾಹನಶಾಹಾಜಾಹಂಗೀರಬಾ ಅನಲೋದಾದ ಬಿನಶಿಸ್ತಬರ ತಖ್ತೆ ಕಾ ಮರಾನೀ ಅಕಬಾಲೋ ಬಖೊತೋ ದೌಲತೋ ಫತೇಹ ನ ಶಾಕಾವ ಓನುಸರತ ಖೀಶತ ಕಮೆರ ಬಖಿದ ಮತ ಬಸ್ತಾಜಸಾದ ವಾಣೀ ಸಾಲೇಜಲಸೇ ಶಾಹೀ ತಾರೀಫ ಶುದ, ಚು, ಬಿನಹಾದ ಅಕಬಾಲ ಸರಬಸಾಯಸಾಹೇಬ ಕಿರಾನಸಾನೀ;”

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಮುದ್ರೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಮಾಹಿತಿಯು ಬರೆದಿರುವದು.

“ಬಹುಕಮೆಶಾಹ ಜಾಹಂಗೀರ ಯಾಫತ ಸದ ಜೇವರ;

ಬನಾಮೇ ನೂರಜಹಾ ಬಾದಶಾಹೆ ಬೇಗಮ್ ಜರ;

೨೫ವಾ ಬಖತೇ ನೂರಬರ ಜರೇ ಕಿಲ್ಲೇ ತಕ ದೀರ ;

ರಕಮ ಜದ ಶಾಹ ನುರುದ್ದೀನ ಜಾಹಂಗೀರ ;

ಇವನ ಲಾಹೋರದ ಮುದ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಅಕ್ಷರಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಓ ದಹೇರ ಬಾದ ರವಾಂ ತಾಫಲಕ ಬು ಅದ ದರದ ಬರ
ಬನಾಮೇ ಶಾಹೆ ಜಾಹಂಗೀರೆ ಸಿಕಾಪಾಯೆ ಲಾಹೋರ |

ಡಿರಂಗಜೇಬನ ಮುದ್ರೆ:—

ಶಿಕ್ವಾ ಜದ ದರಜಹಾ ಬದ್ರೆಮುನೀರ |
ಶಾಹೆ ಡಿರಂಗಜೇಬ ಅಲಮಗೀರ |

ನಾದಿರಶಹನ ಶಿಕ್ವೆ:—

ಹಸ್ತ ಸುಲತಾ ಬರಸಲಾ ಲೇನೆಯುನಾ |
ಶಾಹೆ ಶಾಹಾ ನಾದಿರೇ ಸಾಹೇಬಕೇರಾ |

ನಾದಿರಶಹನ ಬೇರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುದ್ರೆಯ ಮೇಲೆ “ ಅಲಖೀರ ಫಿರಾ ವಕ
ಅ ” ಎಂದಿದೆ.

ಶಹಾಲಮ್ಮನ ಮುದ್ರೆ:—ಸಿಕಾಪ, ಝದಬರ, ಹಫೂನ, ಕಿಶವರ, ಸಾಯಬ, ಫಜಲೆ,
ಇಲಾಹ, ಹಾವಿನ್, ಎದಿನೆ ವೊಹಮ್ಮದಶಾಹೆ, ಅಲಮ್ಮ ಬಾದಶಹ—

ಹೈದರಲ್ಲಿಯ ಮುದ್ರೆ:—ದಿನೆ ಅಹಮ್ಮದ ದರ ಜಹಾದ ವಶನರ್ದೀಪತೀಹ ಹೈದರ
ಅಸ್ತ;

ಟೀಪೂಸುಲ್ತಾನ:—ಸಿಕಾಪ, ಜದ ದರ ಜಹಾ, ಬಾ, ಆಸಾನೀ, ಶಾಹೇ, ಟೀಪೂ,
ಸಿಕಂದರಸಾನೀ,

ಜೆ. ಯುಚ್. ಹೊಸೂರ.

ಸಂಪೂರ್ಣ.

ಸಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅನುಲಿನ್ಯಲ್ಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಉಪಾಯಗ
ಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕವಿೂಟಿಯಸಂಬಂಧ

ವಾಗಿ ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿದ

“ಪ್ರೆ ಸ್ ನೋ ಟು.”

ಸುಮಾರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪಾಸಾದ ಸಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾಯ್ದೆ
ಯಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ
ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಸರಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವ ವೆಚ್ಚದ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ತಾವು
ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಮೂರುನಾಲ್ಕು
ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯವರಷ್ಟೇ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಅನುಲಿನ್ಯಲ್ಲಿ ತಾದು ಅದರ ಲಾಭವನ್ನು
ಪಡಕೊಂಡಿರುವರು. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ
ದಕ್ಕಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿ
ಯಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಯಾವ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುಮಾಡಿಲ್ಲ.
ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯುಳ್ಳ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗರಜು
ದಿನೇ ದಿನೇ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾ
ಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ, “ಹಣವೆಲ್ಲಿ?
ಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವು ಯಾರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು? ಹಾಗೂ, ಈ ಸಕ್ತಿಗೆ
ಒಳಪಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಹು ಜನರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿರುವದೋ?” ಎಂಬೀ ಮೂರು ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆ
ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚಿಂತಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವ
ತ್ರಿಕವಾಗಿ ಸಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂ
ರ ಮಾಡುವ ವೊದಲು, ಮೇಲ್ಕಂಡ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇ
ಕಾಗುವದು.

ವೊದಲು ಹಣದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಿರುವ ಉತ್ಪ
ನ್ನವು ಅದರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಸದ್ಯದ ಗರಜುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟೇಇದೆ. ಹಾಗೂ
ಸದ್ಯದ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವದಂದಾಗಲಿ, ಕ್ರಮೇಣ ಈಗಿನ
ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಗೊಳಿಸುವದರಿಂದಾಗಲಿ ಕೊಡುವ ಹಣವು ಸಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು
ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಲಿನ್ಯಲ್ಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟುಮಾತ್ರವೂ ಸಾಕಾಗುವಂತಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಅದವರಿನ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಹೊಸ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಮಾಡಲು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ನೊದಲು ಅವಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮುನಿಸಿಪಾಲಟೆಗಳಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಾನಿಕಸ್ವರಾಜ್ಯದವರೇ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಘಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಪ್ರಾಂತವೆಲ್ಲಕ್ಕಡೆಗೆ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು ಆಗದ ಮಾತು.

ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಜನರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವರು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಬಹುಜನರು—ವಿಶೇಷತಃ ಹಳ್ಳಿಗಾಡ ಜನರು—ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಹಾಗೇ ಉಳಿಯುವದು.

ಕಮಿಟಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಕ್ರಮೇಣ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬರಲು ಬರುವಂಥ ಒಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸದ್ಯದ ಕಾಯದೆ ಕಾವುನ್ಸಿಲಿನ ಸಭಾಸದರೇ ಸೇರಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕಾಯದೆ, ಕಾರ್ಯಭಾರ ಹಾಗೂ ಹಣ ಈ ಮೂರಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವ ಸಂಗತಿಯನ್ನಾದರೂ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವ ನೊದಲು, ಕಾವುನ್ಸಿಲಿನ ಮುಂದೆ ಅದರ ವಿಚಾರಣೆಯು ಆಗಲೇ ಬೇಕು. ಮುಂಬೈಪಟ್ಟಣದೊಳಗಿನ ವೋಫತ ಸಕ್ರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕಮಿಟಿಯವರು ಸ್ವತಃ ವಿಚಾರಿಸುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳುವ ಸಭಾಸದರ ಸಮಾವೇಶವಾಗುವದು: —

ಆನರೇಬಲ್ ಸರ ನಾರಾಯಣ ಬೇ. ಚಂದಾವರಕರ (ಕಮಿಟಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ
ಮಿ. ಎಫ್. ಜಿ. ಪ್ರಾಟ್.
ರಾನಬಹಾದ್ದೂರ ಬೇ. ಕೆ. ಚಿತ್ತಳೆ

ಮಿ. ಪಿ. ಆರ್. ಚೆಕ್ಕೋಡಿ.

ಮಿ. ಡಿ. ಡಿ. ಫೋಲಪ್.

ಮಿ. ಕೋನಾಸ್‌ಜಿ ಜಹಾನಗೀರ.

ಮಿ. ಬೀ. ಜೀ. ಪಹಲಜಾನಿ.

ಮಿ. ಸಿ. ಎಮ್. ಗಾಂಧಿ.

ಮಿ. ಗುಲಾಮ ಹುಶೇನ ಕಾಶೀಮ.

ಮಿ. ಡಿ. ಎ. ವಿಚಾರಿ.

ಡಾಯರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್, (ಅಧಿಕಾರದಿಂದ) ಈ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ್‌ರೇ ಕಮಿಟಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ.

ಈ ಕಮಿಟಿಯವರು.

(೧) ಮುಂಬೈ ಶಹರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಇಡೀ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಉಳಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೋಫತ್ ಸಕ್ರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮತಮಾ ಸಾಧ್ಯವೂ ಇರುವದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. (ಇಡೀ ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಧ ಪ್ರಾಂತವೂ ಸೇರುವದು.)

(೨) ಈ ಮೋಫತ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(೩) ಸಕ್ರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಧೈಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಕಾಯಿದೆಗಳಿಗೂ ಕಾರ್ಯಭಾಗಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸವಿಸ್ತರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವಲ್ಲದೆ, ಈ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವದು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾದರೂ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(೪) ಕೆಲವು ನಿಯಮಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೋಫತ್ ಸಕ್ರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹರಡುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉಪಾಯಗಳ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂಥ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(೫) ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇರೆ ಸಂಗತಿಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ನೋಟೀಸು.

ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತ ವರ್ಗದ ಸಲುವಾಗಿ.

ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರದ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆ.

No. 42-3/ Edu. $\frac{5-20-2}{7-7-21}$

ಮೈಸೂರ ಗವ್ವನಹಮೆಂಟೆ ಪ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲ
ಯಾಲಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಖಾಸಗಿ ಉಮೇದವಾರರಿಗೆ:—

ಸನ್ ೧೯೨೨-೨೩ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ೫ ರೂ
ಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಫೀ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ವರ್ಗವು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಜೂನ್ ೧ನೆಯ ತಾರೀ
ಖಿಗೆ ಆರಂಭವಾಗಿ ಹತ್ತುತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುವದು.

ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್
ಜನರಲ್‌ರವರ ಆಫೀಸು.
ಬೆಂಗಳೂರು.
21st July 1921.

R. Jagannatharao,
for Inspector General.

(೨) ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯ ನಿಜವಾದ ಬೆಲೆಗೂ, ಅದರ ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆಗೂ ನಡುವೆ
ರುವ ಅಂತರಕ್ಕೆ ಕಸರು ಇಲ್ಲವೆ ದೋಷವೆಂಬ ಹೆಸರು.

೫೮. ಇನ್ನು ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚುವ
ಕ್ಕಾಗಿ ೫೭ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೇ ಪುನಃ ಪರಿಕ್ಷಿಸುವಾ.

ಒಂದು ಸೇರು ಜೋಳಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೬ ಪೈ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ೨ ಆಣೆ ೬ ಪೈಗಳನ್ನೇ
ಒಡುವ ರೂಢಿಯದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ದುಡ್ಡು ಎಕ್ಕಮು ಹಿಡಿದು ಜೋಳದ ಬೆಲೆಯನ್ನು
ಶೆಕೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಇದರೊಳಗಿನ ೨ ಪೈಯ ಕಸರು ಅರ್ಧದುಡ್ಡಿಗಿಂತ ಕಡಿ
ಇರುವದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಂತೆ ೧ ಟೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಬೆಲೆಯು
ಆಣೆ ೫ ಗೆಗೆ ಪೈ ಆಗಿದ್ದರೂ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ೧ ಆಣೆ ೬ ಪೈ
ಗುವದೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದು ದುಡ್ಡೇ ಎಕ್ಕಮು ಅದೆ. ಇಲ್ಲಿ
ಒಂದು ಟೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಬೆಲೆಯು ೧ ಆಣೆ ೨ ಪೈ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ೨ ಗೆಗೆ ಪೈ
ಕಸರು ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಸರು ಅರ್ಧ ದುಡ್ಡಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರುವದರಿಂದ ಅದೂ ಒಂದು
ದುಡ್ಡೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಮೇಳೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಿಣಿಟಿಗೆ ಸರಿ
ಯಾಗಿ ಹೇಳುವದುಂಟು. ಕಾರಣ ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ ೪ ಹೊಡೆದು ೫ ಮಿಣಿಟು ೧೦ ಸೇಕಂ
ಡುಗಳಾದಾಗ, ೪ ಹೊಡೆದು ೫ ಮಿಣಿಟುಗಳಾಗಿವೆಯೆಂದು ಅನ್ನುವ ರೂಢಿಯುಂಟು.
ಯಾಕಂದರೆ, ಮೇಲೆ ಉಳಿಯುವ ೧೦ ಸೇಕಂಡುಗಳ ಕಸರು ಮೇಳೆಯ ಎಕ್ಕವಾದ ಮಿಣಿ
ಟಿನ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಂತೆ ಉಳಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ
ರಿಸಬಹುದು.

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿವರಣೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆ ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ರೀತಿ
ಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ರೀತಿ: — ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಎಕ್ಕಮಿನ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ಕೊಟ್ಟ ರಾಶಿಯು
ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ದೋಷವು ಆ ಎಕ್ಕಮಿನ ಅರ್ಧದ
ಸ್ವಾಗಲಿ, ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ ಇದ್ದರೆ, ಅದು ಒಂದು ಎಕ್ಕಮೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು;
ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು.

೫೯. ಸಂಖ್ಯಾಲೇಖನ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲಧನವು ೧೦ ಇರುವದರಿಂದ, ಶುದ್ಧ
ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಕಸರಿನ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವದಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟ
ರೂಪವು ಉಪಯೋಗಬೀಳುವದು. ಅದನ್ನಷ್ಟು ಇದರಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆ
ಯ ಹೇಳಿದಾಗ, ಬಿಡತಕ್ಕ ಭಾಗದ ಮಾದಲನೆಯ ಅಂಕಿಯು ೫ ಆಗಲಿ,

ಚಿಕ್ಕಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ ಇದ್ದರೆ, ಇಡತಕ್ಕ ಭಾಗದ ಕೊನೆಯ ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೂಡಿಸಿ ಬಿಡತಕ್ಕ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು; ಚಿಕ್ಕಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ, ಬಿಡತಕ್ಕ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಇಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಉದಾ:- ೨೩. ೭೬೪೨೮ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಾನಗಳ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ಬರೆದು ನೋಡುವಾ:-

ಎಕ್ಕಂ	ಸ್ಥಾನದ	ವರೆಗೆ	ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ	ಬರೆದರೆ	ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆ=೨೪
ದಶಾಂಶ	"	"	"	"	" =೨೩.೮
ಶತಾಂಶ	"	"	"	"	" =೨೩.೭೬
ಸಹಸ್ರಾಂಶ	"	"	"	"	" =೨೩.೭೬೪
ದಶಸಹಸ್ರಾಂಶ	"	"	"	"	" =೨೩.೭೬೪೨

ಸೂಚನೆ:- ಸಂಖ್ಯಾಳೇಖನ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲ ಧನವು ೧೦ ಇರುವದರಿಂದ, ಮುಂದೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲಮಾನದಿಂದ ಕೈಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಾಗ ೫ರಿಂದ ೧೪ರ ವರೆಗೆ ೧, ೧೫ ರಿಂದ ೨೪ ರ ವರೆಗೆ ೨, ೨೫ರಿಂದ ೩೪ ರ ವರೆಗೆ ೩, ೩೫ ರಿಂದ ೪೪ ರ ವರೆಗೆ ೪, ಹೀಗೇ ಮುಂದಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಲಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

೬೦. ಸಾಧಾರಣಕ (Significant figure):- ಈ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದವು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂದು.

(i) ಭೂಮಿಗೂ ಸೂರ್ಯನಿಗೂ ನಡುವೆ ೯,೩೦,೦೦,೦೦೦ ಮೈಲುಗಳ ಅಂತರವು ಇರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವ ರೂಢಿಯುಂಟು. ಈ ಅಂತರವು ೯೩ ದಶಲಕ್ಷ ಮೈಲುಗಳಿದ್ದಂತಾಯಿತು.

ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಶಲಕ್ಷ ಮೈಲುಗಳೇ ಅಳತೆಯ ಎಕ್ಕಮು ಇರುವದರಿಂದ ಈ ಎಕ್ಕಮು ಕೊಟ್ಟ ಅಂದಾಜು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ೯೩ ಸಾರೆ ಇರುತ್ತದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವದೆ. ಸಾರೆ ತೋರಿಸತಕ್ಕ ೯೩ರಲ್ಲಿರುವ ೯, ೩ ಇವೆರಡು ಅಂಕಗಳಿಗೆ ಸಾಧಾರಣಕಗಳೆಂಬ ಹೆಸರು.

(ii) ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ ಜನರು ಇರುವರೆಂದು ೧೯೧೧ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಪ್ರಜಾಪರಿಗಣನೆ (ಖಾನೇಸುಮಾರಿ) ಯ ಮೇಲಿಂದ ಕಂಡು

ವಿದೆ. ಈ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ದುಂಡಂಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ೩೦ ಕೋಟಿಯಾ
ವದು.

ಈ ಗಣನೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಜನರನ್ನೇ ಎಕ್ಕಮನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿ
ದಂಡಂತಾಯಿತು. ಈ ಎಕ್ಕಮು ಕೊಟ್ಟ ಅಂದಾಜ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ೩೦ ಸಾರಿ
ರುವದರಿಂದ ಈ ೩೦ ರಲ್ಲಿರುವ ೩, ೦ ಇವೆರಡೂ ಸಾಧಾರ್ಣಂಕಗಳು.

(iii) ೧ ಮಿಲಿಮಿಟರ = ೦.೦೩೯ ಇಂಚು.

ಇಲ್ಲಿ ಮಿ. ಮಿ. ದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಇಂಚಿನ ಸಹಸ್ರಾಂಶಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.
ಒಂದು ಮಿ. ಮಿ. ದ ಬೆಲೆಯು ೩೯ ಸಹಸ್ರಾಂಶ ಇಂಚು ಇರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿಯಿದೆ. ಅಂದ
ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಹಸ್ರಾಂಶ ಇಂಚೇ ಎಕ್ಕಮು ಇದ್ದಂತಾಯಿತು. ಈ ಎಕ್ಕಮು
೩೯ ಇಂಚಿನಲ್ಲಿ ೩೯ ಸಾರಿ ಇರುವದರಿಂದ, ೩೯ರಲ್ಲಿರುವ ೩, ೯ ಇವೆರಡೂ ಸಾಧಾರ್ಣಂ
ಗಳು.

(iv) ೧ ಮೀಟರ = ೧.೦೯೩೬ ಯಾರ್ಡುಗಳು.

ಇದಾದರೂ ಮೀಟರಿನ ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆಯೇ. ಇದರಲ್ಲಿ ದಶಸಹಸ್ರಾಂಶ
ಯಾರ್ಡು ಎಕ್ಕಮು ಇರುವದು. ಈ ಎಕ್ಕಮು ೧.೦೯೩೬ ಯಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ೧೦,೯೩೬
ಸಾರಿ ಇರುವದರಿಂದ ೧, ೦, ೯, ೩, ೬ ಇವೈದು ಸಾಧಾರ್ಣಂಕಗಳು.

(v) ೧ ಇಂಚು = ೨೫.೪ ಮಿ. ಮಿ.

ಹಾಗೂ ೧ ಇಂಚು = ೨೫.೪೦೦ ಮಿ. ಮಿ.

ಇವೆರಡೂ ಇಂಚಿನ ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆಗಳಿದ್ದು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಏನೂ ಅಂತ
ವು ಕಂಡು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ಅಳತೆಯ ಎಕ್ಕಮು ೧ ದಶಾಂಶ
ಮಿ. ಮಿ. ಇರುವದರಿಂದ, ೧ ಇಂಚಿನಲ್ಲಿ ೨೫೪ ದಶಾಂಶ ಮಿ. ಮಿ. ಗಳು ಇದ್ದಂತಾಯಿತು.
ಇದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ೨, ೫, ೪ ಇವು ಮೂರು ಸಾಧಾರ್ಣಂಕಗಳು ಹಾಗೂ ಎರಡನೆಯ
ದರಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾಂಶ ಮಿ. ಮಿ. ಎಕ್ಕಮು ಇರುವದರಿಂದಲೂ, ಈ ಎಕ್ಕಮು ೨೫.೪೦೦
ಮಿ. ಮಿ. ದಲ್ಲಿ ೨೫,೪೦೦ ಸಾರಿ ಇರುವದರಿಂದಲೂ, ಇದರಲ್ಲಿ ೨, ೫, ೪, ೦, ೦
ಇವೈದು ಸಾಧಾರ್ಣಂಕಗಳು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡಲಾಗಿ, ಸಾಧಾರ್ಣಂಕ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ
ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯೇ ಹೊರಡುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಾಖ್ಯೆ: — ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಎಕ್ಕಮಿಗೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ಯಾವದಾದರೊಂದು
ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಬರೆದರೆ, ಆ ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಎಕ್ಕಮು ಎಷ್ಟು
ಸಾರಿ ಸೇರಿರುವದೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸತಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಂಕಗಳಿಗೆ ಸಾಧಾರ್ಣಂಕಗಳೆಂಬ
ಪೆಸರು.

ಟಿಪ್ಪಣಿ:— ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಡಗಡೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಅಂಕಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸಾಧಾರ್ಣಾಂಕವೆನ್ನುವರು.

೬೧. ಸಾಧಾರ್ಣಾಂಕ ಶಬ್ದದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಗತಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ.

(೧) ಕಸರಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಒಂಭತ್ತರ ವರೆಗೆ ಯಾವದಾದರೂ ಅಂಕಿಯು ಬಂದರೆ, ಅದು ಸಾಧಾರ್ಣಾಂಕವು.

(೨) ಶೂನ್ಯವು ಒಂದು ಕಸರಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಕಗಳ ನಡುವೆ ಬಂದರೆ (ಅಂದರೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತರ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಘಾತದ ಅಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ), ಅದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಸಾಧಾರ್ಣಾಂಕವಾಗುವದು.

(೩) ಪೂರ್ಣಾಂಕ ಹಾಗೂ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯಗಳಿದ್ದರೆ ಅವು ಸಾಧಾರ್ಣಾಂಕಗಳಾಗಬಹುದು, ಅಥವಾ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಮಾತು ಎತ್ತಿ ಸ್ವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಎಕ್ಸಮಿನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ದಶಾಂಶಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶೂನ್ಯಗಳು ಎಂದೂ ಸಾಧಾರ್ಣಾಂಕಗಳಾಗಲಾರವು.

೬೨. ಸಿದ್ಧಾಂತ:— ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಸ್ಥಾನದ ಎಕ್ಸಮಿನ ಆ ಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಅಂಕಗಳಿಂದಾಗುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದಿರುತ್ತದೆ.

ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ:— ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ೫.೯೮೬೫ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದಶಾಂಶಸ್ಥಾನದ ಎಕ್ಸಮಿನ ಅಂದರೆ ಒಂದು ದಶಾಂಶಕ್ಕೂ, ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಅಂಕಗಳಿಂದಾಗುವ ೦.೯೮೬೫ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗೂ ಸರಿಹಚ್ಚಿ ನೋಡುವಾ.

$$.೧ = \frac{೧}{೧೦} = \frac{೧೦೦೦೦}{೧೦೦೦೦೦}$$

$$\text{ಮತ್ತು } ೦.೯೮೬೫ = \frac{೯೮೬೫}{೧೦೦೦೦೦}$$

ಆದರೆ $\frac{೧೦೦೦೦}{೧೦೦೦೦೦}$ ಇದು $\frac{೯೮೬೫}{೧೦೦೦೦೦}$ ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದಿದೆ.

∴ .೧ ವು ೦.೯೮೬೫ ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಇದರಂತೆ, .೦೧ ವು ೦.೦೯೮೫ ಗಳಿಗಿಂತಲೂ, .೦೦೧ ವು ೦.೦೦೭೫ ಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮತ್ತು .೦೦೦೧ ವು ೦.೦೦೦೭೫ ಗಳಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ವಾದಂಥವು ಇರುತ್ತವೆಂದು ತೋರಿಸಬಹುದು.

೬೩. ಒಂದು ದಶಾಂಶದ ಬಲಗಡೆಯ ಕೆಲವು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬಿಡುವದರಿಂದ ಆಗುವ ದೋಷಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಒಂದು ಮರ್ಯಾದೆ ಯನ್ನು (Limit) ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ೨.೭೧೮೨೮೩೫ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾಂಶ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ೨.೭೧೮ ಹೀಗೆ ಬರೆದರೆ, .೦೦೦೨೮೩೫ ಇಷ್ಟು ಕಸರು ಉಳಿಯುವದು. ಈ ಕಸರು ಗಣಿತ ಅಂದರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಾನದ ಎಕ್ಕಮಿ ಗಿಂತ ಎಂದೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಲಾರದು. ಇಲ್ಲಿ ಆ ಕಸರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಾನದ ಎಕ್ಕಮಿನ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಅಂದರೆ .೦೦೦೫ ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯದೆ ಆದದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬಹುದು.

ಮತ್ತೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ೨.೭೧೮೨ ಹೀಗೆ ಬರೆದರೆ .೦೦೦೦೮೩೫ ಇಷ್ಟು ದೋಷವು ಉಳಿಯುವದು. ಮತ್ತು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಾನದ ಎಕ್ಕಮಿಗಿಂತ ಈ ದೋಷವು ಸಣ್ಣದಿರುವದೇನೋ ನಿಜ; ಆದರೆ ಆ ಎಕ್ಕಮಿನ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಅಂದರೆ .೦೦೦೦೫ ಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದದೆ. ಆದದರಿಂದ ೨.೭೧೮೨ ಇದರ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ೧ ಕೂಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ೨.೭೧೮೩ ಹೀಗೆ ಬರೆದರೆ, ಕೆಲವು ದೋಷವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೂಡುವದು; ಆದರೆ ಇದು .೦೦೦೦೫ ಕ್ಕಿಂತ ಸಣ್ಣದಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಆದಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ದೋಷವಾಗುವಂತೆ ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆ ತೆಗೆಯತಕ್ಕದ್ದಿರುವದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ೨.೭೧೮೩ ಹೀಗೆ ಬರೆಯುವದೇ ಯುಕ್ತವು.

೬೪. ದೋಷದ ಮರ್ಯಾದೆಗಳು (Limits of error):—

ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ, ಕೊಟ್ಟ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನದವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿರುವ ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದರ ಮೂಲ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಯಾವ ಎರಡು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ನಡುವೆ ಇರಬಹುದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುವಾ.

ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ೦.೧೪೭ (ಮೂರನೆಯ ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾದ) ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯು .೦೪೬೬, ಅಂದರೆ, .೦೪೬೫ ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾದ, ಹಾಗೂ ೦.೧೪೭೬ ಅಂದರೆ .೦೪೭೫ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸಣ್ಣದಾದ ಯಾವದಾದರೊಂದು ದಶಾಂಶದಿಂದ ಆಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮೂಲ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಎರಡು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು .೦೪೭ ± .೦೦೦೫ ಹೀಗೆ ಬರೆದು ತೋರಿಸಬಹುದು. ಮೂರ ನೆಯ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ೦.೧೪೭ ಇಂಥ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ೦.೧೪೭ ± ಹೀಗೆ ಸಹ ಬರೆಯುವುದುಂಟು.

ಟಿಪ್ಪಣಿ: — ೧೩ ಅ. = ೦.೮೨೫ ರೂ. ಇವನ್ನು ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ಬರೆದರೆ, ಅದು ೦.೮೨ ರೂ, ಮೂರು ಸ್ಥಾನಗಳವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ಬರೆದರೆ ೦.೮೨೫ ರೂ. ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ೮೨ ರೂ. ಇದು ಮೂಲ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಸಣ್ಣದೂ, ೦.೮೨೫ ರೂ. ದೊಡ್ಡದೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದವರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ೦.೮೨+ ರೂ. ೦.೮೨೫-ರೂ. ಹೀಗೆ ಬರೆಯುವುದು ಅನುಕೂಲವೆಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

೬೫. ಸಾಪೇಕ್ಷ ದೋಷ (Relative error) :— ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ) ದೋಷವು ದೊಡ್ಡದು ಅಥವಾ ಸಣ್ಣದು ಇರುವುದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ಮಾತಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಕಸರು ಮೂಲ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಎಷ್ಟನೆಯ ಅಂಕವಿರುತ್ತದೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟ ಎರಡಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ ಕಸರುಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸರಿ ಹಚ್ಚಿ ನೋಡುವದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ೪೦ ಯಾರ್ಡ್ ಅಂತರವನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಅಳಿಯುವಾಗ ೪ ಯಾರ್ಡ್‌ನ ದೋಷವು ಆಗಿದೆ ಎಂದೂ, ೧೦೦ ಯಾರ್ಡ್ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ೫ ಯಾರ್ಡ್‌ನ ದೋಷವು ಆಗಿದೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿಯುವಾ. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯದರೊಳಗಿನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೋಷವು ಮೊದಲನೆಯದರೊಳಗಿನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೋಷಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದಿದೆ. ಆದರೆ ಎರಡನೆಯದು ಮೊದಲನೆಯದರಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲ; ಯಾಕೆಂದರೆ, ಎರಡನೆಯದರೊಳಗಿನ ದೋಷದ ಪ್ರಮಾಣವು ೨೦ ಕ್ಕೆ ೧ ರಂತೆ ಅಂದರೆ ಇಡೀ ಅಂತರದ ೨೦ ನೇ; ಹಾಗೂ ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ಅದು ೧೦ ಕ್ಕೆ ೧ ರಂತೆ ಅಂದರೆ ಇಡೀ ಅಂತರದ ೧೦ ನೇ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೋಷವು ಮೂಲ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಇಷ್ಟನೆಯ ಭಾಗವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸಾಪೇಕ್ಷ ದೋಷವೆಂಬ ಹೆಸರು.

$$\therefore \text{ಸಾಪೇಕ್ಷ ದೋಷ} = \frac{\text{ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೋಷ}}{\text{ಮೂಲ ಸಂಖ್ಯೆ}}$$

ಟಿಪ್ಪಣಿ:— ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಸಾಪೇಕ್ಷ ದೋಷವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಮೂಲ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಇದ್ದರೆ, ಉಪಲಬ್ಧವಿರುವ ಅದರ ಅತಿ ಸಮೀಪದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಛೇದದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

೧. ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆ ತೆಗೆಯೋಣವೆಂದರೇನು ? ಈ ಅಂದಾಜ ಬೆಲೆ ತೆಗೆಯುವುದು ಅಂಕಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತವೋ ? ಯಾಕೆ ?

೨. “ ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಅಳತೆ, ಎಣಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಸರಿಯಾಗಿರದೆ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಯೇ ಇರುವು.” ಈ ಮಾತನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿ.

೩. ಕಸರು ಅಂದರೇನು? ಉತ್ತರವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿರಿ.

೪. ಅದಾಜ ಬೆಲೆ ತೆಗೆಸುತಕ್ಕ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯ ತಕ್ಕ ಬಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರಿ.

೫. ಶುದ್ಧ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಕಸರಿನ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವದರಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುವ ರೀತಿ ಯಾವದು? ಆ ರೀತಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿರಿ.

೬. ಸ್ಥೂಲ ಮಾನದಿಂದ ಕೈಲೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವ ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು? ಯಾಕೆ?

೭. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಹಸ್ರ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ಬರೆದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಾಂಕಗಳಾವವೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

(ಅ) ೭೮,೯೧೨, (ಆ) ೪,೮೧,೨೯೦, (ಇ) ೩,೬೯,೮೪೧,

(ಈ) ೭೦,೦೭೭, (ಉ) ೪,೬೨,೧೩೦ ಮತ್ತು (ಊ) ೯೪,೬೮,೧೪೫.

೮. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದಶಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಹಸ್ರಾಂಶ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ಬರೆದು, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಾರ್ಥಾಂಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

(ಅ) ೨.೭೬೪೨೮, (ಬ) ೦.೦೧೨೬೩೮, (ಕ) ೩. ೪೦೦೮೧, (ಡ) ೧೯ ದಶಸಹಸ್ರಾಂಶ, (ಈ) ೯೦೧ ದಶಲಕ್ಷಾಂಶ, ಹಾಗೂ (ಫ) ೭.೯೮೩.

೯. ಸಾರ್ಥಾಂಕವೆಂದರೇನು? ಉತ್ತರವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿರಿ.

೧೦. ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಾಂಕಗಳೆಷ್ಟೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವ ಮಾತು ನಮಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು? ಯಾಕೆ?

೧೧. ಶೂನ್ಯವು ಸಾರ್ಥಾಂಕವಾಗಬಹುದೋ? ಹಾಗಾದರೆ ಯಾವಾಗ?

೧೨. ಸಾರ್ಥಾಂಕದ ಬಗ್ಗೆ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಡತಕ್ಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಗತಿಗಳಾವವು?

೧೩. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಾಂಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಿ:—

(ಅ) ಸಿಕ್ಕಿಮದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೫೦,೦೦೦, ಎಕ್ಕಮು ೧,೦೦೦ ಜನರು.

(ಬ) ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಷಿಯ ಉದ್ದಳತೆ ೨೪,೯೦೬, ಎಕ್ಕಮು ೧೦೦ ಮೈಲು.

(ಕ) ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರೇತ್ರ ೧,೨೩,೦೦೦, ಚೌ. ಮೈಲು, ಎಕ್ಕಮು ೧,೦೦೦ ಚೌ. ಮೈಲು.

(ದ) ಮುಂಬೈ ಪುಣೆಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ೧೨೦ ಮೈಲು, ಎಕ್ಕಮು ೧ ಮೈಲು.

(ಇ) ಒಂದು ಘ. ಪೂ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾರವು ೦-೦೧೬ ಕೆ. ಗ್ರಾ., ಎಕ್ಕಮು ೧ ಗ್ರಾಮ್.

೧೪. ಮೂರು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ (ಒಂದು ಪೂರ್ಣಾಂಕ, ಎರಡು ದಶಾಂಶಗಳು) ಸಾಫಾರ್ತದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿರಿ.

೧೫. “ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸ್ಥಾನದ ಎಕ್ಕಮು ಆ ಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಅಂಕಗಳಿಂದಾಗುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದಿರುತ್ತದೆ.” ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿರಿ.

೧೬. ದೋಷದ ಮರ್ಯಾದೆಗಳೆಂದರೇನು ? ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿರಿ.

೧೭. “ದೋಷದ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ೧೫ನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದಂತೆ.” ಹ್ಯಾಗೆ ?

೧೮. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಎರಡು ದಶಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿವೆ. ಅವು ಯಾವ ಯಾವ ಮರ್ಯಾದೆಗಳ ನಡುವೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು ?

(ಅ) ೩.೪೭ ಪೌಂಡು ; (ಬಿ) ೪೧. ೬೩ ಟನ್ ; (ಕ) ೩.೬೦ ಮೈಲು ;
(ದ) ೭೦ ಮಿಟರ್.

೧೯. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಸಾಫಾರ್ತಗಳ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಿಯದೆ. ಅವು ಯಾವ ಮರ್ಯಾದೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು ?

(i) ೪೦.೭೬ ರೂಪಾಯಿ; (ii) ೦.೪೦೭೬ ರೂಪಾಯಿ;
(iii) ೪,೦೭೬ ರೂ; ಹಾಗೂ (iv) ೪,೦೭,೬೦೦ ರೂ.

೨೦. ಸಾಪೇಕ್ಷ ದೋಷವೆಂದರೇನು ? ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿರಿ.

೨೧. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೋಷಕ್ಕಿಂತ ಸಾಪೇಕ್ಷ ದೋಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವವು ಯಾಕೆ ?

೨೨. ಮೇಲೆ ೭, ೮ ನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಳಗಿನ ಸಾಪೇಕ್ಷ ದೋಷಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ.

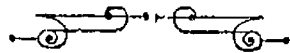
ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕ

ಸಂಪುಟ ೫೮.

ಅಗಸ್ಟ ೧೯೨೧.

ಸಂಚಿಕೆ ೫.

ಸಂಪಾದಕರ ಸ್ವಟಲೇಖಗಳು.

ಸಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯ ಸರಕಾರದವರು ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮೀಟಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿದ್ದೇವೆ. ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಯವರ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದು, ಸರಕಾರದವರು ಸಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡತೊಡಗಿದ ರಿಂದ, ಅದೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಫಲದ್ರೂಪವಾಗುವ ನೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ನಾಮದಾರ ಪರಾಂಜಪೆಯವರು ಡೆಕ್ಕನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜನರು ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವರು. ಆದರೆ ಆತರದ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಕ್ತಿಯಶಿಕ್ಷಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಾಗ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಎತರುಗಳನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆಯ ಅಭಾವವನ್ನೂ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಂದು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇಷ್ಟುಗಡಚಾದ ಹಾಗು ನ್ಯಾಯಪೂರ್ವಕವಾದ ವಿಷಯದ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು, ಯಕ್ಷಿಣಿಯ ಕಾಂಡವನ್ನು ತಿರುವಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬಿಡಿಸಲೆಣಿಸುವವರಿಗೆ ಅದರ ಮರ್ಯಾದೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರುವದಿಲ್ಲೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದು.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಲುವಾಗಿ ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರದವರು ಸುಮಾರು ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಆದರೆ ಆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಾಗಿ ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ೨೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗಬಹುದೆಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯ ಪ್ರಧಾನರು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿರುವರು. ಸುಧಾರಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದಾದ ಕಟ್ಟಡ, ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರೀಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಧನ

ಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸುಯಂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳುಳ್ಳ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಕ್ರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದವರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಯಿದೆಯ ಲಾಭವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬೆರಳಿನಿಂದ 'ಎಣಿಸುವಷ್ಟು' ಸಣ್ಣದಿರುವದು. ಹೀಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಆಯಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗಿರತಕ್ಕ ಹಣದ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವಿರುವದು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯ ಪ್ರಧಾನರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ತಗಲತಕ್ಕ ಖರ್ಚಿನ ಶ್ವಿ ಭಾಗವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಒಂದು ಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವರು ಅದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಮುಂದೊರೆದು ಬಂದದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಕ್ರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಖರ್ಚಿನ ಶ್ವಿ ಭಾರವನ್ನು ಸಹ ಹೊರುವಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಅನೇಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಇರುವದಿಲ್ಲೆಂಬದು ಒಡೆದು ಕಾಣುವಂತಿದೆ.

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಹದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಖಚಿತವಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸಹಜವಾಗಿ ಮೂರುಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವದು. ಅದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡಲೊಪ್ಪಿದ ಶ್ವಿ ಗ್ರಾಂಟಿನಿಂದ ಖರ್ಚಿನ ಮಾನವನ್ನು ೧೦ ಪಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಈಗಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಧನಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸರತಿಸರತಿಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಡುಗರ ಇಮ್ಮಡಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿದೆಂಬ ಧೋರಣವನ್ನು ಪ್ರಧಾನರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಮತದಂತೆ ಈ ತರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಯೋಗಾಂತದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಫಲವಾಗಬಹುದು. ಸರತಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಹೋದರೆ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಓದು ಬರಹ, ಗಣಿತಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋಗಲಾರದು. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಸಕ್ರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶವು ಸಫಲವಾಗಲಾರದು. ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಂತ್ರಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಳಿಯುವ ಮಾಸಿನಿಂದ ಅಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯ ಸರತಿಯನ್ನು ಮನಸುಗೊಟ್ಟು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕಲಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕನು, ಎರಡನೇಯ ಸರತಿಯಲ್ಲಿ ಉದಾತ್ತನ

ಕೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟೇಬೇಸರಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ : ದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬೆಳೆದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬೆಳೆಯುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ಇದಲ್ಲದೆ
ಮನಸಿಪಾಲಟೆಯುಳ್ಳ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಮಧ್ಯಮ
ಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳವರಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತರಗತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೊರಕಬೇಕೆಂಬ
ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಿರುವರು. ಅಂಥವರ ಸಲುವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು
ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ಕೆಲಸವು ಸರತಿಯಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕಲಿಸುವ
ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ.

ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಕೊನೆಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಭಾ
ಗದ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರರಾದೆ ಎ|| ಹೆಸರಿಡುವರು ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ
ಜಾತಿಯವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದ ಲೇಖನವಿರುವದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಧ್ಯ
ಭಾಗದ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆಯಾಜಾತಿಯ ಗಂಡು ಹುಡುಗರ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕೆಳಗೆ
ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು.

ಜಾತಿ.

ನೂರರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮಾಣ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು.

೧೦೦.

ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಾದವರು.

೮೬.

ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರು.

೩೩.

ಮುಸಲ್ಮಾನರು.

೬೩.

ಕೀಳ ಜಾತಿಯವರು.

೧೩.

ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ ಅಂಕಿಗಳು ಮಧ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ
ಕುಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅನು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತೋರಿಸುವವು.
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಹುಡುಗರು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ನೂರು ಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಲ್ಲ.
ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದವರ ಸಂಖ್ಯೆಯಾದರೂ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯೆ
ಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಹಾಗೂ ಕೀಳಜಾತಿಯ ಹುಡುಗರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಶೇಷ
ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಅಂಥ ವಿದ್ಯಾ
ರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿ, ಅರಿವೆ-ಅಂಚಡಿ, ಪಾಟಿ-ಪುಸ್ತಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
ನಿತ್ಯಜನಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೆಲವು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿರುವರು. ಅದರ
ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮೇಲೆಕೊಟ್ಟ ಅಂಕಿ
ಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಯಾವಜಾತಿಯ ಹುಡುಗರಿಗೆ
ಹಿಕ್ಕಾಗಿರುವದೆಂಬದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು.

ಕ್ರಮಿಕ ೬ನೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು. *

ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.

೬ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸುಮಾರು ೧೨ ವರ್ಷದವರಿರುವದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ 'ಮನುಷ್ಯತ್ವ' ದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಭಾವನೆಗಳ ಬೀಜಾರೋಪ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪಾಠವು ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

೧ನೆಯ ವಾಕ್ಯವೃಂದ (ಪ್ಯಾರಾ)— 'ಕರ್ತವ್ಯ' ದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ— "ಆಯಾ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕುಸರಿಸಿದ, ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೀನತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ, ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವು" ಕರ್ತವ್ಯವು; ಎಂದು ಕರ್ತವ್ಯದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯು ಫಲಿತವಾಗುವದು. ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೀನತೆಯುಂಟಾಗುವದೆಂಬ ಮಾತಿನ ಕಡೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಲಕ್ಷವನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಉಚ್ಚ-ಮೇಲ್ಮರದ; ನೀಚ-ಕೆಳತರದ (ಇಲ್ಲಿ ನೀಚ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ದುಷ್ಟ ಎಂಬ ಅರ್ಥವು ಇಲ್ಲ.) ಕರ್ತವ್ಯದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ—'ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೀನತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ' ಎಂಬ ಭಾಗವು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಮನುವಚನವು ಆಧಾರವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. 'ಜೀವ ಹೋಗುವಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೂ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಂದೂ ಬಿಡಬಾರದು' ಎಂದು ಮನುವು ಹೇಳಿದದರಿಂದ ಅಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಹೀನತೆ ಬರುವದೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವದೆ. ಶಾಶ್ವತ (ಶಶ್ವತ್ + ಅ) ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವ, ಸ್ಥಿರವಾದ ಎಂಬ ಅರ್ಥವು.

ಮನು—ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋದ ಒಬ್ಬ ಚಕ್ರವರ್ತಿ. ಮನುಷ್ಯರ ಅಚಾರ ವಿಚಾರ, ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಕ್ಕ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವನು. ಅವನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಮನುಸ್ಮೃತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಮನುವು ಮಾನ್ಯನಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅವನು ಬರೆದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

(೧) ಈ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿರುವವೆಂಬದನ್ನೂ ಅವು ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುವವೆಂಬದನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಖಂಡದ ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯವು ಕರ್ತವ್ಯವಾಲನೆಯ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯತ್ಯಾಗದ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳುವದರಿಂದ ಪಾಠದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

(೨) ಮನುಷ್ಯದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ೩ ವರ್ಗಗಳು. (೧) ದೇವರ ವಿಷಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು; (೨) ಮನುಷ್ಯನ ವಿಷಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು; (೩) ಸ್ವಂತದ ವಿಷಯ

೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಅವರ್ತನ ಮಾಡಿಸುವಾಗ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದುವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಎದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು. ದೇವರ ವಿಷಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳೆಂದರೆ, ಆತನ ಪೂಜೆ, ಜಪ ಮೊದಲಾದವೇ ಎಂದೂ, ಅವಕ್ಕೂ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಷಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ವಿಷಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೂ ಮನುಷ್ಯರ ವಿಷಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವುಂಟೆಂಬದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವದು. ಮನುಷ್ಯರ ವಿಷಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ದೇವರ ವಿಷಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿರುವದರಿಂದ, ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವದು, ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಉದ್ದೇಶ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವದೆ. ಸ್ವಂತದ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೂ ದೇವರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವವರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವರು. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯರ ವಿಷಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರು ವಿರಲ. ಅವರೇ ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ದೊರೆಯಬಹುದಾದರೂ ಅಜ್ಞ-ಜನಸಮೂಹವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾಗುವದೇ ಬಹಳ. ಆದದರಿಂದ ಸ್ವಾರ್ಥಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳಿಲ್ಲದಂಥ ಮನುಷ್ಯರ ವಿಷಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಗಳ ಲಕ್ಷವನ್ನು ಹತ್ತಿಸುವದು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಈ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ದೇವರ ವಿಷಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಡಿಸಿ, ಇವೂ ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳೆಂಬ ಭಾವನೆಯು ಅವರಲ್ಲುಂಟಾಗುವಂತೆ ಈ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ (ಮನಸ್ಸು, ವಾಕ್, ಕಾಯ) ಗಳಿಗೆ ತ್ರಿಕರಣಗಳೆನ್ನುವರು. ಶಾಕ್ತಿ—(ಸ + ಅಕ್ಷಿ + ಇನ್) ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡಿದವ.

(೪) ನಮಗೆ ಪರರಿಂದ ಏನೇನು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವೆವೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ಪರರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ನಮಗೆ ಪರರಿಂದ ಏನೇನು ಆಗಬಾರದೆಂದು ಬಯಸುವೆವೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ಪರರಿಗೆ ಮಾಡಬಾರದು, ಎಂಬದೇ ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ರಹಸ್ಯವು.

ಭಗವದ್ಗೀತೆ—ಭಗವಂತನಿಂದ—ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ—ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಉಪದೇಶ ಗ್ರಂಥವು. ಭಾರತ ಯುದ್ಧದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ಯುದ್ಧವೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ರಣಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು, ಶ್ರುತಿಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತ ದ್ರೋಣ ಕೃಪ ಮೊದಲಾದ ಗುರುಗಳನ್ನೂ, ಭೀಷ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಹಿರಿಯರನ್ನೂ, ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರನ್ನೂ ಕಂಡು, ಇವರೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲಾರೆನೆಂದು ಕರ್ತವ್ಯಪರಾಜ್ಞಾನವಾಗಿರುವಾಗ ಅರ್ಜುನನ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಕ್ಷತ್ರಿಯನಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವಾದ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನೀನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಹೇಳುವಾಗ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆದ ಗ್ರಂಥವು.

(೫) ಶರೀರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ, ಬುದ್ಧಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಕಾದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಅವುಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಸ್ವಂತದ ಸಂಬಂಧವಾದ ಮಹತ್ವದ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯಪಾಲನೆಯ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ.

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸುವದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ-ನಾವು ಮನುಷ್ಯರೆಂಬವಳಿಕೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯೂ ಉಂಟಾಗಬೇಕು.

೨ ದಿಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣ.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯವಂಶದಲ್ಲಿ ದಿಲೀಪನೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಜನು ಆಗಿ ಹೋದಂತೆ, ಹಸ್ತಿನಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ರಾಜರಲ್ಲಿಯೂ ದಿಲೀಪ ಇಲ್ಲವೆ 'ದಿಲೂ' ಎಂಬ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ಅರಸನೊಬ್ಬನು ಆಗಿ ಹೋದನೆಂದೂ ಅವನಿಂದ ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗೆ ದಿಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

(ಪ್ರಾ. ೧) ದಿಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಚೀನತೆ.

(೨-೩)—ದಿಲ್ಲಿಯ ಇತಿಹಾಸ. ಕೌರವರೂ ಪಾಂಡವರೂ ಕೂಡಿ ಇದ್ದಾಗ ಹಸ್ತಿನಾವತಿಯು (ಈಗಿನ ದಿಲ್ಲಿ) ಅವರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪಾಂಡವರು ಬೇರೆಯಾದ ಬಳಿಕ, ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥವನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಪುರಾಣಾ ಕಿಲ್ಲಾ-ಹಳೆಯ ಕೋಟೆ.

(೪) ದಿಲ್ಲಿಯ ದರ್ಶನೀಯತೆ-ಚಾಂದಣೀಚೌಕ (ಚತುಷ್ಕ)- ನಾಲ್ಕು ಮಾರ್ಗಗಳು ಕೂಡಿದ ಬೀದಿ. ನಾರ್-ದೀಪ, ಮಿ + ನಾರ್ ದೀಪವಿಡುವ ಸ್ಥಳ. ದೀಪಸ್ತಂಭ. (ಮಿನಾರ್-ಅರಬೀ ಶಬ್ದ)- ಕೋಟೆ ಎಂಬ ಅರಮನೆ-ಕೆಂಪು ಕಲ್ಲಿನದಾದದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ 'ಲಾಲಕಿಲ್ಲಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರುಂಟು. ದಿವಾಣ ಈ ಆಮ್-ಬಹಿರಂಗ ಸಭಾಗೃಹ. ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಸಭೆಯನ್ನು ನೆರೆಯಿಸುವ ಗೃಹ. ದಿವಾಣ ಈ ಖಾಸ-ಅಂತರಂಗ ಸಭಾಗೃಹ; ನಿಯಮಿತ ಜನರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಸಭೆ ಮಾಡುವ ಗೃಹ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಒಡ್ಡೋಲಗ, ಅಸ್ಥಾನ ಮಂಟಪ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವರು. ದಿವಾಣ ಈ ಆಮ್, ದಿವಾಣ ಈ ಖಾಸ ಎಂಬವುಗಳ ಅರ್ಥವು ಈ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಅಪ್ರತಿಮ-ಪ್ರತಿಮಾ-ಸಮಾನ) ಜೋಡಿಯಿಲ್ಲದ್ದು.

ಜುಮ್ಮಾ-ಶುಕ್ರವಾರ ೧೨|| ಘಂಟೆಯ ತರುವಾಯ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುವ ನಮಾಜು. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವ ಮಸೀದಿಯು ಜುಮ್ಮಾ ಮಸೀದೆ. ಮುಸಲ್ಮಾನರ ವಸತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುವಲ್ಲಿ ಜುಮ್ಮಾ ಮಸೀದೆಗಳಿರುವವು. ಮಸಜಿದ್-(ಸಜಿದ್-ತಲೆ

ನಾಗು; ಮ-ಸ್ಥಾನ) ಯಾವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಲೆವಾಗಿ ನುಮಿಸು ಮುಡುಬರೂ ಆ ಸ್ಥಾನ. ಮಸಜಿದ್ ಇದರ ವಿಕೃತರೂಪ ಮಸೀದೆ. ದಿವಾಣ ಈ ಖಾಸದ ಬಾಗಿಲ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಲೇಖದಲ್ಲಿ-ಇದು ಭೂಲೋಕದ ಸ್ವರ್ಗವೇ, ಎಂದು ಹೇಳಿದದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಮ ಸೌಂದರ್ಯವುಂಟೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುವದು.

(೫) ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸೂಚಕ - ಅಶ್ವಮೇಧಯಜ್ಞದ ಅಶ್ವವನ್ನು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವವರನ್ನು ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವ ರಾಜನ ಕಡೆಯವರು ಸೋಲಿಸ ಬೇಕಾಗುವದರಿಂದ, ಈ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಸಮ್ರಾಜರು ಅಂದರೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಅಶ್ವಮೇಧವು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವವನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಂದರೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದು. ಪರಂಪರಾ + ಆಗತ-ವಂಶಕ್ರಮದಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ, ಕೇಸರ + (ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಅಥವಾ ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ) ಈ + ಹಿಂದ (ಹಿಂದು ದೇಶದ) = ಹಿಂದು ದೇಶದ ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ. (ಅರಬೀ ಶಬ್ದ) ಅಶ್ರುತ ಪೂರ್ವ-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೇಳದ, ಅಟ್ಟಿ ಹಾಸ (ಅಟ್ಟಿ-ಉಪ್ಪರಿಗೆ, ಅತಿಶಯ)ಅತಿಶಯವಾದ ನಗೆ. ಬಹಳವಾದ ಆಡಂಬರ ಎಂದು ಫಲಿತಾರ್ಥವು. ಅದ್ವಿತೀಯ-ಸಮಾನವಾದ ಎರಡನೆಯದು ಇಲ್ಲದ. ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ-ರಾಜ್ಯ, ಭಂಡಾರ, ಸೈನ್ಯ, ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಭತ್ತ, ಚಾಮರ, ಆಂದೋಲ (ಮೇಣೆ.)

೩. ಶ್ರೀರಾಮ ಕುಶಲವರ ಭೆಟ್ಟಿ.

ಭವಭೂತಿಕವಿಯು ರಾಮಚರಿತ್ರದ ಉತ್ತರ ಭಾಗವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ರಚಿಸಿದ 'ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರ' ನಾಟಕವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು. ಕರುಣರಸಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಭವಭೂತಿಯು ಕಾಲಿದಾಸನನ್ನು ನಿೂರಿರುವನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭವಭೂತಿಯ ಕರುಣರಸವು ಕಲ್ಪನ್ನು ಕೂಡ ಕರಗಿಸುವಂಥದು. ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ಸುಮಾರು ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಟ್ರೀ. ಕಾ. ದ ಕನ್ನಡ ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದ ಮುಳಬಾಗಲ ಧೋಂಡೋವಂತರು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀರಾಮನ ಅಶ್ವಮೇಧದ ಕುದುರೆಯ ಕಾವಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಚಂದ್ರ ಕೇತುವಿಗೂ (ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಮಗ) ಲವನಿಗೂ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧವು ನಡೆದಿರಲು ಲವನು ಚಂದ್ರಕೇತುವಿನ ಸೈನ್ಯದ ಮೇಲೆ ದೃಢಭಕಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು. ಅದರಿಂದ ಆ ಸೇನೆಯೆಲ್ಲ ಸ್ತಬ್ಧವಾಯಿತು. ಆ ಬಳಿಕ ಚಂದ್ರಕೇತುವಿಗೂ ಲವನಿಗೂ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳು ನಡೆದು ಅವರಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ನೇಹವುಂಟಾದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಅವರಲ್ಲಿ ವಾಯುನ್ಯಾಸ್ತ್ರ ವಾರುಣಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಯುದ್ಧವು ನಡೆದಿರಲು ಶಂಬೂಕವಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀರಾಮನು ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ದೂರದಿಂದ

ನೋಡಿ, ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತ, ಸವಿಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಿಮಾನ
ದಿಂದಿಳಿದು ಮಾತಾಡುತ್ತಾನೆ:— “ ಸಾವಿತ್ರ ಸಂತತಿಯು...”

(ಈಗ ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಲವ, ಚಂದ್ರಕೇತು, ರಾಮ ಇವರು ಇರುವರು.)

(೧) ಸಾವಿತ್ರ ಸಂತತಿಯ ಸೋಮ—(ಸವಿತ್ರ-ಸೂರ್ಯ, ಸಾವಿತ್ರ-ಸೂರ್ಯ
ಸಂಬಂಧವಾದ, ಸೂರ್ಯನ) ಸೂರ್ಯವಂಶಜರಿಗೆ ಚಂದ್ರನಂತಿರುವವನೇ (ಚಂದ್ರನಂತ
ಆಹ್ಲಾದಕನಾದವನೇ); ಚಂದ್ರಕೇತೂ-ಸಂಬೋಧನರೂಪ. ‘ತವ’ ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತ
ಷಷ್ಠ್ಯಂತ ಪದವು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಾರದೆಂದು ಇದ್ದ
ರೂ ತವ, ಮಮ, ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಕೆಲವರು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವರು. ಎನ್ನಾ-
ಎನ್ನು ಎಂಬಂತೆ ಎನ್ನಾ ಎಂಬದೂ ಷಷ್ಠಿಯ ರೂಪವುಂಟು. ಕಲ್ಯಾಣಾಕೃತಿ-ಮಂಗಳಕರ
ವಾದ (ಸುಂದರವಾದ) ಆಕಾರ.

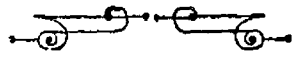
(೨) ಧನುರ್ಧಾರಿಯಾಗಿ ಕುಶಲತನದಿಂದ ಯುದ್ಧಮಾಡಿದ ಲವನನ್ನು ಕಂಡು,
ಈ ಬಾಲರೂಪು (ರೂಪ-ಧ್ವ-ರೂಪು) ಈ ಬಾಲನ ಆಕೃತಿಯು, ಲೋಕಗಳ (೧೪ ಲೋ
ಕಗಳನ್ನು) ಕಾಯ ಪುಟ್ಟಿದ ಧನುರ್ವೇದಾಂಗವೋ (ಧನುವಿದ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ
ವೇದಭಾಗವೋ) ಎಂದೂ, ಬಾಲಕನ ವೀರಶ್ರೀಯನ್ನು ಕಂಡು ಸಾಕ್ಷಾತ್ (ಮೂರ್ತಿ
ಮಂತವಾದ) ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಧರ್ಮವೋ ಎಂದೂ, ಆತನ ಶಾರೀರಬಲ ಮೊದಲಾದವನು
ಕಂಡು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ರಾಶಿಯೋ ಎಂದೂ, ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು, ಗುಣಗಣಕ್ಕಾಧಾರ
ವೋ ಎಂದೂ, ಸಾತ್ವಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು, ಲೋಕಗಳ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯೋ
ಎಂದೂ ತರ್ಕಿಸುವನು.

(೩) ಇದು ಕಂಗೆಳಿಸ ರೂಪಂ-ಈ ಶೋಭಿಸುವ ಆಕೃತಿಯು (ರಾಮನದು)
ಬೆಳೆದು ಮೇಲೆನಿಸ (ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿಕೊಂಡ) ಧರ್ಮದ ಮೈಗೊಂಡ (ಮೂರ್ತಿಮಂತ
ವಾದ) ಒಲ್ಮೆ (ಅನುಗ್ರಹವು); ಎಳೆಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಧರ್ಮದ ಅನು
ಗ್ರಹಗುಣವು ಮೂರ್ತಿಮಂತವಾಗಿರುವಂತೆ, ಶ್ರೀರಾಮನ ಆಕೃತಿಯು ಕಾಣಿಸುವದೆಂದು
ಹೇಳುವನು; ಅಂದರೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಮೂರ್ತಿಮಂತವಾದ ಧರ್ಮ
ವೇ ಇದು, ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯವು.

(೪) ಮಹಿಮನೋಹ - ಈ ಮಹಾಮಹಿಮನೋಹ ಎಂಬಂತೆ ‘ ಮಹಿಮ
ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವದೆಂದು ವಿಶೇಷಣವಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿತ್ತು; ಯಾಕೆಂದರೆ ಮಹಿಮ
ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂದು ಅರ್ಥವುಂಟು. ಮಹಿಮ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವುಳ್ಳವ
ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವರು. ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ
ಅಗಾಧವಾದದ್ದೋ (ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದ್ದೋ) ಹಾಗೆ ಮಹಾತ್ಮರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವು
ಅಗಾಧವಾದದ್ದು.

[ಸಶೇಷ]

ಮಾಂಟೇಸೂರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ.

ಇಟಲೀದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವಳೂ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತಳೂ ಆದ ಮಾಂಟೇಸೂರಿ " ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಹೊಸಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಆ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರವು ಇಟಲಿ, ಸ್ವಿತ್ಸರ್ಲೆಂಡ್ ಈ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಇ. ಸ. ೧೯೧೨ನೇ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರೀಸದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡತಕ್ಕ ಎರಡು ಶಾಲೆಗಳು ಖ್ಚಾಪಿತವಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ವತಿಯಿಂದ ಇಟಲಿಯ ವಕೀಲನಿರುವ ಗೃಹ ಸಂಸ್ಥೆ ಹುಡುಗೆಯ ಕೈಕೆಳಗೆ ನಡೆದದೆ. ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರವೇಶವು ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲೋಕಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತ ನಡೆದದೆಂಬುದು ಚನ್ನಾಗಿ ನಮ್ಮ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಆಧುನಿಕ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಜನರಿಗೆ ಮೋಹಮಾಡಿ ಬಿಡುವಂಥ ಪದ್ಧತಿ ಅದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಉತ್ಸುಕತೆಯು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಜನರಿಗೂ ಬರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಸಂಬಂಧ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಬರುವದು.

ಮಾಂಟೇಸೂರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವವೇನೆಂದರೆ :—[ಹುಡುಗರ ಶಿಕ್ಷಿತವಾದ ಪೂರ್ಣವಿಕಾಸ ಮಾಡಿಕೊಡುವದು, ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಶಿಸ್ತುಂಜ್ಞುವದು, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆನಿಸುವದು. ಹುಡುಗರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಹಾಗೂ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು, ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಅನುಗಳನ್ನೆ ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸುವದು. ಮತ್ತು ಅವರ ಇಚ್ಛೆಯ ಮೇಲಿಂದಲೇ ಅವರ ಬೇಕಾಗುವ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಿಸುವದು. ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಪ್ರಸಂಗವು ಬಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪಕನು ಹುಡುಗರ ಕಾರಭಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಬೇಕು. ಅಥವಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ಸ್ವರೂಪವಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವದರ ಸಲುವಾಗಿ 'ಮಡಮಾಂಟೇಸೂರಿ' ಈಕೆಯು ಹಲವು ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರಕಾರದ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರುವಳು. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಬೇರೆಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವು ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ :— ಕಾರ್ಡ್‌ಬೋರ್ಡ್, ಸೆಟೀನ ಮತ್ತು ಸೀಮೆ ಪರ ಇವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಜ್ಞಾನವು ಕಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬೇರೆಬೇರೆ ಬಣ್ಣದ ಅಟದಸಾಮಾನುಗಳು, ಧನುಷ್ಯಗಳು, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗುಂಡುಗಳು, ಭೂಮಿ

ತಾಯಿ ಮಾದರಿಗಳು ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ಸಾಧನಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಕಾಸಮಾಡುವದು; ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ವಂತದ ಉತ್ಪನ್ನಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು; ಅದನ್ನು ಬೃಂಧಪಡಿಸುವದು. ಈ ಸಂಗತಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೂಡ್ರಲಿಕೆ ಬಾಕು, ಮತ್ತು ಬರೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಡೆಸ್ಕುಗಳು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೈಬುರ್ಚಿ-ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬೇಕಾದದ್ದು ಒಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥವು ಇರುತ್ತವೆ. ಹುಡುಗರು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡಿ, ಅಥವಾ ಕೂತರೂ ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಬಂಧ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಬಲಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅಭ್ಯಾಸದ ಹೊರೆಯನ್ನಾದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣ ನಡೆಯುವ ತಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇರಲೇಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಹುಡುಗರು ತಾವಾಗಿಯೇ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೂಡುವಂತೆ ಸಹಜವಾದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕನು ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಂಟುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಹುಡುಗರು ಚಪಲರೂ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳೂ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವವರೂ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಹಳೇ ಪದ್ಧತಿಯ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಹುಡುಗರನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಶಾಂತಸ್ತಬ್ಧರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಹಚ್ಚುವರೂ ಹಾಗೆ ಈ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಸಾರಾಂ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮನೋಧರ್ಮ, ವೃತ್ತಿ ಇವುಗಳ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಮಾಡದೆ ಆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಚಿಕ್ಕತನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ, ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಬಹಳೇ ಪ್ರಜ್ವಲಿತವಿರುತ್ತವೆ. ಅವರ ಸ್ವಭಾವವು ಉತ್ಸಾಹವುಳ್ಳದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ರೀತಿನಡಾವಳಿಗಳ ಸ್ಫೂರ್ತಿವಿರುತ್ತವೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವದೆ. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಮಾಡದೆಂದರೆ-ಹುಡುಗರ ಮಾನಸಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುಂದಿಸಿದಂತಾಗುವದು. ಬಸವ ಹುಳದ ಕೋಡುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಧಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರೆ, ಹ್ಯಾಗೆ ಅದರ ಗತಿಯು ಕುಂಠಿತವಾಗುವದೋ ಹಾಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಮಾಡಿದರೆ, ಅವರ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಗತಿಯು ಸಂಕುಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಹುಡುಗರ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನ ಕೆಲವು ಅನುಚಿತವಾದ ವೃತ್ತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದರೆ, ಅವುಗಳ ಅನುಚಿತ್ಯತನವನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಸಹಜವಾದ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಅನುಭವಜನಕವಾದ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ಅವನ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತುದುಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದರಿಂದ ಆ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕನು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಪರಾವೃತ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಕನ ಕೆಲಸವೇನೆಂದರೆ :- ಹುಡುಗರ ಸುತ್ತಲ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಕಾರದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಸ್ಫೂರ್ತಿಗತಿಯಾಗಿ ನಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರ ರೀತಿನಡಾವಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನಿಡಬೇಕ.

ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿನಡಾವಳಿಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿದ ವಿವಿಕ್ಷಿತವಾದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವನ್ನು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತರುವದು. ಈ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ಅಡ್ಡಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಹುಡುಗನು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟುಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕೈಯಿಂದ ಆ ತಪ್ಪುಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಆ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದ ಕೃತಿಗಾಗಿ, ಅವನಿಂದ ತಪ್ಪು ಆಗದಂತೆ ಕೃತಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡಲು, ಸುವದು ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಸಹನಾಸದಿಂದ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಕೃತಿನೋಡಿ, ಚಲೋ ಕೃತಿಯಿಂದ ಚಲೋ ಫಲವೂ, ಹುರುಪು ಮೊದಲಾದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಹುಡುಗರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟವಾದ ನಡತೆಯೂ, ಸಹಜವಾಗಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಬೌದ್ಧಿಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಹೀಗೆ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣಗಳು ಆ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಈ ಹೊಸಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು, ಯಾವ ಹುಡುಗನ ಬುದ್ಧಿಯು ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದೋ, ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದವಿರುವವೋ ? ಈ ಮಾತಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮನಿರೀಕ್ಷಣವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕವರ್ಗವು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಆ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಿರುವರೋ, ಅವರಿಗೆ ಆ ಆ ಪ್ರಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಶಿಕ್ಷಕನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತದ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಮತಗಳನ್ನು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರುವದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ಮಡಮ ಮಂಜೇಸೂರಿಯ ಮತವಿರುವದು. ಹುಡುಗರ ಕಲ್ಪನೆ, ಅವರ ಭಾವನೆಗಳು, ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಇವುಗಳ ವಿಕಾಸ ಮಾಡುವದೇ ಶಿಕ್ಷಕನ ಕರ್ತವ್ಯವಿರುವದು. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೇ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದು ಹೆಸರು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಯಾವ ವೃತ್ತಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಲ್ಲವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು ಇರುವದು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೃತ್ತಿಯ ಅಂದರೆ ಕಲೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡದೇ ಶಿಕ್ಷಕನು ಅವರನ್ನು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ವಿವಿಕ್ಷಿತ ತರದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ತಯಾರಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವದೆಂದರೆ, ಪರಮೇಶ್ವರನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹಾಕಿದಂತಾಗುವದು. ಆದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಅಧಿಕಾರವು ಯಾರಿಗೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಭಾ- ಗೋ. ಶೇಡಬಾಳಕರ

ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ಟರ ಕುಡಚಿ

ಕೀಲ ಕಾಲುನೆ.

ಮನುಷ್ಯಪ್ರಾಣಿಯ ಬುದ್ಧಿಕೌಶಲ್ಯವು ವಿಸ್ತೃತವಾಗುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಆತನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಭರದಿಂದ ಮಾಡಹತ್ತುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ, ಮನು

ವ್ಯನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯ ಬಲದಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು. ಹಾಲೆಂಡ್ ಒಡ್ಡು, ಪನಾಮಾಕಾಲುವೆ, ಸುಯೇಜ್ ಸಂಯೋಗಜಲ, ಕೋಲಾರದ ಕಣಿ ಈ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಅವನ ಸುಧಾರಣೆಯ ದೋಷಗಳಾಗಿರುವವು. ಇವುಗಳಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವವಾದ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ಹಿಂದೂಡುವ ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದರೆ, ಕೀಲಕಾಲುವೆಯು. ಈ ಕಾಲುವೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಗೊತ್ತಾದ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತ್ರೀಯುತ ಕೃಷ್ಣರಾವ ಚಿವಳೂಣಕರ ಎಂಬವರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಲೇಖದ ಆಧಾರದಿಂದ ಸತ್ರಿಕೆಯ ವಾಚಕರಿಗಾಗಿ ಇದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲೂ ಕ್ರಮಿಸಿರುವೆನು.

ಇ. ಸ. ೧೮೫೮ರ ವರೆಗೆ ಜರ್ಮನಿ ಹಾಗೂ ದೆನ್ಮಾರ್ಕ್ ದೇಶಗಳ ಸೀಮೆಗಳ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಆ ವರ್ಷ ಕೇಸರಬಾದಶಹನು ಆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದ, ಉತ್ತರ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸುವ ಕಾಲುವೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದನು. ಈ ಕಾಲುವೆಗೇ ಕೀಲಕಾಲುವೆಯೆಂಬ ಹೆಸರು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಡಗುಪಡೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕಾಲುವೆಗೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವು ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಕಾಲುವೆಯಾದಂದಿನಿಂದ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಸಮುದ್ರದಿಂದ ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯಲು ಸುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಜರ್ಮನಿಯ ಹಡಗುಪಡೆಯನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿದೆ. ಇ. ಸ. ೧೯೦೮ರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅಗಲವಾಗಿ ಮಾಡುವದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಲುವೆಯ ಸಮ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ೧೯೧೪ನೇ ಇಸವಿಯ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಯ ಮಾರ್ಗವು ಸರಳವಾಯಿತೆಂದು ಕಾಯಸರ ಬಾದಶಹನು ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದನು.

ಹಳೇ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳೆಂದರೆ, ಅದರ ಎರಡು ತುದಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಇರುವ ಹೌದುಗಳನ್ನು (Docks) ವಿಸ್ತಾರಮಾಡುವದೂ, ಇಡೀ ಕಾಲುವೆಯ ಅಗಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವದೂ ಆಗಿದ್ದವು. ಈ ಮುಖ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಅನುಷಂಗದಿಂದ ಕಾಲುವೆಯ ಇತರ ಸುಧಾರಣೆಗಳಾದರೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಕಾಲುವೆಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಒಟ್ಟು ೧೨,೦೦೦,೦೦೦ ಪೌಂಡು ವೆಚ್ಚವಾದವು. ತಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಲುವೆಯ ಕಟ್ಟಡವು ಅತ್ಯಂತ ಭವ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಅಷ್ಟೇ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವೂ ಆಗಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಜಗದೊಳಗೆ ಇದರಷ್ಟು ಭವ್ಯವಾದ ಹಾಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನಂಟು ಮಾಡುವ ಜೀರೆ ಯಾವ ತಿಲ್ಪಕಾರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲೆ ಕ್ಕೆಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕೆಯ ಪನಾಮಾ ಕಾಲುವೆಯ ಹೌದುಗಳಿಗಿಂತಲೂ, ಇದರ ಹೌದುಗಳು ದೊಡ್ಡವೆ. ಹಾಗೂ ಹಡಗುಗಳು ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಅಗಲ

ಲವೂ, ಆಳವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಜರ್ಮನರು ಈ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸದೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಜರ್ಮನ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಾಗೂ ಜರ್ಮನ್ ಸರಕಾರದ ವಿನಯವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಲೋಕದ ಎದುರಿಗಿಟ್ಟು ಜಂಜಡದೊಡನೆ ಕೈವರಲ್ಲಿಂತಲೂ ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರೆಂದು ತೋರಿಸುವ ಜಾಣತನವು ಜರ್ಮನರ ಹೊರತು ಇನ್ನಾರಿಗೂ ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ. ಕೀಲಕಾಲುವೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯಾವ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗದಿರುವದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಕಾರಣವುಂಟು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಹಡಗುಪಡೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದಲೇ ಕಾಲುವೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಬೈಲಿಗೆಳೆಯುವದು ಅವರ ಮತದಂತೆ ವಿಹಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೈಕೊಂಡ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕೆಲಸವು ತೀವ್ರ ಸಮಾಪ್ತವಾದದ್ದರ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು- ಜರ್ಮನ್ ಹಡಗಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೂ, ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಇದರ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರ ಯುರೋಪದ ಅಧಿರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯುಂಟಾದದ್ದೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಈ ಕಾಲುವೆಯ ಅಡ್ಡಗಲವು ಮೊದಲು ೭೨ ಫೂಟು ಇದ್ದದ್ದು ಈಗ ೧೪೪ ಫೂಟು ಆಗಿರುವದು. ಅದರಂತೆ ಮೊದಲಿನ ೨೯ ಫೂಟು ಆಳದ ಬದಲು ಈಗ ೪೦ ಫೂಟು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಸಪಾಟದ ಆಗಲು, ಮೊದಲು ೨೨೦ ಫೂಟು ಇತ್ತು ಅದು ಈಗ ೩೩೪ ಫೂಟು ಆಗಿರುವದು. ಕಾಲುವೆಯ ಎರಡೂ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹೌದುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿಲ್ಪಕಾರ್ಯವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಾರವು. ಸ್ವೇಶನ್‌ದಲ್ಲಿ ಶಿಲುಕುಳಿದ ಉಗಿಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಯ್‌ಡಿಂಗ್ ಎಂಬ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಈ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಹಡಗಗಳು ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಯ್‌ಡಿಂಗ್ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಡಗಗಳು ನಾಂಗರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲನುಕೂಲವಿದೆ. ಕಾಲುವೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಹೋಗುವ ಉಗಿಬಂಡಿ, ಹಾಗೂ ಇತರ ಬಂಡಿಗಳಿಗೋಸುಗ ಕಟ್ಟಿದ ಹಳೇ ಫೂಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಹೊಸ ಫೂಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವರು. ಈ ಮಾತಿನಿಂದ ಕಾಲುವೆಯ ಕೆಲಸವು ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯ ಒಂದು ಕೃತಿಯಾಗಿರುವದೆಂದು ಸಹಜ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವದು.

ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಾದ ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಮೊದಲು ಹಳೇ ಕಾಲುವೆಯ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುವುದು ಇಷ್ಟವದೆ. ಇದರಿಂದ ಅದು ಮೊದಲು ಹೇಗೆ ಇತ್ತು. ತರುವಾಯ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಗಳಾದವೆಂಬದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಕೀಲ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸವು ಸನ್ ೧೮೮೭ ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿ ಸನ್ ೧೮೯೫ರಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಿತು. ಈ ಕಾಲುವೆಯ ಉದ್ದಳತೆಯು ೬೧ ಮೈಲು

ಗಳಿಂ ಹೆಚ್ಚು ಅದೆ. ಉದ್ದಳತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಯೇಜ ಕಾಲುವೆಯು ಮೊದಲಿನದು. ಕೆಲ ಕಾಲುವೆಯು ಎರಡನೆಯದು. ಪನಾಮಾ ಕಾಲುವೆಗಿಂತಲೂ ಇದು ೨೦ ಮೈಲು ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದವಾಗಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕಾಲುವೆಯು ಲಾಭವಿಷ್ಟೇ; ಇದರಿಂದ ಎರಡೂವರೆ ದಿವಸಗಳ ಪ್ರವಾಸವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು. ಮೊದಲು ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್‌ನನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಎರಡೂವರೆ ದಿವಸಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಕಾಲುವೆಯಿಂದ ಲಂಡನ್ ಹಾಗೂ ಪೆಟ್ರೋಗ್ರಾಡ್ (ಸೆಂಟ್ ಪೀಟರ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್) ಇವುಗಳ ಅಂತರವು ೨೯೮ ಮೈಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಹಂಬರ್ಗ್ ಪೆಟ್ರೋಗ್ರಾಡ್‌ಗಳ ಅಂತರವು ೪೨೪ ಮೈಲುಗಳಿಂದಲೂ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಹಡಗು ಪಡೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಈ ಕಾಲುವೆಯಿಂದ ಜನ್ಮಗಿ ಲಾಭವಾಗುವದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಮಹತ್ವವುಂಟಾಗಿದೆ. ಫ್ರಾನ್ಸ್-ಜರ್ಮನಿಗಳ ಮೊದಲಿನ ಕ್ಷಾಳಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಈ ಕಾಲುವೆಯ ವಿಚಾರವು ಜರ್ಮನ್ ಮುತ್ಸದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೋ ಅವರು ಸನ್ ೧೮೮೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರದವರೆಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕಾಲುವೆಯ ಕೆಲಸದ ಆರಂಭವು ಸದ್ಯದ ಕೇಸರನ ಅಜ್ಜ "ಕಾಯ್‌ಸರ್ ಉಯ್ಯುಲಮ್ ದಿ ಫರ್ಸ್ಟ್" ಇವನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಉಯ್ಯುಲಮ್‌ನು ಮೊದಲು ಸ್ವತಃ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕಡಿದು ಕಾರ್ಯಾರಂಭಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳುವರು.

ಈ ಕಾಲುವೆಯ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಕಾರದವರೇ ಇರುವರು. ಇದನ್ನು ಜರ್ಮನ್ ಸರಕಾರದವರೇ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದು. ಅದು ಇನ್ನೂ ಅವರ ಆಧೀನದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ತಗಲಿದ ಟ್ವಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಜರ್ಮನ್ ರಾಷ್ಟ್ರವೂ, ಟ್ವಿವನ್ನು ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಯಾ ಸರಕಾರವೂ ಸೋಸಿರುವದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಬರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪದ್ಧತಿ, ತವ್ವಾಗದಿರುವಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಜರ್ಮನರ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳು ಈ ಕಾಲುವೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆಯೋ, ಅಷ್ಟು ಬೇರೆ ಏತರಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕಾಲುವೆಯ ಕೆಲಸವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಹಡಗಗಳು ನಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೊಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಲಂ ಲಕ್ಷ ಪೌಂಡುಗಳಿಗಿಂತ ಒಂದು ಪೌಂಡಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲುವೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆದಾಗ ಇಡೀ ಲ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಾಗಲಿ, ಇನ್ನಾವದೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ತೋಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘನಯಾರ್ಡಿಗೇ ಸರಾಸರಿ ೧ ಶಿ. ೬ ಪೇ. ನಂತೆ ಖರ್ಚಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಕಾಲುವೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಇದರ ಕೂಲಿಯ ದರವು ಕಡಿಮೆ ಬಿತ್ತು. ಸುಯೇಜ ಕಾಲುವೆಗಿಂತಲೂ, ಇದರ ಕೂಲಿಯ ದರವು ಕಡಿಮೆ ಬಿತ್ತು. ಸುಯೇಜ ಕಾಲುವೆಗೆ ಪ್ರತಿ

ಯೊಂದು ಘನಯಾರ್ಡಿಗೆ ೪ ಶಿಲಿಂಗಿನಂತೆಯೂ, ಪನಾಮಾ ಕಾಲುವೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘನಯಾರ್ಡಿಗೆ ೨೫ ಶಿಲಿಂಗುಗಳಂತೆಯೂ, ಕೂಲಿಯು ಬಿತ್ತು, ಹಳೇ ಕಾಲುವೆಯ ಯಾವತ್ತೂ ಅಗಿಯುವ ಕೆಲಸದ ಪರಿಮಾಣವು ೧೦೪೬೩೦೦೦೦ ಘನಯಾರ್ಡು ಆಯಿತು. ಅದೇ ಕಾಲುವೆಯ ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕೆಲಸವು ೧೩೦೦೦೦೦೦ ಘನಯಾರ್ಡು ಆಯಿತು.

ಪನಾಮಾ ಕಾಲುವೆಯಂತೆ ಈ ಕಾಲುವೆಗಾದರೂ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಬಾಯಿಯ ಹತ್ತರ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೌದು (ಗೋದಿ) ಗಳಿವೆ. ಪನಾಮಾ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಹಡಗಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಕಡೆಗೆ ತರುವದಕ್ಕೆ ಹೌದುಗಳ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗಿರುವ ಹೌದಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಬೀಸುವ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರದಂತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವದೆ. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕೂಡಲೆ ಇವುಗಳ ದ್ವಾರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಕಾಲುವೆಯೊಳಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರು ಸಂಚಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ನದಿಯ ಕಡೆಗೆ ಅಂದರೆ ಕಾಲುವೆಯ ೨ನೇ ಮುಖದ ಕಡೆಗೆ ಇರುವ ಎರಡು ಹೌದುಗಳು ಕೇವಲ ಭರತಿ-ಓಹಟಗಳ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಇವೆ. ಕಾಲುವೆಯ ನೀರಿನ ಆಳವು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಭರತಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೌದುಗಳ ಬಾಯಿಗಳು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ಹೌದುಗಳೊಳಗಿಂದಾದರೂ ಹಡಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿರುತ್ತದೆ. ಹಳೇ ಹೌದುಗಳೂ ಕೂಡ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾದರಿಯವಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಉದ್ದ ೪೨೯ ಫೂಟು, ಅಗಲ ೮೨ ಫೂಟು, ಆಳ ೩೨ ಫೂಟು ಇತ್ತು. ಆದರೆ “ಇಂಪರೇಟರ್” ದಂಥ ದೊಡ್ಡ ಹಡಗಗಳಾಗಲಿ, ಜರ್ಮನಿಯ ಡ್ರೆಡ್‌ನಾಟ್‌ದಂಥ ಯುದ್ಧದ ನಾವೆಗಳಾಗಲಿ ಇಂಥ ಹೌದಿನೊಳಗಿಂದ ಹಾಯ್ದಂತಾಗಿ ಇವು ನಿರುಪಯೋಗವಾದಂತಾದವು. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಭರತಿ ಇದ್ದಾಗ, ಇಲ್ಲವೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಹೌದುಗಳ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡಲು, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ದೊಡ್ಡ ನಾವೆಗಳು ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಆ ಹೌದುಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನುಳಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಹಳೇ ಕಾಲುವೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸದ್ಯದ ಕೇಸರ ಬಾದಶಹನು ಸನ್ ೧೮೯೫ ನೇ ಇಸವಿಯ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ೨೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಒಂದು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸರಳ ಮಾಡಿದನು. ಆ ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ೪ ಗಂಟೆಗೆ ಕೇಸರ ಬಾದಶಹನು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ “ಹೊಹೇನ ರೈನೋಲರ್ನ್” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸ್ವಂತ ಹಡಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ನದಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಕಾಲುವೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದನು.

ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಾನ್ಹದ ೧ ಗಂಟೆಗೆ ಬಾಲ್ಮಿಕ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದನು. ಅರಸನ ಹಡಗದ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತೆ ೨೩ ಹಡಗಗಳು ಕಾಲುವೆಯೊಳಗಿಂದ ನಡೆದಿದ್ದವು. ಅರಸನ ಹಡಗವು ಬಾಲ್ಮಿಕ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಬರುತ್ತಲೆ ಕೀಲ ಬಂದರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಹಡಗುಪಡೆಗಳು ತೋಫಿನ ಸಲಾಮಿನಿಂದ ಕೇಸರ ಬಾದಶಹನ ಜಯಜಯಕಾರ ಮಾಡಿದವು |

ವ್ಯಾಪಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷ ಕಾಲುವೆಯಿಂದ ಹಾನಿಯೇ ಆಯಿತು. ಸನ್ ೧೨೯೬ ರಿಂದ ೧೯೦೨ ರ ವರೆಗೂ ಈ ಕಾಲುವೆಯಿಂದ ವಿಶೇಷ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಲಾಭಗಳೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ೧೯೦೩ ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ೨೮೫೦ ಸೌಂಡಲಾಭವಾಯಿತು. ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಮುಂದೆ ಲಾಭದ ಪ್ರಮಾಣವು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆದು ೧೯೧೨ ರಲ್ಲಿ ೬೦ ಸಾವಿರ ಸೌಂಡಲಾಭವಾಯಿತು. ೧೯೧೩ ರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲುವೆಯೊಳಗಿಂದ ೩೯೦೦೦ ಹಡಗಗಳು ಸಾಗಿ ಹೋದವು. ಶಾಂತತೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೂ ಸಮನಾಗಿ ಇದರ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜರ್ಮನಿಯ ಹಡಗುಪಡೆಯ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಕಾಡಿಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ, ಸುಧಾರಣೆ ಹಡಗುಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾಲುವೆಯೊಳಗಿಂದ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ೧೦ ತಾಸು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ, ದೊಡ್ಡ ಹಡಗುಗಳಿಗೆ ೧೫ ತಾಸು ಬೇಕು.

ಜರ್ಮನಿಯ ಹಡಗುಪಡೆಗಳ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿಯೇ ಈ ಕಾಲುವೆಯ ಜನ್ಮವಿರುವದರಿಂದ, ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಹಡಗಗಳು ಹಳೇ ಹೌದುಗಳೊಳಗಿಂದ ಹಾಯ್ದಂತಾಗಲು ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಹೌದುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಯಿತು. ಯುದ್ಧ ಖಾತೆಯ ೧೯೦೮ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಂದಾಜ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಯ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ೧೧೧೫೦೦೦೦ ಪೌಂಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವದು ಘೋಷಿಸಿತು, ಕಾಲುವೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತೀವ್ರವೇ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಸುಪ್ರಸಂಗವು ಬಿಲ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಯಿತು. ಬಿಲ್ಮ ದೇಶದ 'ಪಾರ್ಲೋಮಾರಿಸ' ಎಂಬ ೨೩೦೦ ಟನ್ನರ ಹಡಗವೊಂದು ಈ ಕಾಲುವೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಯ ಕಟ್ಟಕಕ್ಕೆ ತಗಲಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಮುಳುಗಿತು. ಇದರಿಂದ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಡಗವೂ ಕೂಡ ಹೋಗದಂತಾಯಿತು. ಈ ಅಪಘಾತದ ವಾರ್ತೆಯು ಇತರ ಹಡಗಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಮೂಲಕ ಕಾಲುವೆಯ ಎರಡೂ ಮುಖಗಳ ಕಡೆಗೆ ಅನೇಕ ಹಡಗಗಳು ಬಂದು ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟವು. ೧೦ ದಿವಸಗಳ ತರುವಾಯ ಮುಳುಗಿದ ಹಡಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಹಡಗಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಯಿತು. ಈ ಅಪಘಾತದಿಂದ ಕೇವಲ ಕಾಲುವೆಯ ಹೌದುಗಳದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ಕಾಲುವೆಯ ಸರ್ವಸುಧಾರಣ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುವದವಶ್ಯವಾಯಿತು. ಮೊಳು ಗೊತ್ತಾದ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಲುವೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕೆಲಸವು ೧೯೧೫ನೇ ಇಸವಿಯ

ಜಾನೇವಾರಿ ತಿಂಗಳ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯತಕ್ಕದ್ದಿತ್ತು ; ಆದರೆ ಅದು ೧೯೧೪ನೇ ಇಸವಿಯ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ಏಳು ವಾರಗಳವಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಮುಗಿಯಿತು. ೧೯೧೯ನೇ ಇಸವಿಯ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಯ ಕೆಲಸವು ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಕಾಲುವೆಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ೫ ವರ್ಷ ಹಿಡಿದಂತಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ೧೨೦೦೦೦೦೦ ಮೌಂಡು ಖರ್ಚು ಆಯಿತು. ಅಂದಾಜಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಆದದ್ದರ ಕಾರಣವು, ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ಅವಧಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಕಾಲುವೆಯ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿದದ್ದೇ ಆಗಿರುವುದು. ೧೯೧೦ ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಕಾಲುವೆಯ ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ೪೦೦೦ ಜನ ಕೂಲಿಕಾರರು ವಸತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕಾಲುವೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ೨೨ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೆಲಸವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಬರಬರುತ್ತ ಕೂಲಿಕಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೪೦೦೦ ವರೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಇಡೀ ೬೧ ಮೈಲು ಉದ್ದದ ಕಾಲುವೆಗೆ ಆಗ ಅವಾಧವ್ಯವಾದ ಒಂದು “ವರ್ಕಶಾಪ”ದ ರೂಪವೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಹೌದುಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸೋಣ, ಕಾಲುವೆಯ ಅಗಲ ಬೆಳೆಸೋಣ, ಕಾಲುವೆಯ ಮೇಲಿನ ಹಳೇ ಫೂಲು ಕಿತ್ತು ತೆಗೆದು ಹೊಸ ಫೂಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕೋಣ, ಕಾಲುವೆಯ ದಂಡೆಗೆ ಹೊಸ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸೋಣ ಈ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿರುವಾಗ ಮೂಲ ಕಾಲುವೆಯೊಳಗಿನ ಹಡಗಗಳ ಮಾರ್ಗವು ಪ್ರತಿಬಂಧವಾಗದೆ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಸರಳವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಾಯಿನ್ ಮಾರ್ಗದಂಥ ಯು.ಕೆ.ಶಿ.ತ್ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವ ಇಡೀ ಹಾದಿಯನ್ನು ಎಂಟುನೆಂಟು ದಿನ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಮಾಡುವ ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವಾಗದಿಂದು !

ಕಾಲುವೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅದರ ನಾಲ್ಕು ಹೌದುಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವುದೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾದ, ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವೆಚ್ಚವಾಗುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹೌದುಗಳ ಕೆಲಸವು ಜಗತ್ತಿನೊಳಗೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವುದು. ಸುಧಾರಿಸಿದ ಹೌದುಗಳ ಉದ್ದ-ಅಗಲ ಅಳಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೦೫೦ ಫೂಟು, ೧೪೮ ಫೂಟು, ೪೬ ಫೂಟು ಇರುವವು. ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ಪನಾಮಾ ಕಾಲುವೆಯ ಹೌದುಗಳ ಇವೇ ಅಳತೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೦೦೦, ೧೧೦, ೩೯ ಫೂಟುಗಳಿರುವವು. ಕೀಲ ಕಾಲುವೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೌದಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗಬಿದ್ದರೆ ಅಚ್ಚು ಪಂಪುಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು.

ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಕಾಲುವೆಯ ಸಪಾಟದ ಅಗಲವು ೩೩೪ ಫೂಟು ಆಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಎರಡು ಹಡಗಗಳು ಪೂರ್ಣವೇಗದಲ್ಲಿ ಸಹ ಒಂದರ ಬಳಿಯಿಂದೊಂದು ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ತಕ್ಕ ಅಂತರದಿಂದ ಕಾಲುವೆಯ ದಂಡೆಗೆ

ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಫೂಟು ಉದ್ದವಾದ ' ಸಾಯಿಡಿಂಗ್ ' ಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಮೂಲ ಕಾಲುವೆಗೆ ಏನೊಂದು ಪ್ರತಿಬಂಧ ಮಾಡದೆ ಇಡೀ ಜರ್ಮನಿಯ ಹಡಗುಪಡೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿದೆ. ಇಡೀ ಕಾಲುವೆಯ ಮೇಲೆ ರೇಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗದ ೫ ಫೂಲುಗಳಿವೆ. ಇತರ ಮಾರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಫೂಲುಗಳುಂಟು. ಇವಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯಲಿಕ್ಕೂ, ತರಲಿಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ೧೬ ತಂತಿಯ ಫೂಲುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ರೇಲ್ವೆ ಫೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಎತ್ತರವು ಕಾಲುವೆಯ ಸಪಾಟಿನ ಮೇಲೆ ೧೫೦ ಫೂಟು ಇರುವದು. ' ರೇಂಡ್ಸ್ ಬರ್ಗ ' ದ ಹತ್ತಿರರುವ ರೇಲ್ವೆಯ ಫೂಲು ಬಹು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ೩ ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿದಿರುವವು. ಫೂಲಿನ ಉದ್ದಳತೆಯು ಒಂದು ಮೈಲು ಇರುವದು. ಇಡೀ ಕಾಲುವೆಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಎಂಟು ಸಾವಿರ ಫೂಟುಗಳ ಅಂತರದಿಂದ " ಸನ್‌ಲಾಯಿಟ್ " ಎಂಬ ಝಗಝಗಿಸುವ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಗಾಢಾಂಧಃಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಹಡಗಗಳಿಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಪ್ರಕಾಶವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಕಾಲುವೆಯ ಎರಡೂ ಬಾಯಿಗಳಲ್ಲಂತೂ ಒಂದೊಂದು ಫೂಟಿನ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳಿವೆ!

೧೯೧೪ ನೇ ಇಸವಿಯ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಸರ ಬಾದಶಹನು—"ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿದು ಕಾಲುವೆಯ ಮಾರ್ಗವು ಪ್ರತಿಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಯಿತೆ"ಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಾರಂಭದಿಂದಲಾವನ: ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದನು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೀಲಿ ಕಾವೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಹೌದಿನ ಬಾಯಿಯ ಹತ್ತರ ಬಿಲ್ಲೇ-ಕರೇ-ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ೧ ಡಿಗ್ರಿ ರೇಶಿಮೆಯ ನಿಶಾನಿಯನ್ನು ನೆಟ್ಟಿದ್ದರು ಕಾಯಸರ ಬಾದಶಹನು ಆ ಹೊತನ್ನ ಸ್ತಂತ ಹಡಗದ ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಹಡಗದಲ್ಲಿಯೆ ಸೆನೇರಿ ಬಂದ ತಂತಿಗಳಿಂದ ಆ ನಿಶಾನಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ, ತೋಫಿನ ಸಲಾಮಿನ ಬವಾನದಿಂದ ಕೀಲಿಕಾಲುವೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದನು. ಅಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನವಾರಂಭದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಸರನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು " ಜರ್ಮನ್ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಈಗ ಪರಮೇಶ್ವರನೊಬ್ಬನ ಹೊರತು ಇಗದೊಳಗೆ ಬೇರಿ ಯಾರಿಗೂ ಅಂಜುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಉದ್ಗಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು

ಮಹಾಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕೂಡಲೆ ಕಾಲುವೆಯ ಎರಡೂ ದ್ವಾರಗಳ ತುತ್ತಗಳಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕಾಯ್ದಿಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಉತ್ತರ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗಿರ ಹೇಲಿಗೋಲಾಂಡ' ಎಂಬ ಕಿಲ್ಲೆಯು ಆ ಕಡೆಯ ದ್ವಾರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ

Ugargol

}

B. D. Joshi,
Head Master.

ಮಣಿ-ಬೇಗಮ್

(ವೀರಜಾಫರನ ಹೆಂಡತಿ.)

ಲೇಖಕ:— ಎಸ್. ಎ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಸ್ವಾಮಿ. ಮಾ. ಗುಣೇಂದ್ರಗಡ

ಮಣಿಬೇಗಮಳು ದೊಡ್ಡ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಹೊಂದಿದವಳಲ್ಲ. ಇವಳೂ, ವೀರ ಜಾಫರನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಬಬ್ಬು ಬೇಗಮಳೂ ಮೊದಲು ನರ್ತಕಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ನೃತ್ಯ ಕಲೆಯೇ ಬಬ್ಬು ಬೇಗಮಳ ವಂಶದವರ ಉಪಜೀವನದ ಸಾಧನವಾಗಿತ್ತು. ಇವಳ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು ವಿಶುಯೆಂಬದಾಗಿತ್ತು. ಇವಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ 'ಸಮ್ಮನ ಅಲಿಖಾ'ಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಓರ್ವ ಮುಸಲ್ಮಾನನಿಂದ ಬಬ್ಬು ಬೇಗಮಳು ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಶಿಕಂದ್ರಾ ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಬಲಕುಂಡಾಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದರಿದ್ರ ವಿಧವೆಯು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಳು. ಇವಳು ಬಡತನದ ಕಠೋರವಾದ ಪೀಡೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಮಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಸಮರ್ಥಳಾಗಿ, ತನ್ನ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಶುನರ್ತಕಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಳು. ಈ ಬಾಲಿಕೆಯು ವಿಶುನರ್ತಕಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಐದು ವರುಷಗಳವರೆಗಿದ್ದು, ಅವಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನೃತ್ಯ ಕಲೆಯನ್ನಭ್ಯಾಸವಾಡಿದಳು. ವಿಶುನರ್ತಕಿಯ ಮಗಳಾದ ಬಬ್ಬು ಬೇಗಮಳೂ ನೃತ್ಯ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಪುಣಳಾಗಿದ್ದಳು.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಬಾಬ ಸಹಮತ್‌ಜಂಗ (ನವಾಯಜಿಸ ಮಹಮ್ಮದ) ನು ಸಿರಾಜುಲ್ದೌಲಾ ಮತ್ತು ಅವನ ತಮ್ಮನಾದ ಇಕ್ರಾಮುಲ್ದೌಲನ ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆದ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯ ಗೀತಗಳಿಗಾಗಿ ೧೦೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿಶುನರ್ತಕಿಯನ್ನೂ ಇವಳ ಪರಿವಾರದವರನ್ನೂ ಕರೆಸಿಕೊಂಡನು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಶುನರ್ತಕಿಯು ದಿಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಶಹಾಜಹಾನಾಬಾದದಲ್ಲಿದ್ದಳು; ಮತ್ತು ನಬಾಬನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಮುರ್ಶಿದಾಬಾದಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಈ ನರ್ತಕಿಯರಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮಣಿಬೀಬಿಯೂ ಇದ್ದಳು. ವಿವಾಹವು ಮುಗಿದ ತರುವಾಯ ಈ ನರ್ತಕಿಯರು ನಬಾಬನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಮುರ್ಶಿದಾಬಾದದಲ್ಲಿದ್ದರೇಕಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ನಬಾಬನು ಇವರಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ, ಇವರು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಮನಸು ಮಾಡಿದರು.

ಗುಣಮುಗ್ಧನ ವ ವೀರಜಾಫರನು ಮಣಿಬೀಬಿಯ ನೃತ್ಯ-ಗೀತಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿದನು. ಅವರಿಂದವನು ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಇವಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಮುಂದೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇವರಿರ್ವರಲ್ಲಿಯ ಪ್ರೀತಿಯು ಒಳೆಯುತ್ತ

ನಡೆಯಿತು. ಕಾರಣ ವಿರಜಾಫರನು ಇವಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವೇತನ ಕೊಡುವದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹ ಮಾಡಿದನು ಮಣಿಬೀಬಿಯು ಇದಕ್ಕೊಪ್ಪಿಕೊಂಡಳು. ಮುಂದೆ ಇವಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿರಜಾಫರನ ಪ್ರಣಯವೃತ್ತಿಯು; ಅದರಿಂದವನು ಇವಳನ್ನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದನು. ಕೇವಲ ಮಣಿಬೀಬಿಯ ನೃತ್ಯಗೀತೆಗಳು ವಿರಜಾಫರನನ್ನು ಆನಂದಿಸಡಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎರಡನೆಯವರ ಮನಸ್ಸನ್ನರಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಕುಶಲಳಾದ ಮಣಿಬೀಬಿಯು ಇದನ್ನರಿಯದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವಳೂ ಕೂಡ ವಿರಜಾಫರನನ್ನು ಪ್ರಣಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು; ಆದರೆ ವಂಶಮರ್ಯಾದೆಯ ಉಚ್ಛೇಷ್ಠದ ಮೂಲಕ ಇವಳು ವಿರಜಾಫರನೊಡನೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿವಾಹವಾಗದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ; ವಿರಜಾಫರನ ದರ್ಶನವು ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಆದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಇವಳು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಇವಳೊಡನೆ ಲಗ್ನವಾಗುವ ಇಚ್ಛೆಯು ವಿರಜಾಫರನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ್ದರಿಂದ ಮಣಿಬೀಗಮಳ ಇಚ್ಛೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಉಚ್ಛೇಷ್ಠದವು ದೊರೆಯಿತು. ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿರ್ವರ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಈ ಸಂಗತಿಯು ವರ್ತಿಸಿದ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಮೇಲೆ, ಬಬ್ಬು ಬೇಗಮಳೊಡನೆಯೂ ವಿರಜಾಫರನ ವಿವಾಹವಾಯಿತು.*

ಈ ಸಮಯದಿಂದ ಮಣಿಬೀಬಿಯು ಮಣಿಬೇಗಳೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದಳು. ಇವಳು ವಿರಜಾಫರನನ್ನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯಕಾಲದ ಸಹಚರಿಯರನ್ನೆಲ್ಲ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕಾಯಿತು; ಅವರೊಡನೆ ಯಾವತರದ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರದಂತಾಯಿತು. ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಯೂಥಭ್ರಷ್ಟನಾದ ಹೆಣ್ಣುಕಾಡನೆಯೂ ಕೂಡ ಪ್ರೇಮದ ಮೋಹಮಯವಾದ ಬಲಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವದು; ಅಂತೆಯೇ ಕಲಾ-ವಿದ್ಯಾನಿಪುಣಳೂ, ನರ್ತಕಿಯೂ ಆದ ಮಣಿಬೇಗಮಳು ಪ್ರೇಮಸಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಆಬಂಧಳಾಗಿ, ಘೋಷೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ, ನಬಾಬನ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇವಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜಾಮುದ್ದಾಲಾ ಮತ್ತು ಸೈಯದುದ್ದಾಲಾ ಎಂಬಿರ್ವರು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರು; ಮತ್ತು ಬಬ್ಬು ಬೇಗಮಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಬಾರಿಕ ಉದ್ದಾಲನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ವಿರಜಾಫರನ ಆಯುಷ್ಯದ ಕಡೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯಿಂದಲೂ, ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಣಯದಿಂದಲೂ ಮಣಿಬೇಗಮಳು ವಿರಜಾಫರನ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದಳು; ಅದರಿಂದವಳು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿರಜಾಫರನ ಮುಖ್ಯ ಬೇಗಮಳಾಗಿದ್ದಳು. ವಿರಜಾಫರನು ತನ್ನ ಯಾವತ್ತೂ ಬೇಗಮರಲ್ಲಿ ಇವಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕಾರಣ ಸಿರಾಜ ಉದ್ದಾಲನ ಹಿರಯೂಲ ಅರಮನೆ

*Burke's speech at the Impeachment of Warren Hastings (Bangabasi Edition)...i-366-367

ಯಿಂದ ವಿರಜಾಫರನು ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ಹರಣಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ, ಯಾವತ್ತೂ ರತ್ನ-
ಸುವರ್ಣದ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಮಣಿಬೇಗಮಳು ಹೊಂದಿದಳು.

ಕ್ರಿ. ಶಕದ ೧೭೬೫ ರಲ್ಲಿ ವಿರಜಾಫರನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು; ಇವನ ತರು-
ವಾಯ ಇವನ ಮಗನಾದ ನಿಜಾಮುದ್ದೌಲನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು; ಈ ಅವ-
ಧಿಯಲ್ಲಿ ಇವನ ವಯಸ್ಸು ೧೫ ವರುಷ ಮಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ನಬಾಬನಾದನಂತರ ನಿಜಾ-
ಮುದ್ದೌಲನೂ ಇವನ ತಾಯಿಯಾದ ಮಣಿಬೇಗಮಳೂ ನಂದಕುಮಾರನನ್ನು ತಮ್ಮ
ದಿವಾಣನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿದರು; ಆದರೆ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಕೌನ್ಸಿಲದ
ಮೆಂಬರರು ನಂದಕುಮಾರನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಅದರಿಂದ ಮಣಿಬೇಗ-
ಮಳ ಇಚ್ಛೆಯು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ರೇಜಾಖಾನನು ಬಹು ಧನವನ್ನು ವೆಚ್ಚ
ಮಾಡಿ, ದಿವಾಣನಾದನು. ಸನ್ ೧೭೬೬ ರಲ್ಲಿ ನಿಜಾಮುದ್ದೌಲನು ವಿಷಮಜ್ವರದಿಂದ
ಮರಣವನ್ನೆದಿದನು.

ನಿಜಾಮುದ್ದೌಲನ ಮೃತ್ಯುವಿನ ತರುವಾಯ ಅವನ ಹದಿನಾರು ವರುಷದ ತಮ್ಮ
ನಾದ ಸೈಯದುದ್ದೌಲನು ಸನ್ ೧೭೬೬ ರ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಲದ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇ-
ರಿದನು. ಇವನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದ ಯಾವತ್ತೂ ಸೂತ್ರಗಳು ಮಣಿಬೇಗ-
ಮಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಸೈಯದುದ್ದೌಲನು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಾರದ್ದರಿಂದ ಬೇಗಮಳು ಅವನ
ಸಂರಕ್ಷಣದಾರಳಾದಳು; ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಿಧಿ ರೂಪದಿಂದ ಯಾವತ್ತೂ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರ
ವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸನ್ ೧೭೭೦ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸೈಯದುದ್ದೌ-
ಲನು ವಸಂತ ರೋಗದಿಂದ ಮೃತ್ಯು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು.

ಸೈಯದುದ್ದೌಲನ ಮರಣದ ತರುವಾಯ, ವಿರಜಾಫರನ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿ
ಯಾದ ಬಬ್ಬಾ ಬೇಗಮಳ ಮಗನಾದ ಮುಬಾರಿಕ ಉದ್ದೌಲನು ಬಂಗಾಲದ ನವಾಬನಾ-
ದನು. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇವನ ವಯಸ್ಸು ೧೨ ವರುಷವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ
ಯೂ ಮಹಮ್ಮದ ರೇಜಾಖಾನನೇ ದಿವಾಣನಾಗಿದ್ದನು. ಸನ್ ೧೭೭೨ರಲ್ಲಿ ವಾರನ್
ಹೆಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್‌ನು ಬಂಗಾಲದ ಗವರ್ನರನಾಗಿ ಬಂದನು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಇಚ್ಛಿಸಿ-
ದಷ್ಟು ಧನವು ಬಂಗಾಲದಿಂದ ದೊರೆಯದಂತಾದ್ದರಿಂದ, ಕಂಪನಿಯವರು ಹೊಸ ವ್ಯವ-
ಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೆಲಗೊಳಿಸುವ ಮನಸು ಮಾಡಿದರು. ನವಾಬನ ಬೊಕ್ಕಸದಲ್ಲಿಯ ಹಣವು
ನಿತ್ಯವ್ಯಯದಿಂದ ವೆಚ್ಚವಾಡಲ್ಪಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಿರರ್ಥಕವಾದ ವೆಚ್ಚವು ಬಹಳವಾಗು-
ತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ತಿಳಿದು, ನವಾಬನ ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೃತ್ಯಗಳ
ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷವಿಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಗುಪ್ತ ಕಮಿಟಿಯು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
ಈ ಕಮಿಟಿಯು ನಂದಕುಮಾರನ ಸಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೆ ರೇಜಾ-
ಖಾನನೇ ಮೂಲಕಾರಣನೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿತು. ಮತ್ತು ಇವನಿಂದ ಆಯ-ವ್ಯಯದ

ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇವನನ್ನು ಗುಪ್ತರೀತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಕಾರಾಘೃಹದಲ್ಲಿರಿಸಬೇಕೆಂದು ರೆಸಿಡೆಂಟ ಮಿಲ್ಟನ್ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿತು. ಮುಂದೆ ತುಸು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ರೆಸಿಡೆಂಟನು ರೇಜಾಖಾನನನ್ನು ಬಂಧನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಲಕತ್ತೆಗೆ ತಂದನು. ಮಣಿಬೇಗಮಳು ರೇಜಾಖಾನನ ಕತರದ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಹು ವ್ಯಥಿತಳಾದಳು. ರೇಜಾಖಾನನ ಮಣಿಬೇಗಮಳಿಗೆ ಯಾವ ತರದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಇವನ ಬಬ್ಬಾಬೇಗಮಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ, ಮಣಿಬೇಗಮಳ ವಿರುದ್ಧ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನು; ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಮಣಿಬೇಗಮಳು ಇವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾವ ಅಹಿತಾರ್ಥವನ್ನೂ ಆಚರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಇವಳು ರೇಜಾಖಾನನ ಮುಕ್ತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ— ಸೆರೆವೆನೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹು ಯತ್ನ ಮಾಡಿದಳು. ರೇಜಾಖಾನನ ಈ ಅಪಮಾನದ ತರುವಾಯ, ಮಲತಾಯಿಯಾದ ಮಣಿಬೇಗಮಳು ನವಾಬನ ಸಂರಕ್ಷಕಳಾಗಿ, ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರವನ್ನು ಸಾಗಿಸಹತ್ತಿದಳು. ಮಣಿಬೇಗಮಳ ಕುಶಲತ್ವದಿಂದ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಕೌನ್ಸಿಲವು ನಂದಕುಮಾರನ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ವರುಷದ ಮಗನಾದ ಗುರುದಾಸನಿಗೆ ' ರಾಜಾಗೌರವತ್ ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಬಂಗಾಲದ ದಿವಾಣನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು.

ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಬಾರಿಕಉದ್ದಾಲನ ತಾಯಿಯಾದ ಬಬ್ಬಾಬೇಗಮಳು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವಳೇ ಮಗನ ಸಂರಕ್ಷಕಳಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಮಣಿಬೇಗಮಳು ಮುಬಾರಿಕನ ಸಂರಕ್ಷಕಳಾದಳೆಂದು ನಾವು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕಂಪನಿಯವರ ಬಬ್ಬಾಬೇಗಮಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮಲತಾಯಿಯಾದ ಮಣಿಬೇಗಮಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂರಕ್ಷಕಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೋ ತಿಳಿಯದು; ಇದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಳಾದವಳನ್ನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಆಧಾರಗಳಿಲ್ಲ. ಬಬ್ಬಾಬೇಗಮಳು ತನ್ನನ್ನು ಮಗನ ಸಂರಕ್ಷಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು; ಆದರೆ ಗವರ್ನರನಾದ ಲಾರ್ಡ್ ಹೆಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್‌ನು ಇವಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದು ಮಣಿಬೇಗಮಳೇ ಈ ಪದಕ್ಕೆಯೋಗ್ಯಳೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು *

ಮಣಿಬೇಗಮಳು ಕಾರ್ಯವು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಗುವದಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುದಾಸನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇತ್ತರ ಅಲಿಖಾ ಎಂಬೊಬ್ಬ ಖೋಜಾನನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಳು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇವನೇ ದಿವಾಣನಾದನು. ಇವನು ಅತಿಶಯ ದಡ್ಡನೂ ನೀಚನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಉಚ್ಚ ಪದವು ದೊರೆತದ್ದರಿಂದ ಗರ್ವಿತನಾದ ಇತ್ತರಖಾನನು ದೇಶದೊಳಗೆ

* ಮಣಿಬೇಗಮಳು ಸಂರಕ್ಷಕಳಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರ ಕಾರಣವ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮೆಂಬರರು ಸನ್ ೧೭೭೨ರ ಜುಲೈ ೧೨ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಕಾರ್ಯವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮತ ಪ್ರಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಗನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜನರನ್ನು ಫೀಡಿಸಹತ್ತಿದನು. ಅದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತತೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಮಣಿಬೇಗಮಗಳು ಈ ಮೂರ್ಖನೂ ರಾಜಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನೂ ಆದ ಖೋಜಾನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದಯದೊಂದಿದ್ದರಿಂದ, ಅನೇಕ ಜನರ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾಯಿತು.

ಗವ್ವರ್ನರನಾದ ಲಾರ್ಡ್ ಹೆಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್‌ನು ಮುಂಬಾರಿಕನಿಗಿರುವ ೨೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವಾರ್ಷಿಕವೃತ್ತಿಯ ಬದಲು ೧೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದನು. ಮತ್ತು ಮುಂಬಾರಿಕನು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುವವರಿಗೆ ಈ ಹಣದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಣಿಬೇಗಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಮಣಿಬೇಗಮಗಳು ಈ ಧನದ ವ್ಯಯವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಸಂಗತಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

(೧) ನವಾಬನ ವಿಲಾಸ; ಸಂಸಾರಿಕ ಕಾರ್ಯ, ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದವೆಚ್ಚ (ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಲಿಲ್ಲರೂ ಸೈನ್ಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು.)

(೨) ವೀರಜಾಫರನ ಆತ್ಮಿಯ ಜನರೂ, ಅವನ ಆಶ್ರಿತ ಜನರೂ, ಇವರ ಸಂಬಂಧದ ವೆಚ್ಚವು. ವೀರಜಾಫರನು ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಬಹು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಅವನ ಆಶ್ರಯ ಸಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರು ಅವನ ಪರಿವಾರದ ಜನರನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಣಿಬೇಗಮಳೇ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು.

(೩) ಅಲಿವರ್ದಿಖಾನನ ವಂಶಜರ ವೃತ್ತಿಗಾಗಿ.

(೪) ಈ ಮೊದಲು ಆಗಿಹೋದ ನವಾಬ-ನಜೀಮರ ಅನುಗ್ರಹ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಉಪಯುಕ್ತ ಜನರ ವೃತ್ತಿಗಾಗಿ.

ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರುಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ವಿಚಾರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ರೇಜಾಖಾನನು ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ದಿವಾಣಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಮಣಿಬೇಗಮಳಿಗೆ ವರುಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ, ಇವಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಕಳ ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದರು. ಬೇಗಮಳೊಡನೆ ಗುರುದಾಸನ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಮುಂಬಾರಿಕನು ಸನ್ ೧೭೯೩ರಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು.

ಮಣಿಬೇಗಮಳು ಸಂರಕ್ಷಕಳಾಗಿ, ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಶಿಲ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಲವು ಕಡಿಮೆ ಬಂದಿತು. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಇವಳು ಹೇಳಿ ನಂದರೆ:—“ಈ ಹಣವು ಗವ್ವರ್ನರ ಜನರಲ್‌ನಾದ ಹೆಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್‌ನ ಮತ್ತು ಇವನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.”

ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯವರು ಮಣಿಬೇಗಮಳನ್ನು ಬಹು ಗೌರವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವಳು ಸನ್ ೧೮೧೩ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡಳು.

ಡಳು.* ಇವಳ ಸನ್ಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪೋರ್ಟ್‌ಸೆಂಟ್ ಉಯಿಲ್ಯಮ್ ಕೋಟೆಯ ಮೇಲೆ ಇವಳ ವಯಸ್ಸಿನಷ್ಟು ಅಂದರೆ ೯೦ ತೋಪುಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸುವ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಯಿತು. ಜಾಫರಗಂಜದಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಧಿಭವನದಲ್ಲಿ, ನಬಾಬ್-ನಾಬೀಮರ ಸಮಾಧಿಗಳ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ, ಗೋಡೆಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿಲ್ಲಟ್ಟಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೇಗಮಳು ಸಮಾಹಿತಳಾದಳು.

ಮಣಿಬೇಗಮಳ ಮರಣದ ತರುವಾಯ, ಇವಳ ಸಂಪತ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ಬಡೆದಾಟಗಳಾದವು. ಕೆಲವು ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಸಂಗತಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರೆ ವಿಸ್ತಾರ ಭಯದಿಂದ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾರೆವು.

ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾತಃಸ್ತರಣೀಯಳಾದ ಭವಾನೀ ರಾಣಿಯು, ಒಂದು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನೂ ೩೦ ಜನ ನಾಹಕರನ್ನೂ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಣಿಬೇಗಮಳಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಕಾಯ್ದಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಮಣಿಬೇಗಮಳಿಗೆ ೧೨೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಸಿಕವೃತ್ತಿಯೂ, + ಬಬ್ಲೂ ಬೇಗಮಳಿಗೆ ೮೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಸಿಕವೃತ್ತಿಯೂ ಇದ್ದಿತು. ಮುರ್ಶಿದಾಬಾದದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಇರುತ್ತಿರುವ ಚಕ್ ಮಸೀದಿಯು, ಇವಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇವಳು ಇದನ್ನು ಸನ್ ೧೭೭೭ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದಳು.

* ಮಣಿಬೇಗಮಳ ಮೃತ್ಯು ತಾರೀಖಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಐತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮತ ಭೇದವಿದೆ.

(೧) ಮಣಿಬೇಗಮಳು ಸನ್ ೧೮೦೦ರಲ್ಲಿ ಸತ್ತಳೆಂದು ನಿಖರಬಾಬುಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು. (ಮುರ್ಶಿದಾಬಾದದ ಕಥೆಯು)

(೨) Musnad of Murshidabad ಪುಸ್ತಕದಂತೆ ಬೇಗಮಳ ಮರಣವು ಸನ್ ೧೮೧೨ರಲ್ಲಿ.

(೩) Beale-keene ರ ಮತದಂತೆ ಬೇಗಮಳ ಮರಣವು ಸನ್ ೧೭೯೮ ರಲ್ಲಿ. (Oriental Biography)

(೪) ಮುರ್ಶಿದಾಬಾದದ ದಿವಾಣನಾದ ಫಜಲ್‌ರಬ್ಬಿಖಾನನ ಮತದಂತೆ ೧೮೧೨

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮತವೂ ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. "Selections from the Culcutta Gazettes of the years 1806-1815" by H. D. Sandeman (vol. IV, 120-121) " Letters of Warren Hastings to his wife " by Griener ಈ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುವದೇನೆಂದರೆ—ಸನ್ ೧೮೧೩ರ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಗಮಳು ಮರಣ ಹೊಂದಿದಳು. ಇದು ಸರಿಯಾದದ್ದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವಿದೆ.

ಕೆಸನ್ ೧೭೭೨ನೇ ಇಸವಿಯ ನವಂಬರ ೧೮ನೇಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಬರೆದ, ರೆಂ-ಗಿಂಟ ಸಾಮುಯೆಲ ಮಿಲ್ಟನ್ನನ ನಬಾಬೀಯ ವೃತ್ತಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರುವದೇನೆಂದರೆ—ಮಣಿಬೇಗಮಳ ಮಾಸಿಕ ವೃತ್ತಿಯು ೮೩೩೩-೫-೩; ವಾರ್ಷಿಕ ವೃತ್ತಿಯು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಾಗಿದೆ.

Nizamat Records book No. 3)

ಮಣಿಬೇಗಮಠ ಸಿಟ್ಟಿನ ಸ್ವಭಾವದವಳಾಗಿದ್ದಳು; ಆದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಸುಖಕಾತರಳಾದ ಭವಾನೀ ರಾಣಿಯಹೊರತು ಇವಳಂತಹ ದಾನಶೀಲರಾದ ನಾರಿಯರಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇವಳ ಈ ದಾನಶೀಲತ್ವದ ಮೂಲಕ ಯಾವತ್ತೂ ಇವಳಿಗೆ 'ಮದರ-ಇ-ಕಂಪನಿ' ಅಂದರೆ ಕಂಪನಿಯ ತಾಯಿಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನಸಾಧಾರಣರಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಮಯಿಯಾದ ಜನನಿಯಂತೆ ಗೌರವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು, ಇವಳ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವಸೂಚಕವಾಗಿದೆಯೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಲವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಬಾಬ-ನಜೀಮರ ಪಟ್ಟಮಹಿಷಿಗೆ 'ಗದಿನಾಸೀನ' ಬೇಗಮಳೆಂದೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಗದಿನಾಸೀನ' ಬೇಗಮರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವಾರ್ಷಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಣಿಬೇಗಮಳು ಈ ಹಣವನ್ನು ದಾನ ಮೊದಲಾದ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಣಿಬೇಗಮಳ ದಾನಶೀಲತೆಯ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆವು.

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇವಳ ಒಬ್ಬ ದಾಸಿಯು ಧನದ-ಅಭಾವದಿಂದ ತನ್ನ ಮಗಳ ಲಗ್ನ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸುದ್ದಿಯು ಯಾವದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಮಣಿಬೇಗಮಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮಾತ್ರವೇ ಬೇಗಮಳು ಆ ದಾಸಿಗೆ ೭೦-೮೦ ಮೋಹರುಗಳನ್ನೂ, ಬೇರೆ ಅವಶ್ಯಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು, ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮುತಾಷರಿಣಕಾರನು * ವಿಶೇಷರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮುತಾಷರಿಣದ ಅನುವಾದಕನಾದ ಗುಲಾಮಹುಸೇನನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮುರ್ಶಿದಾಬಾದದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಇವನ ಸಮಕ್ಷಮವೇ ಈ ಸಂಗತಿಯು ವರ್ತಿಸಿತು.

ಓರ್ವ ಅಬಲೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಗ್ರಹಣವಾದಿ, ತನ್ನ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿಯುಬಲದಿಂದ ಹೇಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಮೊರಜಾಫರನ ಹೊಡತಿಯಾದ ಮಣಿಬೇಗಮಳು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣಸ್ವರೂಪಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಬಾಬನ ಉಚ್ಚ-ಪದಸ್ಥ-ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗೌರವವಾಗಿ ಕಲಕತ್ತೆಗೆಹೋಗಿ, ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮೆಂಬರರೊಡನೆಯೂ, ಇತರ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷರೊಡನೆಯೂ, ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಬಳಿಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ದ್ವರು; ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿಮತಿಯಾದ ಬೇಗಮಳು ತನ್ನ ಗುಪ್ತಚಾರರಿಂದಲೂ, ಕೆಲಜ್ಞ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದಲೂ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ವೊದಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು; ತರವಾಯ ಬೇಗಮಳು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಸದಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನಿಟ್ಟು, ಅವರ ಮಸ್ಸನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು; ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಇವಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ, ಉದ್ಧತ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆ ಸಕಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಬೇಗಮಳ ಮುಖ್ಯ ಸಹಾಯಕರಾದರು. ಮಣಿಬೇಗಮಳ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ವಿಪುಲೈಶ್ವರ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿಣಿಯಾಗಿ, ದಾನ ವೊದಲಾದ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಹಸ್ತದಿಂದ ಧನವನ್ನು ವೆಚ ಮಾಡಿ, ಬಂಧು-ಬಾಂಧವರ, ಅಧೀನರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ, ಸೇವಕರ ಸುಖದ ಕಡೆಗೆ ಸತತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿರಿಸಿ, ಅಕ್ಷಯಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಶ್ರಮದ ಮಹತ್ವವು.

ನಮ್ಮ ಭರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಯಾವತ್ತು ಜನರಲ್ಲಿ ಅಪರಿಮಿತ ಐಶ್ವರ್ಯವು ಇತ್ತೆಂದೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ಪರರಾಗಿದ್ದರೆಂದೂ, ಅವರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾದೇವಿಯು ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಳೆಂದೂ, ಆಗ್ಗೆ ಕಲಾಕಾಶಲ್ಯಗಳು ಯಾರಿಗೂ ಹೋಲಿಸದಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದವೆಂದೂ ಪೂರ್ವ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ತಿರಗಳು ಬಿಗಿದು ಬರುವವು.

ಈಗ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಉಂಟಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮದ ಲೋಪವೇ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಒಂದಾನೊಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ-ಧರ್ಮಗಳು ಜಾಗೃತವಿದ್ದ ಈ ನಮ್ಮ ಅರ್ಯಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಅವು ಉಪ್ಪಪ್ರಾಯವಾಗಿವೆ. ಚಾರ್ತುರ್ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಗೊಂದಲ ಉಂಟಾಗಿರುವದು.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಭರತ ಭೂಮಿಯು ಲಕ್ಷ್ಮೀಹಾಗೂ ಸರಸ್ವತೀದೇವತೆಯ ಆದಿಪೀಠವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಆದರೆ ಈಗ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದೀಪವು ನಂದಿಹೋಗುವ ಸಮಯವು ಬಂದಿರುವದು. ವಿದ್ಯಾದೇವಿಯು ನಿಸ್ಸೀಮಾದ ಆರಾಧನೆಯು ಅಲ್ಪವಿರುವದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾದೇವಿಯು ಸಂತುಷ್ಟಳಾದ ಮನಃಷ್ಯನಿಗೆ ಕೊರತೆಯಾತರದು? ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿದ್ಯಾದೇವಿಯು ಮಹಿಮೆಯು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವದು. ಅವಳು ಮೂರ್ತಿಮಂತದೇವತೆಯು. ಅವಳ ಪ್ರಸಾದವೇ ದ್ರವ್ಯಸಿದ್ಧಿಯು. ಹೀಗಿರಲು ವಿದ್ಯಾವಿಹೀನನಾದ ಮನುಷ್ಯನು ಕೋಡುಗಳಿಲ್ಲದ ಪಶುವೇಸರಿ. ಈ ಹೊತ್ತಿನವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಪಂಡಿತರು ವಿದ್ಯಾದೇವಿಯನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರೋಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟಿರುವರು. ಸಾರಾಂಶವೇನೆಂದರೆ, ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಲ್ಯಾಣವೇ ಆಗುವದು.

ಪ್ರತಿಬಂಧು ರಾಷ್ಟ್ರಹಿತವು ಪ್ರಾಯಶಃ ಅದರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವರ್ಗವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು. ಸುಜ್ಞರೂ ದೊರದರ್ಶಿಗಳೂ ಅದರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಶಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೇ ಚಿಂತಿಸುವರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೆ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಆಯಾ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮನಗೊಟ್ಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವರು. ಯಾವನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಆಗಿರುವದೋ ಯಾವನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಗಾಳಿಯು ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿರುವದೋ ಯಾವನು ತನ್ನ ಉನ್ನತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಹಗಲಿರಳು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವನೋ ಅವನು ಅನನ್ವಿತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಮಾಡಲಾರನು. ಎಷ್ಟು ಸಂಕಟಗಳು ಎದುರಾದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಅವನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ನೀತಿ ಧೈರ್ಯಗಳು ಮನಃಷ್ಯನ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬೀಜವೇ ಮೂಲಧಾರವಾಗಿರುವದು. ಆದರೆ ಈ ಬೀಜವನ್ನು ತಕ್ಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಮಳೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ದಿವಸ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಳೆಯು ತೀರಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜವು ಹೇಗೆ ನಿರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವದೋ ಅದರಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ತಕ್ಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ವೃಥಾವಾಗುವದು. ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆಶ್ರಮದ ಪ್ರಾರಂಭವೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾಲವು.

ಶಿಕ್ಷಣವು ಮೂರು ತರವಾಗಿರುವದು (೧) ಮಕ್ಕಳ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸುವದು. (೨) ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸನ್ನಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವದು (೩) ಶರೀರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು.

೧. ಮಕ್ಕಳ ಬುದಿ ಯನ್ನು ವಿಕಾಸ ಗೊಳಿಸುವದು:- ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾನಾತರದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವುಗಳಬಗ್ಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಜ್ಞಾನಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಅವರವಿಚಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. (೨) ಹುಡುಗರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸದಾಚರಣೆಯಬಗ್ಗೆ ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆಯನ್ನೂ, ದುರಾಚರಣೆಯಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನೂ, ಉಂಟುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. (೩) ಅವರಿಗೆ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ ಅವರ ಶರೀರಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಮೂರು ತರದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೇ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಅಂಗಗಳಿರುವವು (೧) ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ (೨) ಸದಾಚರಣೆ. ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಿರಲಿಕ್ಕೂ, ಮೈಯಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಉಂಟಾಗಲಿಕ್ಕೂ ಆಯುಷ್ಯ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೂ, ಸದಾಚರಣೆಯೇ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದದು. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೇ ಸದಾಚರಣೆಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ತತ್ವವಾಗಿರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೂ, ಸದಾಚರಣೆಯಿಂದಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಗೌರವಉಂಟಾಗಿರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ಆಶ್ರಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದರಂತೆ ತಪ್ಪದೆ ವರ್ತಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣವೂ ಸಮಾಜ ಹಿತವೂ ಆಗುವದು.

ವಿಟ್ಟಲ ರಾಮಪ್ರಭು ಹಳಗೆ.

ಸ್ಕೂಲ ಮಾ ಮಾಡಿಬಾಗ.

“ ಭರತಖಂಡದ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು. ”

ಲೇಖಕ— ಡಿ. ನಂ. ಹೆಗಡೆ.

ಸಾಂಪ್ರತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಈ ಭರತಖಂಡದೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಶಿಲಾಮಯ ಗುಡಿಗಳನ್ನೂ ರಾಜಭವನಗಳನ್ನೂ ನಾವು ನೋಡುವೆವು. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಪೂಜ್ಯಬುದ್ಧಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಷರ್ಯವೂ ಉಂಟಾಗದಿರದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತಾಕೃತ ಗುಡಿಗಳೆಂದೂ ಆಖ್ಯಾಯಿಕೆಗಳಿರುವವು. ಇವೆಲ್ಲ ಕಾಲ್ಪನಿಕವೇ ಸರಿ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕೆತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಲಸವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವ

ದರಿಂದಲೂ, ಜನರ ಶಕ್ತಿಯು ಕುಗ್ಗುತ್ತಾ ನಡೆದದರಿಂದಲೂ ಜನರು ಸಹ ಅದನ್ನು ನಂಬಿ ಹತ್ತಿರುವರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉರ್ಬರ ವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿತ್ತೆಂಬ ಮಾತು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾದದ್ದು.

ಬಹು ಗೌರವಶಾಲಿಗಳೂ, ಸುಧಾರಣಾಪ್ರಿಯರೂ ಆದ ಆರ್ಯರು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಎನ್ನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ೪೦೦೦ ವರ್ಷಗಳು ಗತಿಸಿಹೋದವು. ಅವರು ಬಂದ ದೇಶವೇ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಯಿತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದೊಳಗೆ ಎತ್ತರವಾದ ತಗ್ಗುಗಳಿದ್ದವು. ಆ ಕಾರಣ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅಂದವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಆರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವದರಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಗುಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದರಲ್ಲ. ಮೊದಮೊದಲು ಅವರ ಜಾತಿಭೇದವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಜಾತಿಭೇದಕ್ಕುಪಕ್ರಮವಾಗಲು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಂದ ಬಣದವರ ಪಾಲಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಅವರು ಅದೇ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದೇ ತಿದ್ದುಪಡೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಇವರ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲ ಮರದ ತುಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ದ್ದವು.

ಆರ್ಯರು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಮನಸ್ಸು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಯಾವದೊಂದು ದೇವತಾಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗುರುಗಳ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಭುತ್ವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆರ್ಯರು ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಗೆ ಬಹಳ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಲಾಭ ದೊರಕುವದೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಅದಾವುದೆಂದರೆ ಮನಸ್ಥೈರ್ಯ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ:— ಆನ ಶಿಲ್ಪಿಯು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನಾಥನಂತನಾದ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವನೋ ಅವನಿಗೆ ಆ ಮೂರ್ತಿಯು ಕೈವಶವಾಗದೆಂತು ಉಳಿಯುವದು? ಇದು ಆರ್ಯರ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯಾಗೌರವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದು, ಆದರೆ ಆ ಕಾಲದ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯಾಪ್ರದರ್ಶಕ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಆನ ಕುರುಹುಗಳೂ ಈಗ ಕಾಣುವಂತಿಲ್ಲ.

ಯಾವ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ತಾಡವಾಲೆಯ ಮೇಲೆ ಲೋಹದ ಲೆಕ್ಕಣೆಗಳಿಂದ ತಮಬಟ್ಟು ಬರೆದಿದ್ದರೋ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಈಗ ನಾವು ಸುಂದರ ಅಕ್ಷರಯುಕ್ತವಾದ ಪುಸ್ತಕವೆಂದಿಂದು ನೋಡುತ್ತಿರುವೆವು. ಕಾಲಪಲ್ಲಟದಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಯುಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ತರದ ಕೃತಿಯು ನಡೆಯುವದು ಸಹಜವಷ್ಟೇ? ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯುಗದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯಾಪ್ರಸೇಶ ಕಾಲದಿಂದ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ) ಜನರ

ವಿಚಾರವು ಅಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಾಂಕುರವು ಎಂತೆಂತು ವಿ
ಕಾಸ ಹೊಂದಿ ಬೆಳೆಯುವದೋ ಅಂತಂತೆಯೇ ಅವರ ಕೃತಿಗಳಾದರೂ ಭಿನ್ನ ಭಾವವನ್ನು
ಹೊಂದುವವು

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯುಗವು ಕಳೆದು ಬೌದ್ಧಯುಗವು ಕಾಲಿಟ್ಟಿತು. ಅಂತೆ
ಜನರಾದರೂ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳು ಧರ್ಮಕ್ಕೂ,
ಶಿಲ್ಪಕ್ಕೂ ಅಭೇದ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರು. ಇದೂ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯವೆಂದೇ
ಜನರಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದರು. ಅವರ ಗುರುಗಳೂ, ಭಿಕ್ಷುಗಳೂ ಗಣಿತ, ಜೋತಿಷ, ವೈದ್ಯ
ಕೀಯ ನೊದಲಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರಪಡಿಸಿದಂತೆ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಯನ್ನಾದರೂ
ಹಬ್ಬುಗೊಳಿಸಿದರು. ನಾಲಂದ ತಕ್ಷಶಿಲಾ, ಶ್ರೀಧಾನ್ಯಕಿಟಕ, ವಾರಣಾಸಿ, ಮುಂತಾದ
ವುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕ್ರಮವಾದ ಮೆಟ್ಟುಗಳಿಂದ
ಬಹು ಉರ್ಜಿತವಸ್ಥೆಗೆ ತಂದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯುಗದಲ್ಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ದೃಗ್ಗೇ
ಚರವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯನ್ನು ಬೌದ್ಧರು ಧರ್ಮದ ಜೊತೆಮಾಡಿ ಸಮಾಜದ ಮುಂದೆ
ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ತಂದ ಮಾನವು ಬೌದ್ಧರಿಗೇ ಸಲ್ಲತ
ಕ್ಕದ್ದು.

ಈ ಬೌದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಗೆ ರಾಜಾಶ್ರಯವು ದೊರೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ
ಅಶೋಕ ಮಹಾರಾಜನು ಈ ವಿದ್ಯೆಕ್ಕೆ ಒದಕ ಆಶ್ರಯಕೊಟ್ಟನು. ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಪೂರ್ವಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಂಥ ಅನೇಕ ಗುಡಿಗಳು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡ
ಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇವಲ್ಲದೆ ಲಕ್ಷಾಂತ ಸ್ತಂಭಗಳೂ, ಸ್ತೂಪಗಳೂ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇದು ಇ
ವನ ಶಿಲ್ಪ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು.

ಚೌದ್ಧಕಾಲದ ಶಿಲಾಮಯ ಗುಡಿಗಳೂ, ಸ್ತಂಭಗಳೂ, ಸ್ತೂಪಗಳೂ ಎತ್ತನೋ
ಗಿಡತ್ತ ಕಂಡುಬರುವದರಿಂದ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರಬಹು
ದೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವರು. ಕಾರ್ತೀ ಗುಡ್ಡದೊಳಗೆ ಕೊರೆದು ಮಾಡಿದ
ಗುಹೆಯಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹಾಗೂ ಚೌದ್ಧಮೂರ್ತಿಗಳ ಕೆತ್ತಿಗೆಯ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ನೋ
ಡಿದವರಾರೂ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಅದರಂತೆ ಸಾಂಚಿ, ಅಜಂತ, ಜುನ್ಸರ, ಹಲೋರಾ,
ಸನ್ನೇರಿ, ಧಾಮಗಾರ, ಭಿಲ್ಸಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಚೈತ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನೂ ವಿಹಾರಗ
ಳನ್ನೂ ನೋಡಿದವರೂ ಸಮ್ಮತಿಸರು. ಯಾಕಂದರೆ ಇಂಥ ಜನಮನೋರಂಜನವೂ, ವಿಸ್ಮ
ಯೋತ್ಪಾದಕವೂ ಆದಂಥ ಕೆತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಲಸವು ಬಹುದಿವಸಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೊರ್ತು
ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಅದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆಯು ತೀರ
ವಾಗಿ ವಾಪಸೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬಬೇಕಾಗುವದು.

ಬೌದ್ಧರು ಭರತಖಂಡದ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯಾ ಪ್ರದರ್ಶಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕ್ರಿ. ಶ. ಪೂ. ೨೦೦ ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಗುಡಿ ಮುಂತಾದ ವುಗಳನ್ನು ಈಗಲೂ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ನೋಡಬಹುದು. ಇವೇ ಭಾರತೀಯರ ಮೂರ್ತಿಶಿಲ್ಪದ ಕೀರ್ತಿಪ್ರಭಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಯಂತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾದ ಅರ್ನಾಚೀನ ಕಾಲದ ಆವನೊಬ್ಬ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯನಾದರೂ ತಲೆದೂಗದಿರಲಾರನು.

ಕಾಲಕ್ರಮದಿಂದ ಚೌದ್ಧಯುಗವೂ ಗತಿಸಿಹೋಯಿತು ರಾಜವೈಭವ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ತಮ್ಮ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಕುತುಬುದ್ದೀನ ಮುಂತಾದವರು ಶಿಲ್ಪಕಲೆಗೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ಗಿಂಗಿರಿಂದ ೨೦೦-೩೦೦ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯಾಪ್ರಿಯರಾದ ಬಹಳ ಅರಸರು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೊಗಸುಗಾರನಾದ ಶಹಾಜಹಾನನು ಉದಯನಾದನು. ಅವನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಾಜಮಹಾಲು, ಮೋತೀ ಮಸಿದೆ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಅಲೌಕಿಕ ಮಂದಿರಗಳು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವು ಹಂಪಿ (ವಿಜಯನಗರ) ಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಜಯ ವಿಠ್ಠಲನ ಗುಡಿ-ವಿರೂಪಾಕ್ಷಗುಡಿಗಳೂ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಳಗುಮುಟ ಮುಂತಾದವುಗಳೂ ಭಾರತೀಯರ ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನೂ, ಜಾಣತನವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವವು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಬೌದ್ಧ-ಮುಸಲ್ಮಾನವೆಂಬ ಮೂರು ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಗತವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನರ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಪೂಜ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನು ಕಾರ್ಲೆಯ ಗುಹೆಯನ್ನೂ, ಸಾಂಚಿಯಗುಡಿಯನ್ನೂ ನಾಲಂದದ ವಿಹಾರವನ್ನೂ, ದಿಲ್ಲಿಯ ತಾಜಮಹಾಲನ್ನೂ, ನೋಡಿ ಕೌತುಕಾನ್ವಿತ ಆನಂದ ಹೊಂದತಕ್ಕದ್ದು. ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಮನಸ್ಸು ಶಿಲ್ಪ ವಿದ್ಯೆಯ ಪುನರುದ್ಧಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ಫುರಣೆ ಹೊಂದದಿರಲಾರದು. ಅಹಹಾ! ನೋಡಿದವರನ್ನು ದಂಗುಬಡಿಸುವ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯು ಎತ್ತಹೋಯಿತು? ಓ, ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯಾ ದೇವಿಯೇ ಆಂಗ್ಲ ಸಾರ್ವಭೌಮರ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಈ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ನಿನ್ನ ಕೃಪಾಭರಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು.

ಶಿ. ನಾ ಹೆಗಡೆ

ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾವಕ್ರಮ.

ನೋಟೀಸು.

No. Lib. 8081 of 1921—22.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಕೂಲಗಳೊಳಗಿನ ಮರಾಠಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ
ತಿಳಿಸುವದೇನೆಂದರೆ —

ಪುಣೆ ಬುಧವಾರ ಪೇಠ (೨೭) ದಲ್ಲಿ T. G. Bhopatkar B. A. S. T.
C. D. ಇವರಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ “ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ” ಎಂಬ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯು
ಸ್ಕೂಲ ಲಾಯಬ್ಬರಿಗಾಗಿ ಮಂಜೂರಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಇನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್‌ರವರ
ಆಫೀಸು-
ಪುಣೆ 14 September 1921

Sd/P. Lory,
Ag. Director of Pu-
blic Instruction.

ಜಾಹೀರಾತು.

ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ “ ಸಕ್ರಿಯಶಿಕ್ಷಣ ಕಮಿಟಿ ” ಯ ಮುಂದೆ
ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಕಡೆಗೆ
ತಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಪೋಸ್ಟ್ ಬಾಕ್ಸ್ ನಂಬರು ೫೨,
ಪುಣೆ ೩೫|| ೧೩—೯—೨೧.

Sd/ P. Lory.
ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಸ. ಶಿ. ಕಮಿಟಿ,

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕುರಿತು, ಮೊರಟಿ

ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕ.

ಟಿ ಲ.

}

ಸವಟಂಬರ-ಅಕ್ಟೋಬರ. ೧೯೨೧

}

ಸಂಚಿಕೆ ೬ ೨

ಶ್ರೀಮದ್ಭುವರಾಜ-ಪ್ರಶಂಸಾ-ಪಂಚಕಂ.

|| ಸೃಗ್ಧರಾವೃತ್ತ ||

ರಾಜಂ ರಾಜೀವ-ನೇತ್ರಾಂಶನೇ, ನಿಜಮನಿಪಾ ಧರ್ಮ-ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರವಾಣಂ ।
ಸೌಜನ್ಯಂವಾಲ್ಮ ಲೋಕಂ ಗನ-ಬಕುತಿಯೊಳಾ ವಾಕ್ಯಮಂ ನಂಬುತಿರ್ಕುಂ ॥
ತೇಜೋ-ವಿಜ್ಞಾನ-ಪೂರ್ಣಂ ಸಮರ-ಗುರು-ಕಲೋತ್ತೀರ್ಣನೀತಿಭವಿಸ್ಯದ್- ।
ರಾಜಂ ತಾನೆಯ್ತರಲ್, ಸ್ವಾಗತಮೆಸಗುವುದೇ ಆರ್ಯನೀತಿ-ಪ್ರಶಸ್ತಂ ॥ ೧ ||

|| ಮಹಾಸೃಗ್ಧರಾ ವೃತ್ತ ||

ಜಗದೀಶಾನುಗ್ರಹಂ ಪೆರ್ಚಿರೆ, ವಸುಮತಿಯಾ ಪಂಚಮಾಂಶಂ ಪ್ರದೇಶಂ ।
ಮಿಗೆ, ಯತ್ಕೀರ್ತಿ-ಪ್ರಕಾಶಾವೃತಮೆನಿವುದು, ತತ್ಪಂಚಮಂ ಜಾರ್ಜ-ಭೂಪಂ ॥
ಸುಗುಣಕೃಪಾಸಮಾಧಾ ಯುವ-ನೃಪವರನಂ ಹಿಂದ-ಭೂದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ।
ಬಗೆದಂದಾನಂದದಿಂದಂ ಕಳುಪಿದುದು ಮಹಾ-ನೋದ-ಕೃತ್ಯಂ ನಿತಾಂತಂ ॥ ೨ ||

|| ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ ವೃತ್ತ ||

ಜರ್ಮನ್ನರ್ ಕಡು-ಗರ್ವದಿಂ ಬ್ರಿಟಿಶರಂ ಗೆಲ್ಲಲೈ ಸನ್ನಾಹದಿಂ ।
ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ-ವಿಚಾರ-ಶೂನ್ಯತೆಯಿನ್ಮಾ ಸಂಗ್ರಾಮವಂ ಸಾರೆ, ಸತ್ ।
ಕರ್ಮಾಸಕ್ತಿ-ಸುನೀತಿ-ಯುಕ್ತಯುವರಾಜಂ ಫ್ರಾನ್ಸದೊಳ್, ಯುದ್ಧದೊಳ್ ।
ಕರ್ಮ-ಖ್ಯಾತಿಯನೊಂದಿ, ತಾವಿಜಯ-ಲಕ್ಷ್ಮೀ-ಪ್ರೇಮವಂ ಪೊಂದಿದಂ ॥ ೩ ||

|| ಚಂಪಕಮಾಲಾ ವೃತ್ತ ||

ಘನತರ-ಪುಣ್ಯದಿಂದೆ ಘನವಂತದೆ ಪುಟ್ಟ, ಘನೋಚ್ಚ-ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂ ।
ಘನಗುಣವೊಂದಿ, ಮತ್ತೆ ಘನರಾಜನ ವಿಷ್ವರ-ಬಾಧ್ಯನಾಗಿ ಮೇಣ್ ॥
ಘನವಹ ಧೈರ್ಯ-ಶೌರ್ಯಯುತನಾಗಿರೆ, ನೀಂ ಯುವರಾಜ ! ನಮ್ಮಯಾ
ಘನತೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನೆ ನೀನಿಹೆ! ಹೇಗೆ ಘನವಂತ ! ನಿಶ್ಚಯಂ ॥ ೪ ||

|| ಉತ್ಪಲಮಾಲಾ ವೃತ್ತ ||

ಬಿಲ್ವಮ ದೇಶವನ್ನುಳುಹಿ, ದೀನರ ತುಷ್ಟಿ-ಸುಪುಷ್ಟಿ-ಗೆಯ್ಯದೇ ।
ಒಳ್ಳಸವೊಂದಿದಾಂಗ್ಲ-ನೃಪ-ನೀತಿಯ ಮಾರ್ಗವಿದೊಂದು ಲೋಕದೊಳ್ ॥

ಸೊಲ್ ಜನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆವೊಲು, ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯವ ನೆಲ್ಲಿಯೊಡನೆಲೆ, |
 ದರ್ ಜನರೆಲ್ಲರಿಚ್ಚೆ ಯನು ಶ್ರೀಯುವರಾಜರೆ ! ಪೂರ್ಣ-ಗೆಯ್ಯದು || ೫ ||

ಪ್ರಾ. ಸ್ಯಾ. ಪ್ರೀ. ಕಾ. ಫಾರ್ ಮನ್ |
 ಧಾರವಾಡ.

ವಲ್ಲಭ ಮ. ತಟ್ಟೆ,
 ಎಡಿಟರ್, ಬಾಲಮಿತ್ರ.

ಯುವರಾಜರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ-ಚರಿತ್ರವು.

ಈಗ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಘನವಂತರಾದ ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ವೇಲ್ಸ್ ಇವರು ೨೩ ವರುಷ ವಯಸ್ಸಿನವರಿರುವರು. ಇಷ್ಟೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಹಳ ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರವಾಸದಿಂದಲೂ, ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೂ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುಚ್ಚವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ತಾವು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ಹೊಂದತಕ್ಕ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಜಾಡಶಹರೆಂಬ ವಿರುದ್ಧಿಗೆ ತಕ್ಕವರಾಗಿರುವರು. ಇವರು ಸನ್ ೧೮೯೪ ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಜೂನ್ ೨೩ ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಆಗ ಇವರ ಮುತ್ತಜ್ಜಿಯಾದ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಮಹಾರಾಣಿಯವರು ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ರಾಜಪುತ್ರರು ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮುದ್ದು-ಜೇಷ್ಠಗಳಿಂದ ಬಹಳೇ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಕುದುರೆಯ ಏರಾಟ, ಟೆನಿಸ್, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾಗಿರುವರು, ಸನ್ ೧೯೦೭ ರಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೧೩ ವರ್ಷದವರಿರುವಾಗ ಆಸ್‌ಬರ್ನ್ ನೌಕಾಶಾಲೆಗೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಂತೆಯೇ ಇದ್ದು, ಒಳ್ಳೇ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದಲೂ ತತ್ಪರತೆಯಿಂದಲೂ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಉಳಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ-ವಿದಾರ್ಥಿಗಳು ಉಣ್ಣುವ ಆಹಾರವನ್ನೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಇವರು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಬೇನೆ ಬಿದ್ದಾಗ, ನಾಲಿಗೆಗೆ ರುಚಿ ಹುಟ್ಟುವದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಡಾಕ್ಟರರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಇವರ ಮುಂದೆ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆದರೆ ಇವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕಮಾಂಡರನು “ ಏಕೆ ಸೇವಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ” ಕೇಳಲು ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು “ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಉಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಆಹಾರಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ನಾನು ಮೀರಲಾರೆನು ” ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ಎಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮುಗಿದನಂತರ ಸನ್ ೧೯೧೧ ರಲ್ಲಿ “ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ” ವೆಬ್ ಹಡಗು ಪಡೆಯ ಮೇಲೆ, “ ಮಿಡ್‌ತಿಪ್‌ಮನ್ ” ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಸನ್ ೧೯೧೨ ರಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಇವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅವರ ಕಾಲೇಜದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ:—

“ ಫ್ರೆಂಚ ಜನರು ಅನ್ನುವಂತೆ ಇವರು ಮನೋಹರ ರಾಜಪುತ್ರರಿರುವರು. ತಮ್ಮ ಬೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕ ರೇಶಿಮೆ-ಜರತಾರಿಯ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣ ದ್ರಾಢ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಂತೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಸಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು ಕೇಳುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲೇಜದ ಡೋಣಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವದರಲ್ಲಿಯೂ ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಮೋಟಾರವನ್ನು ಹೊಡೆಯುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಆಸ್ಥೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೊಂದು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಿವಾಯಿಯಂತೆ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಜ್ಜಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಇವರು ಆಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾಗಲಿ, ಅಟಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ವಿನೋದಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ಸರ್ವ-ಸಾಮಾನ್ಯ ದ್ರಾಢ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ”

ಭಾಷೆ, ಇತಿಹಾಸ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜನೀತಿ, ದೇಶದಕಾಯದೆ, ಇವುಗಳ ಭ್ಯಾಸವು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ತೊಡಗಬಾರದೆಂದೂ ಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಹವಾಸಿಗಳ ಕೂಡ ತೀರ ಸಮಾನಸ್ಕಂದರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ನಮ್ಮ ಬಾದಶಹರ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಣಿಯವರ ಪೇಕ್ಷೆಯಿತ್ತು.

ಅನಂತರ ಸಂಭವಿಸಿದ ದೊಡ್ಡ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ಇವರು ಸೆಕಂಡ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟನಂತೆ ಉಪ ಮಾಡಿದರು. ಮುಂದೆ ಲಾರ್ಡ್ ಪ್ರೀಚರ್‌ವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ನಾಲ್ಕು ಸರ್ವ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ದಂಡಿನವರು ಅನುಭೋಗಿಸುವ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೂ ಯುದ್ಧ ಲ್ಲಿ ಒದಗುವ ಭಯಂಕರ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೂ ತಲೆಗೊಟ್ಟರು. ತಾವು ರಾಜಪುತ್ರರೆಂದು ದೂ ತೋರಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಿತು. ಏನಂದರೆ:— ಜರ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಯು “ ನೀವು ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬಾಧ್ಯರಾದ ಯುವರಾಜರು; ದುದರಿಂದ ಉಳಿದ ಸಿವಾಯಿಗಳಂತೆ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹಾತೂರೆಯಿದೆ, ನಿಮ್ಮ ಬೇವ ಕ್ಷಣಿಗಾಗಿ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಬೇಕು. ” ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ, ಅವರು ಆದರೇನಾಯಿತು? ನಾನು ಎಲ್ಲರಂತೆ ನಡೆಯತಕ್ಕವನೇ? ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದರಂತೆ ನಡೆದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದದೂ ಹಟ ಹಿಡಿಯದೆ, ರಾಜಪುತ್ರರಿಗೆ ಅವರ ಅಜ್ಞೆಯಂತೆ, ಉಳಿದ ಸಿವಾಯಿಗಳಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಗೊಟ್ಟರು.

ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ಕೈ ಹೋದ ಕೂಡಲೆ ಅವರು ಮೊದಲು, ಹಿಂದೀ ಸಿವಾಯರ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಹಿಂದೀ ಸೈನಿಕರು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಬಿಟ್ಟು ತೆರಳು ರಾಗ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವರೆದುರಿಗೆ ಬಾದಶಹರ ಅಭಿನಂದನಪರ-ಸಂದೇಶವನ್ನು ಒದಿ ಕೇಳಿದರು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದೀ ಜನರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಸ್ಥೆಯನ್ನೂ, ಅವರ ಗುಣಗಳ ಗೆ ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಇರುವವು.

ಬ್ರಿಟನದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಹಿಂದೀ ಸೈನಿಕರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಆ ಶಹರದವರು ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಸಮಾರಂಭದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜವುತ್ರರು ಅಂದದ್ದೇನಂದರೆ: “ಫ್ಲಾಂಡರ್ಸ್‌ನ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ, ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ಅಂತ್ಯವಿಧಿಯು ಹೊಂದಿದ ಶೂರ ಶಿಪಾಯರಿಗಾಗಿ ಈ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೀ ಜತೆಗಾರರು, ನಮ್ಮ ಸಂಕಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬದುಕು ಸಂಗತಿಯು, ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಶರಣಾ ಬಾದಶಹರ ಶತ್ರುಗಳೆಂದು ತಿಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಇವರು ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿರುವರು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗಾಯ ಹೊಂದಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥ ಹಿಂದೀ ಶಿಪಾಯರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ಲಳವಿಲ್ಲದಾಗ, ನೀವು ಬಳ್ಳಿ ಆದರ-ಸತ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಇವಾರತುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಹೋರಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಸಹ ಶೀಲತೆಯನ್ನೂ ಔದಾರ್ಯವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ, ಮತ್ತು, ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರರಾದ ಹಿಂದೂ ಹಾಗೂ ಶೀಖ ಜನರಿಗಾಗಿ, ಈ ಶಹರವು ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ಹೂಡಿದೆ. ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗಾಗಿಯೂ ಓಕಿಂಗದಲ್ಲಿ, ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಸಮಾ ಯಾಗಿರುವುದು ಇವೆರಡೂ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ನಡುವೆ ಇರುವ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ದೃಢ ಪಡಿಸಲಿ.”

ಯುದ್ಧವು ಮುಗಿದ ನಂತರ ರಾಜವುತ್ರರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಕ್ಕೆ ಬಂದು, ತಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಧುನಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು.

ಸನ್ ೧೯೧೯ ನೆಯ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಂತರ್ಗತಗಳೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟರು. ಮೊದಲು ಕಾನಡಾದ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಬಂದರು. ಅವರು ಹೋದ ಹೋದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ, ವಿನಯ ಪ್ರೀತಿ, ಭೂತದಯೆ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಉಚ್ಚಗುಣಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಅಂತಃಕರಣವೂರ್ವಕವಾದ ಆದರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು. ತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟದವರಿಂದ ಬಹಳ ಮರ್ಯಾದೆ ಹೊಂದಿರುವರು.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಲಂಡನ್ ಶಹರ ವಾಸಿಗಳೆ ಮಾಡಿದ ಉತ್ಸವದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಯುವರಾಜರು ಮಾತಾಡುವಾಗ — “ವ್ಲರ್ಸ್‌ಲಿ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಉಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಂತೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿ, ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಿವಸವು ಎಂದು ಬಂದೀತೆಂದು ಒಳ್ಳೇ ಉತ್ಕಂಠೆಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆವು” ಎಂದು ಆಡಿ ತೋರಿಸಿರುವರು.

ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಯಿ೦ಡ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಅವರ ಪ್ರವಾಸದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಿರುವದು.

ಹಿಂದೀ ಜನರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಕ್ಕೆ ಜೇಗೆ ಹೋಗುವರೋ, ಅದರಂತೆಯೇ ಈ ಯುವರಾಜರು ಹಿಂದೀ ಜನರ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂತಲೇ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವರು. ಇದರಿಂದ ಮುಂಕಾಲಾನುಸಾರವಾಗಿ ತಾವು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಬಾದಶಹರಾದಾಗ್ಗೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವದು ತಮಗೆ ಸುಸಾಧ್ಯವಾಗುವದೆಂದು ಅವರು ನಂಬಿರುವರು ಇದಕ್ಕಂತಲೇ ನಮ್ಮ ಬಾದಶಹರ ಹಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ಯುವರಾಜರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಬರುವರು.

ಶ್ರೀರಾಮ-ಕುಶ-ಲವರ ಭಿಟ್ಟಿ.

ಕಾವ್ಯಕೃತಿ

(ಅಗಸ್ತ್ಯ ತಿಂಗಳ ಅಂಕಿನಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ್ದು.)

(೫) ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವಿನಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮವುಂಟಾಗುವದಕ್ಕೆ ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಸೌಂದರ್ಯ, ಪರಸ್ಪರ ಸಾದೃಶ್ಯ, ಅದರಿಂದ ಆದ ಉಪಕಾರ, ಅದು ತನಗೆ ಅನಕೂಲವಾದದ್ದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮುಂತಾದವು ಕಾರಣವಾಗುವವು. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಇವು ಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ನಿಮಿತ್ತಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದ ಪ್ರೇಮವು ಈ ನಿಮಿತ್ತಗಳು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆದಾಗ ಶಿಥಿಲವಾಗಬಹುದು. ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮವು ಎಂದೂ ಶಿಥಿಲವಾಗದೆ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುವದು. ಮತ್ತು ಈ ನಿಮಿತ್ತಗಳಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮವು ಕಂಡುಬರುವ ಅಪವಾದಗಳು ಹಲವು ಉಂಟೆ ಆದದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮವು ಹೊರಗಿನ ನಿಮಿತ್ತಗಳನ್ನಪಲಂಬಿಸುವದೆಂದು ಹೇಳುವದು ತಪ್ಪು ಮಾತು. ಒಳಗಿರ್ಪ ಒಂದು ನೆವಂ-ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗದೆ ಇರುವ ಒಂದು (ಇಂಥದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದ) ನಿಮಿತ್ತವು (ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಒಂಕೊಂದು ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ದೈವ ಸಂಕಲ್ಪವು) ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಬಂಧಿಸುವದು. ನಳಿನವು ಕೋಮಲವಾದದ್ದು, ಸೂರ್ಯನು ಉಷ್ಣರಶ್ಮಿಯ ಚಂದ್ರನು ಅಮೃತರಶ್ಮಿ; (ಅಮೃತಕಿರಣನು; ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಅಮೃತಮಯವಾದ ಕಿರಣಗಳಿಂಟು ಹೇಳಿದೆ.) ಚಂದ್ರಕಾಂತಶಿಲೆಯು ಕರ್ಕಶವಾದದ್ದು. ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿಭೃತತನವು ಇರುವಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೇಮವು ಕಂಡುಬರುವದು.

(೬) ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಿಗ್ಧ-ಪುಷ್ಕ, ಮೃದು, ಕಠಿಣಂ ಆದ, ಅರವಿಂದ ಗರ್ಭದೊಳಿರುವವಳು ಎನೆ ಎಂದು ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ನಿಗ್ಧ-ನುಣುವಾದ; ಪುಷ್ಕ-ಚೆನ್ನಾಚೆಳೆದ; ಮೃದು-ಮಾರ್ದವವುಳ್ಳ; ಕಠಿಣ-ನಿರಸಾದ (ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದದ್ದರಿಂದ ಕೂ

ನಿರಸಾದಂಧ) ಇಂತಹ, ಕಮಲದ ಒಳಗಿನ ಎಸಳೊ ಎನೆ, ಎಸಳೊ ಎನೆ ಎಂಬದಕ್ಕೆ (ಇಲ್ಲಿ) ಎಸಳಿನ ಸ್ಪರ್ಶವೋ ಎಂಬಂತೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವು. ಹೀಗೆ ಎಸಳು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಎಸಳಿನ ಸ್ಪರ್ಶವು ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುವದು. ಒಳಗಿನ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯತಾಪವು ಹತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುವದು. ಹಿಮಕರ (ಚಂದ್ರ) ಹರಿಚಂದನ (ಶ್ರೀಗಂಧ) ಇವುಗಳಂತೆ ಶೀತಲವಾದ ಭವತ್ ಸ್ಪರ್ಶಂ.

ಲವ—(ತನ್ನಲ್ಲಿ,) ತನ್ನಲ್ಲಿ ಎಂಬದು ನಟನು ಉಳಿದ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡ ತೆ (ಅಂದರೆ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಮೋರೆಯ ಮಾಡದೆ) ಮಾತಾಡಬೇಕು, ಎಂದು ನಟ ಗೆ ಸೂಚನೆಯು.

(೭) ಪರತೇಜೋಮದಗರ್ವದುತ್ಕರುಷಮಂ—ಪರರಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ತೇಜಸ್ಸಿ ದ ಉಂಟಾಗುವ ಮದದ ಉಬ್ಬಿನ ಅತಿಶಯವನ್ನು. ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಂದು ತರದ ದವು ಬರುವದು; ಅದರ ಉಬ್ಬು ಎಂದರೆ ಆ ಮದದ ಉತ್ಕಟವಸ್ಥೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ; ದರ ಅತಿಶಯವನ್ನು. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಅಲ್ಲ—ಹೊರಗಿನಿಂದ (ಬಂದದ್ದು) ಅಲ್ಲ.

ಜ್ಯಂಭಕ+ಅಸ್ತ್ರ—ಜ್ಯಂಭಕ-ಜ್ಯಂಭಣವನ್ನಂಟು ಮಾಡುವ, ಅಲಸ್ಯವನ್ನು- ಪ್ರಬ್ಧತೆಯನ್ನು) ಉಂಟುಮಾಡುವ, ಅಸ್ತ್ರ. ಉಪಸಂಹಾರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಾನೆ- ಸ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವದಕ್ಕೂ ಅದನ್ನು ತಿರುಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೂ ಮಂತ್ರಗ ಸುತ್ತವೆ. ತಿರುಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಉಪಸಂಹಾರ ಮಂತ್ರವೆನ್ನುವರು ಉಪಸಂಹಾರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಾನೆ.

(ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳ ಭಾವಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಒರಿದಂಧವಿವೆ.).

೪. ದೇವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಸರ್ವಭೂಷಣಕವಿ— ಈ ಕವಿಗೆ ' ಸಪ್ತಣ್ಣ ' ಎಂದು ವಾಡಿಕೆಯ ಹೆಸರುಂಟು. ರಶ್ಮಿವ ಮತದವನು. ಗುರುಸಿದ್ಧಯತಿಯು ಈ ಕವಿಯ ಗುರುವು. ಸಪ್ತಣ ಣಿಯು ಸುಮಾರು ೧೭೦೦ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು.

ಕೈವಲ್ಯಕಲ್ಪವಲ್ಲರೀ ಗ್ರಂಥ— ಕೈವಲ್ಯಕ್ಕೆ (ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ) ಕಲ್ಪವಲ್ಲರಿಯಂತೆ ಕಲ್ಪಲತೆಯಂತೆ) ಇರುವಂಥದು. ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಡುವಂಥದು. ಇದು ಭಕ್ತಿ, ತ್ಯಜ್ಞಾನಗಳ ಹಾಡುಗಳುಳ್ಳ ಗ್ರಂಥವು. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೭೭ ವಚನಗಳೂ, ೭೧೦ ಹಾಡು ಳೂ ಇರುವವು.

(ಪಲ್ಲ)—ಕರುಣಸಾಗರಾ— (ಕರುಣಾ-ವಯೆ) ಕರುಣಾಸಾಗರಾ ಎಂದು, ಸ್ವರಿ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅಕಾರಾಂತವಾದ ಕರುಣ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕರುಣನ ಎಂಬ ಅರ್ಥವುಂಟು.

ಕರುಣಸಾಗರಾ ಎಂದು ಕವಿಯು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವನು. ಭಜಕಜನ ದಯಾಳು ಸಂಬೋಧನದ ರೂಪವು. ವ್ಯಾಃ - ಸಂಬೋಧನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿರೂಪವೇ ಉಳಿಯುವದೂ ಉಂಟು, ಕೊನೆಯ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ದೀರ್ಘವು ಬರುವದೂ ಉಂಟು. ಎ, ಏ ಎಂಬಿವು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವದೂ ಉಂಟು. ಭವಗುಣ - ಹುಟ್ಟುಗುಣ; ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ ಮೊದಲಾದವು. ತವು+ಇಸು+ಇ = ನಾಶಪಡಿಸಿ (ತವು ಧಾ- ನಾಶವಾಗು.)

(೧ನೆಯವದ್ಯ) - ನಿನ್ನ (ನಿನ್ನನು) ಮರೆದು ಧರೆಗೆ ಬಂದೆನೋ ಎಂದು ಅನ್ವಯ ಧರೆಗೆ ಬಂದದಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಜನ್ಮವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ದೇವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮರವೇ ಅಂದರೆ ದೇವರ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನವಾಗದಿರುವದೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುವದು. ಸಂಸಾರ ಶಬ್ದದ ತಾತ್ವಿಕ ಅರ್ಥ - ಅಸತ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ (ತನ್ನ ಇಲ್ಲವೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನ ನಿಲ್ಲದೆ) ಉಂಟಾಗುವ ಒಂದು ತರದ ಸುಸ್ಥಾರ; ಅಂದರೆ ನಾನು ನನ್ನದು; ನಾನು ಕರ್ತೃವು ನಾನು ಭೋಗಿಸುವವನು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಭಾವನೆ. ಈ ಸಂಸಾರವು ಮೋಕ್ಷರೂಪವಾದ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಉರಿವ ಕಿಚ್ಚು ಎಂದು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುವರು. ಸಂಸಾರ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣ ಅರ್ಥ - ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಕೊಳೆಪಾಟ. ಅಜ್ಞಾನ (ಅ + ಜ್ಞಾನ) - ವಿರುದ್ಧಜ್ಞಾನ. ಜೀವ, ಪರಮಾತ್ಮ, ಜಗತ್ತು ಇವು ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಇರುವದನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. ಈ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ಚೇಷ್ಟೆಗಳು ನಡೆಯುವದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಭೂತವೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಭೂತವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಡಿದುಕೊಂಡಿರುವದರಿಂದ ಇದು ಹಿರಿಯ ಭೂತವು. ಉರುಳು - ಉರುಲು.

(೨) ಪರರ ಗುಣಗಳು ಒಳ್ಳೆಯವೇ ಇರಲಿ, ಕೆಟ್ಟವೇ ಇರಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಜರಿಯುತ್ತ. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಂಡ-ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಕಂಡ, ವ್ಯಾಃ - ಕರಣಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತವಿಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಉದಾ - ಕಾಲಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದನು. ವಿಷಯ-ಉಪಭೋಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಒಡವೆಗಳು; ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳು. ಹರಿವುತೆ - (ಹರಿ + ಉತೆ) ಹರಿಯುತೆ ಎಂಬದು ಶುದ್ಧ ರೂಪವು. ಇಂಥಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವಕಾರಾಗಮವನ್ನು ಮಾಡುವರು. ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳು-ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು ಮರುಕ (ಮರುಗು + ಅ) - ವ್ಯಸನ.

(೩) ಕೆಡುವ - ನಾಶವಾಗುವ, ಅನಿತ್ಯ. ಒಡಲ ತಾಪಕೆ ಅದು ಎಡೆ ಆಗುತೆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಒದಗುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತನ್ನವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಾನು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತ ಲೌಕಿಕವನು ಇದನು - ಈ ಲೋಕದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು, ತೊಡರಿ-ತೊಡಕಿಸಿಕೊಂಡು ಮೋಹದೊಳಗೆ ಮುಚ್ಚುತ (ಮೋಹ - ಅಜ್ಞಾನ) ಎಲ್ಲ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೋಹವೇ ಇರುವದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುವನು. ನಿರ್ಭಾಗ್ಯನಿಗೆ (ದೈವಗೇಡಿಗೆ) ತಾನೇ ಕಾಲಿನಿಂದ ಎಡವಿದ ನಿಧಿಯು (ನಿಕ್ಷೇಪ - ಹೂಳಿಟ್ಟುಹಣ.) ಕೂಡ ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ; ಹಾಗೆಯೇ ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತಿಸುವನ್ನು ಕೊಡುವ (ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲರ ಅಂತರಾತ್ಮನಾಗಿ ಇರುವ) ನಿನ್ನನ್ನು ಮರೆತು. ಮೃಡನೇ (ಮೃಡ ಧಾ-ಸುಖಪಡಿಸು-ಮೃಡ-ಜಗತ್ತನ್ನು ಸುಖಪಡಿಸುವವ)

(೪) ಆರುಭ್ರಮೆಗಳು— ಜಾತಿಭ್ರಮೆ; ವರ್ಣಭ್ರಮೆ; ಆಶ್ರಮಭ್ರಮೆ; ಕುಲಭ್ರಮೆ; ಗೋತ್ರಭ್ರಮೆ; ನಾಮಭ್ರಮೆ. ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಜಾತಿ ವರ್ಣ ಮೊದಲಾದವು ಇಲ್ಲ; ಸರೂ ಆತ್ಮನು ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ತಾನು ಇಂಥ ಜಾತಿಯವನು, ತಾನು ಇಂಥ ವರ್ಣದವನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವನು. ಜಾತಿಭ್ರಮೆ— ನಾನು ಇಂಥ ಪಂಗಡದವನು ಎಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ, ವರ್ಣಭ್ರಮೆ— ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ; ಆಶ್ರಮ ಭ್ರಮೆ— ಹೃಚಾರಿ ಗೃಹಸ್ಥ ಎಂಬಭ್ರಮೆ, ಕುಲಭ್ರಮೆ— ಇಂಥವರ ಸಂಪದವನು ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ. ಗೋತ್ರಭ್ರಮೆ— ನಾನು ವಶಿಷ್ಠಗೋತ್ರದವ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಗೋತ್ರದವ ಎಂಬಭ್ರಾಂತಿ.

ಮೂರು ತಾಪಗಳು— ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತಾಪ, ಆಧಿಭೌತಿಕ ತಾಪ, ಆಧಿದೈವಿಕ ತಾಪ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತಾಪ— (ಅಧಿ + ಆತ್ಮ) ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಒಂದರಿ ಶರೀರ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಜ್ವರ, ಶೋಕ, ಮೋಹ ಮುಂತಾದ ತಾಪ. ಆಧಿಭೌತಿಕ ತಾಪ (ಅಧಿ + ಭೂತ) ಕುಲ, ಹಾವು ಮೊದಲಾದ ಭೂತಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ತಾಪ. ಆಧಿದೈವಿಕತಾಪ— (ಅಧಿ + ದೇವ) ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ತಾಪ, ಮರುಗಾಳಿ, ಅಗ್ನಿವೃಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ತಾಪ.

ಷಡ್ವರ್ಗ—ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮಾದ, ಮೋಹ, ಮಾತ್ಸರ್ಯಗಳೆಂಬ ಆರು.

ಐದು ಕ್ಲೇಶಗಳು— ಅವಿದ್ಯೆ, ಅಸ್ಮಿತೆ, ರಾಗ, ದ್ವೇಷ, ಅಭಿನಿವೇಶ, ಎಂಬವು.

ಅವಿದ್ಯೆ—ಅನಿತ್ಯ, ಅಶುಚಿ, ದುಃಖ, ಅನಾತ್ಮ, ಇವನ್ನು ನಿತ್ಯ, ಶುಚಿ, ಸುಖ, ಆತ್ಮಗಳೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದು.

ಅಸ್ಮಿತೆ— ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವವನು ಆತ್ಮನು, ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವಂಥವು ಶರೀರ, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳು, ಆದರೆ ಶರೀರ, ಮನಸ್ಸು, ಮೊದಲಾದವೇ ನಾನು (ಆತ್ಮ) ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದು; ಇದಕ್ಕೇ ಅಹಂಕಾರವೆಂದು ಕೂಡೆಂದು ಹೆಸರುಂಟು.

ರಾಗ— ಸುಖದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇರುವ ಮನಸ್ಸಿನವೃತ್ತಿ.

ದ್ವೇಷ— ದುಃಖದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇರುವ ಮನಸ್ಸಿನವೃತ್ತಿ.

ಅಭಿನಿವೇಶ— ವಿದ್ವಾಂಸನಿಗೂ ಕೂಡ ಇರುವ ಮರಣಭಯ. ಅತ್ಮವು ಅನುರೂಪ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ವಿದ್ವಾಂಸನಿಗೆ ಮರಣಭಯವಿರಬಾರದು. ಅಂಥವನಿಗೂ ಕೂಡ ನಾನು ಎಂದಾದರೂ ಸಾಯುವವನು ಎಂದೆನಿಸುವಭಯಕ್ಕೆ ಅಭಿನಿವೇಶವೆನ್ನುವರು.

ಈ ಪದ್ಯಗಳ ಭಾವಗಳು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬಳಲಿ ಬಿಡಾದವನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಸಂಸಾರದ ಕಡೆಗೆ ಕುತೂಹಲಪೂರ್ಣವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಎಳೆಯಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಸುಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡಲಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಮತ್ತು ಅವರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ವಿಾರಿದಂಥವು.

ARWAR TRAINING COLLEGE FOR MEN

Certificate Examination,

ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರ್ಗ.

ಪ್ರಕೃತಿವಿಮರ್ಶೆ.

೧. ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ?

ಯಾವ ಮೂಲಾಂಶ (ಬಂದರಿಕೆ), ಆಳಿಂಬೆ (ನಾಯಭತ್ತಿ) ಇವುಗಳ ಆಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿರುತ್ತವೆ?

೨. (a) ಹೂವಾಗುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು?

(b) ಮಾವಿನ ಹೂವಿನ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

೩. ಹವೆಯ ಉಷ್ಣ ಮಾನದ ಪರಮಾಪಧಿ, ಕನಿಷ್ಠಾಪಧಿ, ಸರಾಸರಿ ಅವಧಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು?

೪. ಮಳೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುವದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣವನ್ನು ಚಿತ್ರ ಸಹಿತ ಸಿರಿ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯುತುವಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ? ಅದಕ್ಕೆ ಏನನ್ನು ಹೇಳಿ.

ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರ್ಗ.

ಹಸ್ತಶಿಕ್ಷಣ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗುಣಗಳು, ಬೇಕಾದ ೪ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಬಹುದು)

೧. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ. ಹಸ್ತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು?

೨. ಹಸ್ತಶಿಕ್ಷಣದದ್ವಾರದಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುತನವಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಬಹುದು?

೩. ನಾವು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ತರದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವುಗಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಿ ಯಾವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಎಲಕೂ, ಉತ ಮುನಾದದು ಇರುವದೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಿ.

CONTD IN
NEXT ROLL

END

CONTD IN
NEXT ROLL

END

END

END